

၂၀၁၉ White Book

ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များ

EUROPEAN UNION

ဤစာအုပ်ကို ဥရောပသမဂ္ဂအဖွဲ့၏ အကူအညီဖြင့် ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။
ဤစာအုပ်ပါ အကြောင်းအရာများမှာ EuroCham မြန်မာ၏ တာဝန်သာဖြစ်ပြီး
ဥရောပသမဂ္ဂ၏ အမြင်သဘောထား များကို တစ်နည်းတစ်ဖုံထင်ဟပ်ခြင်းမျိုး
အလျဉ်းမရှိနိုင်ပါ။

မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဥရောပကုန်သည်ကြီးများအသင်း

EuroCham Myanmar သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဥရောပစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ၎င်း၏ အဓိကတာဝန်မှာ နိုင်ငံအတွင်း လက်ရှိ ဥရောပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးတက်လာစေရန်နှင့် အာဆီယံဒေသတွင်း နှင့် ဥရောပသမဂ္ဂတို့တွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အစိုးရတို့ကို ဥရောပ စက်မှုလုပ်ငန်းများမှ စိတ်ဝင်စားမှုကို ထောက်ခံမှုပေးခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးအခြေအနေ တိုးတက်လာစေရန် မြှင့်တင်ပေးနေပါသည်။

EuroCham Myanmar သည်ထောက်ခံမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဝန်ဆောင်မှုများ၊ သုတေသန နှင့် ကွန်ရက် ချဲ့ထွင်ခြင်းတို့ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေး လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ရန် စိတ်ပါဝင်စားသော ဥရောပ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို ခိုင်မာ၍ ကျယ်ပြန့်များပြားလာသော မိတ်ဖက် ကွန်ရက်များဖြင့် လက်တွေ့ကျကျ ကူညီထောက်ပံ့ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပါသည်။

EUROCHAMBRES (ဥရောပ၏ အကြီးမားဆုံးအသင်း) နှင့် ပြင်သစ်-မြန်မာ ကုန်သည်စက်မှုအသင်း (FMCCI) တို့သည် ဥရောပ သမဂ္ဂ၏ ပံ့ပိုးပေးငွေဖြင့် EuroCham Myanmar ကို တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ EuroCham Myanmar သည် ဥရောပကိုယ်စားပြု ထောက်ခံရေး ကိစ္စရပ်များကို ကျယ်ပြန့်စွာ ဆောင်ရွက် နိုင်လာပြီး ထူးခြားစွာ တိုးတက်လာခဲ့ပါသည်။ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းချုပ် (UMFCCI) အပါအဝင် ဂျာမနီ၊ အီတလီ၊ နော်ဝေးနှင့် ယူကေတို့မှ ကုန်သည်အသင်းများ နှင့် နားလည်မှု စာချွန်လွှာများ (MoU) ကိုလည်း လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

EuroCham Myanmar ၏ ထောက်ခံတိုက်တွန်းခြင်း လုပ်ငန်းရုံ အဓိက အပိုင်းတစ်ရပ်မှာ အချက်အလက်များ မျှဝေခြင်းနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းများ အတွက် ပလက်ဖောင်း တစ်ခုအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် Advocacy Groups ဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်များမှာ (၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ အတွက် ပွင့်လင်း မြင်သာမှု၊ လေးစားလိုက်နာမှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု တို့ကို မြှင့်တင်ရန်၊ (၂) စီးပွားရေးကျင့် တစ်ရပ်လုံး တိုးတက် လာစေရန် မြန်မာ အာဏာပိုင်များအား သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း ကဏ္ဍအလိုက် နိုင်ငံတကာ နည်းလမ်း များကို ပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် (၃) အခြား အစိုးရဌာနများ၊ အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ဆက်ဆံရေး ခိုင်မာ လာစေရန်တို့ ဖြစ်သည်။

ယခု White Book သည် EuroCham Myanmar မှ နှစ်စဉ် ထုတ်ဝေသော စာအုပ်ကို တတိယအကြိမ် ပြင်ဆင်တည်းဖြတ် ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။ EuroCham အဖွဲ့ဝင်များ၊ လုပ်ငန်း အဖွဲ့အစည်းနှင့် အချို့ ကိစ္စရပ် များတွင် လူမှု အဖွဲ့အစည်းကို ကြီးစွာသက်ရောက်စေသော ယခုနှစ်၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ ကုန်သွယ်ရေး နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

White Book သည် EuroCham Myanmar ၏ ထောက်ခံ တိုက်တွန်းသည့် အုပ်စုများမှ မူကြမ်း ရေးဆွဲ ထားသော စက္ကူဖြူ စာတမ်း များနှင့်အညီ ပြုစုထားကာ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဆိုင်ရာ ဥရောပသမဂ္ဂ ကိုယ်စားလှယ်၊ သံအမတ်များ၊ ကောင်စစ်ဝန်များ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဥရောပအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ကုန်သွယ်ရေး ကော်မရှင်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ကဏ္ဍ အလိုက် အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများအတွက် လက်တွေ့ကျသည့် အကြံပြုချက်များ ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

EUROCHAM MYANMAR ဒါရိုက်တာအဖွဲ့၏ ဥက္ကဋ္ဌ

၂၀၁၉ခုနှစ် အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆိုင်ရာ မူဝါဒ အကြံပြုချက်များကို EuroCham Myanmar ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ ၊ Advocacy Groups, EuroCham Myanmar ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အခြားအဖွဲ့ဝင်များ အားလုံး ကိုယ်စား ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် တင်ပြအပ်ပါသည်။ White Book 2019 သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့် အချိန်ကာလ ငါးနှစ်ပြည့်မြောက်တော့မည့် EuroCham Myanmar အတွက် အားပေးတိုက်တွန်းရေး လုပ်ငန်း အောင်မြင်သည့် နောက်ထပ်နှစ် တစ်နှစ်ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံအတွက် စီးပွားရေး အခြေအနေ တိုးတက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပြီးနောက် ပြီးခဲ့သည့် နှစ်နှစ်တာကာလအတွင်း Advocacy Groups များ သိသာစွာများပြားလာပြီး ကျွန်တော်တို့၏ အနာဂတ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေခံဖြစ်သော သုတေသနလုပ်ငန်းကို တင်ပြပြီးနောက် စာအုပ် ထုတ်လုပ်ရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူ အားလုံးကိုကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ EuroCham

Myanmar သည် ကျွန်ုပ်တို့အဖွဲ့ဝင်များ၏ တိုးတက်မှုကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်သည့် အတွေ့အကြုံကိုအခြေပြု၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း တည်ထောင်ရန် မျှော်လင့်သော ဥရောပ ကုမ္ပဏီများအတွက် ထိရောက်သည့် လမ်းကြောင်း တစ်ခုအဖြစ် ဆက်လက် သက်သေပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဤနယ်ခြားဈေးကွက်တွင် ဆက်လက်ရှိနေသည့် အခွင့်အလမ်းများနှင့် စိုက်ပျိုးရေး၊ စွမ်းအင်၊ အခြေခံ အဆောက်အအုံ၊ အင်ဂျင်နီယာနည်းပညာနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု စသည့် အခန်းကဏ္ဍများတွင် ဆောင်ရွက်ရန် ကျန်ရှိနေသော တိုးတက်မှုများစွာ ထင်ဟပ်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းချဲ့ထွင်မှုသည် သက်သေ အထောက်အထားဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေဆဲ ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ ကူးပြောင်းရေး ကာလတွင် ဤအပြောင်းအလဲများကို ယူဆောင်လာခြင်းသည် အဓိကအရေးကြီးပြီး စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု၏ အခြေခံအုတ်မြစ်များ ဖြစ်ကြသည်။ အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်ခြင်း ပလက်ဖောင်းတစ်ခုအား စတင် ဆောင်ရွက်ခြင်း အပါအဝင် ဉာဏ်ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများအား ဥပဒေပြုခြင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲစေသော ဖွံ့ဖြိုးမှု စီမံချက်အား သဘောတူ လက်ခံခြင်း စသည့် အဓိကတိုးတက်မှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၈-၁၉ ကာလအတွင်း စီးပွားရေး အခြေအနေ တိုးတက်လာစေရန် အစိုးရ၏ အားထုတ်မှုများကို ကြိုဆိုနေချိန်တွင် တိုင်းပြည်သည် အဓိက အားဖြင့် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ဖြစ်ပွားနေဆဲ ပဋိပက္ခများ နှင့်အတူ စိန်ခေါ်မှု များစွာကို ရင်ဆိုင်နေဆဲ ဖြစ်ကြောင်းကို သတိပြု လက်ခံရမည် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံရေးအရကော သမိုင်းကြောင်းအရပါ အကြောင်းအရာ နှစ်မျိုးလုံး၏ ထူးခြားမှု တစ်ရပ်ကို ပိုင်ဆိုင် ထားပါသည်။ သို့သော်လည်း ဥရောပသမဂ္ဂသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု နှင့် ကာလရှည် လိုက်ပါ ဆောင်ရွက်မှု၊ အပြုသဘောဆောင်သည့် ဆွေးနွေးမှုများ၏ ဆက်စပ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ပါဝင်စားခြင်း၏ အရေးပါမှုကို သိသာထင်ရှားအောင် ပြသထားပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် တာဝန်ခံမှုရှိသော စီးပွားရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့် ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုတို့၏ အဓိက တန်ဖိုးများကို ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက် ယခုနှစ် တွင်လည်း EuroCham Myanmar တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေး ပဏာမအဆင့်ကို စတင် ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ ဆက်နွယ်သူများ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံသား အားလုံး နှင့်အတူ ကျွန်တော်တို့၏ ခိုင်မာသည့် စေ့စပ်ဆောင်ရွက်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အောင်မြင်သော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကူးအပြောင်း အတွက် အဓိက အရေးပါသည့် နေရာမှ ဆက်လက် ဖြည့်ဆည်းပံ့ပိုးနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်းကို ယုံကြည်ပါသည်။

David Levrat
EuroCham Myanmar ဥက္ကဋ္ဌ

မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဥရောပသံအမတ်

မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒီမိုကရေစီစနစ်သို့အသွင်ပြောင်းလဲရန် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နေခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လူမှုစီးပွားရေး ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်ကိုစတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် ဥရောပသမဂ္ဂ (EU) သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းတို့ အကြား ပြန်လည်စေ့စပ်ဆောင်ရွက်မှု၏ အဓိကနေရာ၌ရှိနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏အသွင်ကူးပြောင်းရေးဆောင်ရွက်ချက်များတွင်မိတ်ဖက်အနေဖြင့် ဥရောပသမဂ္ဂသည် မြန်မာနိုင်ငံကိုဆောင်ရွက်မှုအခြေပြုသည့်ဈေးကွက်စီးပွားရေးနှင့်အတူ ငြိမ်းချမ်းသာယာပြီး ဖြစ်ထွန်းစည်ပင်သော ဒီမိုကရေစီ နိုင်ငံတော်တစ်ရပ် ဖြစ်စေရန် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးရန်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံသားများကို ကူညီပံ့ပိုးပေးလျက်ရှိပါသည်။

အဆိုပါရည်ရွယ်ချက်အောင်မြင်စေရန်အလို့ငှာကျွန်တော်တို့သည် ကုန်သွယ်ရေးနှင့်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင်ခိုင်မာစွာအလေးအနက်ထားဆောင်ရွက်သည်။ ဥရောပသမဂ္ဂသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်ကတည်းက မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကုန်သွယ်ရေး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးများတွင် တဖြည်းဖြည်း ပြန်လည်စေ့စပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ဥရောပသမဂ္ဂ (EU) သည် ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများကို ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည့် အတွက် ဥရောပ သမဂ္ဂ အထွေထွေဦးစားပေးမှု စီမံချက် (GSP) မှ ရရှိလာသော တစ်ဖက်သတ် ကုန်သွယ်ရေး အခွင့်ထူးများကို ပြန်လည်ရရှိခဲ့သည်။ "မြန်မာနိုင်ငံမှ တင်ပို့သူများသည် လက်နက်မလွှဲ၍ အခြားကုန်ပစ္စည်းများကို အခွန် အနည်းငယ် သို့မဟုတ် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ရရှိသည်" "Everything But Arms" (EBA) ဟုခေါ်ဆိုသော အပြုအမူအောက်တွင် လက်နက်၊ ခဲယမ်းနှင့် ထိုနစ်မျိုးလုံး အသုံးပြုထားသည့် ကုန်ပစ္စည်းများမှ လွဲ၍ မြန်မာနိုင်ငံမှ ပို့ကုန်များအတွက် စားသုံးသူ သန်း၅၀၀ကျော်ရှိသည့် ဥရောပဈေးကွက်သို့ အခွန်လွတ်နှင့် ကန့်သတ်ပမာဏမဲ့ဖြင့် တင်ပို့ခွင့်ရရှိခဲ့သည်။

သို့သော် GSP ဦးစားပေးမှုများသည် နိုင်ငံတကာအခွင့်အရေးနှင့် အလုပ်သမားအခွင့်အရေး လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များအား လိုက်နာမှုအပေါ် မူတည်ပါသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ အရေးအခင်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် နိုင်ငံ၏ အခြား နေရာများရှိ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများနှင့် ထိုဒေသများစွာရှိ လူသားချင်း စာနာထောက်ထားမှု အခြေအနေများသည် လွန်စွာ ဆိုးရွားနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဥရောပသမဂ္ဂ (EU) သည် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရနှင့် စေ့စပ်ဆောင်ရွက်မှုကို တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီး လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခြင်းများ အတွက် တာဝန်ခံမှုကို စိစစ်ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော အခြား ဒေသများတွင် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုဆိုင်ရာ ပြဿနာရပ်များအတွက် ကာလရှည်ပေးပေးမှုများကို အဖြေ ရှာဖွေတွေ့ရှိရန် တိုင်းပြည်၏ နိုင်ငံတကာ ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် အညီ ဆွေးနွေးမှုများကို အရှိန်မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဥရောပကုန်သည်ကြီးများအသင်း (EuroCham Myanmar) သည်ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆက်သွယ်ရေးအား ပေးတိုက်တွန်းမှုများနှင့် ကိစ္စရပ်များအတွက် ဥရောပစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် မြန်မာအစိုးရအကြား အဆက်အသွယ်တစ်ခု အနေဖြင့် ဆောင်ရွက်သောကြောင့် EuroCham Myanmar သည် ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ အကြား ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆက်ဆံရေးများတွင် တိကျသည့်အခန်းကဏ္ဍတွင် ဝင်ပါသည်။ ခိုင်မာသည့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှုလမ်းကြောင်းသည် ရေရှည်တည်တံ့သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ တာဝန်ရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံဆောင်ရွက်မှုကိုလည်း မြှင့်တင်ရပါမည်။ ဥရောပ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများသည် တာဝန်ယူတာဝန်ခံမှုရှိသော ကုန်သွယ်ရေးမိတ်ဖက်များကိုပြင်းပြင်းပြပြရှာဖွေနေသော နိုင်ငံအတွင်း လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ၎င်းတို့၏အကောင်းဆုံး လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများနှင့် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်း များကို မျှဝေဆောင်ရွက်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသားများသည် ဥရောပကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ အရည်အသွေး၊ ဥရောပစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ဂုဏ်သိက္ခာနှင့် နိုင်ငံအတွက် ဥရောပကုမ္ပဏီများနှင့် ရေရှည် နှစ်မြှုပ်လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်မှုတို့ကိုလည်း တန်ဖိုးထားကြပါသည်။

ဤနောက်ခံဖြစ်ရပ်ကိုမူတည်၍ မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီးပွားရေးအခြေအနေကို တိုးတက်စေရန် ကျွန်တော်တို့၏ ဥရောပ ကုမ္ပဏီများမှ အကြံပြုချက်များကို ဖော်ပြထားသော EuroCham Myanmar ၏ အသစ်ပြင်ဆင် တည်းဖြတ်မှုဖြစ်သည့် White Book 2019 ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မူဝါဒ အကြံပြုချက်များစာအုပ်ကို လေ့လာစေလိုပါသည်။ White Book တွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော ဥရောပစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများသည် လက်ရှိ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အသိပညာနှင့် အတွေ့အကြုံများကို မျှဝေရေးသားထားပြီး ၂၀၁၈ခုနှစ် နောက်ဆုံးပြင်ဆင်တည်းဖြတ်သည့် အချိန်မှစ၍ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို စေ့စပ်သေချာစွာ လေ့လာထားပါသည်။

ဤ White Book သည် ဥရောပနှင့် မြန်မာအကြား နိုင်ငံတော်တိုင်း၏ ပွင့်လင်းမြင်သာသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အသုံးဝင်သည့်စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ဤစာအုပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုးပွားလာသော လုပ်ငန်းများစွာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နေသော EuroCham ၏ Advocacy Group အဖွဲ့ဝင်ကုမ္ပဏီများ၏ ပူးတွဲ သဘောထား ကြေညာချက်လည်း ဖြစ်သည်။

Kristian Schmidt

မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဥရောပသံအမတ်

Thank you to our Partner Members!

PLATINUM

GOLD

SILVER

မာတိကာ

၁ မိတ်ဆက် EuroCham Myanmar ၏ တာဝန်ယူမှုရှိသောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အစပြုလှုပ်ရှားမှု	၇
၂ စီးပွားရေးအခြေအနေ	၁၁
၃ ၂၀၁၈ မူဝါဒတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ	၂၄
၄ အထွေထွေအကြံပြုချက်များနှင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ	၄၂
၅ အကျဉ်းချုပ်	၅၁
၆ ပြုစုရေးသားပုံနည်းလမ်း	၅၇
၇ စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြုစီးပွားရေးလုပ်ငန်း	၅၉
၈ တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး	၆၆
၉ မော်တော်ယာဉ်	၇၅
၁၀ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ	၈၂
၁၁ ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာ တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများ	၈၉
၁၂ စွမ်းအင်	၉၆
၁၃ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း	၁၀၆
၁၄ ကျန်းမာရေး	၁၁၃
၁၅ ဥပဒေရေးရာနှင့် အခွန်	၁၂၁
၁၆ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	၁၃၆
၁၇ စိုက်နှင့်အရက်	၁၄၆
၁၈ အတိုကောက်စကားလုံးများ	၁၅၁
၁၉ ကျေးဇူးတင်လွှာ	၁၅၅
၂၀ မသက်ဆိုင်ကြောင်းရှင်းလင်းချက်	၁၅၆

မိတ်ဆက်

EUROCHAM MYANMAR ၏

တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ
အစပြုလုပ်ရှားမှု

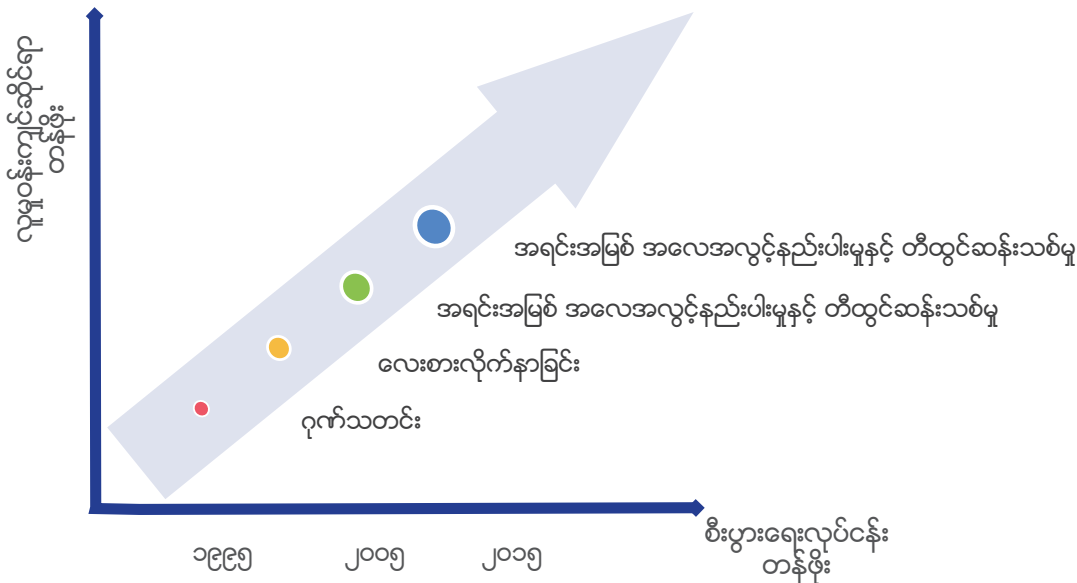
နမူနာအနေဖြင့် ဦးဆောင်ခြင်း

မကြာသေးမီက တံခါးဖွင့်ဝါဒကျင့်သုံးလိုက်ပြီး လျင်မြန်စွာ တိုးတက်လာနေသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဆဲ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ဆောင်ရွက်ရမည့် လိုအပ်ချက်များစွာ ရှိနေပါသည်။ နိုင်ငံသားများ၏ သာယာစိုပြေရေးနှင့် နိုင်ငံ၏ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှု တိုးတက်စေရန်မှာ အစိုးရအတွက် ကြီးမားသော လုပ်ငန်းတာဝန် တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၊ အခြားဆက်နွယ်သူများနှင့် ရင်းနှီးစွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဤစိန်ခေါ်မှုများကို ကျော်လွှား နိုင်ပါသည်။

ဤနှစ်များစွာအတွင်း ကော်ပိုရိတ် လူမှုရေးတာဝန်ယူမှု (CSR) အယူအဆကို လက်ခံယုံကြည်လျက်ရှိ သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများ အရေအတွက် တိုးတက်လာနေလျက် ရှိနေပါသည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့အစည်းများစွာသည် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး တာဝန်ယူမှုရှိရေးကို အလေးထားလျက် ၎င်းတို့၏ အဓိက စီးပွားရေး တန်ဖိုးများကို CSR ဖြင့် ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

CSR သည် ရှုပ်ထွေးသော အကြောင်းအရာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၀ကျော်အတွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများက CSR ကို ရှုမြင်သော နည်းလမ်းသည် အဆင့်ဆင့်ပြောင်းလဲလာခဲ့ပါသည်။ (အောက်တွင်ကြည့်ပါ။)

စီမံချက် #၁ - CSR ဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ပြောင်းလဲခြင်း

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် မူဝါဒချမှတ်သူများအတွက် စီးပွားရေးတွင် ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိခြင်းဖြင့် ဘေးအန္တရာယ် ထိန်းချုပ်မှု မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် တာဝန်ယူမှုရှိစိတ် တိုးမြှင့်ပေးခြင်းတွင် အဓိကကျသော အကျိုးကျေးဇူးများ လျင်မြန်စွာ ရရှိစေနိုင်ကြောင်း သက်သေပြခဲ့ပါသည်။ အပျက်သဘောဆောင်သော အကျိုးသက်ရောက်မှု အလားအလာများကို လျော့နည်းသက်သာစေသည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် CSR ကို ရှုမြင်ခဲ့ကြသည်။

သို့သော်အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ စီးပွားရေး ရည်မှန်းချက်များသည် လူများ၊ ကမ္ဘာကြီးနှင့် အကျိုး အမြတ်များအပေါ် ပိုမို၍ တစ်ပြေးညီ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စွမ်းအင်ဈေးကွက်ခြင်း သည် ကမ္ဘာကြီး ရေရှည်တည်တံ့ခြင်းအတွက် မရှိမဖြစ်အရေးပါသကဲ့သို့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အကျိုးအမြတ်လည်း ဖြစ်စေသည့်အတွက် အလွန်အရေးကြီး ပါသည်။

တန်ဖိုးကွင်းဆက်များတွင် ကျရောက်နိုင်မည့် ဘေးအန္တရာယ်များကို အကဲဖြတ်ခြင်းသည် ကုန်အမှတ် တံဆိပ်တစ်ခု သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ဂုဏ်သတင်းအတွက် မြင့်မားသည့် အန္တရာယ်ကို ကိုယ်စား ပြုနေသော လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ပိုမိုစိမ့်မန့်ခွဲခြားနိုင်ခြင်းကို ကူညီ ပံ့ပိုးပေးသည်။ ရေရှည်တည်တံ့သော ကာလရှည် ဝင်ငွေများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ကုန်ပစ္စည်း အသစ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအသစ်များ၏ ပုံစံဒီဇိုင်းကို ဆောင်ရွက်သော ဆက်သွယ်သူများနှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရာတွင်နှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် CSR ကို ပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ယခုအခါတွင် CSR ကို အလားအလာရှိသော တန်ဖိုးများကို ဖွင့်လှစ်ပေးသော ပလက်ဖောင်းတစ်ခု အဖြစ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အဖွဲ့အစည်းများက ရှုမြင်လာကြပါသည်။

အလေ့အကျင့်ကောင်းများသည်သာ ယင်းတို့၏ ထိရောက်မှုရှိခြင်းနှင့် သက်ရောက်မှုတို့ကို အခြေပြု၍ ဤသို့ နှိုင်းကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်ပါသည်။ သို့သော် လူထုအာဏာပိုင်များမှ မှန်ကန်သည့် ပုံစံဖြင့် CSR ကို လက်ခံပြီး ပရဟိတလုပ်ငန်းတစ်ခု ထက် စီးပွားရေးအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေးသည့် အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုအဖြစ် လက်ခံမှသာ အခြားသူများ၏ လက်ခံလိုက်နာမှု အရှိန်အဟုန်လည်း တိုးမြှင့် လာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကုမ္ပဏီများစွာကို တိုက်တွန်းအားပေး နိုင်ကာ နိုင်ငံ၏ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုနှင့် မျှတသော စီးပွားရေးတွင် အချိတ်အဆက်ရှိရှိ ဆက်စပ် ဆောင်ရွက်သွားမည့် တုံ့ပြန်မှုတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

Porter နှင့် Kramer ရေးသားသည့် ၂၀၁၁ Harvard စီးပွားရေးအစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသော ဆောင်းပါးအရ ဝေမျှတန်ဖိုး ဆိုသည်မှာ “အဖွဲ့အစည်းများတွင် စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေးအခြေအနေ များကို တစ်ပြိုင်နက်တည်း တိုးတက်စေသော ကုမ္ပဏီ၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်အားကို မြှင့်တင်ပေးသည့် မူဝါဒ များနှင့် အလေ့အကျင့်များဖြစ်သည်။ ဝေမျှတန်ဖိုး ဖန်တီးခြင်းသည် လူမှုဝန်းကျင်နှင့် စီးပွားရေး တိုးတက်မှုအကြား အချိတ်အဆက်များကို ဖော်ထုတ်ကာကျယ်ပြန့်လာစေနိုင်သည်။” ဟု အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်နိုင်ပါသည်။ ဝေမျှတန်ဖိုး ဖန်တီးခြင်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတိုင်း၏ အဓိကရည်မှန်းချက် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ ယင်းသည် ဥရောပကော်မရှင်မှ ဖော်ပြသည့် CSR အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်၏ အဓိက အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

EuroCham Myanmar အဖွဲ့ ဝင်များသည် လူမှုရေးအရ တာဝန်ယူသော နည်းလမ်းနှင့် ဤဖွင့်ဆိုချက်ကို အပြည့်အဝ ထောက်ခံခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် ကတိပြု ပါသည်။

ဥရောပကုမ္ပဏီများသည် ကျယ်ပြန့်သည့် အကြောင်းအရာများ ပါဝင်သည့် အမျိုးမျိုးသော ဥပဒေများ၊ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် စံနှုန်းများကို လိုက်နာကြပါသည်။ ဥရောပကုမ္ပဏီကြီးများအတွက် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုရှိသော လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်တင်းရန် ၂၀၁၆ခုနှစ်တွင် လမ်းညွှန်ချက်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန် ကြေညာခဲ့သည်။ ယင်းသည် ပိုင်ဆိုင်မှုတန်ဖိုးတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေး လုပ်ဆောင်ခြင်းအတွက် ဖြစ်သည်။ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိမှု၊ တာဝန်ယူမှုနှင့် ခိုင်မာသည့် စီးပွားရေး စီမံအုပ်ချုပ်မှု အလေ့အကျင့်များသည် ခိုင်မာ၍ ရေရှည်တည်တံ့သော စီးပွားရေးတစ်ရပ် တည်ဆောက် ခြင်း၏ အဓိကသော့ချက်များ ဖြစ်ကြသည်။

မိခင်နိုင်ငံများတွင် ကွဲပြားခြားနားသည့် ယဉ်ကျေးမှုနောက်ခံများ ရှိခြင်းနှင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား ငြိမ်းချမ်းတည်ငြိမ်၍ အကျိုးဖြစ်ထွန်းသော ဆက်ဆံရေး တည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် ဥရောပကုမ္ပဏီများ သည် ဥရောပတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် အပြောင်းအလဲအတွက် အထောက်အကူဖြစ်ခဲ့သည်။ ချက်ချင်းလက်ငင်း အောင်မြင်မှုရရှိရန် မလိုအပ်သော်လည်း ကုမ္ပဏီများက ယနေ့အချိန်တွင် ၎င်းတို့ကို ပိုမိုခိုင်မာလာစေရန် စွမ်းဆောင်ပေးသည့် စမ်းသပ်ခြင်းနှင့် အမှားပြုပြင်ခြင်းနည်းလမ်းကို လက်ခံ ခဲ့ကြသည်။

လက်ရှိတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော ဥရောပကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့ တာဝန် ယူထားသော လုပ်ငန်းကို စီမံခန့်ခွဲရာတွင် လက်တွေ့ကျသည့် အတွေ့အကြုံများနှင့် အသိအမြင်များကို မျှဝေလှုံ့ပြောင်းလိုကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍရှိ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများသည် ဘေးအန္တရာယ်များကို ရှောင်ရှား၍ အမျိုးမျိုးသော အခန်းကဏ္ဍများ၏ နိုင်ငံတကာမှ အကောင်းဆုံး အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို ထုတ်ယူခြင်းဖြင့် အကျိုးကျေးဇူးများ ချက်ချင်းလက်ငင်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

EuroCham Myanmar သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဥရောပ၏ တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အလေ့ အကျင့်များ၏ မငြင်းပယ်နိုင်သော တန်ဖိုးများကို ဖော်ထုတ်သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဧပြီလ တွင် CSR Advocacy Group ကို တည်ထောင်ခြင်းဖြင့် တာဝန်ယူမှုရှိသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အမှုအကျင့်များကို လက်ခံရန် ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍကို တိုက်တွန်းအားပေးလျက်ရှိပါသည်။ ယခုနှစ်တွင် EuroCham Myanmar တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပဏာမအဆင့်ဆောင်ရွက်မှု (EMRBI) သို့ CSR Advocacy Group အား ပြောင်းလဲဖြစ်ပေါ်စေခြင်းဖြင့် တာဝန်ယူမှုရှိသည့် လုပ်ငန်းအား နောက်ထပ် တစ်ဆင့်သို့ တိုးမြှင့်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

EMRBI သည် အခန်းကဏ္ဍအားလုံးရှိ အသင်း၏ အဓိကတန်ဖိုးအဖြစ် အကောင်းဆုံး ဥရောပ တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အလေ့အကျင့်များနှင့် တန်ဖိုးများအား တိုးမြှင့် ပေးသော ရည်မှန်းချက်ကြီးမားသည့် ပလက်ဖောင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာ အခန်း ကဏ္ဍတိုင်း အတွက် တာဝန်ယူမှုရှိရေး အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်း စံအမှတ်များကို ချမှတ်ရန် EuroCham Myanmar Advocacy Group တိုင်းက တာဝန်ယူမှုရှိရေး အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းကို မြှင့်တင်ခြင်း အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ တာဝန်ယူမှုရှိရေး လုပ်ငန်း ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များဖြင့် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းထားသော အကြံပေးဦးစီးကော်မတီထံမှ အဆင့်မြင့် ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်မှု တစ်ရပ်အနေဖြင့် EuroCham Myanmar ၏ အမှုဆောင်အဖွဲ့ဖြင့် EMRBI ၏ ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ပါမည်။ ဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်သည် အောက်ပါ EuroCham Myanmar ၏ တာဝန်ယူမှုရှိရေး အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းတန်ဖိုးများ အပေါ် မူတည်ပါမည်။

- တာဝန်ယူမှုရှိသော လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အဖွဲ့ဝင်တိုင်း၏ သဘောထား၊ အမြင်နှင့် အလေ့အကျင့်ကောင်းများကို မျှဝေရန်။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၎င်းတို့တာဝန်ယူထားသော ရေရှည်တည်တံ့သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များကို မြှင့်တင်ရန်။
- မြန်မာနိုင်ငံရှိ နေ့စဉ်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများတွင် ရေရှည်တည်တံ့မှုနှင့် တာဝန်ယူမှုတို့အား ပိုမိုကောင်းမွန်သော ပေါင်းစည်းမှုတစ်ရပ်ကို တိုက်တွန်းအားပေးရန်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်မှစ၍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ

EuroCham Myanmar သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မှု အလေ့အကျင့်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အပြုသဘောဆောင်သည့် သဘောထားတစ်ရပ်ကို ထိန်းသိမ်းထားပါသည်။ နိုင်ငံတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော ပြည်တွင်းအဖွဲ့အစည်းအများစုသည် CSR ကို ပရဟိတအလုပ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှုမြင်နေကြဆဲဖြစ်ပြီး စတင်ဆောင်ရွက်သည့် ပြည်တွင်းအဖွဲ့အစည်း အနည်းငယ်သာ ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးပုံစံများကို CSR နှင့် ပေါင်းစပ်၍ လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ် သက်ရောက်မှုအတွက် ခိုင်မာသည့် အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို ရရှိခဲ့ပါသည်။

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစားပေးမှုများတွက် အစိုးရထံ အသားပေးဖော်ပြနေစဉ် အချိန်တွင် တာဝန်ယူမှု ရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသည် ဆွေးနွေးခဲ့သော အကြောင်းအရာတစ်ရပ်အနေဖြင့်သာ ရှိခဲ့သည်။ ၂၀၁၈ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် EuroCham Myanmar သည် မြန်မာနိုင်ငံ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက် ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း (MSDP) ကို ကြိုဆိုလက်ခံခဲ့သည်။ အဆိုပါ MSDP သည် ငြိမ်းချမ်း ကြွယ်ဝ၍ ဒီမိုကရေစီ အခြေခံသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအတွက် ကာလရှည်အမြင်တစ်ရပ်ကို ပေးစွမ်း ပါသည်။ EMRBI သည် MSDP ၏ အဓိကရည်မှန်းချက်များကို ပံ့ပိုးပေးရန် ကြိုးပမ်းမည်ဖြစ်ပြီး ဤစီမံချက်အား အစိုးရမှအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးကို ပံ့ပိုးပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အပြုအမူများသည် ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် လိုအပ်ကြောင်း EuroCham Myanmar မှ ယုံကြည်ပါသည်။ အဖွဲ့ဝင်များနှင့်အတူ မျှဝေ၍ ကျွန်ုပ်တို့၏ အဖွဲ့အစည်းကို ဤကဲ့သို့လေ့များဖြင့် လွှမ်းခြုံထားသည့်အပေါ် ဂုဏ်ယူကြောင်း ဖော်ပြလိုပါသည်။ Advocacy Group များ အားလုံးသည် ယခုနှစ် White Book ထုတ်ဝေ၍ ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာစာတမ်းများကို တင်ပြရာတွင် EMRBI ၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့်အညီ တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တာဝန်ယူမှုရှိသော စီးပွားရေးဆောင်ရွက်မှုလေ့များနှင့်ပတ်သက်ပါက ဥရောပကုမ္ပဏီများကို စံအဖြစ်ထားရှိကြောင်း ဖော်ပြလိုပါသည်။

စီးပွားရေး အခြေအနေ

J

နိဒါန်း

ဆယ်စုနှစ်များစွာကြာအောင် တပ်မတော်အစိုးရက အုပ်ချုပ်ခဲ့ပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် နယ်စပ် ဒေသများကို ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့ပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံးနှင့်ပြန်လည်ဆက်သွယ်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ နိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ တင်းကျပ်မှုများလျော့နည်းစေရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် နှစ်ငါး ဆယ်ကျော် သီးသန့်ဖြစ်တည်နေထိုင်မှုကို ကုစားရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် တည်ငြိမ်၍ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် ပြောင်းလဲရာတွင် အစိုးရအနေဖြင့် နိုင်ငံအဆင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို အစီအစဉ် ရေးဆွဲလျက်ရှိသဖြင့် ကြီးမားသည့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ ဆောင်ရွက်ရန် ကျန်ရှိနေပါသေးသည်။ အဆိုပါ တာဝန်ကို ဖြည့်ဆည်းရန် စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်းသည် အဓိက အချက်အခြာဖြစ်ခဲ့သည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI) ကို တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း၊ အကျင့်ပျက်ခြစားမှု တိုက်ဖျက်ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း၊ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ကဏ္ဍများကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။

နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူသည် ၂၀၁၆ခုနှစ် ဧပြီလတွင် NLD (အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်) အာဏာရလာချိန် မျှော်လင့်စောင့်စားခဲ့ရသည့် ဒီမိုကရေစီအုပ်ချုပ်မှုသစ်ဆီသို့ လမ်းကြောင်းတစ်ခု ပွင့်လာ၍ စိတ်ပါဝင်စားမှု မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ တိုင်းပြည်အတွက် ဦးစားပေးရရှိသော အဆိုပါနိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲသည် “လက်နက်မှ လွဲ၍ အခြား ကုန်ပစ္စည်းများ တင်ပို့ခွင့်” သဘောတူညီချက်များဖြင့် ဥရောပသမဂ္ဂနှင့် အမေရိကန်ဈေးကွက်များ သို့ ဝင်ရောက်နိုင်ခဲ့သည်။ ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အခွင့်အလမ်းများစွာကို ကမ္ဘာကြီးနှင့်အတူ ဝေမျှနိုင်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ အရှေ့တောင်အာရှ အလယ်ဗဟိုတွင် တည်ရှိသော မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ပေါကြွယ်ဝပြီး ငယ်ရွယ် တက်ကြွသော ပြည်သူလူထုအပေါ် မှီတည်နိုင်ပါသည်။

သို့သော် မကြာသေးမီက အစိုးရ၏ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ရှိခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ကနဦးစိတ်ဝင်စားမှုများမှာ ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ EuroCham Myanmar ၏ ၂၀၁၈ ခုနှစ် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ လျှို့ဝှက် စစ်တမ်း ကောက်ယူချက်အရ တေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော ဥရောပကုမ္ပဏီ ၁၅၀ ၏ ၈၁ % သည် ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် ၇၆ % နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ၆၇ % နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ “အားနည်းသော” သို့မဟုတ် “လိုအပ်လျက်ရှိသော တိုးတက်မှု” အဖြစ် စီးပွားရေးဝန်းကျင်ကို သတ်မှတ်သည်။ အမှန်စင်စစ် လေ့လာအက်ခတ်သူများစွာသည် စည်းမျဉ်းအခြေအနေ မရှင်းလင်းမှုများနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ အားနည်းမှုတို့ကို ထောက်ပြခဲ့သည်။ မကြာသေးမီက ရခိုင်ပြည်နယ် တွင် ပဋိပက္ခများ ပြန်လည်ဖြစ်ပွားခြင်းသည်လည်း နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၏အမြင်တွင်တိုင်းပြည်၏ဂုဏ်သိက္ခာကိုအလွန်အမင်းညှိုးနွမ်းစေခဲ့သည်။အဆိုပါပြဿနာသည် ဥရောပသမဂ္ဂဈေးကွက်သို့ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဦးစားပေးအခြေအနေဖြင့် ဝင်ရောက်ခွင့် အခြေအနေ တင်းမာစေမည်ကို များစွာ သော ဥရောပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ (အဓိက အားဖြင့် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ) က စိုးရိမ်ကြသည်။^၁

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများစွာနှင့် EuroCham Myanmar သည် စဉ်ဆက်မပြတ် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် မြန်မာ လူမျိုးစုများနှင့် အစိုးရအကြား တိုးတက်လာသော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများဖြင့် တိုင်းပြည်၏ တည်ငြိမ်မှု အခြေအနေကို ပြန်လည်ရယူနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ဆဲဖြစ်ပါသည်။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအားနည်းခြင်း၊ သာမန် ပညာရေးစနစ်နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ လိုအပ်ချက်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အမြန်လိုအပ်မှု စသည့် စိန်ခေါ်မှုများ ကို ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။

သို့သော်လည်း အခွင့်အလမ်းများစွာ ကျန်ရှိနေပါသေးသည်။ မကြာသေးမီကာလ ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် ကုမ္ပဏီများ ဥပဒေ သစ် ကို စတင်ကျင့်သုံးခြင်းကြောင့် အစိုးရသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် စီးပွားရေးကို ဆက်လက် ဖွင့်လှစ် ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ဥပမာ အာမခံလုပ်ငန်းကဏ္ဍအား ဆက်လက်လျှော့ပေါ့ပေးခြင်းနှင့် ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ် ငွေ့များထုတ်ယူရန် အခွင့်အလမ်းသစ်များအား ထုတ်ပြန်ခြင်းများသည် အဆိုပါကိစ္စရပ်များတွင် နောက်ဆုံးတိုး တက် ပြောင်းလဲမှုများ ထဲတွင် ပါဝင်ပါသည်။ စီမံအုပ်ချုပ်မှုကောင်း ရရှိရန်၊ ထိရောက်မှုရှိသော ပြည်သူလူထု အခန်း ကဏ္ဍတစ်ရပ် ဖန်တီးရန်နှင့် စီးပွားရေးဝန်းကျင် တိုးတက်စေရန် ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ၎င်းတို့လက်အောက်ရှိ ဌာနခွဲ များမှ အလားတူ ဆောင်ရွက်ချက်များ ထပ်မံဆောင်ရွက်မည်ဟု EuroCham Myanmar မှ မျှော်လင့်ပါသည်။

အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် အစိုးရ၏ ဝေါ်ထွက်လာသော စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပိုမိုအလေးအနက်ထားရေး လက္ခဏာရပ်များ သည် မြင့်မားသည့် လေ့လာမှုလမ်းကြောင်းနှင့် ကုမ္ပဏီများအက်ဥပဒေနှင့် စုပေါင်းပိုင်ဆိုင်မှုအောက်အစိုး နည်းဥပဒေ စသည့် ရှည်ကြာနှောင့်နှေးလျက်ရှိသော ဥပဒေလမ်းကြောင်းများနှင့်အတူ စတင်ပြင်ဆင်လာခဲ့သည်။ ထို့အပြင် စွမ်းအင်၊ ပို့ဆောင်ရေး၊ အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် အာမခံလုပ်ငန်းများတွင် အဓိကကျသည့် တိုးတက်မှုသည် စတင် ဖြစ်ပေါ်လာနေပါသည်။

၁ ဥရောပကော်မရှင် (၂၀၁၈) ၂ “GSP - မြန်မာနိုင်ငံ အကျပ်အတည်းများအတွက် ဖုံးကွယ်နေသော အစိတ်အပိုင်း” ၎င်းဝေါ်။ Myanmar Times, နိုဝင်ဘာလ ၅ ရက်၊ ၂၀၁၈။ <https://www.mmtimes.com/news/gsp-hidden-iceberg-myanmar-crisis.html> မှ ထုတ်ယူပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် စည်းမျဉ်းဥပဒေ နောင်ရေးများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှု ယုတ်လျော့သွားပြီး နောက် တစ်နှစ်အကြာတွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို အဓိကနေရာ၌ ထားရှိပါသည်။ လာမည့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်မီတွင် အခွင့်အလမ်းများစွာကို ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ယခုနှစ်တွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် ရှင်းလင်းမှု၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ခိုင်မာသော အစိုးရဆောင်ရွက်ချက်များကို ယူဆောင်လာလိမ့်မည်ဟု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များစွာက မျှော်လင့်လျက်ရှိပါသည်။

၂၀၁၀ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် USDP အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။

ဦးသိန်းစိန်သည် အရပ်သားအစိုးရသစ်၏ သမ္မတဖြစ်လာသည်။ အငြင်းပွားဖွယ်ဖြစ်နေသော တရုတ်အထောက်အကူပြု မြစ်ဆုံရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်မည့်ဆည်စီမံကိန်းကို ဦးသိန်းစိန်အစိုးရက ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့သည်။ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်ဖြင့် ထောင်ပေါင်းများစွာသော နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ လွတ်မြောက်ခဲ့သည်။ အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ၊ ဆန္ဒပြခြင်းများကို ခွင့်ပြုသည့် ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ လက်နက်မှလွှဲ၍ အခြားကုန်ပစ္စည်းများ တင်ပို့ခွင့် သဘောတူညီချက်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ဥရောပသမဂ္ဂ၏ ယေဘုယျအခွင့်အရေးပေးမှုစနစ်တွင် ထည့်သွင်းခဲ့သည်။

၂၀၁၂ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် NLD သည် မဲဆန္ဒနယ် ၄၄ခုအနက် ၄၃ခုတွင် အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ဆက်ဆံရေးတိုးမြှင့်ရန် အမေရိကန်သမ္မတ Barack Obama လာရောက်လည်ပတ်ခဲ့သည်။ အလည်အပတ်ရောက်ရှိနေသော ဥရောပကော်မရှင် အကြီးအကဲ Jose Manuel Barroso ဖွဲ့စည်းရေး အထောက်အပံ့များ ဆောင်ရွက်ရန် အမေရိကန်ဒေါ်လာ သန်းတစ်ရာကျော်ကို ကမ်းလှမ်းခဲ့သည်။

၂၀၁၃ နှစ်ပေါင်း ၅၀နီးပါးအတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ပုဂ္ဂလိကပိုင်နေ့စဉ်သတင်းစာလေးစောင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ဥရောပသမဂ္ဂသည် ကျန်ရှိနေသော ကုန်သွယ်ရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် တစ်ဦးချင်း ပိတ်ဆို့မှုများကို ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ ဖြေလျှော့မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ နောင်နှစ်တွင် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများ လာရောက်ခဲ့သည်။ သမ္မတဦးသိန်းစိန်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ သွားရောက်လည်ပတ်ခဲ့သည်။

၂၀၁၄ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးတွင် တပ်မတော်က ဆက်လက်ပါဝင်နေသဖြင့် အမေရိကန်က အချို့သော ပိတ်ဆို့မှုများကို ကာလတိုအတွင်း ဖြင့်ခဲ့သည်။ အစိုးရက ဖက်ဒရယ်စနစ်ကိုကျင့်သုံးမည်ဟု ကတိပြုခဲ့သည်။

၂၀၁၅ အစိုးရတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းရန် လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲတွင် NLD အနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ အစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် ၁၆ဖွဲ့ အကြား အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး စာချုပ်မူကြမ်းကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ သီလဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်၏ ပထမအဆင့်ကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

၂၀၁၆ ဦးထင်ကျော် သမ္မတဖြစ်လာပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် နိုင်ငံတော်၏အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာခဲ့သည်။ အမေရိကန်က ကျန်ရှိနေသော ပိတ်ဆို့မှုများကို ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ ရန်ကုန်စတော့အိတ်ချိန်း (YSX) ကို စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရက ရန်ကုန်တွင် အထပ်မြင့်တည်ဆောက်ခြင်းကို ဂုဏ်ပြု ဆိုင်းငံ့ခဲ့သည်။ ရန်ကုန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်၏ အဆင့်မြှင့်ထားသော အပိုင်းကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။

၂၀၁၇ ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်း ပဋိပက္ခများ အရှိန်မြင့်လာခဲ့ပြီး ရှမ်းပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းနှင့် ကချင်ပြည်နယ်တို့တွင် ပဋိပက္ခများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် အပြောင်းအလဲကို အစိုးရက ကြေညာခဲ့သည်။ ကုမ္ပဏီများဥပဒေကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် အတည်ပြုခဲ့သည်။

၂၀၁၈ သမ္မတဦးထင်ကျော် နတ်ထွက်ခဲ့ပြီး ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ဦးဝင်းမြင့် သမ္မတဖြစ်လာခဲ့သည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်မြောက်ပိုင်းတွင် တင်းမာမှုများ မြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံကို GSP သဘောတူညီချက်မှ ဖယ်ရှားရန် ဥရောပသမဂ္ဂ၌ ဆွေးနွေးခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခဲ့သည်။

၂၀၁၉ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး ဦးစီးကော်မတီတည်ထောင်ရန် လွှတ်တော်မှ သဘောတူညီခဲ့သည်။^၃ အာမခံလုပ်ငန်းအခန်းကဏ္ဍကို တံခါးဖွင့်ပေးခဲ့သည်။ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ထုတ်ယူရန် အခွင့်အလမ်းအသစ်များ ကြေညာခဲ့သည်။

၃ "မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ပြောင်းလဲမှု - ငြိမ်းချမ်းရေးဆီသို့ ဦးတည်မည်လား။" Skylar, L. ASEAN Today, ၁၅ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၉။ <https://www.aseantoday.com/2019/02/constitutional-reform-in-myanmar-a-move-towards-peace/> ရယူပါသည်။

မကြာသေးမီက ဥပဒေမူဘောင်အပြောင်းအလဲများ

ဥပဒေ/အက်ဥပဒေ	ရှင်းပြချက်	ပြဋ္ဌာန်း သည့်နှစ်
အာဆီယံဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သဘောတူညီချက်	အာဆီယံ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးရေးရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု သဘောတူညီချက်သည် ၂၀၁၅ တွင် အာဆီယံ စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ကိုရရှိရေး ရည်မှန်းချက်နှင့်အညီ လွတ်လပ်၍ ပွင့်လင်းမြင်သာပြီးပေါင်စပ်ဖွဲ့စည်းထားသော အာဆီယံဒေသတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကို အားပေးထောက်ခံပါသည်။	၂၀၁၂
နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ	အဆိုပါဥပဒေသည် နိုင်ငံခြားမှ အကျိုးတူစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ကို ဖွင့်လှစ်ပေးပြီး အခွန်သက်သာခွင့်များလည်း ပေးခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းမိတ်ဖက်များနှင့်အတူ အကျိုးတူ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း အချက်အလက်နှင့် အစိုးရနှင့် အစိုးရပိုင်ကုမ္ပဏီများထံမှ မြေငှားရမ်းခွင့်ကိုလည်း ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။	၂၀၁၂
အထူးစီးပွားရေးဇုန် ဥပဒေ	အဆိုပါဥပဒေ၏ အဓိကရည်မှန်းချက်များသည် တင်ပို့မှုများ၊ နိုင်ငံခြားငွေကြေး ရှာဖွေမှုများနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ တိုးမြှင့်ရန် စက်မှုလုပ်ငန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တိုက်တွန်းအားပေးရန် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများကို အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ(SEZs) အတွင်း ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ပြုပါသည်။	၂၀၁၄
ခုံသမာဓိစီရင်ဆုံးဖြတ်မှု ဥပဒေ	အဆိုပါ၁၉၄၄ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ ခုံသမာဓိ စီရင်ဆုံးဖြတ်မှု ဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေ ကို ရုပ်သိမ်းပြီး ခုံသမာဓိစီရင်ဆုံးဖြတ်မှုဖြင့် ပြည်ပ စီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်များအားအသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်း ရှိမရှိ စိစစ်ရန်နှင့် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေး ဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများကို တရားမျှတ၍ ထိရောက်မှုရှိစွာ ဖြေ ရှင်းရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ ခုံသမာဓိစီရင်ဆုံးဖြတ်မှု ဥပဒေကို အစားထိုးခဲ့သည်။	၂၀၁၆
မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ	အဆိုပါ၁၉၄၄ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ ခုံသမာဓိ စီရင်ဆုံးဖြတ်မှု ဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေ ကို ရုပ်သိမ်းပြီး ခုံသမာဓိစီရင်ဆုံးဖြတ်မှုဖြင့် ပြည်ပစီရင်ဆုံးဖြတ်ချက်များအားအသိအမှတ်ပြုခြင်းနှင့် လိုက်နာဆောင် ရွက်ခြင်းရှိမရှိ စိစစ်ရန်နှင့် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာအငြင်းပွားမှုများကို တရားမျှတ၍ ထိရောက်မှုရှိစွာ ဖြေ ရှင်းရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ ခုံသမာဓိစီရင်ဆုံးဖြတ်မှု ဥပဒေကို အစားထိုးခဲ့သည်။	၂၀၁၆
စုပေါင်းပိုင် အဆောက်အဦး ဆိုင်ရာ ဥပဒေ	ဤဥပဒေသည် နိုင်ငံခြားသား ဝယ်ယူသူများအတွက်အိမ်ခြံမြေ ဈေးကွက်ကို ဖွင့်လှစ်ပေးသည့် ဥပဒေပြုခြင်းဖြစ်ပြီး အိမ်ခြံမြေ ဈေးကွက်တွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို ပိုမိုဝင်ရောက်လာစေနိုင်ပါသည်။	၂၀၁၆
မြန်မာကုမ္ပဏီများ ဥပဒေ	မြန်မာကုမ္ပဏီများဥပဒေအသစ်ကို ၁၉၁၄ ကုမ္ပဏီများအက်ဥပဒေ တွင် အစားထိုးခဲ့သည်။ ဥပဒေအသစ်ဖြင့် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများ တွင် ၃၅% အထိ နိုင်ငံခြားသားများ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရရှိမည် ဖြစ်သည်။အဆိုပါဥပဒေတွင် လည်း ရှယ်ယာရောင်းဝယ်ခြင်း၊ အစုပေါ် အမြတ်များ၊ ကနဦးမတည် ရင်းနှီးငွေနှင့် အစုရှင် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ အပါအဝင် ပြည်တွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အကျိုးသက်ရောက်စေသည့် စည်းမျဉ်းများ ပါဝင်ပါသည်။	၂၀၁၈

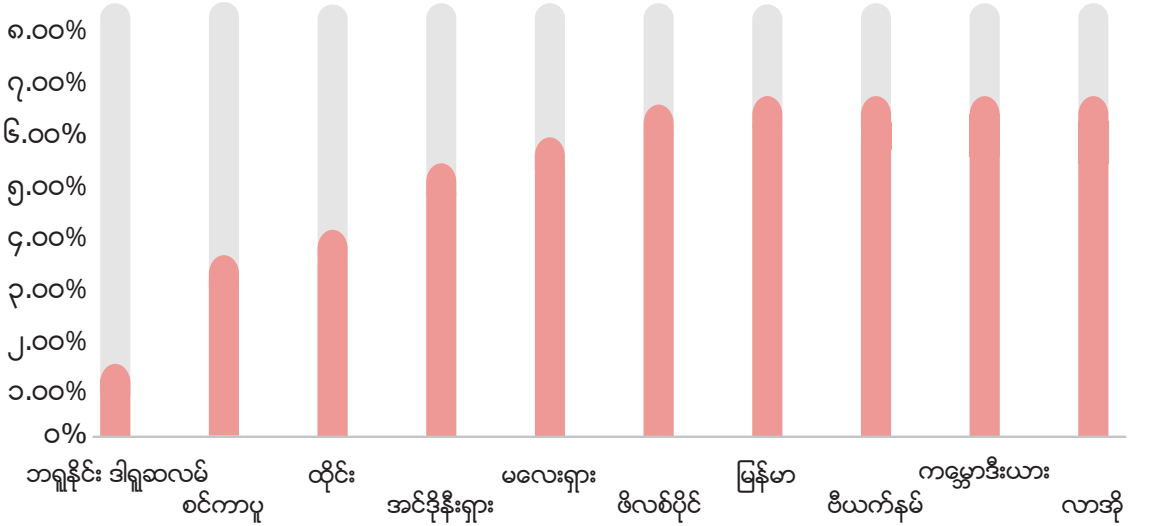
<p>ဆောင်ရွက်ဆဲ စီးပွားရေး လျှော့ပေါ့မှုများ</p>	<p>အောက်ပါလုပ်ငန်းကဏ္ဍများကို နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အတွက် ဖွင့်လှစ်ထားပါသည်။</p> <ul style="list-style-type: none"> - ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ - လက်လီလုပ်ငန်းကဏ္ဍ - လက်ကားလုပ်ငန်းကဏ္ဍ - ပညာရေးကဏ္ဍ <p>အခြားပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ စတင်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေသေးသော်လည်း အစိုးရအနေဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လမ်းကြောင်းမှန်ကို သွားရန် ဆန္ဒရှိနေကြောင်း လက်ရှိပြောင်းလဲမှုများက ဖော်ပြနေသည်။ အာရှဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ်၏ ဖော်ပြချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ၂၀၂၀ /၂၀၂၁ တွင် ပိုမိုမြင့်မားသော GDP တိုးတက်နှုန်းကို ပြန်လည် ရရှိပါ မည်။</p>	<p>၂၀၁၈</p>
---	---	-------------

<p>မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ကိုင်ရန် နိုင်ငံခြားအာမခံကုမ္ပဏီများ အတွက် ခွင့်ပြုချက်</p>	<p>၂၀၁၉ ဇန်နဝါရီလတွင် နိုင်ငံခြားအသက်အာမခံကုမ္ပဏီ သုံးခုကို အလုံးစုံပိုင်ဆိုင်သော လက်အောက်ခံ ကုမ္ပဏီများအဖြစ် လိုင်စင်များပေးခြင်းဖြင့် အာမခံဈေးကွက်အား တစ်စိတ်တစ်ဒေသ ဖြေလျှော့ပေးမှုကို စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။^၄ အခြားအာမခံ လိုင်စင်များကို ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများနှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်းလုပ်ငန်းများအတွက် ရရှိနိုင်ပါသည်။</p>	<p>၂၀၁၉</p>
--	---	-------------

စီးပွားရေးသုံးသပ်ချက်

၂၀၁၁ခုနှစ် ကတည်းက အစိုးရမှ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများစွာကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင်အာရှရှိ အလျင်မြန်ဆုံး တိုးတက်လာသည့် စီးပွားရေးများထဲက တစ်ခုအဖြစ် ရှိနေပါ သည်။ အာရှဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ်၏ဖော်ပြချက်အရ နိုင်ငံသည် ၂၀၁၂ နှင့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်အကြား ပျမ်းမျှပြည်တွင်း အသားတင်ထုတ်ကုန် (GDP) တိုးတက်မှုသည် ၇.၅% ရောက်ရှိခဲ့သည်။^၅ အဆိုပါတိုးတက်မှု အရှိန်အဟုန်သည် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့ အစည်းများအတွက် နိုင်ငံပုတံခါးဖွင့်ပေးလိုက်ပြီးနောက်ပိုင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များစွာ စုပုံကျရောက် လာခြင်းကြောင့် အစပျိုးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပျူဟာကျသည့် တည်နေရာ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ပေါကြွယ်ဝမှုနှင့် ဆွဲဆောင်မှုရှိသည့် အလုပ်သမားဈေးကွက်တို့က နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများစွာကို မျက်စိကျ စေခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ နှင့် ၂၀၂၅ ခုနှစ်အကြား မျှော်မှန်းဝင်ငွေ မြင့်မားခြင်းနှင့် စားသုံးမှု တိုးတက်ခြင်းများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ လူငယ်ထုအတွက်လည်း အခွင့်အလမ်းအမျိုးမျိုး ပေါ်ပေါက်စေပါသည်။

၂၀၁၇ တွင် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ GDP တိုးတက်မှု

GDP တိုးတက်မှုအစစ်အမှန် (အရင်းအမြစ် - အာရှဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ် အဓိကအညွှန်းကိန်းများ ၂၀၁၈)

^၄ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန (၂၀၁၉)။ ကြေညာချက်အမှတ် (၁/၂၀၁၉)။
^၅ မြန်မာ - စဉ်ဆက်မပြတ် ဈေးနှုန်းတိုးတက်မှုနှုန်းရှိ ပြည်တွင်းအသားတင်ထုတ်ကုန် World Data Atlas (၂၀၁၈)။ <https://knoema.com/atlas/Myanmar/Real-GDP-growth> မှ ရယူပါသည်။

၂၀၁၇/၁၈ခုနှစ်တွင် GDP ၆.၈% တိုးတက်ခဲ့ပြီးနောက် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ခန့်မှန်းချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၁၈/၁၉တွင် ပိုမိုသင့်တင့်သည့် ၆.၂% GDP တိုးတက်မှုကို ပြသနိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနှင့် ဝန်ဆောင်မှုအခန်းကဏ္ဍခွဲများ (အဓိကအားဖြင့် ဆက်သွယ်ရေး) ၏ ခိုင်မာသည့် တိုးတက်မှုသည် ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် ပို့ဆောင်ရေးအခန်းကဏ္ဍများတွင် ပိုမိုနှေးကွေးသည့် တိုးတက်မှုအတွက် ကာမိမည်မဟုတ်ပါ။^၆

မြန်မာ GDP တိုးတက်မှု (နှစ်စဉ် %)

GDP တိုးတက်မှုအစစ်အမှန် (အရင်းအမြစ် - ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ မြန်မာစီးပွားရေးစောင့်ကြည့် အစီရင်ခံစာ ဒီဇင်ဘာလ ၂၀၁၈)

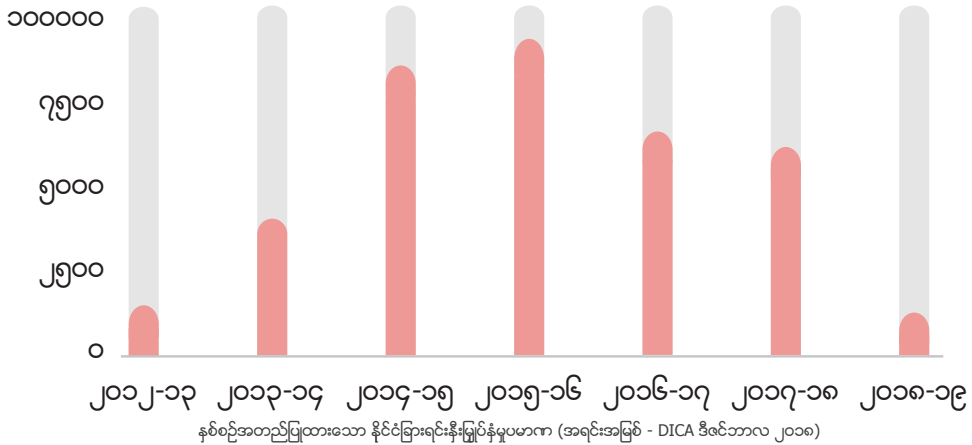
မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလုံးစုံစီးပွားရေးဝန်းကျင်သည် အကြောင်းရင်းများစွာဖြင့် သက်ရောက်မှုဖြစ်စေခဲ့ပါသည်။ ပထမ ဦးစွာ ၂၀၁၈ခုနှစ် ဧပြီလနှင့် စက်တင်ဘာလအကြား မြန်မာကျပ်ငွေ (MMK) သည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (USD) နှင့် ယှဉ်လျှင် ၁၈% တန်ဖိုးလျော့ကျမှုနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ထိုအပြောင်းအလဲကာလသည် အောက်တိုဘာလတွင် တစ်ဒေါ်လာလျှင် ၁၅၅၀ကျပ်နှုန်းဖြင့် တည်ငြိမ်သွားပြီး ပြောင်းလဲမှုအဆုံးသတ်ခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းငွေကြေး တန်ဖိုး လျော့ခြင်းသည် ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် ၅.၅% မှ ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် ၈.၈% အထိ တိုးတက်လာခဲ့ခြင်းကြောင့် ကုန်ဈေးနှုန်း တက်နှုန်း မြင့်မားလာခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် လောင်စာ၊ ပင်လယ်ရပ်ခြား စားသောက်ကုန်များ၊ အီလက်ထရွန်းနစ် ပစ္စည်းများနှင့် စက်ပစ္စည်းများ စသည့် အဓိကကုန်ပစ္စည်းများအတွက် သွင်းကုန်စရိတ်များ မြင့်တက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် စားသုံးသူ အပြုအမူဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲ သို့မဟုတ် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ဆောင်မှုများနှင့် စက်ပစ္စည်းများ ကဲ့သို့သော အသုံးခံပစ္စည်းများအပေါ်တွင် ဝယ်ယူပိုမိုသုံးစွဲခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်စေကာ အိမ်ထောင်စုအလိုက် ဝယ်ယူနိုင်စွမ်း လျော့ကျစေပါသည်။^၇

မြန်မာအစိုးရသည် စာရင်းလိုငွေပြနေမှုကို ငွေကြေးထောက်ပံ့ရန် FDI အပေါ် အဓိကအားဖြင့် အားထားပါသည်။ သို့သော် နိုင်ငံခြားပုဂ္ဂလိကနှင့်ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများတိုးတက်မှုသည် ၂၀၁၈ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၉ခုနှစ်ကြားတွင်အသင့်အတင့်ဖြစ်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) သည် ၂၀၁၇ခုနှစ် တွင် (၂၀၁၆ခုနှစ်နှင့် ယှဉ်လျှင် ၁၄% လျော့ကျ) FDI စီမံကိန်း အနည်းငယ်ကိုသာ ခွင့်ပြုပေးခဲ့သောကြောင့် FDI တိုးတက်မှုနှုန်းသည်လည်း ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် လျော့ကျခဲ့သည်။ နောင်တွင်ဖြစ်ပေါ်လာမည့် နှုန်းသည်လည်း FDI ဆောင်ရွက်မှု ကျဆင်းခြင်းကြောင့် ကြားကာလအချိန်တွင် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်စေပါလိမ့်မည်။ အမှန်စင်စစ် စရိတ်များ တိုးမြှင့်ပြီး ဝယ်ယူအား လျော့နည်းခြင်းမှာ ယခင်နှစ် မြန်မာကျပ်ငွေ တန်ဖိုးလျော့ကျခြင်းကိုသာ အပြစ်ဆိုရ မည် ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကျွမ်းကျင်လုပ်သား နည်းပါးခြင်း၊ လိုက်နာရန် စည်းမျဉ်း သေချာမှုမရှိခြင်းနှင့် အားနည်း သော ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အရှိန်များကိုလည်း များစွာသော နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက ထောက်ပြ ကြသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ လွယ်ကူအဆင်ပြေသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အညွှန်းကိန်း တွင် ၁၇၁အဆင့် ရရှိခဲ့သည်။ ရခိုင်ပဋိပက္ခကြောင့် ဖြစ်ပွားဆဲ တိုင်းရင်းသားပဋိပက္ခ၏ ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုကို မီးမောင်းထိုးပြသခဲ့ပြီး ယင်းသည် GSP မှ မြန်မာနိုင်ငံကို ဖယ်ရှားပစ်ရန် ဥရောပသမဂ္ဂကို ခြိမ်းခြောက်နေ သောကြောင့်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက စိုးရိမ်နေကြပါသည်။

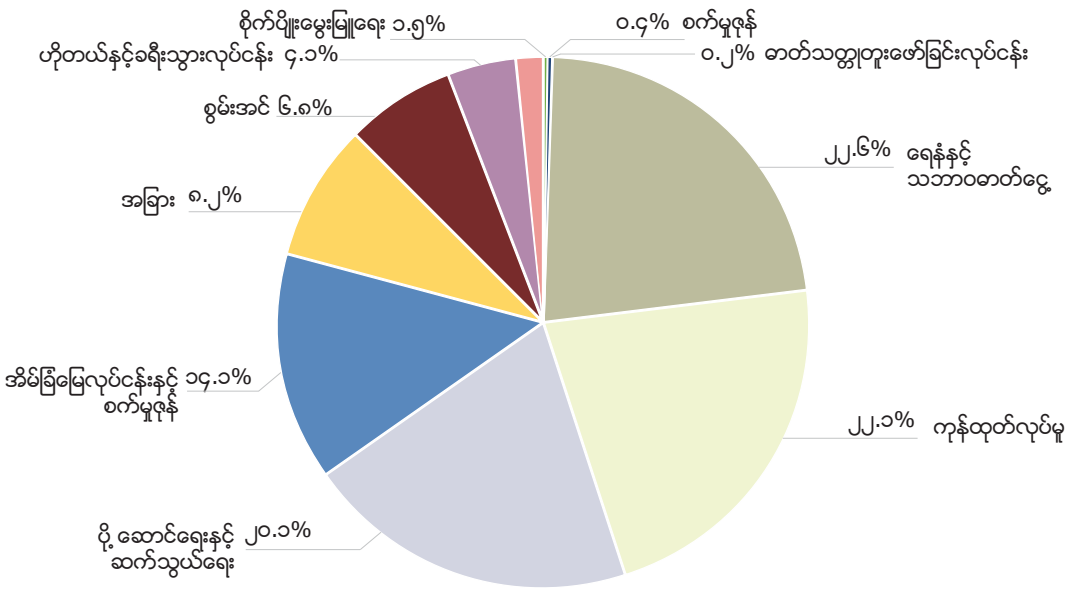
၆ “နိုင်ငံခြားကုန်သွယ်ရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ငွေကြေးလဲလှယ်နှုန်း” မြန်မာစီးပွားရေးစောင့်ကြည့် အစီရင်ခံစာ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု (၂၀၁၈)။
 ၇ “နိုင်ငံခြားကုန်သွယ်ရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ငွေကြေးလဲလှယ်နှုန်း” မြန်မာစီးပွားရေးစောင့်ကြည့် အစီရင်ခံစာ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု (၂၀၁၈)။

နှစ်စဉ် FDI (ခွင့်ပြုထားသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု USD)

ယနေ့အထိ FDI ကို ဆွဲဆောင်နေသော အကြီးမားဆုံးကဏ္ဍ (၄) ရပ်မှာ ပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး၊ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် စက်မှုနှင့် အိမ်ခြံမြေကဏ္ဍရပ်တို့ ဖြစ်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ထိုကဏ္ဍများသည် ၂၀၁၅ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၈ခုနှစ်အကြား FDI စီးဝင်မှု ၈၀% ခန့် ၏ အကြောင်းရင်းခံများဖြစ်ကြသည်။ ၂၀၁၄-၁၅ နှင့် ၂၀၁၅-၁၆ တို့တွင် စုစုပေါင်း ခွင့်ပြုပေးခဲ့သော စီမံကိန်းကြီးများတွင် အဓိက ဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းဆိုင်ရာများနှင့် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ စီမံကိန်းများ ပါဝင်ခဲ့သည်။

ကဏ္ဍအလိုက် FDI (၂၀၁၅-၂၀၁၈)

ကဏ္ဍအလိုက် FDI ခွင့်ပြုထားသော အစုရှယ်ယာ (အရင်းအမြစ် - DICA အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၈)

၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ကြားကာလစီးပွားရေး ခန့်မှန်းချက်သည် ၂၀၂၀/၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် တိုးတက်မှုနှုန်း ၆.၆% အထိပြန်လည်ကောင်းမွန်လာလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းခဲ့သည်။ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ဆဲ မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီများဥပဒေနှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ လက်လီနှင့် လက်ကားကဏ္ဍများအား ဖြေလျှော့ပေးမှုများသည် နိုင်ငံခြားနှင့် ပြည်တွင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်ထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် တည်ငြိမ်၍ ဆွဲဆောင်နိုင်သည့် စီးပွားရေး အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးသည့်လမ်းကြောင်းနှင့်အတူ စိန်ခေါ်မှုများစွာလည်း ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။ ၂၀၁၉ တစ်နှစ် ပတ်လုံး အစိုးရအနေဖြင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပြီး စီမံချက်များကို ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်နေပြီ ဖြစ်သည်။ ရေရှည်တည်တံ့၍ တည်ငြိမ်သော စီးပွားရေးဝန်းကျင်တစ်ရပ် ဖန်တီးရန် နိုင်ငံ အဆင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုကို မဖြစ်မနေ ဖြည့်ဆည်းရမည်ဖြစ်သည်။ ကျန်းမာရေးနှင့် ပညာရေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မှုတစ်ဆင့် လူသားအရင်းအနှီး တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ အစိုးရ၏ ဤဆောင်ရွက်ချက် များကို လက်ရှိရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် နောင်အနာဂတ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများက အနီးကပ် စောင့်ကြည့်နေမည် ဖြစ်သည်။

သိသာထင်ရှားသော စီးပွားရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ

> ၂၀၁၈

ပညာရေးကဏ္ဍဖြေလျှော့ပေးခြင်း

၂၀၁၈ခုနှစ် ဧပြီလတွင် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ပုဂ္ဂလိပညာရေးအခန်းကဏ္ဍတွင် နိုင်ငံခြားမတည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အပြည့်အဝ ဆောင်ရွက်ခွင့် ပေးလိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ကြေညာချက် ထုတ်ပြန် ခဲ့သည်။ အဆိုပါဆောင်ရွက်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုးတက်လာသော အရည်အသွေးပြည့်မီသည့် ပညာရေး လိုအပ် ချက်အား တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ပညာရေးပံ့ပိုးပေးသူများ ကို တိုက်တွန်း အားပေးရန် ဖြစ်သည်။^၉

လက်လီလက်ကားလုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဖြေလျှော့ပေးခြင်း

၂၀၁၈ခုနှစ် မေလတွင် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ညွှန်ကြားချက် တစ်ရပ်အရ လက်လီနှင့် လက်ကားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် နိုင်ငံခြားသားပိုင်ကုမ္ပဏီ များနှင့် နိုင်ငံခြားနှင့် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီတို့၏ အကျိုးတူစီးပွားရေးများကို ခွင့်ပြုပေးလိုက်သည်။ ယခင်က အဆိုပါ လုပ်ငန်းများကို ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများနှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်းသည့် ကုမ္ပဏီများကသာ လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပြီး ဆောင် ရွက်နိုင်သည့်အထဲတွင်လည်း သတ်မှတ်ထားသည့် လုပ်ငန်းအနည်းငယ်သာ ရှိခဲ့သည်။ အဆိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ကြောင့် ပြည်တွင်းစားသုံးသူများအနေဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော နည်းပညာနှင့် အရည်အသွေးမီ ကုန်ပစ္စည်းများကို လက်ခံရရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ပြည်တွင်းအသေးစား လက်လီလုပ်ငန်းများကို အကာအကွယ်ပေးရန် ကန့် သတ်ချက်အချို့ ကျန်ရှိနေဦးမည်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိနီမားကတ်များ၊ ကုန်မျိုးစုံဆိုင်များနှင့် လက်လီလုပ်ငန်း ငယ်များကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းများတွင် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ အကန့်အသတ် အနည်းငယ် ကျန် ရှိနေမည် ဖြစ်သည်။

မြန်မာခရက်ဒစ်ပြုရိုလီမိတက်

၂၀၁၈ခုနှစ် မေလတွင် မြန်မာနိုင်ငံဗဟိုဘဏ်မှ မြန်မာခရက်ဒစ်ပြုရိုလီမိတက် (MCBL) ကို လိုင်စင် ထုတ်ပေးခဲ့ သည်။ နိုင်ငံ၏ ပထမဆုံး ခရက်ဒစ်ပြုရိုကို စတင်ပူပေါင်းမှု ခရက်ဒစ်ပြုရိုနှင့် အကျိုးတူပူးပေါင်း၍ တည်ထောင် ခဲ့သည်။ MCBL ၏ အဓိကလုပ်ငန်းတာဝန်သည် ချေးပေးသူများ၏ အကျိုးကျေးဇူးအတွက် ကြေးမြီများ အခြေခိုင်ရန် ချေးယူသူများနှင့် ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များ စုစည်းခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်သည် ချေးယူသူများ ၏ ကြေးမြီများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ စိစစ်နိုင်ခြင်းဖြင့် နောက်ပိုင်းတွင်စိုးရိမ်ဖွယ်စိစစ်ခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တိုးတက်လာစေမည်ဖြစ်သည်။ အသေးစားနှင့် အလတ်စား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (SMEs) သည် ခရက်ဒစ်ပြုရို ကြောင့် အာမခံပစ္စည်း မလိုဘဲ ငွေကြေးဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ဝန်ဆောင်မှုများကို ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍဖြေလျှော့ပေးခြင်း

၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် ဒေသတွင်း e-commerce ကဏ္ဍ လျင်မြန်စွာ တိုးတက်လာပြီးနောက် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အတွက် ပိုဆောင်ရွေးနှင့် ကုန်စည်သိုလှောင်ခြင်းလုပ်ငန်းကဏ္ဍများကို ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ နှုန်းထားတစ်ရပ်ဖြင့် စာနစ်ပါဆယ် အမြန်ချောပို့မှုကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် နိုင်ငံခြားနှင့် ပြည်တွင်း

၈ "မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီးပွားရေးခန့်မှန်းချက်နှင့် မူဝါဒဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ" စီးပွားရေးစောင့်ကြည့် အစီရင်ခံစာ၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု (၂၀၁၈)။
၉ "မြန်မာ့စီးပွားရေးလမ်းညွှန်" PwC (၂၀၁၈) <https://www.pwc.com/mm/en/publications/assets/myanmar-business-guide.pdf> မှ ရယူပါသည်။

အမြန်ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်း ၇ခုကို ခွင့်ပြုပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၈ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ဂျပန်ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှ အပြည့်အဝ ပိုင်ဆိုင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကြီးမားဆုံး ကုန်လှောင်ရုံဝန်ဆောင်မှု ကုမ္ပဏီကို သီလဝါ SEZ တွင် စတင်ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အဆိုပါကုမ္ပဏီသည် ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက် လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်တိုင်းကို ပံ့ပိုးပေးရန် ဂိုဒေါင်ဆောက်လုပ်ရေးတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း

၂၀၁၈ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ မြန်မာနိုင်ငံ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း(MSDP) ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းသည် အများအားဖြင့် စီးပွားရေး တိုးတက်စေရေးအတွက် နည်းလမ်းများ ရှာဖွေရန် နိုင်ငံ၏ မူဝါဒများနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းရန် စီစဉ်ထားပါသည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းကို ဦးစားပေးကဏ္ဍ ၅ရပ်ကို အလေးထား၍ လုပ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ နိုင်ငံတော်ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ် အောင်မြင်ရေး၊ စီးပွားရေးတည်ငြိမ်မှု ရရှိစေရေး၊ ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် အလုပ်အကိုင် အသစ်များ ဖန်တီးပေးရေး၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု တိုးတက်စေရေးနှင့် အမျိုးမျိုးသော စီမံကိန်းများတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှု ကို ကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အကာအကွယ်ပေးရေးကို တာဝန်ယူရေး ဖြစ်ကြပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများဥပဒေ

မြန်မာကုမ္ပဏီများဥပဒေကို ၁၉၁၄ ကုမ္ပဏီများအက်ဥပဒေနေရာတွင် အစားထိုးခဲ့ပြီး ၂၀၁၈ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် စတင်ကျင့်သုံးခဲ့သည်။ အဆိုပါဥပဒေအသစ်တွင် ကျယ်ပြန့်သည့်စည်းမျဉ်းများ ပါဝင်ပြီး နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ များအထိ နိုင်ငံကို တံခါးဖွင့်ပေးပြီး အခိုင်အမာကူညီပေးမှု ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်း၏ အကြီးမားဆုံး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု တစ်ရပ်တွင် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီများနှင့် နိုင်ငံခြားသားတစ်ဦးချင်းကို ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများ တွင် ပိုင်ဆိုင်မှု ၃၅% အထိ ခွင့်ပြုပေးပါသည်။

အီလက်ထရောနစ် ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်စနစ် (MYCO)

၂၀၁၈ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် DICA သည် အီလက်ထရောနစ် ကုမ္ပဏီမှတ်ပုံတင်ခြင်း ပလက်ဖောင်းတစ်ခုဖြစ်သည့် (MyCO) ကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စာရင်းရှိသော ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီ ၅၀,၀၀၀ နှင့် နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီ ၇,၀၀၀ တို့သည် ကုမ္ပဏီများဥပဒေအသစ်ဖြင့် ဝက်ဘ်ဆိုက်မှတစ်ဆင့် သို့မဟုတ် စာရွက်စာတမ်းပုံစံဖြင့် ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်ကို ၂၀၁၉ခုနှစ် မကုန်မီ အပြီးသတ် လုပ်ဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။ အွန်လိုင်းမှတ်ပုံတင်ခြင်းသည် စာရွက်စာတမ်းဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ အခမဲ့ဖြစ်ကာ ချိန်ခါမရွေး လုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ ရေရှည်တွင် MyCO ကို အသုံးပြုခြင်းသည် ကုမ္ပဏီ၏ လိုင်စင်သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည့်အခါ စာရွက်စာတမ်းဖြင့် ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်း တဖြည်းဖြည်း ကွယ်ပျောက်သွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤစနစ်သည် ကုမ္ပဏီအမျိုးအစား၊ မှတ်ပုံတင်သည့်နေ့ရက် စသည့် ယေဘုယျအချက်အလက်များကို အများပြည်သူ တွေ့မြင်နိုင်စေမည်လည်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း

၂၀၁၈ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် (MIC) သည် မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း (MIPP) ကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လာမည့်အနှစ် ၂၀၁၉တွင်း တာဝန်ယူမှုရှိ၍ အရည်အသွေးရှိသော လုပ်ငန်းများမှ နိုင်ငံအတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀၀ ဘီလီယံကျော် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၃၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဤစီမံကိန်းသည် မျှတ၍ ပွင့်လင်းမြင်သာ သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စနစ်များကို တည်ထောင်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကို အလတ်တန်းစား ဝင်ငွေရှိသော နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ညီလာခံ ၂၀၁၉ အတွင်း အစိုးရ၏ ပထမဦးစားပေး လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် MIPP အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း နိုင်ငံတော်အကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ် မှ ကြေညာခဲ့သည်။ ထိုစီမံကိန်း၏ ပထမအဆင့်သည် စက်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက် လုပ်ဆောင်နိုင်သော တည်နေရာများကို အခြေစိုက်ခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ တိုးတက်မှုကို အလေးထားခြင်းတို့ဖြင့် မြေယာအသုံးပြုမှု ကိစ္စရပ် များကို ဖြေရှင်းရန် မြေယာဘဏ်အား တည်ထောင်ခြင်းဖြစ်သည်။

၁၀ "နိုင်ငံခြားလက်လီလုပ်ငန်းရှင်များနှင့် လက်ကားလုပ်ငန်းရှင်များအတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှ လမ်းကြောင်းဖွင့်လှစ်ခြင်း" သီဟကိုတီနှင့် Chau T., မေလ ၁၄ရက်၊ ၂၀၁၈။ <https://www.mmtimes.com/news/myanmar-opens-foreign-retailers-and-wholesalers.html> မှ ရယူပါသည်။
၁၁ "ပတ်ဘဏ်မှ မြန်မာ့ခရက်ဒစ်ဗြူရိုကို လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်း" သီဟကိုတီ၊ Myanmar Times မေလ ၂၂ရက်၊ ၂၀၁၈။ Retrieved from: <https://www.mmtimes.com/news/central-bank-issues-license-myanmar-credit-bureau.html> မှ ရယူပါသည်။

စီမံကိန်းဘဏ်

၂၀၁၈ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ စီမံကိန်းဘဏ် တည်ထောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကြေညာချက်တစ်ရပ်ကို သမ္မတရုံးမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ အဆိုပါဘဏ်သည် ဗဟိုမှချုပ်ကိုင်ပြီး အဓိက စီမံကိန်းများ၏ အချက်အလက်များကို အများပြည်သူ သိရှိနိုင်မှာဖြစ်သဖြင့် MSDP ၏ ၂၅၁ခုရှိသည့် ဗျူဟာမြောက် လုပ်ဆောင်ချက်စီမံချက်အမှတ်များအား ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းကို အထောက်အကူ ပြုမည် ဖြစ်ပါသည်။ မူဝါဒများနှင့် ပြဋ္ဌာန်းမှုအမျိုးမျိုးနှင့် စေ့စပ်ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များ ကိုလည်း ချိန်ညှိနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများအတွက် မူဘောင်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်နိုင်မည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းဘဏ်သည် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ရန်နှင့် အလျဉ်းသင့်သည့် လုပ်ငန်း များ တင်ပြခြင်းအစား သက်ဆိုင်ရာအဆိုပြုချက်များ တင်ပြရန်အတွက် ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ လိုအပ်သည့် အချက်အလက်များ ကို ပေးစွမ်းမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဖြစ်လာနိုင်ခြေရှိသော လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ပြဿနာ ရပ်များကို ခွဲခြားစိစစ်ရန် စီမံကိန်းတိုင်းကို DICA၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနတို့မှ ကြိုတင်စစ်ဆေးမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း စီမံကိန်း ထိရောက်မှုရှိစွာ ပြီးမြောက်ရန်မှာ အမှန်တကယ် စိန်ခေါ်မှုကြီးအဖြစ် ရှိနေသေးသည့်အတွက် လက်ရှိတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် နောက်ထပ်အချက်အလက်များ ကို ထပ်မံ တောင်းဆိုလျက် ရှိနေပါသည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ

၂၀၁၈ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများကို ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြားငွေကြေးများ ချေးပေးရန် နိုင်ငံခြား လိုင်စင်ရဘဏ် ၁၃ဘဏ်ကို မြန်မာ့ဗဟိုဘဏ်မှ ခွင့်ပြုခဲ့ကြောင်း ညွှန်ကြားချက်တစ်ရပ် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုမတိုင်မီ နိုင်ငံခြားလုပ်ငန်းရှင်များကိုသာ နိုင်ငံခြားငွေကြေးများ ထောက်ပံ့ပေးရန် နိုင်ငံသား မဟုတ်သည့်ဘဏ်များကို ခွင့်ပြုခဲ့သည်။ ၂၀၁၉ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် အာမခံပစ္စည်း မလိုအပ်ဘဲ ချေးငွေများ ထုတ်ချေးနိုင်ပြီး အတိုးနှုန်း ၁၆% အထိ မြန်မာ့ဗဟိုဘဏ်မှ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြားဘဏ်များကို ကောက်ခံခွင့် ပြုခဲ့သည်။ ဤညွှန်ကြားချက်သည် နိုင်ငံခြားငွေ ချေးလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမို ကျယ်ပြန့်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်၍ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာကဏ္ဍ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အခြေကို ချဲ့ထွင်ရာတွင် အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန

ဤဝန်ကြီးဌာနကို ၂၀၁၈ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ထိုအဖွဲ့၏တာဝန်သည် မြန်မာနိုင်ငံကို ဆွဲဆောင်မှု ရှိသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရည်မှန်းချက်တစ်ရပ်အနေဖြင့် မြှင့်တင်ရန် ဖြစ်သည်။ ယင်းသည် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အမျိုးမျိုး ဆောင်ရွက်၍ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ထူးခြားသည့် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်အဖြစ်လည်း ပေးမည် ဖြစ် သည်။ ယင်းသည် ပိုမိုလျင်မြန်၍ ငွေကုန်ကြေးကျ နည်းပါးစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေမည် ဖြစ်ပါသည်။

> ၂၀၁၉

အာမခံလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံဒေသတွင် အာမခံကဏ္ဍထိုးဖောက်မှု အနိမ့်ဆုံးနှုန်းနေရာအဖြစ် မှတ်တမ်းဝင်ပါသည်။ (ရည်ညွှန်းချက်အနေဖြင့် အသက်အာမခံသည် GDP ၏ ၀.၁% ကိုယ်စားပြုသည်။) သို့သော် တိုးတက်လျက်ရှိသော နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးသည် ဤအခန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီကြီးများအတွက် အခွင့် အလမ်းများစွာကို ပေးပါသည်။ တစ်ချိန်က နိုင်ငံ၏အာမခံဈေးကွက်သည် ပြည်တွင်းနှင့် အစိုးရပိုင် ကုမ္ပဏီများ အတွက် သီးသန့် ဖွင့်လှစ်ပေးခဲ့သည်။ ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီနှင့်အတူ အကျိုးတူပူးပေါင်း၍ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန် အသက်အာမခံနှင့် အသက်အာမခံ မဟုတ်သော နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေး သော ထုတ်ပြန်ချက်တစ်ရပ်ကို စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ လက်ရှိတွင် အသက် အာမခံကုမ္ပဏီသုံးခုသာ အမှီအခိုကင်းစွာ အပြည့်အဝ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပေးသော လိုင်စင်ကို ရရှိထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံပေါင်း ၁၄နိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်ရုံး ၃၁ရုံးနှင့်အတူ နိုင်ငံခြား အာမခံလုပ်ငန်းရှင်တို့သည် ယခင်က ထိုအခန်းကဏ္ဍအတွက် ကန့်သတ်ချက်များအားလုံး ဖယ်ရှားရင်းလင်းပေးရန် စောင့်ဆိုင်းနေခဲ့ကြပါသည်။ နေ့ကျေး သည့် ဖြေလျော့ပေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် Samsung အသက်အာမခံကုမ္ပဏီကို ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် မြန်မာဈေးကွက်မှ ထွက်ခွာစေခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများသည် လွန်ခဲ့သည့် ဇန်နဝါရီလလည်းက လုပ်ငန်းဆောင် ရွက်ရန် လိုင်စင်ရရှိခဲ့၍

၁၂ “ကုမ္ပဏီပေါင်း ၁၅,၀၀၀ ကျော် မှတ်ပုံတင်ခြင်းမရှိသေး။” ဇင်သုထွန်း၊ Myanmar Business Today, ဇန်နဝါရီလ ၂၅ရက်၊ ၂၀၁၉၊ <https://www.mmbiztoday.com/articles/over-15000-companies-have-yet-re-register-through-online-registration-system> မှ ရယူပါသည်။

လုပ်ကိုင်လျက်ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် နိုင်ငံခြားပြိုင်ဘက်များသည် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်မှုတသည့် ဈေးနှုန်းရှိ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးရာတွင် အထောက်အကူပြု စေမည်ဖြစ်ကြောင်း အာမခံလုပ်ငန်းရှင် များစွာက ယုံကြည်ကြပါသည်။ အဆိုပါကုမ္ပဏီများ ရောက်ရှိလာမှုသည် အစိုးရ၏ ငွေချေးစာချုပ်ဈေးကွက် တိုးတက်စေရန် လိုအပ်သည့် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများလည်း ယူဆောင်လာမည် ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်စင်စစ် လိုင်စင်ရရှိရန် လိုအပ်သည့် ရင်းနှီးငွေ၏ ၃၀% ကို အဆိုပါ ငွေချေးစာချုပ်များတွင် ငွေကြေး ထောက်ပံ့ရန် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့များအတွက် ဈေးပြိုင်ခေါ်ယူမှု အသစ်များ

၂၀၁၈ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန (MOEE) မှ ကမ်းလွန် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ လုပ်ကွက်၁ခုနှစ် ကုန်းပေါ် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ လုပ်ကွက်၁ခုနှစ်အတွက် ဈေးပြိုင်တင်သွင်းမှု အသစ်များ ကို ကြေညာခဲ့သည်။ ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ၂၀၁၉ခုနှစ် ပထမသုံးလပတ်နှင့် ဒုတိယ သုံးလပတ် ကာလအတွင်း အဆိုပါ ဈေးပြိုင်တင်သွင်းမှု ခေါ်ယူခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် စီစဉ်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာမှ တင်ဒါတင်သွင်းမှုများကို ဖိတ်ခေါ်ခြင်းသည် နိုင်ငံပိုင် မြန်မာ့ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်းမှ ပထမဦးစွာပေါက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ယခင်လုပ်ငန်းများကို ၂၀၁၄ခုနှစ်က စတင်ဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။ ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကုန်းတွင်း ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ကွက် ၅၃ ခုရှိခဲ့ပြီး ၂၅ခုကို နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီများက အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင် ခဲ့သည်။ ကမ်းလွန် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ကွက် ၅၃ခုကိုလည်း ထည့်သွင်းရေတွက်ခဲ့ပြီး ထိုအထဲမှ ၃ခု သည် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီပိုင်များ ဖြစ်သည်။ ထုတ်ယူရရှိနိုင်သော ကျန်ရှိသည့် ၃၁ ခုကို လက်ရှိတွင် ဈေးပြိုင်တင်သွင်း မှု ခေါ်ယူရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေမူကြမ်း

၂၀၁၈ခုနှစ် အောက်တိုဘာလတွင် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနက ၂၀၁၄ စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေးဥပဒေနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ကြေညာချက်တစ်ရပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ အဆိုပါပြင်ဆင်ချက်၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ပြည်တွင်း ဈေးကွက်တွင် ရရှိနိုင်သော ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစားများတွင် အညွှန်းစာသားများ ကပ်ပေးရန် ညွှန်ကြား ခြင်းဖြင့် စားသုံးသူ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကို အာမခံရန် ဖြစ်သည်။ အဆိုပါအညွှန်းကတ်ပြားများတွင် ကုန်ပစ္စည်း၏ အမည်၊ အမျိုးအစား၊ အရွယ်အစား၊ အရေအတွက်နှင့် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းမှု အားလုံးကို မြန်မာဘာသာ ဖြင့် ဖော်ပြရန် လိုအပ်သည်။ ချိုးဖောက်မှုများအတွက် ထောင်ဒဏ်ငါးလမှ ဒဏ်ကြေး ငါးသန်းမှ သန်း၂၀၀ကျပ်အထိ အရေးယူမည် ဖြစ်သည်။ အစတွင် အဆိုပါညွှန်ကြားချက်သည် ခြောက်လအတွင်း ပြောင်းလဲမှုများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှု အများစုနှင့် ဝိုင်းဆောင်ရေးနှင့် နည်းပညာ အခက်အခဲများကြောင့် နိုင်ငံခြားတင်သွင်းသူများအကြား စိုးရိမ်မှုများ မြင့်တက်ခဲ့သည်။ သွင်းကုန် အမျိုးမျိုး (နည်းပညာမြင့် ဆေးဝါးများ စသဖြင့်) ထောက်ပံ့ရေးကို ထိခိုက်စေမည် ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် အမေရိကန်၊ ဗြိတိသျှ နှင့် ဥရောပကုန်သည်ကြီးများအသင်းတို့က စည်းရုံးရေး လှုပ်ရှားမှု တစ်ရပ် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေမူကြမ်းတွင် ပြင်ဆင်ချက်တစ်ရပ် ပြုလုပ်ခဲ့ သည်။ အဆိုပါဥပဒေမူကြမ်း အသစ်ကို လိုက်နာကျင့်သုံးရန် ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် ကုမ္ပဏီများကို အညွှန်း စာသားနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြင်ဆင်ချိန် တစ်နှစ် ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခက်အခဲ စိန်ခေါ်မှုအမျိုးမျိုးရှိသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပိုင်ဆိုင်မှုများစွာသည် ရင်းနှီးမြုပ်နှံသူများကို ဆက်လက် ဆွဲဆောင်ထားဆဲဖြစ်သည်။ အမှန်တွင်တော့ ကျွန်ုပ်တို့ နိုင်ငံသည် ထိုအခွင့်အလမ်းများကို ထိထိရောက်ရောက် ထိန်းချုပ်အသုံးချရန်နှင့် နိုင်ငံသားများ၏ လိုအပ်ချက်များ လုံလုံလောက်လောက်ကိုညီစေရန် အခြေခံအဆောက် အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ သို့သော်လည်း မည်သို့ဆောင်ရွက်ရမည်ကို သိရှိသော ဥရောပကုမ္ပဏီ များသည် ရေရှည်တည်တံ့သော တိုးတက်မှု ရရှိစေရန်နှင့် ချမ်းသာကြွယ်ဝစေရန် ဤနိုင်ငံကို ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။

သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် စွမ်းအင်

မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် လောင်စာအရင်းအမြစ်များ ပေါကြွယ်ဝသော်လည်း ထိုအရင်းအမြစ် ပေါ ကြွယ်ဝမှု အလားအလာသည် အခြေခံအဆောက်အအုံ အားနည်းမှုနှင့် ကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံးချခြင်းများကြောင့် စီးပွားမဖွံ့ဖြိုးသေးဘဲ ရှိနေပါသည်။ ၂၀၁၉ခုနှစ်တွင် ကုန်းတွင်းလုပ်ကွက်၁ခုနှစ် ကမ်းလွန်လုပ်ကွက် ၁ခုနှစ် အတွက် ဈေးပြိုင်တင်သွင်းခြင်းကို

၁၃ MSDP ရှိ စီမံကိန်းဘဏ်၏ အခန်းကဏ္ဍကို စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ရင်းလင်းပြောကြား။ စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန (၂၀၁၈)။ https://www.myanmar.gov.mm/en/news-media/news/latest-news/-/asset_publisher/idasset354/content/p-f-ministry-clarifies-role-of-project-bank-in-ms-1 မှ ရယူပါသည်။
၁၄ “၂၀၁၉တွင် စီးပွားရေး အားကောင်းလာစေရန် ဘဏ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍပိုးကူညီမည်။” ထင်လင်းအောင်၊ Myanmar Times၊ ဇန်နဝါရီလ ၃ရက်၊ ၂၀၁၉။ <https://www.mmtimes.com/news/banking-sector-strengthen-support-economy-2019-experts.html> မှ ရယူပါသည်။

ဖွင့်လှစ်မည်ဖြစ်ကြောင်း MOEE က ကြေညာခဲ့သည်။ ယခုအခါတွင် နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီကြီးများကို တူးဖော်ရေးကိုသာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုထားပြီး ဖြန့်ဝေရေးကို ပြည်တွင်း နှင့် အစိုးရပိုင်ကုမ္ပဏီများက လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားပါသည်။ သဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ အရည် ကာလတိုတင်သွင်းမှု စီမံချက်များကို MOEE မှ ထူထောင်ခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းဓာတ်ငွေ့ မရရှိမီအချိန်တွင် အဆိုပါ တင်သွင်းမှုများသည် စွမ်းအင်ရှားပါးမှုများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

လျှပ်စစ်ပေးဝေမှုသည်လည်း အလားတူ အခြေခံအဆောက်အအုံ နည်းပါးခြင်းကြောင့် ထိခိုက်ရပါသည်။ ၂၀၁၇ခုနှစ် တွင် လူဦးရေ၏ ၃၇% သည်သာ (ဤအရေအတွက်သည် ကျေးလက်ဒေသတွင် ၂၀% အထိ ကျဆင်းပါသည်။) လျှပ်စစ်မီးရရှိခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရုတ်နှင့် ထိုင်းကုမ္ပဏီကြီးများမှ တည်ဆောက်ထားသော ရေအားလျှပ်စစ် ဆည်ကြီးများမှ ထုတ်ပေးသည့် စွမ်းအင်၏ ၉၀% ကို အဆိုပါနိုင်ငံသို့ ပို့ဆောင်ပေးပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် အစိုးရသည် နိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်ထုတ်လွှတ်မှု ကွန်ရက်များ အားကောင်းလာစေရန် လိုအပ်ချက်ကို အသိအမှတ်ပြု ပေးခဲ့သည်။ အမျိုးသားလျှပ်စစ်ဓာတ်အား စီမံကိန်းသည် ၂၀၃၀ပြည့်နှစ်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံး စွမ်းအင်ရရှိစေရေး စီမံချက်ဖြင့် အဆိုပါရည်မှန်းချက်ကို ကူညီထောက်ပံ့ပေးပြီး ထိုစီမံကိန်းကို MOEE မှ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ ၂၀၁၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် အဓိကစီမံကိန်း ၄ခုအတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုမိန့်များကို ထုတ်ပြန် ခဲ့ပါသည်။

မဟာဗျူဟာမြောက် တည်နေရာ

မြန်မာနိုင်ငံသည် အိန္ဒိယ၊ တရုတ်နှင့် အရှေ့တောင်အာရှ စသည့် နိုင်ငံကြီး သုံးနိုင်ငံနှင့် ဒေသများကြားတွင် တည်ရှိနေခြင်းကြောင့် ပို့ကုန်လုပ်ငန်း အလားအလာ အခိုင်အမာ ရှိနေပါသည်။ ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ၄၀% ထိ ရောက်ရှိ နိုင်သော ဒေသဆိုင်ရာ ဗဟိုချက်တည်နေရာတစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်ဖွယ် ရှိပါသည်။ သို့သော် ထိုသို့ဖြစ်လာနိုင်စေရေး တိုင်းပြည်လမ်းကြောင်းများနှင့် ဆိပ်ကမ်း အခြေခံအဆောက်အအုံများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် ကြိုးပမ်းသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မှုများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဆွဲဆောင်မှုရှိသော အလုပ်သမားဈေးကွက်

ပြည်တွင်းလူဦးရေ၏ ၇၅% သည် အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူဦးရေဖြစ်ပြီး လုပ်ငလစာများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တည်ထောင်ထားသော ကုမ္ပဏီများအတွက် ဆွဲဆောင်ဖွယ် ဖြစ်နေပါသေးသည်။ အဆိုပါအခြေအနေသည် နိုင်ငံရှိ အမြင့်ဆုံးတိုးတက်မှုနှင့်အတူ ထိုအခန်းကဏ္ဍတွင် ရှိကျန်နေသော ထုတ်လုပ်မှုအတွက် အများအားဖြင့် အကျိုးရှိ နေပါသည်။ သို့သော်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ရန်ကုန်ပြင်ပတွင် အရည်အချင်းရှိ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ ရှားပါးနေခြင်းကို ထောက်ပြနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

တိုးတက်လာသော စားသုံးသူလူတန်းစား

ဝင်ငွေမြင့်တက်လာခြင်းကြောင့် လူလတ်တန်းစားအသစ် ပေါ်ထွန်းလာမှုနှင့် ပုဂ္ဂလိကစားသုံးမှုကဏ္ဍတွင် တိုးတက် မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိကစားသုံးမှုကဏ္ဍတွင် တိုးတက်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ GDP ၏ ၅၀% အတွက် အကြောင်းခံဖြစ်ပြီး ထုတ်လုပ်မှုနှင့် အသေးစားစက်မှုလက်မှုအခန်းကဏ္ဍများမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အတွက် အခွင့် အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးပါသည်။ ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်းကြောင့် စားသုံးသူများသည် အရည်အသွေး ပိုမို မြင့်မား သော ကုန်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူရခြင်းကို ပိုမိုနှစ်သက်လာကြသည်။

ဆက်သွယ်ရေး

၂၀၁၄ခုနှစ်တွင် ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍကို ဖြေလျှော့ပေးလိုက်ပြီးနောက် အာဏာပိုင်များသည် မြို့ပြနှင့် ကျေးလက် ဒေသရှိ နေထိုင်သူများကို ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ဆောင်မှုများ ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ရရှိနိုင်ရန် စီစဉ်လျက် ရှိပါသည်။ ဖိုင်ဘာလိုင်း ဆက်သွယ်သည့် ကွန်ရက် တိုးချဲ့မှုနှင့် ဆက်သွယ်ရေး တာဝါတိုင်များ ထပ်မံ တပ်ဆင်ရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးအော်ပရေတာ ကုမ္ပဏီအမျိုးမျိုးမှ တူညီသည့် ကေဘယ်လ်ကြိုးများဖြင့် ဝန်ဆောင်မှု များကို ပံ့ပိုးပေးရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်၍ အဆိုပါအခြေခံအဆောက်အအုံသည် ကွန်ရက် မျှဝေသည့် စီမံချက်ကို ပံ့ပိုးပေးမည်ဖြစ်သည်။

၁၅ "FDI ကို တိုက်တွန်းအားပေးရန် မြန်မာနိုင်ငံစီမံချက်တွင် ဝန်ကြီးဌာနအသစ် တည်ထောင်ခြင်း" Oxford Business Group, Myanmar Times, ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၁၉၊ <https://www.mmtimes.com/news/creation-new-ministry-part-myanmars-plan-incentivise-fdi.html> မှ ရယူပါသည်။
၁၆ "မြန်မာနိုင်ငံရှိ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် အာမခံဈေးကွက် ဖြေလျှော့ပေးခြင်း" စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ (၂၀၁၉)၊ https://www.mopf.gov.mm/sites/default/files/upload_pdf/2019/01/Announcement%20E_0.pdf မှ ရယူပါသည်။

တိုးတက်နေသော အခြေခံအဆောက်အအုံ

အစိုးရအနေဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်ရန်နှင့် ကြွယ်ဝသည့် စီးပွားရေးအခြေအနေတစ်ရပ် ဖန်တီးရန် နိုင်ငံ၏ မဖွံ့ဖြိုးသေးသော အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကြောင်း နားလည်သဘောပေါက်လာပါသည်။ ၎င်းတွင် နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများလည်း ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိတွင် ခရီးအကွာအဝေး ၁,၀၀၀ကီလိုမီတာလျှင် လမ်းမကြီး ၂၂၀ ကီလိုမီတာသာ ရှိသည်ဖြစ်၍ နိုင်ငံသားများ အတွက် ချိတ်ဆက်နိုင်မှုနှင့် အသုံးပြုနိုင်မှုတို့ကို တိုးမြှင့်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးလက်ဒေသ၊ မြို့ပြနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ပို့ဆောင်ရေး ကွန်ရက်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် မြန်မာ့ပို့ဆောင်ရေး အခြေခံအဆောက်အအုံတွင် လမ်းသစ် များ၊ တံတားသစ်များ၊ ရေကြောင်းလမ်းသစ်များနှင့် တိုးတက်သော ရထားလမ်းကြောင်းများ လိုအပ်ပါသည်။ အစွန် အဖျားဒေသများမှ ရန်ကုန်သို့ ချိတ်ဆက်ထားသော ၃၀၀ကီလိုမီတာရှိသော အဝေးပြေးလမ်းမကြီးများ အသစ် ပြုပြင်ရန်နှင့် ကမ္ဘာ့အနှံ့ပိုမိုချိတ်ဆက်ရန် Greater Mekong ဒေသသို့ ချိတ်ဆက်သည့် လမ်းမကြီးများ အသစ် ပြုပြင်ရန် စီမံကိန်းများကို အဆိုပြုတင်ပြခဲ့ကြပါသည်။ Yangon Ring Road အတွက် ဈေးပြိုင်တင်သွင်းခြင်း အဆင့်နှင့် ရန်ကုန်ဘူတာကြီး စီမံကိန်းသည် ၂၀၁၉ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် တရုတ်၏ ခါးပတ်လမ်း လုပ်ငန်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြစ်သော မြန်မာ-တရုတ် စီးပွားရေးလမ်းမကြီး (MCEC) အကောင်အထည်ဖော်ရေး လုပ်ငန်းသည် အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်သို့ ချိတ်ဆက် ထားသော အမြန်လမ်းမကြီးနှင့် ဒေသရှိ အခြားနိုင်ငံများကို ဖြတ်သန်းသွားသော အမြန်လမ်းမကြီးကို တည်ဆောက်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

လောလောဆယ်တွင် အစိုးရအနေဖြင့် စက်မှုဆိုင်ရာဌာနအသစ်များ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ရန် ပြင်ဆင်လျက် ရှိပါသည်။ စက်မှုဆိုင်ရာနှင့် ပို့ဆောင်ရေး ဗဟိုဌာနနေရာသစ်အတွက် စီမံကိန်းများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အများပြည်သူနှင့် ပုဂ္ဂလိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို တက်ကြွစွာ မြှင့်တင်လျက်ရှိပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ အသစ်များကို ဆွဲဆောင်လာမည့် အလုပ်သမားဥပဒေကို နောင်တွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် မျှော်လင့်စောင့်စားနေပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဥပဒေသစ်ကိုလည်း ပြင်ဆင်လျက် ရှိပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရန်နှင့် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းများကို မြှင့်တင်ရန် အထူးစီးပွားရေးဇုန်များကို ဆောက်လုပ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ နောက်ဆုံးဆောင်ရွက်မှုမှာ လတ်တလော ဆောက်လုပ်ဆဲဖြစ်သည့် ကျောက်ဖြူရေနက်ဆိပ်ကမ်း (ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ) ဖြစ်ပြီး ၎င်းသည် MCEC စီမံကိန်း များထဲမှ တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ MCEC စီမံကိန်းများထဲတွင် ကျောက်ဖြူ-ကူမင်း အမြန်ရထားလမ်း ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ပိုက်လိုင်းများ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ထားဝယ်ရှိ ပို့ဆောင်ရေး ဗဟိုဌာနတစ်ခု တည်ဆောက်ရေး တို့ ပါဝင်ပါသည်။

၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် စီမံကိန်းအချက်အလက်ဘက်၏ တန်ဖိုးအမြင့်ဆုံးဖြစ်သော မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးရှိ စက်မှုဥယျာဉ်မြို့တော် အပါအဝင် စီမံကိန်းကြီး လေးခုကို ဆောင်ရွက်ရန် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဌာနက အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ ဆောင်ရွက်မှုပြီးစီးပြီးလျှင် အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ အစားအသောက်နှင့် သစ်သားလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ဘက်လုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးကဏ္ဍ အစရှိသည့် ကဏ္ဍအသီးသီးတွင် အလုပ်အကိုင်ပေါင်း ၃၃,၇၀၀ ကျော်ကိုဖန်တီးပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ အခြားစီမံကိန်းနှစ်ခုမှာ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတွင် တည်ရှိ၍ ရန်ကုန်မြို့တော်သစ်နှင့် ခေတ်မီရန်ကုန်ခရိုင်ဟု သိရှိပြီး မြို့တော်၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရုံးများ တည်ရာ ဗဟိုချက် နှင့် ၁၃ကီလိုမီတာတွင် တည်ရှိပါသည်။ လှည်းကူးတွင် ကိုရီးယားကုမ္ပဏီနှင့် အိမ်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာန တို့သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းပေးသည့် မြို့တော် တည်ဆောက်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြပါသည်။ အဆိုပါစီမံကိန်းကို ၂၀၂၃ခုနှစ်တွင် အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပြီး ကုန်ကျစရိတ် နည်းပါးသော အိမ်ရာ၊ ပို့ဆောင်ရေးဂိတ်တစ်ခုနှင့် ဈေးဝယ်စင်တာကြီးများလည်း ပါဝင်ပါသည်။

၁၇ "လာမည့်နှစ် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ကုန်သွယ်မှုအတွက် ဈေးပြိုင်တင်သွင်းခြင်း" ရုပ်မြေထွေ၊ Myanmar Times. Accessed ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၇ရက်၊ ၂၀၁၈။ <https://www.mmtimes.com/news/bidding-new-oil-and-gas-fields-commence-next-year.html> မှ ရယူပါသည်။
၁၈ စီးပွားရေးအချက်အလက် ဌာန၊ ထိုင်းဘုရင့်သံရုံး (၂၀၁၈) မြန်မာ့စီးပွားရေး ၂၀၁၈။ <http://www.thaibizmyanmar.com/docs/Non-Paper%20on%20Myanmar%20Economic%20in%202018.pdf> မှ ရယူပါသည်။
၁၉ "မြန်မာ - နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ စီးပွားရေး စိစစ်လေ့လာချက်" Stokke K., Vakulchuk R., Overland I. (၂၀၁၈) https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/Myanmar_-_A_Political_Economy_Analysis_-_Norwegian_Institute_of_International_Affairs_2018.pdf မှ ရယူပါသည်။
၂၀ "ပါဝင်မှု စည်းရုံးချိတ်ဆက်ထားသော မြန်မာနိုင်ငံ တည်ဆောက်ခြင်း" မြန်မာအခြေခံအဆောက်အအုံ ညီလာခံ (၂၀၁၈)။ <http://www.myanmarinfrastructuresummit.com/> မှ ရယူပါသည်။
၂၁ စီးပွားရေးအချက်အလက်ဌာန၊ ထိုင်းဘုရင့်သံရုံး (၂၀၁၈) မြန်မာ့စီးပွားရေး ၂၀၁၈။ <http://www.thaibizmyanmar.com/docs/Non-Paper%20on%20Myanmar%20Economic%20in%202018.pdf> မှ ရယူပါသည်။
၂၂ "ရန်ကုန်စီးပွားဘူတာရုံ စီမံကိန်း တည်ဆောက်ရန် ခန့်မှန်းလိုအပ်" Chau, T., Myanmar Times, ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ရက်၊ ၂၀၁၈။ <https://www.mmtimes.com/news/eight-years-needed-build-yangon-railway-station-project.html> မှ ရယူပါသည်။
၂၃ "မြန်မာနိုင်ငံသည် Xi ၏ ခါးပတ်လမ်း လုပ်ငန်းကို လက်ခံရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ပါသည်။" Williams, C. (၂၀၁၉) <https://globalriskinsights.com/2019/01/myanmar-set-embrace-xis-belt-road-initiative/> မှ ရယူပါသည်။
၂၄ MCRB သည် အလုပ်သမားဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် ပတ်သက်သော တိုးတက်မှုများကို ကြိုဆိုပါသည်။ မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍ တာဝန်ယူမှုရရှိရေး အထောက်အကူပြုဌာန (၂၀၁၈)။ <https://www.myanmar-responsiblebusiness.org/news/labour-law-reform.html> မှ ရယူပါသည်။
၂၅ "ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကြိုကြိုကွပ်ကဲရေးအဖွဲ့၏ မူကြမ်း ဖြန့်ဖြူးချက်ခွဲ" စီးပွားရေး၊ Eleven Media, ဒီဇင်ဘာလ ၁၇ရက်၊ ၂၀၁၈။ <https://elevenmyanmar.com/news/draft-of-construction-industry-development-board-law-completed> မှ ရယူပါသည်။
၂၆ "ကြေးမြီများကြောင့် တရုတ်ကျောထောက်နောက်ခံပြု စီမံကိန်းများကို မြန်မာ ပြန်လည်၍ ဆောက်ရွက်" Reuters, ဩဂုတ်လ ၂၇ရက်၊ ၂၀၁၈။ <https://www.theguardian.com/world/2018/aug/02/myanmar-scales-back-chinese-backed-port-project-over-debt-fears> မှ ရယူပါသည်။

၂၀၁၈ မူဝါဒဆိုင်ရာ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများ

စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြုစီးပွားရေးလုပ်ငန်း

၁။ အမျိုးသားအစားအသောက်ဥပဒေကို ပြန်လည်စိစစ် ပြင်ဆင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

၁၉၉၇ အမျိုးသားအစားအသောက် ဥပဒေနေရာတွင် အစားထိုးရန် အမျိုးသားအစားအသောက်ဥပဒေသစ်ကို အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါးကွပ်ကဲရေးဦးစီးဌာန (FDA) မှ မူကြမ်းရေးဆွဲလျက် ရှိပါသည်။ ထိုမူကြမ်းသည် အစိုးရအဖွဲ့ထံတွင် တင်ပြရန်ရှိပြီး ဆက်လက်၍ လွှတ်တော်တွင် တင်ပြရန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် FDA ၏ အားထုတ်မှုကို အသိအမှတ်ပြုပြီး အမျိုးသားဥပဒေအသစ်ကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုမရှိဘဲ အတည်ပြု နိုင်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

၂။ ပြည်တွင်း၌ အသိအမှတ်ပြုထားသည့် စံချိန်စံနှုန်းများအတိုင်းအပြီးသတ်ရေးဆွဲထားသည့် GAP (ကောင်းမွန်သော စိုက်ပျိုးရေး အလေ့အထများ) လမ်းညွှန်ချက်များကို အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းခြင်း။

သိသာစွာဖြေရှင်းပြီး

စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနမှ GAP လမ်းညွှန်ချက်များကို အပြီးသတ်ရေးဆွဲပြီးဖြစ်၍ လယ်သမားများအား ပို့ကုန်သီးနှံများနှင့် ဆန်စပါးများ ထွန်းယက်စိုက်ပျိုးရာတွင် ၎င်း၏ GAP ကျင့်ထုံးများကို အသုံးပြုရန် ၂၀၁၇ ခုနှစ်တည်းက တိုက်တွန်းအားပေးလျက် ရှိပါသည်။ ဝန်ကြီးဌာနမှ ရှမ်းပြည်နယ်၊ အင်းလေးကန်တွင် GAP အစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး လယ်သမားများထံမှ တုံ့ပြန်ချက်ကောင်းများ ရရှိခဲ့သည်ကို ဝမ်းမြောက်ဖွယ်သိရှိရပါသည်။^၁ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် နိုင်ငံ၏ အခြားနေရာဒေသများတွင်လည်း စီမံကိန်းကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန် ဝန်ကြီးဌာနအား ခိုင်မာစွာ တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

၃။ မြေယာသိမ်းယူမှုပြဿနာများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဒေသန္တရ၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

စာချုပ်စာတမ်း စီမံခန့်ခွဲမှု ဖြစ်စဉ်အဆင့်အဆင့်(CLM) အတွက် ရာသီဥတုနှင့်ရင်းနှီးကွမ်းဝင်စေသည့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တန်ဖိုးကွင်းဆက်များကဏ္ဍ စီမံကိန်းအရ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနသည် အာရှဖွံ့ဖြိုးမှုဘဏ်ထံမှ နည်းပညာဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များနှင့် ငွေကြေးအထောက်အပံ့များ လက်ခံရရှိခဲ့ပါသည်။ ဝန်ကြီးဌာနသည် “မြေနေရာ သိမ်းယူခြင်းနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး မူဘောင်” စာအုပ်ကို ၂၀၁၈ခုနှစ် မတ်လတွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ ဖြန့်ချိခဲ့ပါသည်။ ၎င်းစာအုပ်၏ ပြန်လည်နေရာချထားရေး စီမံကိန်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အခန်းတွင် မြေနေရာသိမ်းယူရသော အိမ်ထောင်စုများအတွက် လျော်ကြေး၊ ခံစားပိုင်ခွင့်နှင့် အထောက်အပံ့စသည့် အကြောင်းအရာအသေးစိတ်နှင့်တကွ မြေနေရာသိမ်းယူမှု ဆိုင်ရာပြဿနာများအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ယန္တရားများကို သတ်မှတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ ဝန်ကြီးဌာန သည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၃ ခုနှစ် အထိ အဆိုပါစီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သည်။^၂

၄။ မြေပမာဏအနည်းငယ်သာပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်သမားများအတွက် အထူးပြုထားသည့် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲရန် တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

အစိုးရသည် ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်း၍ မြေပမာဏ အနည်းငယ်သာပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်သမားများအား ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများ ပြုလုပ်ပေးနေသည်ကို လေ့လာ သိရှိရသောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ကျေနပ်အားရမိပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍနှင့် အသေးစားနှင့်အလတ်စား လုပ်ငန်းများ

၁ “ကောင်းမွန်သော စိုက်ပျိုးရေးမြေအလေ့အထများဆီသို့ တစ်လှမ်းခြင်းစီ လျှောက်လှမ်းခြင်း” Global New Light of Myanmar 2018 ခုနှစ် မေလ ၃၁ ရက် <http://www.globalnewlightofmyanmar.com/move-step-step-good-agricultural-practices/> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။
၂ အာရှဖွံ့ဖြိုးမှုဘဏ်၊ မြန်မာ၊ မိုးလေဝသရာသီဥတုအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် စိုက်ပျိုးရေးမြေလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ တန်ဖိုးကွင်းဆက်များကဏ္ဍ စီမံကိန်း။ ၂၀၁၈ခုနှစ် မတ်လ။ <https://www.adb.org/projects/48409-003/main> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။

(SMEs) တိုးတက်စေရန်အတွက် ဖိမိမိကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ကွပ်ကဲမှုအောက်တွင် ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အေဂျင်စီ (JICA) နှင့် ပူးပေါင်း၍ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်၏ Two-Step Loan စီမံချက်မှ တစ်ဆင့် လယ်သမားများအား ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ပြုလုပ်ပေးနေပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ ကွပ်ကဲမှုအောက်တွင်လည်း MADB^၃ မှတစ်ဆင့် JICA၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်တို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ လယ်သမားများအား ချေးငွေများ ထောက်ပံ့ပေးသည့် အခြားသော Two-Step Loan စီမံချက်တစ်ခု ရှိပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အစိုးရ၏ အားထုတ်မှုများကို ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် အသိအမှတ်ပြု ပါသည်။ ထို့အတူ စီမံကိန်းများ၏ ထိရောက်မှုကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန်အတွက် လယ်သမားများ၏ တုံ့ပြန်ချက်များကို ဂရုပြုအလေးထားရန် အရေးပါကြောင်း အသားပေးဖော်ပြလိုပါသည်။

၅။ မြန်မာ့လယ်သမားများအတွက် ငွေကြေးအထောက်အပံ့ရရှိမှု မြှင့်တင်ရန် နည်းလမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဓိကကျသော အကျိုးစီးပွားပါဝင်သူများနှင့် ညီလာခံတစ်ခု ကျင်းပခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

ဤကဲ့သို့သော ညီလာခံမျိုးကို ကျင်းပရခြင်းမရှိသေးပါ။ သို့သော် ကျေးလက်ဒေသနေပြည်သူများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် ဝင်ငွေမြှင့်တင်ရေးစီမံချက်အတွက် ၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလတွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့်ဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏ အားထုတ်မှုကို အသိအမှတ်ပြု ကြိုဆိုလိုပါသည်။^၄

၆။ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အခွန်စနစ်တစ်ခုကို အသုံးပြု၍ နယ်စပ်များတွင် ထိန်းချုပ်နိုင်မည့် စစ်ဆေးရေးစနစ် တစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ အထူးကော်မတီ တစ်ရပ် တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

နယ်စပ်များရှိ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကာကွယ်ရေးမူဝါဒများကို မူကြမ်းရေးဆွဲနေပြီး ပြည်နယ် နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအားလုံးတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေး အစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်နေကြောင်း စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ သိရှိရပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ လမ်းညွှန်ချက် အောက်တွင် ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ကိုးခု၏ အစိုးရများသည် အထူးတာဝန်တပ်ဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်း၍ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု နှိမ်နင်းရေးကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ အထူးတာဝန်တပ်ဖွဲ့များသည် လှည့်လည်ရေးအဖွဲ့များ (mobile teams) ဖြင့် အချို့သော ဝက်များတွင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုနှင့် တရားမဝင် ဆောင်ရွက်ချက်များကို ရှောင်တခင် စစ်ဆေးခြင်းများ (surprise check) ပြုလုပ်ဟန့်တားသွားမည် ဖြစ်သည်။^၅ အထူးလှည့်လည်ရေး အဖွဲ့များသည် ကချင်ပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီးများတွင် လုပ်ငန်းများ စတင်လုပ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍထံမှ ထောက်ပံ့မှုများကိုလည်း ဖိတ်ခေါ်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း အခွန်စနစ်အသစ်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုမျိုး မတွေ့ရှိရသေးပေ။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရေး

၇။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ အတိုင်းအတာနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို စိစစ်သုံးသပ်၍ နိုင်ငံ၏ အဓိက ဝင်ပေါက်များ ထိန်းချုပ်မှုနှင့် စစ်ဆေးကြည့်ရှုမှုများကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင်လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ဆိပ်ကမ်းများနှင့် နယ်စပ်များတွင် လူအင်အားတိုးခြင်းနှင့် အစိုးရ အချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကို မြှင့်တင်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

၂၀၁၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၉ ရက်တွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီ (PSDC) နှင့် မြန်မာစွန့်ဦး တီထွင်လုပ်ငန်းရှင်များကြားတွင် (၂၁) ကြိမ်မြောက် ပုံမှန်အစည်းအဝေးကို မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်များနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းချုပ် (UMFCCI) ၌ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ နယ်စပ်မှ တစ်ဆင့် တရားမဝင် ကုန်တင်သွင်းမှုများသည် SMEs များအတွက် ခြိမ်းခြောက်မှု တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရှိနေပြီး အစိုးရသည် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု ထိန်းချုပ်ရေးနှင့်

၃ "မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ SME ကဏ္ဍနှင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့ရေးအကြောင်း စကားပိုင်းဆွေးနွေးပွဲ" Global New Light of Myanmar | ၂၀၁၈ခုနှစ် အောက်တိုဘာ ၂၂ရက်။ <http://www.globalnewlightofmyanmar.com/roundtable-discussions-on-financing-for-the-development-of-agricultural-sector-and-smes-sector-in-myanmar/> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။
၄ မြန်မာနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးမှုဘဏ်၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် Two-Step Loan စီမံချက်(ODA ချေးငွေအတွက် နည်းပညာ အထောက်အပံ့) စီမံချက် ငြိမ်းမူ အစီရင်ခံစာ၊ ၂၀၁၈ခုနှစ် မတ်လ။
၅ ကျေးလက်ဒေသနေပြည်သူများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် ဝင်ငွေများကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် ၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလတွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့် ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုကို စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနမှ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။
၆ "တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုသည် တိုင်းပြည်၏ စီးပွားရေးကို ထိခိုက်နှစ်နာစေပါသည်" The Myanmar Times၊ ၂၀၁၈ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ရက်။ <https://www.mmtimes.com/news/illegal-trade-takes-heavy-toll-countrys-economy.html> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။

တားဆီးရေးအဖွဲ့များကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်း (၉) ခုတွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ဖမ်းဆီးမှုများ လည်း ပြုလုပ်ခဲ့ကြောင်း ဒုတိယသမ္မတ ဦးမြင့်ဆွေမှ ထိုအစည်းအဝေးတွင် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ထိုအဖွဲ့များ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို တွေ့မြင်ရခြင်း မရှိသေးပါ။^၇

၈။ တာဝန်ရှိသည့်ဥပဒေစိုးမိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများကြားတွင် ညီညွတ်သည့်လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ သတ်မှတ်၍ ဥပဒေစိုးမိုးရေးဆိုင်ရာအစိုးရအချင်းချင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီကို တည်ထောင်ဖွဲ့ စည်းကာ နိုင်ငံကာစ နှုန်းများနှင့် အသိတရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ အရှိန်မြှင့်တင်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

အစိုးရသည် သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများကို အထူးတာဝန်အဖွဲ့များ တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းရန် ညွှန်ကြားထားပြီး တရုတ်နိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံတို့နှင့် နယ်နိမိတ်ချင်း ထိစပ်နေသော ကချင်၊ ရှမ်း၊ မွန်၊ ကယားနှင့် ကရင်ပြည်နယ်များ တွင် တရားမဝင်နယ်စပ် ကုန်သွယ်မှုများအတွက် နှိမ်နင်းရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်း UMFCCI ဌာန ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင်^၈ ဒုတိယသမ္မတ ဦးမြင့်ဆွေမှ ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံပိုင်မီဒီယာ ဖြစ်သည့် MRTV တွင်လည်း စီးကရက်၊ ဆေးပေါ့လိပ်၊ ပိုင်နှင့် ယမကာများ ကဲ့သို့သော အထူးကုန်စည်များ တွင် "အခွန်ပေးဆောင်ပြီး" စတစ်ကာများ ကပ်ထားခြင်း မရှိပါက အရေးယူ ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း ၂၃-၁-၂၀၁၉ ရက်တွင် အစိုးရမှ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ထိုတရားမဝင် ကုန်စည်အမျိုးအစားများကို အစိုးရမှ ဖမ်းဆီးရမည် ဖြစ်ပြီး ဖြန့်ချိသူများသည် ၎င်းတို့တင်သွင်းသည့် ကုန်စည်တန်ဖိုးအတိုင်း ဒဏ်ကြေးပေးဆောင် ရမည် ဖြစ်သည်။ EuroCham Myanmar သည် ဤကဲ့သို့သော တိုက်ဖျက်မှုကို ဝမ်းမြောက်စွာ ကြိုဆိုပြီး တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုများကို ဘေးရန်ကင်းရှင်းစွာ တိုင်ကြားနိုင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို မရေးဆွဲရသေးသည့် အတွက်ကြောင့် အခြားတရားမဝင်ကုန်စည်များ အတွက်လည်း အဆိုပါအစီအမံများ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်ရန် သက်ဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များအား တိုက်တွန်းအားပေးလိုပါသည်။

၉။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုနှင့် ၎င်း၏ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များကို အသိပညာပေးခြင်းနှင့် လုပ်ငန်း လိုင်စင် ရုပ်သိမ်းခြင်း သို့မဟုတ် ပြစ်မှုကျူးလွန်သူအား တရားစွဲဆိုခြင်း စသဖြင့် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်ဒဏ် များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သတ်မှတ်၍ တရားမဝင် ကုန်သွယ်ရေး လုပ်ငန်းများကို လျော့ချခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

၂၀၁၉ ခုနှစ် မတ်လတွင် စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေ အရ ထုတ်ကုန်များ၏ အမည်၊ အမျိုးအစား၊ အရွယ်အစား၊ ပမာဏနှင့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုး စသည်တို့ကို အညွှန်း တံဆိပ်အားလုံးပေါ်တွင် မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖော်ပြထားရမည် ဖြစ်သည်။ ဤဥပဒေကို ချိုးဖောက်ပါက ထောင်ဒဏ် ခြောက်လမှ နှစ်နှစ်အထိ သော်လည်းကောင်း၊ ဒဏ်ငွေ ၅ သန်းမှ သန်း ၂၀၀ အထိသော် လည်း ကောင်း၊ ထောင်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ် နှစ်ရပ်လုံးသော်လည်းကောင်း အပြစ်ပေးခြင်းခံရနိုင်ပါသည်။ ၎င်းသည် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများကို နှိမ်နင်းရန် တိုက်ရိုက်ရည်ရွယ်သော လုပ်ဆောင်ချက်တစ်ခု မဟုတ်သော်လည်း နယ်စပ်များဖြတ်ကျော်၍ တရားမဝင်ကုန်စည်များ တင်သွင်းခြင်းကို ထိန်းချုပ်နိုင်စေမည့် အားကောင်းသော အထောက်အပံ့တစ်ခုဖြစ်ရန် အလားအလာရှိနိုင်သောကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ဤတရားဥပဒေ စီရင်ပြဋ္ဌာန်း ချက်ကို ဝမ်းမြောက်စွာ ကြိုဆိုပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် စည်းမျဉ်းများ လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရေးကို အစိုးရမှ အင်တိုက်အားတိုက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုများနှင့် ၎င်း၏ အကျိုးဆက်များကို အများပြည်သူအား အသိပညာပေးခြင်းများကို မြှင့်တင်ရန် အစိုးရမှ အင်တိုက်အားတိုက် အားထုတ်ကြိုးပမ်းခြင်း စသည်တို့သည်လည်း အရေးပါကြောင်း အသားပေး တင်ပြလိုပါသည်။

မော်တော်ယာဉ်ကဏ္ဍ

၁၀။ ၂၀၀၀စီစီ အောက် မော်တော်ယာဉ်များအတွက် လမ်းတံတားခွန်ကို အနည်းဆုံး ၁၀% လျော့ချခြင်း။

- ၁. ၂၀၀၀ စီစီ အောက် မော်တော်ယာဉ်များအတွက် လမ်းတံတားခွန်ကို လျော့ချခြင်း။
- ၂. လောင်စာအရည်အသွေး တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည့်အခါတွင် စီစီ ကို အခြေခံ၍ အခွန်ကောက်ခံခြင်း ထက် ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုအပေါ် အခြေခံသော အခွန်စနစ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ အနေဖြင့် အကြံပြု ထောက်ခံလိုပါသည်။ တိုးတက်မှု မရှိပါ။

၇ မြန်မာနိုင်ငံ သမ္မတရုံး။ <http://www.president-office.gov.mm/en/?q=briefing-room/news/2018/11/19/id-9133> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။
၈ အစိုးရမှ တရားမဝင်နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှုများကို နှိမ်နင်းရန် လိုအပ်" Myanmar Times၊ ၂၀၁၈ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၉ရက်။ <https://www.mmtimes.com/news/govt-calls-crack-down-illegal-border-trading.html> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။

၁၁။ ပိုင်ဆိုင်မှု လွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် မြို့တော်တစ်ခုစီတိုင်းတွင် ကုန်းလမ်း ပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (ကညန) ရုံးများကို ဖွင့်လှစ်ခြင်း။

- ၁. အစိုးရမှတ်ပုံတင်ဌာနများတွင် မော်တော်ယာဉ်အသစ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းအတွက် တစ်နေရာတည်းတွင် အပြီးအစီး ဝန်ဆောင်မှု (one-stop service) ပေးခြင်း။
- ၂. ပိုင်ဆိုင်မှု လွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရှိရင်းအောင် ပြုလုပ်ခြင်း။
- ၃. လွှဲပြောင်းပြီးနောက် ပိုင်ရှင်အသစ်ဖြစ်သူမှ သူ/သူမ၏ ကိုယ်ပိုင်အမည်ဖြင့် ပြန်လည် မှတ်ပုံတင် စေရန်အတွက် ပိုင်ဆိုင်မှုလွှဲပြောင်းကြေးကို လျော့ချခြင်း။
- ၄. အခြားအစိုးရဌာနမှ ပိုင်ဆိုင်မှုလွှဲပြောင်းခြင်း ကိစ္စရပ်များကို ကိုင်တွယ်ခြင်း။
- ၅. သက်ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများနှင့်တကွ သတင်းအချက်အလက်များကို အစိုးရ ဝက်ဘ်ဆိုက်များတွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်း။
- ၆. ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးမြို့တော်များတွင် အနည်းဆုံး ကညနရုံးတစ်ရုံး သို့မဟုတ် နှစ်ရုံး ဖွင့်လှစ်ခြင်း။
- ၇. မှတ်ပုံတင်ရန်အတွက် မော်တော်ယာဉ်အသစ်များကို ကညနရုံးတွင် လာရောက်ပြသရန်လိုအပ်ချက်များ ဖယ်ရှားရန်၊ လက်ရှိတွင်အသုံးပြုပြီးသား ကားများ သို့မဟုတ် ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်သည့်ကားများအတွက်ထိုသို့ပူ လာပြရန် မလိုပါ။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

တစ်နေရာတည်းတွင် အပြီးအစီးဝန်ဆောင်မှု (one-stop service) ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရေးအတွက် ဖြစ်နိုင်ချေများ ကို အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနနှင့် ကညန တို့ကြားတွင် ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်နေကြောင်း EuroCham နှင့် အကောက်ခွန်ဦးစီးဌာနတို့ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှု ပြုလုပ်ခဲ့စဉ်က လေ့လာသိရှိခဲ့ရပါသည်။

၁၂။ အပြည့်အဝတပ်ဆင်ထားပြီး အစီးလိုက်တင်သွင်းသော ကားအမျိုးအစား (CBU)၊ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသာ တပ်ဆင်ထားပြီး ကျန်အပိုင်းများကို ပြည်ပမှ တင်သွင်း၍ ပြည်တွင်း၌ တပ်ဆင်မည့် ကားအမျိုးအစား (SKD)၊ လုံးဝ မတပ်ဆင်ရသေးဘဲ အစိတ်အပိုင်းအားလုံးကို ပြည်ပမှ တင်သွင်းတပ်ဆင်မည့် ကားအမျိုးအစား (CKD) စသည်တို့ကြားမှ ခြားနားချက်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ဤအမျိုးအစားကားများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန် မျှတသော အခွန်စနစ်တစ်ခုကို ပျိုးထောင်ခြင်း။

- ၁. ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သတ်မှတ်ထားသော CBU၊ SKD နှင့် CKD တို့ကြားရှိ မူဝါဒများနှင့် စည်းမျဉ်းများ။
- ၂. CBU၊ SKD နှင့် CKD တို့ကြားရှိ ပိုမိုမျှတသော အခွန်စနစ်။
- ၃. SKD စနစ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်သည့် ပမာဏနှင့်မှတ်ပုံတင်ခြင်းကိုကန့်သတ်ရန် (ဥပမာ- ရန်ကုန်လိုင်စင် မှတ်ပုံတင်ခြင်း)။
- ၄. လွတ်လပ်သော စီးပွားရေးနှင့် မျှတသော ယှဉ်ပြိုင်မှုကို ထောက်ပံ့အားပေးခြင်း။

တိုးတက်မှု မရှိပါ

၁၃။ မြန်မာနိုင်ငံအား နိုင်ငံတကာအလေ့အထများနှင့် ကိုက်ညီစေရန် လိုင်စင်မယူရသည့် ပစ္စည်းများသာမက လိုင်စင်ရပစ္စည်းများကိုပါ သိုလှောင်သိမ်းဆည်းခွင့်ပြုမည့် အပြောင်းအလဲတစ်ခုကို တိုက်တွန်းအားပေးလို ပါသည်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

အထူးစီးပွားရေးဇုန်များ (SEZs) ၏ ပြင်ပရှိ အကောက်ခွန်မထမ်းရသေးသော သွင်းကုန်များထားရှိသည့် ဝိုဒေါင် (bonded warehouse) အတွက် တရားဝင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အကောက်ခွန်ဌာနမှ မူကြမ်းရေးဆွဲထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ထိုမူကြမ်းသည် လိုင်စင်ရပစ္စည်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသော ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေး လိမ့်မည် ဟုတ်မဟုတ်ကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ မသိရှိရသေးပါ။ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ကုမ္ပဏီများစွာ တို့သည် အကောက်ခွန်ထမ်းရန်ရှိသော သွင်းကုန်ဝိုဒေါင်လည်ပတ်ခွင့်လိုင်စင်များ (bonded warehouse operation licences) လျှောက်ထားခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သော်လည်း ကုမ္ပဏီတစ်ခုတည်းကသာ လိုင်စင် ရရှိထားပါသည်။ လိုင်စင်ရ ပစ္စည်းများကို အကောက်ခွန်ထမ်းရန်ရှိသော သွင်းကုန်များအဖြစ် သိမ်းဆည်းရန် အတွက် သီလဝါ SEZ နှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု စတင်ပြုလုပ်မည့် စီးပွားရေးနှင့်

ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ဆောင်ရွက်ချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ဝမ်းမြောက်စွာ ကြိုဆိုပါသည်။

၁၄။ မော်တော်ယာဉ်အဟောင်းများအားလုံး၏ ဘေးကင်းလုံခြုံမှု ပစ္စည်းကိရိယာများ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းကိုလိုအပ်ချက်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းရန် မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်၊ လက်တွေ့မကျသောကြောင့် နိုင်ငံတော်က တရားဝင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးထားသည့် ကားပြင်ဝပ်ရှော့များ၌ အခြေခံဘေးကင်းလုံခြုံမှု အစီအမံများ စစ်ဆေးမှုကို နှစ်စဉ်ပုံမှန် ပြုလုပ်စေသင့်ပါသည်။

- ၁. မော်တော်ယာဉ်အဟောင်းများ၏အရေအတွက်ကို ကန့်သတ်ရန်နှင့် နှစ်စဉ်ပုံမှန်ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သော မော်တော်ယာဉ် အသေးစိတ်စစ်ဆေးမှုများ (တာယာနှင့် ဘီးများ၊ မီးလုံးများ၊ ဝိုက်ပါများနှင့် လေကာမှန်၊ ဘရိတ်နှင့် ဆီယိုစီမံမှု) ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရန်။
- ၂. အသိအမှတ်ပြု ကားပြင်ဝပ်ရှော့များကို ဘေးကင်းရေးထောက်ခံစာများထုတ်ပေးခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်းများ ခွင့်ပြုပေးရန်။
- ၃. လမ်း၊ မော်တော်ယာဉ် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသော ပညာပေးအစီအစဉ်များကို ကလေး သူငယ်များမှ အစပြု၍ တိုက်တွန်းဆောင်ရွက်ရန်။
- ၄. ဒေသဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှု အစီအစဉ်များ နှင့်/သို့မဟုတ် မြို့နယ်အလိုက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှု အစီအစဉ်များကို ပံ့ပိုးကူညီရန်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

ရန်ကုန်မော်တော်ယာဉ် ခွဲတမ်းလက်မှတ် (YVQC) မူကြမ်းအရ မော်တော်ယာဉ်အဟောင်းများကို ရန်ကုန်တိုင်း တွင် မှတ်ပုံတင်ခွင့် မပြုပါ။

၁၅။ လောင်စာအရည်အသွေးကို မြှင့်တင်နေသကဲ့သို့ ဓာတ်ငွေ့ထုတ်လွှတ်မှုစံနှုန်း EURO 4 နှင့် EURO 5 တို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် လမ်းညွှန်မြေပုံ ရေးဆွဲခြင်း။

- ၁. Euro 4 နှင့် Euro 5 တို့ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် ရှင်းလင်းထင်ရှားသော လမ်းညွှန် မြေပုံ။
- ၂. လက်လီဖြန့်ချိသူများ ရောင်းချနေသော လောင်စာများ၏ အရည်အသွေး တာသမတ်တည်းဖြစ် မဖြစ်ကို စစ်ဆေးခြင်း။
- ၃. လောင်စာ စံနှုန်းများ တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

Euro 4 ကို ၂၀၂၂ ခုနှစ် တွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည်ဟု အစိုးရမှ ကတိကဝတ်ပြုထားပြီး ဖြစ်ပါ သည်။ လောင်စာနှင့် ချောဆီများ တင်သွင်းလာသည့်အခါတိုင်း ၎င်းတို့၏ အရည်အသွေးကို စစ်ဆေးမည်ဟု လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန (MOEE) မှ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ကတိကဝတ်ပြုခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၈ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှ စတင်၍ သတ်မှတ်ထားသော အရည်အသွေး လိုအပ်ချက်နှင့် ပြည့်စုံသော လောင်စာများကိုသာ တင်သွင်းခွင့် ပြုသွားမည် ဖြစ်သည်။^၉

၁၆။ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဦးထုပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ၎င်းတို့၏ အရေးပါမှုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား၍ အခွန် ကောက်ခံခြင်း မပြုသင့်ပါ။ နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများအတိုင်း စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဦးစားပေး ကိစ္စရပ်တစ်ခု အဖြစ် သဘောထား ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

- ၁. မည်သည့် မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဦးထုပ်များကိုမဆို အခွန်ကောက်ခံမှု မပြုခြင်း။
- ၂. လမ်းအန္တရာယ် ကင်းရှင်းရေးအတွက် မော်တော်ဆိုင်ကယ် ဦးထုပ်ဆောင်းခြင်းကို ထောက်ပံ့အားပေးမည့် အသိ ပညာပေးလှုံ့ဆော်မှု အစီအစဉ်များ။
- ၃. မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဦးထုပ်များဆောင်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေလိုက်နာဆောင်ရွက်စေရေးကို နိုင်ငံအနှံ့တင်းတင်း ကျပ်ကျပ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ၄. မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ဥရောပစီးပွားရေး ကော်မရှင် (ECE) ၏ R22-05 အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် ကိုက်ညီစေမည့် မော်တော်ဆိုင်ကယ် ဦးထုပ်စံနှုန်းများကို သတ်မှတ်ရန်နှင့် ထိုစံနှုန်းနှင့် ကိုက်ညီ သော မော်တော်ဆိုင်ကယ် ဦးထုပ်များကိုသာ တင်သွင်းခွင့်ပြုရန်။ ECE R22-05 သည် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ နိုင်ငံ(၅၀) ကျော်မှ လိုအပ်သည့် နောက်ဆုံးပေါ်စံနှုန်း ဖြစ်သည်သာမက နိုင်ငံတကာတွင် အများဆုံး ကျင့်သုံး နေသောမော်တော် ဆိုင်ကယ် ဦးထုပ် အသိအမှတ်ပြု လက်မှတ်ထုတ်ပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်သည်။

^၉ "မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လောင်စာနှင့် ချောဆီအရည်အသွေးကို စက်တင်ဘာလမှ စတင်စစ်ဆေးသွားမည်" Asia News Network၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၃ရက်၊ <http://www.asianews.eu/content/myanmar-check-quality-fuel-and-lubricating-oils-starting-september-79846> မှ မြန်မာ့စွယ်စုံကျမ်း

သိသာစွာဖြေရှင်းပြီး

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ယာဉ်မတော်တဆမှုများကြောင့် သေဆုံးမှုအရေအတွက်ကို လျော့ချရန်အလို့ငှာ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဦးထုပ်များအားလုံးကို နိုင်ငံတကာဘေးကင်းလုံခြုံမှုစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီစေရေးအတွက် စတင် အားထုတ်ကြိုးပမ်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း အစိုးရမှ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ၂၀၂၀ခုနှစ်တွင် ယာဉ်မတော်တဆမှုများကြောင့် သေဆုံးမှု အရေအတွက်ကို တစ်ဝက်အထိ လျော့ချရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ထိုရည်မှန်းချက်ကို ပြည့်မီစေရန်အတွက် မော်တော်ဆိုင်ကယ် ဦးထုပ်များ အတွက် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များ သတ်မှတ်ထားသည့် ကုလသမဂ္ဂ စည်းမျဉ်း ၂၂ ကို အတည်ပြု သွားမည့် အစီအစဉ်ရှိပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ထံမှ အတည်ပြုချက်ရပြီးပါက ပို့ဆောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ၎င်းစည်းမျဉ်းကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများနှင့် ကိုက်ညီသော မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဦးထုပ်များကိုသာ တင်သွင်းခွင့် ပြုသွားမည် ဖြစ်သည်။

ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ

၁၇။ ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍနှင့်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးရေး စီမံကိန်းအတွက် ရှင်းလင်းသော လမ်းပြမြေ မပုံဖန်တီးခြင်း၊ လုံလောက်သော အစီအမံများ ကျင့်သုံးခြင်း၊ ကြီးကြပ်ခြင်း၊ အစိုးရ၏ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို လျော့ချရန် စည်းမျဉ်းများကိုယ်တိုင် ချမှတ်ကျင့်သုံးသည့်စနစ်ကို ဖော်ဆောင်ကျင့်သုံးခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် လမ်းညွှန်မြေပုံကို မရေးဆွဲရသေးပါ။ သို့သော်လည်း တာဝန်ယူမှု ရှိသည့် ဆောက်လုပ်ရေးအလေ့အထများကို ဓလေ့တစ်ခုအဖြစ် ပျိုးထောင်ခြင်းကို ခိုင်မာအားကောင်းစေမည့် အရေးကြီးသော အစပျိုးလုပ်ဆောင်မှုများအဖြစ် ရန်ကုန်စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီ (YCDC) မှ ၂၀၁၈ ခုနှစ် တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို EuroCham Myanmar မှ အသိအမှတ်ပြုပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး ပါမစ် လျှောက်ထားမှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်စင်တာတစ်ခုကို ၂၀၁၈ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ထူထောင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလကတည်းက YCDC သည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ စံလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (SOP) ကို ၎င်း၏ ဝက်ဘ်ဆိုက်ဖြစ်သည့် www.ycdc.gov.mm နှင့် MyanTrade ၏ ဝက်ဘ်ဆိုက်ဖြစ်သည့် www.myantrade.org တို့တွင် မျှဝေခဲ့ပါသည်။ YCDC မှ မျှဝေထားသည့် SOP တွင် လျှောက်ထားမှု နှုမူနာပုံစံများနှင့် လျှောက်ထားမှုလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ၊ အကြောင်းအရာနှင့် အချိန်ဇယားတို့ ပါဝင်ပါသည်။^{၁၁} ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ချမှတ်ခဲ့သည့် YCDC စည်းမျဉ်း အသစ်အရ ဆောက်လုပ်ရေးစီမံကိန်းများအားလုံးသည် မြန်မာနိုင်ငံစီသုကာကောင်စီ (MAC) နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ အင်ဂျင်နီယာကောင်စီ (MEngC) တို့မှ အသိအမှတ်ပြုထားသော အင်ဂျင်နီယာများကိုသာ ခန့်ထားရမည် ဖြစ်သည်။

၁၈။ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများကို စစ်ဆေး၍ အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ် ထုတ်ပေးရန်အတွက် နိုင်ငံတော်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု တည်ထောင်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ (CIDB) တစ်ခုကို ထူထောင်ရန်အတွက် ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ ဥပဒေကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် မူကြမ်းရေးဆွဲခဲ့ပြီး ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ အသိအမှတ်ပြုပြီးပါက အကျိုးဝင်သက်ရောက်သွားမည် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့သည် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း အတွက် စံနှုန်းများကို သတ်မှတ်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဝန်ကြီးဦးကျော်လင်းက ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ဤဥပဒေအရ ဆောက်လုပ်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှု၊ အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်မှု၊ မီးဘေးကာကွယ်ရေး၊ အစရှိသည်တို့ကို စစ်ဆေးရန် မြို့နယ်စစ်ဆေးရေး အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရန် လိုအပ်လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။^{၁၂} ခွင့်ပြုနိုင်သော အမြင့် သို့မဟုတ် ထပ်မံဆောက်နိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ စသည်ကဲ့သို့သော စံသတ်မှတ် ထားသည့် စည်းမျဉ်းများနှင့် သတ်မှတ်ချက်များကို ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း အတွက် သတ်မှတ်ပေးသွားမည် ဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းရှင်များမှ ကုန်ကျစရိတ်လျော့ချရန်နှင့် စီမံကိန်း အချိန်မီပြီးစီးအောင် ဖြတ်လမ်းသုံး ဆောင်ရွက်ခြင်းများကို ဟန့်တားနိုင် လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

၁၀ “မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဦးထုပ်များ၏ အရည်အသွေးကို မြှင့်တင်ရန် အစိုးရမှ ကြိုးစားဆောင်ရွက်” Myanmar Times၊ ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၆ရက်။ <https://www.mmtimes.com/news/govt-seeks-raise-quality-motorcycle-helmets.html> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။
၁၁ ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေး ကော်မတီ။ <https://www.ycdc.gov.mm/download.php?pdffile=Substract>
၁၂ Eleven Media။ <https://news-eleven.com/article/62962> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။

၁၉။ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုလျော့ချသည့် အဆောက်အဦးဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်များ (GREEN BUILDING CODE) နှင့် ဆီလျော်ညီညွတ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အသုံးပြုသော ပစ္စည်းများ၏ အရည်အသွေးကို စစ်ဆေးခြင်းအပြင် ပါမစ်ထုတ်ပေးသည့် အဆင့်တွင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ချက် (EIA) အပါအဝင် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အစီအမံများကို အစပျိုး လုပ်ဆောင်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အဆိုအရ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဘုတ်အဖွဲ့ဥပဒေသည် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများကို နိုင်ငံ တစ်ဝန်းရှိ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများမှ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုရှိစေရန် သေချာဆောင်ရွက်နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။ မကြာခင်တွင် လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းတော့မည့် အထက်ဖော်ပြပါ ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ပြီးပါက ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် စံနှုန်းများ သတ်မှတ်ဖော်ပြထားမည့် ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ တရားဝင် စီမံခန့်ခွဲမှုလက်စွဲ တစ်ခုကို ထုတ်ပြန်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။^{၁၇}

၂၀။ ပညာပေးအစီအစဉ်များ၊ အခွန်လျော့ချမှုများ ပြုလုပ်ပေးခြင်းအားဖြင့် သမိုင်းဝင် အဆောက်အဦးများ မပျက် မယွင်းအောင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာတွင် ပြည်သူပိုင်လုပ်ငန်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများပါ ပါဝင်စေရန် အားပေးလှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ဗိသုကာလက်ရာ အမွေအနှစ်များ၊ အဆောက်အဦး အမွေအနှစ်များနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေ အနှစ်များကိုထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်အတွက် အစိုးရဘုတ်အဖွဲ့တစ်ခု တည်ထောင်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

ဤကဲ့သို့သော အစိုးရဘုတ်အဖွဲ့ကို တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းမှု မပြုလုပ်ရသေးပါ။ သို့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်(MIC) သည် ရန်ကုန်မြို့ပြအမွေအနှစ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့ (YHT) အား ရန်ကုန်မြို့ အတွင်းရှိ ထင်ရှားသော အမွေအနှစ်နေရာများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆိုပြုထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအခြေခံမှုများကို မူကြမ်းရေးဆွဲရန် ပန်ကြားထားပါသည်။ အမွေအနှစ်နေရာတစ်ခုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မည့် လျှောက်ထားမှု တစ်ခုကို MIC မှ ဆန်းစစ်သုံးသပ်သည့်အခါတွင် ထိုအခြေခံမှုများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသွားမည် ဖြစ်သည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်းများ လုပ်ဆောင်ချိန်အတွင်း ရန်ကုန်မြို့၏ ထူးကဲသော မြို့ပြအမွေအနှစ်များအား သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှု ပြု၍ မပျက်မယွင်းအောင် သေချာထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင် စေရန် ထိုအခြေခံမှုများကို ရေးဆွဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။^{၁၈}

၂၁။ ဘေးကင်းလုံခြုံမှု လေ့ကျင့်ရေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ဘေးကင်းလုံခြုံမှုလေ့ကျင့်ရေး သင်တန်း ကျောင်းတစ်ခုကို တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ

ဒီဂျစ်တယ် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု

၂၂။ အချက်အလက် ကာကွယ်ရေး၊ ဒီဂျစ်တယ်ဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးလုံခြုံမှု၊ ဉာဏ်ပစ္စည်းမူပိုင်ခွင့်များနှင့် အီလက်ထ ရွန်းနစ် စီးပွားရေး စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ပြည်သူများအား ကာကွယ် ပေးမည့် ဥပဒေများနှင့်တကွ ဒီဂျစ်တယ် ဥပဒေတစ်ရပ်ကို နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခြင်း မရှိဘဲ ပြဋ္ဌာန်းရန်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

e-government၊ e-commerce နှင့် ဆိုက်ဘာလုံခြုံရေး စသည့် သက်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ဆိုင်ဘာလုံခြုံရေးမူဝါဒ၊ ဥပဒေပြုမူဘောင်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုများအား တံခါးဖွင့်ကြိုဆိုမည့် အစီအစဉ်များကို ၂၀၁၉ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် အစိုးရမှ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် မူဘောင်နှင့် ဥပဒေများ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေရန်နှင့် အခွင့်အရေးများကို အလေးထား စေရန်အတွက် ထိုတိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အရပ်ဘက် အသိုက်အဝန်းများ အပါအဝင် အကျိုးစီးပွား ပါဝင်သူများ အားလုံးနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သည်။^{၁၉} အစိုးရသည် ဆိုင်ဘာလုံခြုံရေးနှင့် ဥပဒေပြု မူဘောင် အတွက် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သော်လည်း မူကြမ်းရေးဆွဲခြင်း နှင့် ဥပဒေပြုခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်မှ ရှေ့ဆက် မဆောင်ရွက်နိုင်ဘဲ ရပ်တန့်နေခြင်းမျိုး မဖြစ်ရန် အရေးကြီးပါသည်။

၂၃။ ပြည်တွင်းရှိ ဒီဂျစ်တယ်ဆိုင်ရာ အစပျိုးလုပ်ငန်းသစ်များကို ပံ့ပိုးကူညီခြင်းနှင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့ရေး လမ်းကြောင်းများအတွက် အထောက်အပံ့များဖြင့် ဒီဂျစ်တယ် ဂေဟစနစ်များနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ရေးဆွဲခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

စက်မှုဝန်ကြီးဌာန၏ စက်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် စစ်ဆေးရေး ဦးစီးဌာနသည် မြင်းကောင်ရေ သုံးကောင်အား သို့မဟုတ် မြင်းကောင်ရေ သုံးကောင်အထက် မည်သည့်စွမ်းအင်ကိုမဆို အသုံးပြုသည့် မည်သည့်စက်မှုလုပ်ငန်း အမျိုးအစားမဆို နှင့်/ သို့မဟုတ် လုပ်အားခရသော အလုပ်သမား ဆယ်ယောက် သို့မဟုတ် ဆယ်ယောက်အထက် ရှိသော မည်သည့်စက်မှုလုပ်ငန်း အမျိုးအစားအတွက်မဆို အွန်လိုင်းမှ မှတ်ပုံတင်နိုင်မည့် စနစ်ကို ဆယ်လ်ကြာ စမ်းသပ်စစ်ဆေးပြီးနောက် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။^{၁၆}

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအနေဖြင့် Myanmar Companies Online (MyCO) တွင် အွန်လိုင်းမှ တစ်ဆင့် ၎င်းတို့၏ ကုမ္ပဏီကို မှတ်ပုံတင်နိုင်သည့်အပြင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးတွင် ရှိသော ကုမ္ပဏီများ၏ အသေးစိတ် အကြောင်းအရာများကို ရှာဖွေ ကြည့်ရှုနိုင်သည်သာမက တရားဝင် ကုမ္ပဏီစာရွက်စာတမ်းများ နှင့် ကောက်နုတ်ချက်များကို ဝယ်ယူနိုင် ပါသည်။

ဒီဂျစ်တယ် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီ (DEDC) သည် မြန်မာနိုင်ငံ ဒီဂျစ်တယ် စီးပွားရေး လမ်းညွှန်မြေပုံကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ရက်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ အလုံးစုံပါဝင်၍ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော လူမှုစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ကဏ္ဍအားလုံးမှ ဒီဂျစ်တယ် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမည့် ဒီဂျစ်တယ် ပြောင်းလဲမှုများ၊ ဒီဂျစ်တယ်အစိုးရ၊ ဒီဂျစ်တယ် ကုန်သွယ်မှုနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်ချက်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် အတွက် ဤလမ်းညွှန်မြေပုံမှ အထောက်အကူ ဖြစ်စေလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး အစိုးရသည် အစိုးရ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို သတိပြုလေ့လာရန်နှင့် အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများ ကိုပိုမို လွယ်ကူလျင်မြန်စွာ ရရှိစေရန်အတွက် အီလက်ထရွန်းနစ် အစိုးရစနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အားထုတ်မှု တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် အချက်အလက် စင်တာတစ်ခုကို ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၄ရက်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၂၄။ ဒီဂျစ်တယ် တီထွင်ဆန်းသစ်မှုစင်တာတစ်ခုကို ထူထောင်ရန်နှင့် ဒီဂျစ်တယ်အိုင်ဒီစီစနစ်စတင် ဆောင်ရွက် နိုင်မည့် အလားအလာကို စဉ်းစားသုံးသပ်ရန်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရသည် ဒေသခံမိတ်ဖက်များနှင့် ပူးပေါင်း၍ ရန်ကုန်တီထွင်ဆန်းသစ်မှု စင်တာ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေဖြင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ စွန့်ဦးတီထွင်များအတွက် အတူတကွ ယှဉ်တွဲအလုပ်လုပ်ပြီး လုပ်ငန်းအစပျိုး လုပ်ဆောင်နိုင်သော နေရာတစ်နေရာ ဖြစ်သည့် Seedspace Yangon ကို တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ ဒီဂျစ်တယ် အိုင်ဒီစီစနစ်တစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မည်သည့် တိုးတက်မှုကိုမှ တွေ့မြင်ခြင်း မရှိပါ။

၂၅။ E-COMMERCE အပါအဝင် အချက်အလက် ဝန်ဆောင်မှုများ ရယူခြင်းနှင့် အသုံးပြုခြင်းကို တိုက်တွန်း အားပေးသည့် အခွန်စနစ်တစ်ခု ရေးဆွဲခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

အီလက်ထရွန်းနစ် စီးပွားရေးနှင့် စပ်လျဉ်းသော အရှေ့တောင် အာရှနိုင်ငံများအသင်းအဖွဲ့ (အာဆီယံ) သဘောတူ စာချုပ်ကို ၂၀၁၈ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ အတည်ပြုလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါသည်။ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် အီလက်ထရွန်းနစ် စီးပွားရေး(e-commerce) ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားမှုကို အဆင်ပြေ ချောမွေ့စေရန်နှင့် အီလက်ထရွန်း နစ်စီးပွားရေးအသုံးပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ယုံကြည်စိတ်ချရသည့် ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ခု ဖန်တီးရန် ဤသဘောတူစာချုပ်ဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါသဘောတူညီချက် အသစ်သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အထူးသဖြင့် အသေးစားနှင့် အလတ်စား လုပ်ငန်းများအား အခက်အခဲ အတားအဆီးများကို ကျော်လွှားနိုင်စေရန် နှင့် အီလက်ထရွန်းနစ် စီးပွားရေးမှ အကျိုးဖြစ်ထွန်း စေရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ပေးရန် အာဆီယံနိုင်ငံများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို တိုက်တွန်းအားပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

၁၃ “ဥပဒေသစ် အရ ဆောက်လုပ်ရေးဘုတ်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းသွားမည်” ASEAN LIP၊ ၂၀၁၈ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၂၂ရက် <https://www.aseanlip.com/myanmar/construction/news/construction-board-to-be-formed-under-new-law/AL43302> မှ မြန်လည်ဖော်ပြသည်။
၁၄ ရန်ကုန်မြို့ပြအမွေအနှစ်ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ <http://www.yangonheritagetrust.org/urban-heritage-planning>

၂၀၁၈ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော စီမံကိန်း (MSDP) ၏ မဏ္ဍိုင် (၁) ရည်မှန်းချက် (၂) တွင် မဟာဗျူဟာ ၂.၃ “မျှတပြီး အကျိုးထိရောက်၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိသော အခွန်စနစ် မှတစ်ဆင့် ပြည်တွင်းဝင်ငွေ ရရှိမှုကို တိုးမြှင့်ခြင်း” ကို အစိုးရမှ ထည့်သွင်းထားပါသည်။ ၎င်း၏ မဟာဗျူဟာအခွန်စနစ်မှာ “အိလက်ထရွန်းနစ် ပေးချေမှုစနစ်များကို နိုင်ငံအနှံ့ချဲ့ထွင်ခြင်း”နှင့် “မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ စီစဉ်တကျဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ငွေစာရင်း အလုပ်များ၊ လူမှုဝန်ထမ်းအလုပ်များအတွက်အချက်အလက်နည်းပညာစနစ်အသစ်များကိုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း” စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

၂၆။ အရပ်ဘက်ဝန်ထမ်းများ၊ ကျောင်းသားများနှင့် ပြည်သူများ၏ ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှု အဆင့်ကို မြှင့်တင်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှုကို အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်ရေးဆွဲထားသည့် ဒီဂျစ်တယ် စာတတ်မြောက်မှု မူဘောင်ကို အတည်ပြုပေးရန် အဆိုကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀ ရက်တွင် အတည်ပြုခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

စွမ်းအင်

၂၇။ စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုတွင် ပိုမိုအကျိုးဖြစ်ထွန်းစေရန်နှင့် ပိုမို ထိရောက်မှု ရှိစေရန် စည်းမျဉ်းများအား ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန (MOEE) မှ ကမ်းလွန်နှင့် ကုန်းတွင်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု နှစ်ခုလုံးအတွက် ရည်ရွယ်သော “ရေနံရှာဖွေ တူးဖော် ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဥပဒေ” ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၂ ရက်တွင် မူကြမ်းရေးဆွဲခဲ့သည်။ ဤမူကြမ်းတွင် ပါမစ်နှင့် လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးခြင်း၊ တင်ဒါစနစ်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ သယံဇာတကဏ္ဍအတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်၍ အစိုးရမှ ရွေးချယ်ထားသော နေရာများကို အများပြည်သူသိရှိစေရန် ထုတ်ပြန်ခြင်းများ ပါဝင်ပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ပထမသုံးလပတ်နှင့် ဒုတိယသုံးလပတ်၌ ကမ်းလွန်နှင့် ကုန်းတွင်း ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့အတွက် လေလံပွဲအသစ်များ ရှိပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအတွက် ရည်ရွယ်၍ ၎င်းလေလံပွဲများတွင် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီများကို ပါဝင်ရန်ကြိုဆိုပြီး မြန်မာ ကုမ္ပဏီများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးပါသည်။

ထို့ပြင် မူကြမ်းတွင် လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦးအနေဖြင့် လိုက်နာရမည့် စည်းမျဉ်းများကို ဖော်ပြထားပြီး ဤလုပ်ငန်း ကဏ္ဍအား စုစုစည်းစည်းဖြစ်စေမည့် နည်းလမ်းတစ်ခုအနေဖြင့်လည်း ၎င်းမူကြမ်းမှ ဆောင်ရွက်ပေးပါသည် (ဆိုလိုသည်မှာ - မြန်မာနိုင်ငံသားပိုင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ပုဂ္ဂလိကရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ကုမ္ပဏီများသည် မြန်မာ့ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း (MOGE) နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှသာ ပါဝင်ခွင့် ရရှိခြင်း)။ လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး၏ အခွင့်အရေးနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ၊ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ပျက်ကွက်ခြင်း အတွက် ပြစ်ဒဏ်များ၊ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအတွက် အရန်ရန်ပုံငွေ နှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးရန်ပုံငွေ စသည် တို့ကိုလည်း ၎င်းမူကြမ်းတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆုံးသတ်အနေဖြင့် MOEE ၏ အခြားဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော တိုးတက်မှုများ၊ EIA အတည်ပြုခွင့်ပြုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မကြာသေးခင်က ရရှိခဲ့သော တိုးတက်မှုများ စသည်တို့အပေါ် EuroCham Myanmar မှ အားရကျေနပ်မှု ရှိပါသည်။

၂၈။ အကျိုးထိရောက်မှုရှိစွာ သေချာပြုလုပ်ထားသည့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုဝန်းကျင် ထိခိုက်မှု ဆန်းစစ်ချက် (ESIA) တို့ကို ခွင့်ပြုခြင်းများနှင့်တကွ တူးဖော်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ဥပဒေရေးရာ မူဘောင်ကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

၁၅ “တတိယအကြိမ် ဒီဂျစ်တယ်အခွင့်အရေးများ ဖိုရမ်တွင် ပိုမိုကောင်းမွန် စည်းစနစ်ကျပြီး လွတ်လပ်လုံခြုံသည့် အွန်လိုင်းနေရာကို တောင်းဆိုလိုက်သည်” Free Expression Myanmar ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၂ရက်၊ <http://freexpressionmyanmar.org/3rd-digital-rights-forum-calls-for-better-regulated-freer-safer-online-space/> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။
၁၆ “စက်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် စစ်ဆေးရေး ဦးစီးဌာန၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်အတွက် အသိပညာဗဟုသုတ၊ ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ၊ <http://disi.gov.mm/index.php/qna/ISRS.html> , <http://7daydaily.com/story/147233> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။

ရေနံ ရှာဖွေခြင်း၊ တူးဖော်ခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ခြင်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဥပဒေကြမ်းသည် ထုတ်လုပ်မှု ခွဲဝေခြင်း ဆိုင်ရာ စာချုပ်များ (PSCs) ဖြင့် လုပ်ဆောင်သည့် တူးဖော်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများ အတွက်လည်း အကျိုးဝင်ပါသည်။ လုပ်ကွက်များ မအပ်နှင်းခင် တင်ဒါများအား စီမံခန့်ခွဲရန် လိုအပ်သည်များကို ၎င်းမူကြမ်းမှ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများဖြင့် ပုံသေဖြစ်စေမည့်အပြင် MOGE ၏ ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်မှုများ ကိုလည်း တရားဝင် ဖြစ်စေမည် ဖြစ်သည်။ စည်းမျဉ်းများ တစ်ခုနှင့် တစ်ခုထပ်နေခြင်းမျိုး မဖြစ်စေရန် PSC ကို ဆောင်ရွက်ထား ပြီးသော ကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းဥပဒေနှင့် အကျိုးမဝင်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။ ဥပဒေမူကြမ်းသည် ဥပဒေရေးရာ မူဘောင်တစ်ခု ဖြစ်သော်လည်း အကျိုးထိရောက်မှုရှိသည့် ESIA အတည်ပြု ခွင့်ပြုချက်များပါဝင်သော ဥပဒေမူကြမ်း ပြုလုပ်သည့် ဆောင်ရွက်မှုများကို တွေ့မြင်ရခြင်း မရှိပါ။ မကြာသေးခင်က ထုတ်ဝေခဲ့သည့် ရေနံဥပဒေတွင် MOEE ၏ ပြဿနာဖြေရှင်းလိုသည့် ဆန္ဒများကို ဖော်ပြထားသော်လည်း ယင်းမူကြမ်းကြောင့် မူလရိုနေပြီးဖြစ်သော မရှင်းလင်းသည့် အခြေအနေများကို ပိုမိုမသေချာ မရောမမှုများ ဖြစ်ပွားစေခဲ့ပါသည်။ ဥပဒေကြမ်းကို မူကြမ်းရေးဆွဲနေချိန်အတွင်း MOEE သည် ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ တူးဖော်ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှု မပြုသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ မကြာသေးခင်က တူးဖော် ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများသည် အာဏာပိုင်များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သောကြောင့် အကျိုးစီးပွား ပါဝင်သူ အားလုံး၏ အကျိုးအမြတ် ဖြစ်ထွန်းစေရန် အတွက် ဥပဒေကြမ်းကို တိုးတက် ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကူအညီ ဖြစ်စေလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ရပါသည်။ မူကြမ်းတွင် တူးဖော် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များကို အသားပေးဖော်ပြထားသော်လည်း EIA လုပ်ငန်းစဉ်ကို ဖော်ပြခဲ့ခြင်း မရှိသည့်အတွက် EuroCham Myanmar မှ နှမြောတသဖြစ်မိပါသည်။

၂၉။ ရေတိုနှင့် ရေရှည် ရည်မှန်းချက်များအတွက် ဓာတ်အားနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖြေရှင်းချက်များအပေါ် အာရုံစိုက်လုပ်ဆောင်ခြင်းကို မြှင့်တင်ရန်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

သဘာဝဓာတ်ငွေ့ရည် (LNG) အသုံးပြုသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား စီမံကိန်း၊ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းနှင့် ပို့ဆောင် ဆက်သွယ်ရေး အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများကို ခွင့်ပြုပေးခြင်းအားဖြင့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား မလုံလောက်မှု ပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနေသည့် အစိုးရ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို EuroCham Myanmar မှ အသိအမှတ်ပြုပါသည်။ ၂၀၁၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃၀ရက်တွင် MOEE မှ အကြီးစား ဓာတ်ငွေ့/LNG ဓာတ်အား စီမံကိန်း (၄) ခုကို ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။ ၎င်းစီမံကိန်းများမှာ လက်ရှိတွင် လုပ်ဆောင်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်း လုပ်ဆောင်နေသည့် အဖွဲ့အစည်းများမှာ တနင်္သာရီတိုင်း၊ ကန်ပေါက်တွင် ၄၈ လအတွင်း ၁,၂၃၀ မဂ္ဂါဝပ် သဘာဝဓာတ်ငွေ့သုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံတစ်ခု တည်ဆောက်နေသည့် Total & Siemens လုပ်ငန်းစု၊ ဧရာဝတီတိုင်း၊ မီးလောင်ဂျီတွင် ၄၂ လအတွင်း LNG အသုံးပြုသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စီမံကိန်း တစ်ခုဖြစ်သည့် ၁,၃၉၀ မဂ္ဂါဝပ် သဘာဝဓာတ်ငွေ့သုံး ဓာတ်အားပေး စက်ရုံတစ်ခုကို တည်ဆောက် နေသည့် Zhefu Group၊ Gunvor Group, and Supreme Group of Companies၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အလုံမြို့နယ်တွင် ၂၈ လအတွင်း LNG အသုံးပြုသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စီမံကိန်းဖြစ်သည့် ၃၅၆ မဂ္ဂါဝပ် သဘာဝဓာတ်ငွေ့သုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံတစ်ခု တည်ဆောက်နေသည့် TTCL နှင့် ကျောက်ဖြူတွင် ၂၈လအတွင်း ၁၃၅ မဂ္ဂါဝပ် သဘာဝဓာတ်ငွေ့သုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံ Sinohydro and Supreme Trading တို့ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အစိုးရသည် ရွှေလီနှင့် ရွှေတောင်/ကန်ဆိုင်/အန်ဒရေ တွင် EDF ၆၀၀ မဂ္ဂါဝပ် ရေအား လျှပ်စစ်စီမံကိန်းတစ်ခု၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ဒီးဒုတ်တွင် ၂၀၀ မဂ္ဂါဝပ်အောက် ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်း တစ်ခုကို ခွင့်ပြုပေးခဲ့ပါသည်။ LNG စီမံကိန်းလေးခုအား ထုတ်ပြန်ကြေငြာခဲ့ခြင်းသည် အပေါင်းလက္ခဏာ ဆောင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း LNG အသုံးပြုဓာတ်အားပေးစီမံကိန်းများ၏ အမှန်တကယ် ဖြစ်ထွန်းမှုကို တွေ့မြင်နိုင်ရန်အတွက် စည်းမျဉ်း၊ ဘဏ္ဍာငွေ၊ အခကြေးငွေကောက်ခံခြင်းဆိုင်ရာမူဘောင်များ စသည့်ကိစ္စရပ်များ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုများ ယခုထက်ပိုမို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်များ ထပ်မံ၍ ပြည့်ဝလာပါက အနာဂတ် စွမ်းအင်ကဏ္ဍတွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးမှုကွန်ရက်ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ၏ အရွယ်အစားကို အဆင့်မြှင့်တင်ရန်၊ ခေတ်မီအောင် ပြုပြင်ရန်၊ ခေတ်မီ ထိန်းချုပ်မှုဖြစ်အောင် အဆင့်မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အထွေထွေ သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ပိုက်လိုင်း စီမံကိန်းရေးဆွဲထားခြင်းမရှိပါက အလားအလာရှိသော ပြည်တွင်းသဘာဝဓာတ်ငွေ့ဆိုင်ရာ အခွင့်အလမ်းများ ထိခိုက်ဆုံးရှုံးသွားမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ယုံကြည်ထားပါသည်။

၃၀။ စွမ်းအင်ဈေးနှုန်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးဆောင်ရွက်ရန်၊ ပိုမိုတွက်ခြေကိုက်သည့် စွမ်းအင်ဈေးကွက် ဖြစ်လာရေးအစိုးရမှ ကူညီပံ့ပိုးရန်။

တိုးတက်မှုမရှိ

၁၇ “စက်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် စစ်ဆေးရေး ဦးစီးဌာန၊ Welcome to Myanmar Companies Online” <https://www.myc.com.mm/> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။
၁၈ “မန္တလေးတိုင်းသည် အချက်အလက်စင်တာတစ်ခုဖြစ်၍ အီလက်ထရွန်းနစ်အစိုးရ အဖြစ် ပြောင်းလဲရန် ဝိသိန်ကပ်” The Myanmar Times၊ ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၈ရက် <https://www.mmimes.com/news/mandalay-moves-closer-e-government-data-centre.html> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။
၁၉ “မြန်မာနိုင်ငံလွတ်တော်မှ အာဆီယံ အီလက်ထရွန်းနစ် သဘောတူညီချက်ကို အတည်ပြု” Xinhua၊ ၂၀၁၈ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၆ရက်၊ http://www.xinhuanet.com/english/2018-11/16/c_137611143.htm မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။

လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၏ အဆိုအရ အစိုးရသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအခွန်များ စိုက်ထုတ်မှုပေါ် အကုန်အကျခံနေခြင်းကြောင့် ဆုံးရှုံးခြင်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအား ထေမိစေရန် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားများ တိုးမြှင့်ရန် အစီအစဉ်များကို ထပ်မံ ဆွေးနွေးနေပါသည်။ ဤကိစ္စနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်သွားမည့် အချိန်သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိဘဲ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားခကို တတ်နိုင်သော လူတန်းစားများအတွက်သာ တိုးမြှင့်သွား မည်ဟု MOEE ဒုတိယ အမြဲတမ်း အတွင်းဝန် ဦးစိုးမြင့်မှ ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

နေပြည်တော်တွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ရေ ထုတ်လုပ် ဖြန့်ဖြူးရန် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားခကို တစ်ယူနစ် လျှင် ၁၀၀ ကျပ်မှ ၂၂၀ ကျပ်အထိ တိုးမြှင့်ကြောင်း နေပြည်တော် စည်ပင်သာယာရေးကော်မတီက ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၅ ရက်တွင် ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ယင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအပြင် ဓာတ်အားပြဿနာနှင့် ပတ်သတ်၍ အခြားတိုးတက်မှုများ တွေ့ရှိရခြင်းမရှိပါ။ ဓာတ်အားပြင်ဆင်ခြင်းမရှိဘဲ လူမှုဝန်းကျင်အရ အလားအလာရှိခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိခြင်း၊ အခြေခံအဆောက်အအုံအသစ်များ ဆောက်လုပ်ခြင်းတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် နောက်ထပ် စိုက်ထုတ်မှုပေါ် ကုန်ကျခံစရာ မလိုအပ်ခြင်း စသောအချက်များနှင့် ပြည့်စုံ ရမည် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ရေရှည်အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်သော ကုန်ကျစရိတ် သက်သာမှု အပြိုင်အဆိုင် ပိုမိုဖြစ်စေမည့် စွမ်းအင်ဈေးနှုန်းများသို့ ပြောင်းလဲရန် ကျွန်ုပ်တို့ EuroCham Myanmar မှ တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

၃၁။ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို မြှင့်တင်ခြင်း။ သီးသန့်စည်းမျဉ်းမူဘောင်တစ်ခုကို ရေးဆွဲခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

MOEE သည် နေစွမ်းအင်တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုကို အဓိကထားဆောင်ရွက်သကဲ့သို့ လေစွမ်းအင်ကို ဒုတိယ ဦးစားပေးအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံ၏ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ၈% ကို ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် အရင်းအမြစ်များမှ ထုတ်လုပ်ရန်နှင့် ၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် ၁၂% အထိတိုးတက်လာစေရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မင်းဘူးတွင် နေစွမ်းအင်သုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ တည်ဆောက်မှု သည် ၂၀၁၉ ဖေဖော်ဝါရီတွင် ပြီးစီးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်တွင် မန္တလေးတိုင်း ဝမ်းတွင်းနှင့် မြင်းခြံတို့တွင် နောက်ထပ် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံနှစ်ခုနှင့် ဧရာဝတီတိုင်း၊ ချောင်းသာတွင် လေစွမ်းအင် စီမံကိန်းတစ်ခုကို စတင်တည်ဆောက်တော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် စွမ်းအင်ကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန် ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလကတည်းက ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်ဥပဒေတစ်ခုကို မူကြမ်းရေးဆွဲနေသည့် လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန ၏ အားထုတ်မှုကို EuroCham Myanmar မှ အသိအမှတ်ပြုပါသည်။

ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်များသည် ကြိုဆိုရမည့် အနာဂတ်စွမ်းအင်ပေါင်းစပ်မှု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းစွမ်းအင်များသည် လောင်စာအရင်းအမြစ် တစ်ခုတည်းကို မှီခိုအားထားနေခြင်းမှ ကင်းလွတ် စေပြီး ဓာတ်အားလိုင်း မလိုသည့် စွမ်းအင်ရင်းမြစ် (off-grid solutions) ဖြစ်နိုင်၍ အခွန်ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်နိုင်ပါသည်။ ဤအခြေခံ အဆောက်အအုံများ (လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ဖြန့်ဖြူးမှုကွန်ရက်ကို ခေတ်မီအောင် ပြင်ဆင်ခြင်း အပါအဝင်) ကို ငွေကြေးထောက်ပံ့နိုင်မည့် သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော ဝယ်ယူမှု စွမ်းအားညီမျှမှု (PPP) ရှိသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းပုံစံများနှင့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI) ဝင်ရောက်မှုကို သေချာစေမည့် လိုအပ်သော မူဘောင်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် EuroCham Myanmar မှ တိုက်တွန်း လိုပါသည်။

အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း

၃၂။ အလုပ်သမားဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

အစိုးရသည် လူမှုရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် နိုင်ငံတကာအလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်း (ILO)၊ ဒိန်းမတ်နိုင်ငံအစိုးရ၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၊ ဂျပန်နှင့် အမေရိကန်တို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ ၎င်း၏ အလုပ်သမားဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး အားထုတ်မှုများကို တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တည်းက အလုပ်သမားအခွင့်အရေး လှုပ်ရှားသူများ ဖိုရမ် (Labour Rights Stakeholder Forum) ကို သက်သေပြချက်တစ်ခုအနေဖြင့် ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၇ရက်မှ ၁၈ရက်အထိ တတိယအကြိမ် အလုပ်သမားအခွင့်အရေး လှုပ်ရှားသူများဖိုရမ် (Labour Rights Stakeholder Forum) ကို ကျင်းပခဲ့ရာတွင် အလုပ်ရှင်များ၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂများ၊ အစိုးရတို့ကြား ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ရန်အတွက် အစည်းအဝေး

^{၂၀} ဒီဂျစ်တယ်စာတတ်မြောက်မှုမူဘောင်ကို ကျင့်သုံးရန် အဆိုကို အောက်လွှတ်တော်မှ အတည်ပြု "Eleven Media ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၁ရက်။ <https://elevenmyanmar.com/news/lower-house-passes-proposal-for-adopting-digital-literacy-framework> မှ ပြန်လည်ဖော်ပြသည်။

အစီအစဉ်များ သတ်မှတ်ရန် အလုပ်သမားဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အချက်ငါးချက်ပါသော လမ်းညွှန် မြေပုံ တစ်ခု အတည်ပြုခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့ပြင် အစိုးရသည် အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ အလုပ်ရှင် အဖွဲ့အစည်းများ နှင့်အတူ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းအားဖြင့် လတ်တလော ဦးစားပေးပြုလုပ်ရမည့် အချက်အချို့ကို ခွဲခြားသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် “အလုပ်သမားရေးရာ အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေး ဥပဒေ”အား ပြင်ဆင်ရန် အတွက်လည်း ယခုအခါ လွှတ်တော်၌ ဆွေးနွေးလျက်ရှိသည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့ သည် မြန်မာတရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးစင်တာ (ROLC)၊ အစိုးရနှင့်အတူ အလုပ်သမားရေးရာ အငြင်းပွားမှုများကို တားဆီးရန်နှင့် ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်းများအတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖိုရမ်များကို စီစဉ်ပြုလုပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ အဆိုပါ အားထုတ်ကြိုးပမ်းမှုများကို ကျွန်ုပ်တို့က အသိအမှတ်ပြုလက်ခံသကဲ့သို့ ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်နေသေးသည့် အရေးကြီးသည့် စိန်ခေါ်မှုအချို့ကို ကောင်းစွာလက်ခံရန်လည်း အရေးကြီးသည်။ အဆိုပါ စိန်ခေါ်မှုများကို အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ဦးစားပေးဖော်ပြထားပါသည်။

၃၃။ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်လုပ်သော ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများအား ဝယ်ယူခြင်းကို ပြည်ပမှ တင်သွင်းသော အထည်အလိပ်များကဲ့သို့ အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ပြုသင့်ပါသည်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

၂၀၁၈ ခုနှစ် မတ်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော ပြည်ထောင်စုအခွန် ဥပဒေအရ ဝါဂွမ်းနှင့် ပိုးထည် အမျိုးမျိုးအပေါ်တွင် ကုန်သွယ်ခွန် ကောက်ခံခြင်းမပြုသည့်အတွက်လည်း ကျွန်ုပ်တို့က ကျေနပ်အားရမိပါသည်။ သို့သော်လည်း ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းအနည်းငယ် အတွက်သာလျှင် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည့်အတွက် ပြဿနာအား အပြည့်အဝဖြေရှင်းနိုင်ခြင်းမ ရှိသေးပါ။

၃၄။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲလွယ်ခြင်းကိုဖန်တီးရန်၊ ပြင်ပအရင်းအမြစ်၌ ပါရှိသည့် ကျွမ်းကျင်မှုအား အသုံးပြုနိုင်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းကဏ္ဍရပ်ဆိုင်းရာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ပိုမိုကြီးမားသော ဝယ်ယူမှုအင်အားထုများမှ ရရှိသည့် အကျိုး ကျေးဇူးများကို အသုံးပြုရန်အလို့ငှာ ပြည်ပကုမ္ပဏီများအား ပိတ်စအထည်များ တင်သွင်းရန်နှင့် ရောင်းချရန် ခွင့်ပြုသင့်ပါသည်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလ ၉ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက် အမှတ် ၂၅/ ၂၀၁၈ အရ ပြည်ပမှ ၁၀၀% ပိုင်ဆိုင်သော သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီ များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည့် လက်လီ/လက်ကား ကုမ္ပဏီများသည် လိုအပ်သော အထောက်အထား များနှင့်အတူ ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန် လျှောက်ထားခြင်းအားဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများအား ရောင်းချရန် ခွင့်ပြုသည်။

၃၅။ ပြည်တွင်းအထည်အလိပ်လုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ လျော့နည်းသက်သာစေရေး နှင့်ပတ်သက်၍ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးရန်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

ပြည်သူများနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် အခြေခံကျသော အထောက်အပံ့များအား ဖွံ့ဖြိုးစေမည့် မဟာဗျူဟာ များကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဩဂုတ်လအတွင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် MSDP အတွင်း ဖော်ပြထားသည်။ အဆိုပါမဟာဗျူဟာ များအနက် “သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုကို ကောင်းစွာသေချာစေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ရေနံနှင့် မိလ္လာစနစ်အား ဘေးကင်းစိတ်ချရပြီး မျှတမှုရှိစွာ သုံးစွဲနိုင်စေခြင်း”၊ “ပြည်သူများနှင့် စက်မှု လုပ်ငန်းများ အား သင့်လျော်သည့် စွမ်းအင်ရေပြန်ထုတ်လုပ်မှု မှတစ်ဆင့် တန်ဖိုးသင့်တင့်ပြီး ယုံကြည်အားထား နိုင်သော စွမ်းအင်ကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း”၊ “သဘာဝသယံဇာတများ၏ အကျိုးအမြတ်များအား ပြည်သူများ အားလုံးအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုကို သေချာစေရန် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်နိုင်ခြင်းမရှိသော သယံဇာတအခြေပြု စက်မှုလုပ်ငန်းများ ရေရှည်စီမံခန့်ခွဲမှုကို တိုးတက်မြှင့်တင်ပေးခြင်း” နှင့် “မြို့ကြီးများ၊ နယ်မြို့များ၊ သမိုင်းဝင်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုဌာနများကို သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အား ထိခိုက်နိုင်ခြင်း မရှိဘဲ ရေရှည် အကျိုးထိရောက်စွာ စီမံခန့်ခွဲခြင်း ကဲ့သို့ နည်းလမ်းများ ပါဝင်သည်။

၂၀ ရေနံ ရွာဖွေခြင်း၊ တူးဖော်ခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသော ဥပဒေကြမ်း ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှု၊ လင်ကုန်းဥပဒေရေးရာ ဝန်ဆောင်မှုများ (မြန်မာ) လီမိတက်၊ ၂၀၁၈ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၅ရက်၊ <https://www.lincolnmyanmar.com/wp-content/uploads/2018/10/Analysis-of-the-Draft-of-the-Law-Relating-to-Petroleum-Exploration-Drilling-and-Production.pdf> မှ မြန်လည်ဖော်ပြသည်။
၂၂ “ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ လုပ်ကွက်အသစ်များအတွက် လေလံပွဲများကို နောက်နှစ်တွင် စတင်ဆောင်ရွက်သွားမည်” Myanmar Times၊ ၂၀၁၈ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၀ရက်၊ <https://www.mmtimes.com/news/bidding-new-oil-and-gas-fields-commence-next-year.html> မှ မြန်လည်ဖော်ပြသည်။
၂၃ “ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ တူးဖော်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍကို အကျိုးသက်ရောက်မည့် ဥပဒေသစ်ကို ပါလီမန်မှ အတည်ပြုလိုက်ပါသည်။” VDB/Loi၊ ၂၀၁၈ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၃၀ရက်၊ <http://www.vdb-loi.com/mlw/parliament-to-pass-new-law-affecting-upstream-oil-gas-sector/> မှ မြန်လည်ဖော်ပြသည်။

၃၆။ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း၏ ကျွမ်းကျင်မှုစွမ်းရည် တိုးတက်မြင့်မားစေခြင်းနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုတို့အတွက် ရေရှည်အစီအစဉ်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ရန် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများက ထုတ်လုပ်သူ များနှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

မြန်မာအထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်းများအသင်း (MGMA) သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့ (ILO)၊ အစိုးရနှင့်အတူ စက်ချုပ်လုပ်သားများအတွက် သင်တန်းမှူးများလေ့ကျင့်ရေး (TOT) အစီအစဉ်တစ်ရပ်နှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်ရေးဌာနတစ်ခုကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၇ ရက်နေ့တွင် အင်းစိန်အစိုးရ နည်းပညာသိပ္ပံ ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့ (ILO) ၏ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း ပရောဂျက် (ILO-GIP) က မြန်မာ အဝတ်အထည် ထုတ်လုပ်သူများအတွက် လိင်နှင့် မျိုးဆက်ပြန့်ပွားခြင်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးမှသည် လူမှုညှိနှိုင်း အခြေရာရန် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံမှု၊ ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းအား တိုးတက်ရရှိစေမည် ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုများအား လျော်ကန်သင့်မြတ်မှု ရရှိစေရန် မည်သို့ လေ့ကျင့်သင့်ကြောင်း အကြံပြုချက်များအထိ လေ့ကျင့်ရေးအစီအစဉ်များကို လိုက်လျော ညီထွေမှု ရှိစွာ ပြုလုပ်ပေးအပ်ခဲ့ပြီးဖြစ်ကာ အလုပ်သမားများအားလုံး အတွက် လက်တွေ့ကျွမ်းကျင်မှု များကို တိုးတက်မြှင့်မားစေပြီး နောက်ဆုံးတွင် မြင့်မားသော ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းကို တိုးတက်ရရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား ဝန်ကြီးဌာနသည် ဒိန်းမတ်သံရုံးနှင့်အတူ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက် ခြင်းအားဖြင့် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် ကျန်းမာရေး လက်စွဲစာအုပ်ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် စတင်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

တတိယအကြိမ်အလုပ်သမား အခွင့်အရေး ဆက်စပ်အကျိုးစီးပွားရှင်များဖိုရမ်မှ ထွက်ပေါ်လာသော အလုပ်သမား ဈေးကွက် အတွက် လမ်းပြမြေပုံပါ အချက်ငါးချက်၏ အစိတ်အပိုင်းအနေဖြင့် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွင်း အလုပ်သမားဈေးကွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှုများအတွင်း သုံးပွင့်ဆိုင်ပါဝင် လှုပ်ရှားသူများကို ဦးတည်လျက် မြန်မာနိုင်ငံ စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေး စမ်းသပ်မှုဌာန (MIR Lab) ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၌ စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ၎င်းတွင် အစိုးရကိုယ်စားလှယ်များ၊ အလုပ်သမားအသင်းအဖွဲ့များ နှင့် အလုပ်ရှင်အသင်းအဖွဲ့များ ပါဝင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း သင့်တင့် လျောက်ပတ်သော လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများကို တိုးမြှင့်ဖြစ်ပေါ်စေရန် ပိုမိုတည်တံ့ခိုင်မြဲသည့် စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သင်တန်း စနစ်တစ်ရပ်ကို မျှော်မှန်းလျက် ၎င်း၏ စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သင်တန်း ဘာသာရပ်ငါးခုကို လာမည့် ၁၂ လမှ ၁၅ လအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ပို့ချပေးမည်ဖြစ်သည်။

၃၇။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ဥပဒေ၏ တရားဥပဒေ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ထပ်မံပံ့ပိုးရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအစီအစဉ်ကောင်းများအား ဦးစားပေး အကောင်အထည် ဖော်ရန်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

MSDP သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်မှုအား “လူသားများနှင့် ကမ္ဘာမြေ” ဆိုသည့် ၎င်းတို့၏ အဓိကကျသော မဏ္ဍိုင်၏ ရည်မှန်းချက်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ မဏ္ဍိုင်၏ မဟာဗျူဟာများအနက် ပဉ္စမမြောက်ရည်မှန်းချက်တွင် “အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများအား ကာကွယ်မှုပြုလုပ်ရင်း ကျန်းမာသန်စွမ်းပြီး ကောင်းစွာလုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းရှိသော ဂေဟဗေဒစနစ် များနှင့်အတူ သန့်ရှင်းသော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုကို ကောင်းစွာရရှိစေရန်” နှင့် “ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ် အား ခံနိုင်ရည်စွမ်းကို တိုးမြှင့်စေရန်နှင့် ကာကွယ်ပာဏ များပြားလာမှုအား လျော့ချရေးလမ်းကြောင်းကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေရန်” တို့ပါဝင်သည်။

၂၄ “မျှော်လင့်မထားဘဲ မြန်မာနိုင်ငံသည် အဓိကကျသော LNG ဓာတ်ငွေ့ အသုံးပြု လျှပ်စစ်တစ်အားပေး စီမံကိန်း ၄ ခုကို လက်မှတ်ရေးထိုးလိုက်ပါသည်။” VDB/Loi၊ ၂၀၁၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃၁ရက်၊ <http://www.vdb-loi.com/mlw/myanmar-somewhat-unexpectedly-signs-4-major-ling-gas-to-power-projects/>
၂၅ “စွမ်းအင်နှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံဈေးကွက်၊ ကျွန်တော်တို့၏ နောက်ဆုံး ထိုးထွင်းသိမြင်မှု” VDB/Loi၊ အောက်တိုဘာလ ၃၁ရက်၊ <http://www.vdb-loi.com/wp-content/uploads/2018/10/Energy-and-Infrastructure-Market-Our-Latest-Insights.pdf> မှ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း
၂၆ “အစိုးရမှ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားအခွန်များကို တိုးမြှင့်ရန်စဉ်းစားနေဆဲဖြစ်ပြီး နေ့စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ ရွေးချယ်မှုများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်လျက်ရှိပါသည်။” Myanmar Times၊ ၂၀၁၈ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၃ရက်၊ <https://www.mmimes.com/news/govt-still-mulling-hike-electricity-tariffs-explores-solar-options.html> မှ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း
၂၇ Eleven Media Group၊ ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၆ရက်၊ <https://news-eleven.com/article/71419> မှ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း
၂၈ အလုပ်သမားဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ အလုပ်သမားအခွင့်အရေး လုပ်ဆောင်သူများဖိုရမ်ကို ၂၀၁၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၈ရက်ထိ ကျင်းပခဲ့သည်။ နိုင်ငံတကာအလုပ်သမားအဖွဲ့ အစည်း၊ https://www.ilo.org/yanon/events/WCMS_613469/lang-en/index.htm မှ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း
၂၉ “လူမှုအဖွဲ့ အစည်းဖိရိမ့်များမှတစ်ဆင့် အလုပ်သမားဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများအား တားဆီးခြင်းနှင့် ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ခြင်း” အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့၊ ဤလုပ်ငန်း တွင် ကောက်ခံထားခြင်းဖြစ်ပါသည် - https://www.ilo.org/yanon/press/WCMS_635706/lang-en/index.htm
၃၀ လင်ကန်း ဥပဒေရေးရာဝန်ဆောင်မှုများ (မြန်မာနိုင်ငံ)၊ ပြည်ထောင်စုအခွန်ဥပဒေ ၂၀၁၈၊ ဤလုပ်ငန်းမှ ကောက်ခံထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။<https://www.lincolnmyanmar.com/wp-content/uploads/2018/04/Union-Tax-Law-2018-.pdf>

ကျန်းမာရေး

၃၈။ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် ပို့ကုန်တင်သွင်းမှုအား ပိတ်ပင်ကန့်သတ်ခြင်းကို ရုတ်သိမ်းခြင်း နှင့် ကန့်ကွက်ရန်မရှိကြောင်း ထောက်ခံစာ (NOC) တင်ပြရသည့် မူဝါဒများကို ဖျက်သိမ်းခြင်းတို့သည် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှုတိုးတက်မှုကိုအရှိန်မြှင့်တက်စေမည်ဖြစ်ပြီး လူနာများအတွက် ဆေးဝါးကုန်ပစ္စည်းများသီးစွဲနိုင်ခွင့်ကို တိုးတက်ရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။

တိုးတက်မှုမရှိပါ။

EuroCham Health Advisory Group သည် ဤကိစ္စရပ်ကို အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးကော်မရှင်ထံတွင် တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ကော်မရှင်က ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန (MOHS) ထံ ဆက်လက်တင်ပြသင့် ကြောင်း အကြံပြုခဲ့ပါသည်။ (MOHS) အနေဖြင့် ဤကိစ္စရပ်ကို ဖြေရှင်းရန် မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးနှင့် ဆေးပစ္စည်း ကုန်သည်များနှင့် လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း (MPMEEA) အား ညွှန်ကြားထားသည်ဟု ယုံကြည်ရသော်လည်း (MPMEEA) သည် ဤကိစ္စရပ်အား ဦးစားပေးသတ်မှတ် ဆောင်ရွက်ဟန် မရှိပါ။ ယနေ့တိုင်အောင်လည်း ဤကိစ္စအား ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်မှုတစ်စုံတစ်ရာ မရှိသေးပုံ ပေါ်ပါသည်။

၃၉။ တင်ဒါခေါ်ရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည့် အမှတ်ပေးစနစ်ကျင့်သုံးခြင်း၊ နှစ်စဉ် နိုင်ငံတော်အဆင့် တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း၊ တင်ဒါကာလပြီးဆုံးပါက လိုအပ်ချက်အပေါ်တွင် မူတည်၍သာ ပစ္စည်းဖြန့်ဖြူးနိုင်ခွင့်ပေးခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

ကုသရေးဌာနသည် တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုအမျိုးမျိုးကို အစပျိုးဆောင်ရွက်မည် ဆိုသည်ကို သိရှိရသည့်အတွက် ကျေနပ်အားရမိပါသည်။ ၎င်းသည် အိတ်ဖွင့်တင်ဒါ စနစ်ကို ကျင့်သုံးမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းဌာန၏ ကြော်ငြာသင်ပုန်းတွင် တင်ဒါအောင်မြင်သော ကုမ္ပဏီများ စာရင်းကို ၎င်းတို့၏ ကမ်းလှမ်းဈေးနှုန်းများနှင့်အတူ အများပြည်သူ မြင်သာစေရန် ကြေညာထားမည် ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။ ၎င်းသည် တင်ဒါလျှောက်ထားမှု ပုံစံများအတွင်းရှိ အသေးစိတ် အချက်အလက်များ အတွက် အမှတ်ပေးစနစ်တစ်ရပ်ကို အစပြုလုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်သည်။ ဈေးနှုန်းကမ်းလှမ်းသည့် ကုမ္ပဏီများ၏ ဆန်ခါတင် စာရင်းတစ်ခုကိုလည်း ကြေညာမည်ဖြစ်သည့်အပြင် တာဝန်ရှိသူများသည် တင်ဒါဈေးနှုန်းနှင့်ပတ်သက်၍ တရားဝင်မဟုတ်သည့် မည်သည့်ညှိနှိုင်းမှုကိုမျှ တင်ဒါတင်သွင်းသူများနှင့် ပြုလုပ်မည်မဟုတ်ကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ အား ရှင်းလင်းစွာပြောကြားထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။

၄၀။ ဆေးဝါးများအား စမ်းသပ်ရန် ဓာတ်ခွဲခန်းများကို တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အနိမ့်ဆုံးသတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အသွေးအား ပြည့်မီအောင် ပံ့ပိုးနိုင်ခြင်းမရှိသူများကို ပြစ်ဒဏ်ကျခံစေခြင်းတို့ဖြင့် ဆေးဝါးကုန်ပစ္စည်းများ ၏ အရည်အသွေးကို သေချာစေရေး ဆက်လက်အားထုတ်ရန်။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

FDA သည် နိုင်ငံတဝှမ်းရှိ ဆေးဝါးများအတွက် "ကောင်းမွန်သော ဆေးဝါးလုပ်ထုံးလုပ်နည်း" အရ သင်တန်းများ ပြုလုပ်ပေးနေခဲ့ပြီး ဖြစ်သည့်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် ကျေနပ်အားရမိပါသည်။ စတိုးဆိုင်ငယ်များမှ တရားမဝင် ရောင်းချလျက်ရှိသည့် စပ်ဆေးများ၏ အန္တရာယ်အပေါ် တားမြစ်သတိပေးချက်ကို FDA မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်အတွက်လည်း ကြိုဆိုပါသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွင်း မြို့အသီးသီး၌ ရွေ့လျားဓာတ်ခွဲခန်း တပ်ဆင်ထားသည့်ကားများဖြင့် အစားအစာများ၊ ဆေးဝါးများနှင့် အလှကုန်ပစ္စည်းများ၏ အရည်အသွေးစစ်ဆေးမှုများ စတင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့်အတွက်လည်း FDA ကို ကြိုဆိုပါသည်။ FDA အမှုထမ်းများအတွက် ရွေ့လျားဓာတ်ခွဲခန်းကားဖြင့် လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဆိုင်ရာ သင်တန်းတစ်ခုကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် နေပြည်တော်ရှိ FDA ရုံးအဆောက်အဦးတွင် စီစဉ်ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် FDA ရုံးချုပ်သည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးအသီးသီးရှိ ၎င်းတို့၏ရုံးခွဲများထံသို့ ဓာတ်ခွဲခန်းမော်တော်ယာဉ် ၁၄ ခုကို လွှဲပြောင်း ပေးခဲ့သည်။

၃၁ ကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလ ၉ ရက်နေ့ ထုတ်ပြန်ကြေညာချက်၊ ဤလင့်ခ်မှ ကောက်နုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ [https://www.commerce.gov.mm/sites/default/files/documents/2018/05/25-2018\(Whole%20Sale%20&%20Retail\).pdf](https://www.commerce.gov.mm/sites/default/files/documents/2018/05/25-2018(Whole%20Sale%20&%20Retail).pdf)
၃၂ မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း (MGMA) သည် AVE နှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက် ၂၀၁၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် GTI ကောင်းညှိ စက်ချုပ်လုပ်သားနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ လေ့ကျင့်ရေး အစီအစဉ် (TOT) ကို စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ဤလင့်ခ်မှ ကောက်နုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ <http://www.myanmargarments.org/2018/09/mgma-collaboration-with-ave-started-launching-tot-program-of-sewing-operator-technical-training-gti/>

၄၁။ နိုင်ငံတကာကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစံချိန်စံညွှန်းများကိုလေးစားလိုက်နာလျက် FDIအား ပိုမိုကြီးထွားလာစေကာလူနာများ၏ဘေးကင်းလုံခြုံမှုအား သေချာစေရန် ဦးတည်စေမည့် ဉာဏ်ပစ္စည်းဆိုင်ရာဥပဒေမူကြမ်းရေးဆွဲမှု ဖြစ်စဉ်ကို သွက်လက်မြန်ဆန်မှုရှိစေခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

စက်မှုဒီဇိုင်းမူပိုင်ခွင့် ဥပဒေနှင့်အတူ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ဥပဒေအား ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ ဤဥပဒေတွင် ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ဆိုင်ရာ ချိုးဖောက်မှုနှင့် တပုပြုလုပ်ခြင်းတို့အတွက် ထောင်ဒဏ်သုံးနှစ်နှင့် ငွေဒဏ် ကျပ် ၅ သန်း (အနီးစပ်ဆုံးအားဖြင့် ဒေါ်လာ ၃,၂၅၀ တန်ဖိုးနှင့် ညီသည်) အထိ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များ ပါဝင်လျက် ပြည်တွင်း နှင့် ပြည်ပ နှစ်ခုလုံးမှ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ပိုင်ရှင်များအတွက် ကျယ်ပြန့်ပြည့်စုံသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မှတ်ပုံတင်စနစ်မူဘောင်ကို တည်ဆောက်မည် စဖြစ်သည်။ ဥပဒေအား စတင်ကျင့်သုံး အသက်ဝင်မည့် ရက်စွဲကိုမူ ယခုအချိန်အထိ ကြေညာထားခြင်းမရှိသေးပါ။

၄၂။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာဆေးဝါးထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိသူများအသင်းချုပ်ကြီး၏ကျင့်ဝတ်စည်းကမ်းများကိုကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ရေး ဒေသအဖွဲ့အစည်းတို့နှင့်အတူ ကျင့်သုံးခြင်း၊ လေးစားလိုက်နာခြင်း နှင့်ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကဏ္ဍ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများအကြား အပြန်အလှန်တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ။

UMFCCI ၏ လက်အောက်ရှိ သက်ဆိုင်ရာ စက်မှုလုပ်ငန်းများအတွင်း စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ် စည်းမျဉ်းများ ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် အလို့ငှာ အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးကော်မရှင်သည် UMFCCI နှင့်အတူ မဟာဗျူဟာမြောက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး စာချုပ်လွှာတစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ကောင်းစွာ ဆက်စပ်လွှမ်းမိုး နိုင်သော စက်မှုလုပ်ငန်း ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းများအား လိုက်လျော ညီထွေမှုရှိစွာ ဖြစ်ထွန်းစေရန် အစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်ရာ စက်မှုလုပ်ငန်းဆက်စပ် အကျိုးစီးပွားရှင် အုပ်စုများအကြား အချို့သော ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုအချို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သော်လည်း ခိုင်မာတိကျပြီး လက်ဆုပ်လက်ကိုင် ပြနိုင်သည့် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမှုကို မတွေ့ရှိရသေးပါ။ EuroCham Health Advocacy Group သည် MPMEEA နှင့်အတူ တွေ့ဆုံမှုတွင် ဤကိစ္စရပ်ကိုလည်း အလေးအနက်ထားပြောဆိုခဲ့သည်။

တရားဥပဒေနှင့် အခွန်အကောက်

၄၃။ မြေယာငှားရမ်းရေးစာချုပ်များနှင့် မြေယာအာမခံစာချုပ်များ မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ပိုမိုလက်ခံ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

အွန်လိုင်းမှတ်တမ်းများဌာန (ORD) သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ အွန်လိုင်းမှတ်တမ်းများဌာန မှတ်ပုံတင်ရုံး၏ လုပ်ဆောင်မှုများအား နားလည်သဘောပေါက်ရန်အတွက် အိန္ဒိယနိုင်ငံသို့ နည်းပညာဆိုင်ရာ လေ့လာမှုခရီးစဉ် တစ်ခုကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သွားရောက်လေ့လာမှုအပေါ် အခြေခံ၍ဆိုရလျှင် ORD သည် မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းရှိ ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်သုံး မှတ်တမ်းများပြုလုပ်သည့် ဖြစ်စဉ်ကို ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဘဏ္ဍာရေးအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုသည် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု လုပ်ငန်းများအတွက် ORD နှင့်အတူ ဆွေးနွေးလျက်ရှိပြီး ချို့ယွင်းချက်များ ရှာဖွေရေးအဆင့်များတွင် ဆောင်ရွက်နေသည်။

၄၄။ တည်ဆဲမှတ်ပုံတင်ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များအား အကာအကွယ်ပေးခြင်းသည် လက်ဦးမှုယူ မှတ်ပုံတင် သူများဈေးကွက်အတွင်းဝင်ရောက်မလာစေရန် ဟန့်တားနိုင်သည်။

သိသာစွာဖြေရှင်းပြီး

၃၃ "မြန်မာအထည်လုပ်ငန်း - ILO ပရောဂျက်မှ စက်ရုံများအား အကျိုးထိရောက်မှုရှိစေရန်နှင့် ထုတ်လုပ်နိုင်စွမ်းတိုးတက်မြင်မားစေရန် ကူညီဆောင်ရွက်" ၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားအဖွဲ့၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့၊ ဤလင့်ခ်မှ ကောက်နုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည်။
၃၄ မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း၊ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဘေးကင်းလုံခြုံမှုနှင့် ကျန်းမာရေး လက်စွဲစာအုပ်အား ထုတ်ဝေခြင်း၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလ ၁၈ ရက်၊ ဤလင့်ခ်မှ ကောက်နုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည် - <http://www.myanmarment.org/2018/05/garment-occupational-safety-and-health-guidebook-launching/>
၃၅ မြန်မာအထည်လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ခိုင်မာသောလုပ်ငန်းဆက်သွယ်မှုများကို မြှင့်တင်ရန် ILO Lab ကို ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာအလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်း၊ ဇူလိုင် ၂၂၊ ၂၀၁၈။ ဤလင့်ခ်မှ ကောက်နုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည် https://www.ilo.org/yangon/press/WCMS_635134/lang-en/index.htm

ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ဥပဒေကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ အတည်ပြုပြီး ဖြစ်သည်။ ဥပဒေ၏ အခန်း ၁၄ တွင် ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ငြင်းပယ်နိုင်သည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့တွင် အခြားသူတစ်ဦးဦးမှတ်ပုံတင်ထားသော အမှတ်တံဆိပ်၊ ဦးစွာ လျှောက်ထားသော အမှတ်တံဆိပ် သို့မဟုတ် ဦးစားပေးအခွင့်အရေးလျှောက်ထားသော အမှတ်တံဆိပ်နှင့် ထပ်တူ သို့မဟုတ် အလားတူသော အမှတ်တံဆိပ်ကို ယင်း၏မှတ်ပုံတင်ထားသော အမှတ်တံဆိပ် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ထပ်တူ သို့မဟုတ် အလားတူသော ကုန်ပစ္စည်း သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများတွင် အသုံးပြုခြင်းဖြင့် သုံးစွဲသူများ ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ်စေခြင်း” နှင့် “မှတ်ပုံတင်ရန် လျှောက်ထားသော အမှတ်တံဆိပ်သည် ကွဲပြားသည့် ကုန်ပစ္စည်းအတန်းအစားများ သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် လူသိ များသော အမှတ်တံဆိပ်တစ်ခုနှင့် ဆင်တူခြင်း သို့မဟုတ် သဏ္ဍာန်တူခြင်းရှိပြီး လူသိများသော အမှတ်တံဆိပ်၏ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ဆက်နွယ်ပတ်သက်နေခြင်း နှင့် ၎င်း အမှတ်တံဆိပ်အား အသုံးပြုခြင်းဖြင့် လူသိများသော အမှတ်တံဆိပ်ပိုင်ရှင်၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို ထိခိုက်နစ်နာစေခြင်း” တို့ပါဝင်သည်။

၄၅။ ထောက်ခံချက်တစ်ခုအား ထုတ်ပေးခြင်းမပြုမီ MIC မှ ဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း

တိုးတက်မှုမရှိပါ

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

၄၆။ ပုဂ္ဂလိက သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ကဏ္ဍအား ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများနှင့်အတူ အမျိုးသားအဆင့် သယ်ယူပို့ဆောင် ရေးမဟာဗျူဟာစီမံကိန်းကြီးများရေးဆွဲရာတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုခြင်း။ EuroCham Myanmarသည် ဤကဏ္ဍရပ်အတွင်း၌ သင့်တင့်လျော်ကန်သည့် ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များကို ရှာဖွေရာတွင် လည်းကောင်း တိုက်ရိုက်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်းကောင်း ၎င်း၏ Logistics Advocacy Group သို့မဟုတ် ကွန်ရက်မှ တဆင့် အထောက်အကူပြုပေးနိုင်ပါသည်။

တိုးတက်မှုမရှိပါ

၄၇။ ပုံစံတကျမဖြစ်၊ အချိန်ကုန်၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိသော တန်ဖိုးဖြတ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များ/သွင်းကုန်ဆိုင်ရာလုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အကောက်ခွန်ဌာနနှင့် EuroCham တို့အကြား ဆွေးနွေးမှု အတွင်း ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တမင်တကာပြုလုပ်ခြင်း မဟုတ်သော အမှားကျူးလွန်မှုများကို ပြင်းထန်စွာ အပြစ် ပေးခြင်းမျိုးမှ ကာကွယ်မည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတစ်မျိုးအား ဖန်တီးရန် EuroCham Myanmar က အဆိုပြု ခဲ့ပါသည်။ (ဥပမာ- လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအား နားလည်မှုလွှဲမှားခြင်း) အဆိုပါဌာနကလည်း ဤကိစ္စရပ်အား စုံစမ်းမှုပြုလုပ်ရန် ကတိပြုခဲ့ပြီး ကျွန်တို့၏ အဆိုပြုကမ်းလှမ်းသော ဖြေရှင်းချက်များကို သဘောတူညီခဲ့ ပါသည်။

၄၈။ အကောက်ခွန်ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိနိုင်မှု

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

အကောက်ခွန်ဌာနသည် “ကုန်လှောင်ရုံလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ တရားဝင်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ” ကို အပြီးသတ် ရေးဆွဲဆောင်ရွက် ပြီးဖြစ်ကာ ၎င်းအား တရားဝင်ပြဋ္ဌာန်းပေးရန် ဝန်ကြီးရုံး၏ ခွင့်ပြုချက်ကို စောင့်ဆိုင်း လျက်ရှိသည်။

၄၉။ တည်ဆဲလုပ်ငန်းစဉ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ရန်၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် (မြန်မာ့ ဆိပ်ကမ်းအာဏာပိုင် မှ စည်းကြပ်သော အဆင့်များ မပါရှိဘဲ) စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသည့် ပမာဏအတိုင်း ဆိပ်ကမ်းသို့ တိုက်ရိုက်ပေးချေနိုင်ခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ

၃၆ “အောက် လွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းထားသော ပိုမိုခိုင်မာသည့် စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဥပဒေ” ဧရာဝတီ၊ ဇူလိုင် ၃၁၊ ၂၀၁၉။ ဤလုပ်ငန်းမှ ကောက်နုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည် - <https://www.irrawaddy.com/news/burma/stronger-consumer-protection-law-submitted-lower-house.html>
၃၇ “ယမကာလုပ်ငန်းရှင်များ အသင်းမှ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဆုံးပြုလုပ်သည့် တာဝန်ခံမှုရှိသော အရက်သောက်သုံးမှုဆိုင်ရာ လှုပ်ရှားမှုအစီအစဉ်ကို ပြုလုပ်” မြန်မာ့မိုးရဲ့ ဧပြီလ ၆ ရက်၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်။ ဤလုပ်ငန်းမှ ကောက်နုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည် - <https://www.myanmore.com/2018/04/brewers-association-launches-myanmars-first-responsible-drinking-campaign/>
၃၈ “ရေးဆွဲလျက်ရှိသည့် မြန်မာ့ အီး- စီးပွားရေး ဥပဒေကြမ်း” မြန်မာတိုင်းမ်၊ မတ်လ ၂ ရက်၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်။ ဤလုပ်ငန်းမှ ကောက်နုတ်ထားခြင်းဖြစ်သည် - <https://www.mmtimes.com/news/drafting-myanmar-e-commerce-law-works.html>

ပိုင်နှင့်ယမကာ

၅၀။ နိုင်ငံခြားအရက်များ တရားဝင်တင်းသွင်း ဖြန့်ဖြူးနိုင်သည့် ဥပဒေဝန်းကျင်တစ်ရပ် ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် အစိုးရဝင်ငွေတိုးပွားစေခြင်း၊စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ အဓိကအမှတ် ၅/၉၈ ကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်၍ ပြည်ပမှ အရက်များတင်သွင်းခြင်းအား တားမြစ်ပိတ်ပင်မှုကို ပယ်ဖျက်ခြင်း။

တိုးတက်မှု မရှိပါ

၅၁။ အစိုးရအတွက်အခွန်အခများဆုံးရှုံးမှုကိုဖြစ်ပေါ်စေပြီးစားသုံးသူများအတွက်ကျန်းမာရေးအန္တရာယ်များကိုဖြစ်ပေါ်စေသောယမကာပစ္စည်းများအားတရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုနှင့် အတုအပ ပြုလုပ်ခြင်း တို့ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်ဈေးကွက်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို အရှိန်မြှင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

“အခွန်ဆောင်ပြီး” ဟု တံဆိပ်ကပ်ထားခြင်းမရှိသော စီးကရက်များ၊ ဆေးပေါ့လိပ်များ၊ ပိုင်အရက်နှင့် အရက် ပါဝင်သော အဖျော်ယမကာများ ကဲ့သို့ အထူးကုန်ပစ္စည်းများအပေါ် အစိုးရမှ အရေးယူမည်ဟု နိုင်ငံပိုင် မီဒီယာ ဖြစ်သော MRTV မှ တဆင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ကြေညာခဲ့သည်။ ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သော ကုန်စည်အမျိုးအစားများကို အာဏာပိုင်များက ဖမ်းဆီးမည်ဖြစ်ပြီး ဖြန့်ဖြူးသူကိုလည်း တင်သွင်းလာသည့် ကုန်စည်တန်ဖိုးနှင့် ညီမျှသည့် ငွေဒဏ်ကျခံစေမည်ဖြစ်သည်။

စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် လွှတ်တော်၌ အဆိုတင်သွင်းပြီး ဖြစ်ကာ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နှစ်ဆန်းပိုင်းတွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ အတည်ပြုမည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေးဥပဒေဟောင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် ဤအခြေခံ ရပိုင်ခွင့်များတွင် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်နှင့် ခရိုင်အဆင့်များရှိ စားသုံးသူကာကွယ်ရေး ဗဟိုကော်မတီ၊ စားသုံးရေးရာဌာနနှင့် စားသုံးသူ အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရေး စုပေါင်းအဖွဲ့အစည်းများအကြား တာဝန်ယူရမည့်အပိုင်းများထပ်မံပါဝင်နေသည်။ ထို့ကြောင့်ရဲတပ်ဖွဲ့ အနေဖြင့်သံယယဖြစ်ဖွယ်ရှိသော ဥပဒေချိုးဖောက်သူများအား အမှုဖွင့်ပိုင်ခွင့် ရရှိလာမည် ဖြစ်သည်။ ယခင်ကဆိုလျှင် တစ်စုံတစ်ဦးမှ တိုင်တန်းသည့်အခါမှ အရေးယူ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

၅၂။ အရက်သောက်ထားပြီး ယာဉ်မောင်းနှင်ခြင်း၊ အသက်မပြည့်ဘဲ အရက်သောက်သုံးခြင်းနှင့် အန္တရာယ် မကင်းသည့် နည်းလမ်းဖြင့်အရက်သောက်သုံးခြင်းတို့ကိုအစိုးရ၊စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကအတူ လက်တွဲ၍ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် တာဝန်ယူမှုရှိသော အရက်သောက်သုံးခြင်းဆိုင်ရာ စည်းရုံး လှုံ့ဆော်မှု အခမ်းအနားများကို လက်ခံကျင်းပပေးရန်နှင့် အရက်တင်သွင်းသည့် ပြည်ပကုမ္ပဏီများအား ဈေးကွက်အတွင်း ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်စေခြင်း။

တိုးတက်မှုမရှိပါ

၂၀၁၈ခုနှစ်အတွင်း အစိုးရမှ အစပျိုးဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် တာဝန်ယူမှုရှိသည့် အရက်သောက်သုံးခြင်းဆိုင်ရာ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှု ပြုလုပ်ခဲ့သည်ကို မတွေ့ရှိရပါ။ HEINEKEN Myanmar ၊ Myanmar Brewery နှင့် Carlsberg Myanmar တို့ ပေါင်းစည်းပါဝင်သည့် ယမကာလုပ်ငန်းရှင်များအသင်းက မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဆုံး အကြိမ် အဖြစ် တာဝန်ယူမှုရှိသည့် အရက်သောက်သုံးခြင်းဆိုင်ရာ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဧပြီလ အတွင်း စတင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

၅၃။ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ထံ သဘောတူညီထားသည့် ကတိကဝတ်များကို လေးစားလိုက်နာမှုရှိခြင်း။

တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြေရှင်းပြီး

စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ပြည်ပတွင် ရောင်းချခြင်းမပြုနိုင်သည့် အရည်အသွေးနိမ့် ပစ္စည်းများ အလုံးအရင်းဖြင့် တင်ပို့လာမှုကို တားဆီးသည့် အကောက်ခွန်များ သတ်မှတ်ကျင့်သုံးရန် ၂၀၁၈ ခုနှစ် မေလတွင် ကတိပြုခဲ့ပြီး မကြာမီတွင် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး အငြင်းပွားမှုများနှင့် နှစ်ဖက်ကုန်သွယ်ရေး အငြင်းပွားမှုများတွင် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းရှင်များကို ဥပဒေရေးရာ အကာအကွယ်များ ပေးနိုင်မည့် ကာကွယ်ရေး ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပြုထားသည်။

အထွေထွေအကြံပြုချက်များနှင့်
စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ

မြန်မာနိုင်ငံသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အခွင့်အလမ်းများစွာ ရှိသော်လည်း စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကို နှောင့်နှေးစေနိုင်သည့် အလားအလာရှိသော စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ အခြေအနေအနည်းငယ် ရှိနေပါသည်။ မြန်မာ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီကူးပြောင်းရေးတွင် EuroCham Myanmar သည် မိတ်ဖက်အနေဖြင့် ထို ပြဿနာရပ်များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် အစိုးရအား အကြံပြုချက်များ အဆိုပြုတင်ပြရန် အခွင့်အရေးကို ရယူလိုပါသည်။

အခွန်ဆိုင်ရာအားနည်းချက်များ

ပြဿနာဖော်ပြချက်များ

အခွန်ကောက်ခံခြင်းပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု စတင်ခဲ့ပြီဖြစ်သော်လည်း အခွန်ယဉ်ကျေးမှုတွင် တိုးတက်မှုအခြေအ နေများ လိုအပ်လျက်ရှိပြီး တိုင်းပြည်၏ အခွန်ရရှိမှုကို တိုးမြှင့်ရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ရာတွင် အစိုးရမှ တိုက် တွန်းအားပေးမှုများ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်နေသေးကြောင်း မြန်မာနိုင်ငံကို စောင့်ကြည့်လေ့လာနေသော ဥရောပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှ ယုံကြည်ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာတွင် အခွန်ကောက်ခံရရှိမှုပမာဏ အနိမ့်ဆုံး နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ ဖြစ်နေဆဲဖြစ်ကာ အခြေခံအကြောင်းရင်းများကြောင့်အခွန်တိမ်းရှောင်ခြင်းသည်ဖြစ်နေကျအရာတစ်ခုဖြစ်နေပါသည်။ အကြောင်းရင်းအများစုမှာ သတင်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်မှု အားနည်း ခြင်း၊ မရှိခြင်းနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု အားနည်းခြင်း သို့မဟုတ် မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ ရှုပ်ထွေးသော လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်ကြောင့် လုပ်ငန်းများအတွက် အချိန်နှင့် လုပ်သားအင်အား စသည့် နောက်ထပ်အရင်းအမြစ်များ ဆက်လက် ဆုံးရှုံးနစ်နာစေပါသည်။ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေ၍ လျင်မြန် သွက်လက် သည့် အခွန်ကောက်ခံခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် တိုးတက်မှုများကို မြှင့်တင်ရန် အကောင် အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

ထို့အပြင် ပြည်သူလူထုသည် အသိပညာအလွန် နည်းပါး၍ အခွန်နှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စရပ်များကို နားလည် သဘောပေါက်မှုမရှိပါ။ အာရှဖောင်ဒေးရှင်းမှ ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် သုတေသနတစ်ခုတွင် မြန်မာ နိုင်ငံသားများသည် အများအားဖြင့် အခွန်စနစ်အား နားလည်သဘောပေါက်မှု နည်းပါးကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပါ သည်။ ဖောင်ဒေးရှင်း၏ လေ့လာမှုတွင် ဖြေကြားသူ ၉၀% နီးပါးသည် အစိုးရ အခွန်ကောက်ယူခြင်း လုပ်ငန်း စဉ်များ၊ အသုံးစရိတ်များ 1 နှင့် ပတ်သက်၍ အချက်အလက်များကို ပိုမိုသိရှိလိုကြသည်။

အစိုးရအနေဖြင့် အခွန်တိုးမြှင့်ကောက်ခံရရှိစေရန်နှင့် အခွန်တိမ်းရှောင်ခြင်းအား လျှော့ချရန် ပိုမိုတင်းကျပ် သော စီမံချက်များကို တက်ကြွစွာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ သို့သော် ကြိုတင် အကြောင်းကြားခြင်း သို့မဟုတ် ရှင်းလင်းသည့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခြင်းများ မရှိဘဲ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် နည်း စနစ်များအား မကြာခင် ပြောင်းလဲခြင်းသည် အခွန်ထမ်းသူများအတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ ပါသည်။

တိုးတက်မှု

ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာနသည် အခွန်စီမံခန့်ခွဲမှုများကို ခေတ်မီအောင် ဆောင်ရွက်ရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထိုဆောင်ရွက်ချက်များတွင် အခွန်ပေးဆောင်သူများကို ပိုမို ညီမျှစွာဆက်ဆံရန်နှင့် လာဘ်စားမှုလျှော့ချရန် နည်းလမ်းတစ်ရပ်အဖြစ် တရားဝင် အကဲဖြတ်စိစစ်ရေးစနစ်မှ ကိုယ်တိုင်အကဲဖြတ်စိစစ်ရေးစနစ် (SAS) သို့ ပြောင်းလဲခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်မှ တန်ဖိုး ပေါင်းထည့်မှုအခွန် (VAT) နှင့် အထူးကုန်စည်ခွန် (SCT) သို့ ပြောင်းလဲခြင်းကိုလည်း စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

အခွန်တိမ်းရှောင်ခြင်းကို တိုက်ဖျက်ရန် အစိုးရသည် ပြစ်ဒဏ်အစီအစဉ်များ ကဲ့သို့သော စည်းကမ်းလိုက်နာ ဆောင်ရွက်စေခြင်း စီမံချက်များကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အခွန်ထမ်းသူသည် ဝင်ငွေ သို့မဟုတ် ဝင်ငွေနှင့် ပတ်သက်သော အသေးစိတ်အချက်အလက်များကို ဖုံးကွယ်ထားကြောင်း သတ်မှတ်ထားသော အချိန် အတိုင်းအတာအတွင်း အချက်အလက်များကို အပြည့်အဝ ထုတ်ဖော်နိုင်သည်။ ပြစ်ဒဏ်သည် ထပ်ဆောင်း အခွန်၏ ၅၀% (လုပ်ငန်းဝင်ငွေခွန်အတွက်) သို့မဟုတ် ၁၀၀% (ကုန်သွယ်ခွန်အတွက်) ကို သတ်မှတ်ပါမည်။ သို့သော် ထုတ်ဖော်တွေ့ရှိချက်သည် မပြည့်စုံခြင်း သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ချိန်အတွင်း ဖော်ထုတ်နိုင်ခြင်းမရှိလျှင် အခွန်ထမ်းသူသည် တရားစွဲဆိုခံရနိုင်ပါသည်။ အကယ်၍ အခွန်ဆောင်သူပြည်သူတစ်ဦးချင်းစီ၏ လိုက်နာချက် နှင့် ပတ်သက်၍ အခွန်စည်းကြပ်ရန် တင်ပြသည့် ဝင်ငွေစာရင်းကို တင်ပြရန် ပျက်ကွက်ပါက ရရှိထားသည့် အခွန်စည်းကြပ်ဝင်ငွေကို မမှန်ကန်ကြောင်းအဖြစ် မှတ်ယူပါသည်။ နောက်ပိုင်းပြစ်ဒဏ်များသည် လုပ်ငန်း ဝင်ငွေခွန်နှင့် ကုန်သွယ်ခွန်များအတွက် အတူတူပင် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

အဓိကရည်ရွယ်ချက်သည် အခွန်ယဉ်ကျေးမှုကို တစ်တိုင်းပြည်လုံးက လက်ခံကြရန်ဖြစ်သည်။ အခွန်ဆိုင်ရာ ပညာပေးရေးကို ထိရောက်စွာ တိုးမြှင့်ရန် လှုံ့ဆော်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ပြီး အခွန်၏ အရေးပါမှုကို သိရှိနားလည် အောင် မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပါသည်။

ထို့အပြင် ရိုးရှင်း၍ ထိရောက်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများသည် အခွန်ကောက်ခံသည့် စနစ်ကို ထိရောက် အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး မလိုအပ်သောအဆင့်များ ဖယ်ရှား၍ အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြုခြင်းကို လျော့ချပါမည်။ အခွန်ရုံးနှင့် အခွန်ထမ်းများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကိုလည်း မြှင့်တင်နိုင်ပါသည်။ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့် စနစ်များတွင် ပြောင်းလဲခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခွန်ထမ်းသူများအတွက် စနစ်အသစ်ကို လက်ခံရန် အချိန်ပေး၍ ကြိုတင်အသိပေး ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

ပြည်တွင်းကျင့်သုံးမှုများကို ထုံးစံနှင့်အညီ မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် အခွန်နှင့်ပတ်သက်၍ ရှုပ်ထွေးမှုများကို ရှောင် ရှားကာ နိုင်ငံတကာ စာရင်းအင်းစံနှုန်းများသို့ ဦးတည်လျှောက်လှမ်းနိုင်ပါသည်။

အစိုးရသည် နောက်ဆုံး အတည်ပြုထားသော စီမံချက်များအား ခိုင်မာစေ၍ အခွန်တိမ်းရှောင်မှုအား ဆက်လက် တိုက်ဖျက်သွားနိုင်ပါသည်။

ရှုပ်ထွေးသော ဗျူရိုကရေစီဆိုင်ရာ မူဘောင်

ပြဿနာဖော်ပြချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗျူရိုကရေစီအုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများသည် နိုင်ငံ၏ ဆောင်ရွက်ဆဲ ဒီမိုကရေစီ အကူးအပြောင်းအကြားတွင် ထူးခြားသည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု မြင့်မားသော ဖွဲ့စည်းပုံများ၊ နှေးကွေးစွာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ အများပြည်သူ မယုံကြည်မှု များ၊ ကျန်ရှိနေသော မလိုလားအပ်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ တာဝန်လွှဲအပ်မှုနှင့် တာဝန်ခွဲဝေမှု နည်းပါးခြင်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် သိသာထင်ရှားသည့် ကြန့်ကြာ နှောင့်နှေးစေသည့် အရာများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ဝန်ကြီးဌာနများနှင့် အမျိုးမျိုးသော အစိုးရဌာနအဆင့်ဆင့်အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခြင်းနှင့် ရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် လမ်းညွှန်ချက်များ နည်းပါးခြင်းသည် အလုံးစုံ ရှင်းလင်းပြတ်သားမှု မရှိခြင်းကို ဖြစ် ပေါ်စေပါသည်။ သို့သော် အပြောင်းအလဲများသည် စတင်ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်ပြီး အစိုးရသည် လုပ်ငန်းကဏ္ဍ အား ပြောင်းလဲခြင်းဆီသို့ ဦးတည်၍ ကောင်းမွန်သည့်အဆင့်များ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ကို EuroCham Myanmar ၏ မိတ်ဖက်များမှ ဝမ်းမြောက်စွာ ရရှိပြုမိခဲ့ပါသည်။

တိုးတက်မှု

e-Government စနစ်တစ်ရပ်ဆီသို့ ကနဦးခြေလှမ်းအဖြစ် အစိုးရသည် ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် e-Government ဦးစီး ကော်မတီနှင့် ကော်မတီအဖွဲ့ခွဲ ရှစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့သည်။ ထိုကော်မတီသည် e-ID စနစ်များ၊ နည်း ပညာဆိုင်ရာ ဥပဒေအသစ်တစ်ရပ်၊ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းအဖွဲ့အစည်း(ISO) အတွက် Unicode စနစ် စံသတ်မှတ် ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာ(ICT) တက္ကသိုလ်များ တည်ထောင်ဆောင်ရွက် ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ထို့အပြင် ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြား နည်းပညာအထောက်အပံ့နှင့်အတူ အာရှဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ်(ADB) ထံ မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးမှုဖြင့် အစိုးရသည် မြန်မာ e-Governance Master Plan ကို မူကြမ်းရေးဆွဲခဲ့သည်။ အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး(PPP) ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် ပုံစံထုတ်ထားပါ သည်။ ဤစီမံချက်ကို အားပေးမြှင့်တင်ရန် ကွန်ပျူတာအဖွဲ့ချုပ်သည် ၂၀၁၈ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ တွင် e-Government ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲနှင့် ICT ပြပွဲကို အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်း၍ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။

စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (DICA) သည် ၂၀၁၈ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ကုမ္ပဏီများ မှတ်ပုံတင်ရန် အွန်လိုင်းပလက်ဖောင်းတစ်ခုအနေဖြင့် မြန်မာကုမ္ပဏီများအွန်လိုင်း Myanmar Companies Online (MyCO) ကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဤ ဝက်ဘ်ဆိုက်သည် စိတ်ပါဝင်စားသူများကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော ကုမ္ပဏီများ၏ အချက်အလက်များကို ရှာဖွေကြည့်ရှုနိုင်စေပြီး ကုမ္ပဏီတရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများကို ဝယ်ယူနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ပြင် မန္တလေးမြို့တော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီသည် အစိုးရ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များအား စောင့်ကြည့်၍ ဝန်ဆောင်မှုများကို ကြည့်ရှုလိုသော နိုင်ငံသားများအတွက် အွန်လိုင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ ဌာန (Online Data Centre) ကို ၂၀၁၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနသည် လာမည့်ဘဏ္ဍာရေးနှစ်တွင် ဝန်ကြီးဌာန များမှ ပိုင်ဆိုင်သော အစိုးရစီမံကိန်းများနှင့် မြေလွတ်များ၏ စာရင်းအား အများပြည်သူနှင့် အဖွဲ့အစည်းများ ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုနိုင်ရန်မြေယာဘဏ်(Land Bank) နှင့် စီမံကိန်းဘဏ်(Project Bank) များကို တည်ထောင် မည်ဖြစ်သည်။^၁

ဤကဲ့သို့သော ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများဖြင့် e-Government ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အညွှန်းကိန်း (EGDI) တွင် ဥရောပသမဂ္ဂ e-Government စစ်တမ်းကောက်ခံချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံသည် အဆင့် ၁၆၉ နေရာမှ ၁၅၇ နေရာ သို့ ခုန်တက်သွားခဲ့ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြဿနာ၏ အဓိကအချက်သည် ထိုစိန်ခေါ်မှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ/ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းနှင့် ဖြစ်ပေါ်နေသော စိန်ခေါ်မှုများအကြားရှိ ပေါင်းစည်းမှု လွှဲပြောင်းခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ဆင့်ချင်း စွမ်းဆောင်ရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် ရည်ရွယ်ထားပြီး လက်တွေ့ကျသည့် အသေးစား ဖြေရှင်းမှုများသည် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုကို အချိန်တိုတိုနှင့် ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်စေနိုင်ပါ သည်။

အစိုးရ၏ လက်ရှိလူအားဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့်စနစ်မှ အိုင်တီနည်းပညာ ဆောင်ရွက်သည့် ဖြေရှင်းမှုသို့ ပြောင်းလဲခြင်းကဲ့သို့သော အပြုသဘောဆောင်သည့် တိုးတက်မှုများကို ၂၀၁၈ခုနှစ် တစ်နှစ်လုံးတွင် စတင်ဆောင် ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ဤကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို အစိုးရနှင့် အစိုးရ၏မိတ်ဖက်နှစ်ရပ်စလုံးမှ ဆက်လက်၍ ကူညီ ပံ့ပိုးကာ ရန်ပုံငွေ ထောက်ပံ့ပေးသင့်ပါသည်။

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ပိုမိုထိရောက်အကျိုးရှိသော လုပ်ငန်းစဉ်များအား တိုက်တွန်းအားပေးရန် လုပ်ငန်း တာဝန်များ ခွဲဝေခြင်းအား စတင်ဆောင်ရွက်ရန်လည်း အကြံပြုပါသည်။ ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု ဖျက်သိမ်းခြင်းအား ခုခံခြင်းသည် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် ဖြစ်သော်လည်း လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ဗျူရှိကရက်များကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းသည် မူဝါဒအသစ်များအတွက် စတင်ဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်နိုင်ပါသည်။

အထက်အောက်ကြီးငယ်အလိုက် ဖွဲ့စည်းပုံကြောင့် မယုံကြည်မှုများနှင့် တစ်ဦးချင်းစီ ပြဿနာဖြေရှင်းနိုင်စွမ်း မရှိခြင်းတို့ကို ဖြစ်စေပါသည်။ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်၏ အဓိကအချက်သည် ယုံကြည်မှုတည် ဆောက်ခြင်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် အစိုးရအမှုထမ်းများကို တိုက်တွန်းအားပေးခြင်း ဖြစ်သည်။

တိုးတက်မှုများ ထပ်မံလိုအပ်နေသော ကော်ပိုရိတ်စီမံအုပ်ချုပ်မှု

ပြဿနာဖော်ပြချက်များ

ကုမ္ပဏီများတွင် ကောင်းမွန်သောလုပ်ငန်းစီမံအုပ်ချုပ်မှုပုံစံ ကျင့်သုံးခြင်းသည် အစောပိုင်းကာလ အဆင့်များ တွင်သာ ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအများစုသည် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံများအား ရှင်း လင်းစွာချပြမှု လျော့နည်းခြင်း၊ ဥပဒေလိုက်နာမှုနည်းလမ်းများမရှိခြင်း၊ ရှယ်ယာရှင်များအား လုံလောက်သည့် အကာအကွယ်ပေးမှု မရှိခြင်း၊ ထိရောက်သော လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ မရှိခြင်းနှင့် ပွင့် လင်းမြင်သာသော လုပ်ငန်းတွင်း မူဝါဒများနှင့် ကျင့်သုံးမှုများ မရှိခြင်းတို့ကြောင့် လုပ်ငန်းစံသတ် မှတ်ချက် များနှင့် ပြည့်မီမှု မရှိဖြစ်နေပါသည်။

၁ "မြေယာဘဏ် (Land Bank) နှင့် စီမံကိန်းဘဏ် (Project Bank) များကို တည်ထောင်ပါမည်။" 7 Day Daily News, ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ရက် ၂၀၁၉ခုနှစ်။ <http://7daydaily.com/story/148985> မှ ရယူပါသည်။

မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍ တာဝန်ယူမှုရှိရေး အထောက်အကူပြုဌာန(MCRB) မှ မကြာသေးခင်က ထုတ်ပြန်ခဲ့ သော မြန်မာ့စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများရှိ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာတွင် ပြည်တွင်း ကုမ္ပဏီများ အတွက် ပျမ်းမျှရမှတ် ၇% နှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေး ကော်ပိုရေးရှင်းမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော ကုမ္ပဏီတစ်ခုအတွက် ပျမ်းမျှရမှတ်သည် ၅၄% ရှိပါသည်။ ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီးပွားရေးစီမံအုပ်ချုပ်မှုသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် မိတ်ဖက်များကို ဆွဲဆောင်နေကြောင်းကိုလည်း ဤတွေ့ရှိချက်က ထောက်ပြနေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်တွင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ နှင့် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့်အခါ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံ အုပ်ချုပ်မှု အားနည်းခြင်း သည် သိသာသည့် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း ဆိုသည့်အချက် ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အကြံပြုပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံအုပ်ချုပ်မှု တိုးတက်လာခြင်းသည် တိုးမြှင့်လာသော နိုင်ငံခြားရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှု နှင့် အားကောင်းသည့် ငွေကြေးဈေးကွက် ဖွံ့ဖြိုးခြင်းအတွက် တံခါး ဖွင့်လှစ်ပေးသည့် အဓိက သော့ချက်တစ်ခု ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ စုစည်းမှုရှိပြီး တာဝန် ရှိစွာ စီမံခန့်ခွဲသော ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများနှင့်အတူ လက်တွဲလုပ်ကိုင်ရန် တွဲဖက်လုပ်ငန်းများကို ရှာဖွေကြ ပါသည်။

တိုးတက်မှု

ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် မကြာခင်က ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသည့် မြန်မာဒါရိုက်တာများ အင် စတီကျု(MIOD) နှင့်အတူ အပြုသဘောဆောင်သည့် အရိန်အဟုန်ကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့သည် တာဝန်ယူမှု ရှိရေးနှင့် ထိရောက်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှုကို မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ ငွေချေးသက်သေခံ လက်မှတ် လုပ်ငန်းကြီးကြပ်ရေး ကော်မရှင် (SECM)၊ ရန်ကုန် စတော့အိတ်ချိန်း (YSX) နှင့် ရန်ကုန်မြို့ရှိ နိုင်ငံတကာဘဏ္ဍာရေး ကော်ပိုရေးရှင်း (IFC) မှ ကြီးမှူးကျင်းပသော ကော်ပိုရိတ် စီမံအုပ်ချုပ်မှု အကဲဖြတ်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်းသော ဇန်နဝါရီလ လုပ်ငန်းခွင်ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲ ကဲ့သို့သော ပွဲများဖြင့် သင်တန်း အခွင့်အလမ်းများနှင့် စေ့စပ်ဆောင်ရွက်မှုများသည် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ဈေးကွက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများတွင် ထင်ရှားသည့် ခြေလှမ်းတစ်ရပ်အနေဖြင့် နိုင်ငံရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံ အုပ်ချုပ်မှု စံနှုန်းများနှင့် အကောင်းဆုံး လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုများ တိုးတက်စေရန် နိုင်ငံတကာ ဘဏ္ဍာရေး ကော်ပိုရေးရှင်း(IFC)၊ ဩစတေးလျနှင့် ဗြိတိန်နိုင်ငံတို့၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုဖြင့် ပထမဆုံး ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ဦးဆောင် သည့် အဖွဲ့အစည်း အဖြစ် MIODကို ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ MIOD သည် ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရေး အဖွဲ့၏ ကျွမ်းကျင်ပိုင်နိုင်မှုကို တိုးတက်စေရန်၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကျင့်ဝတ်များနှင့်ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကိုမြှင့်တင်ရန်၊ ကော်ပိုရိတ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆက်နွယ်သူများအကြား ကွန်ရက်များ ဖန်တီးရန်နှင့် မြန်မာ နိုင်ငံ၏ ပုဂ္ဂလိက အခန်းကဏ္ဍတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်စိတ်ချမှုကို မြှင့်တင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။^၂ အစိုးရကမြန်မာကုမ္ပဏီများ ဥပဒေကိုပြဋ္ဌာန်းသောကြောင့် ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံအုပ်ချုပ်မှု ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု တစ်ရပ်အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရေး အဖွဲ့များကို ခေတ်မှီ အောင် ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။^၃ MIOD သည် လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အတူ အရည်အသွေးမြင့် ဒါရိုက်တာများ အတွက် တိုးတက်လာသည့် လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးသော ဦးဆောင်သည့် အခန်းကဏ္ဍတစ်ရပ် ရှိပါလိမ့်မည်။ ဥပမာ MIOD သည် ကော်ပိုရိတ် စီမံအုပ်ချုပ်မှု ဆောင်ရွက်ရေး စီမံချက် (CGAP) အဖြစ် သိရှိကြသော တစ်နေ့တာ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများမှ တစ်ဆင့် သင်ယူလေ့လာခြင်းများကို စီမံဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကုမ္ပဏီများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် တိုးတက်ခြင်း၊ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများ တိုးမြှင့်လာခြင်းနှင့် တည်တံ့ခိုင်မာသည့် တိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်းများ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

အစိုးရအနေဖြင့် အားကောင်းသည့် စီးပွားရေး စီမံအုပ်ချုပ်မှု၏ အရေးပါဝင်မှုနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အကျိုးကျေးဇူးများနှင့် ပတ်သက်၍ သိရှိနားလည်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပါသည်။ ထိုမြှင့်တင်ပေးမှု သည် ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိစွာနှင့် တာဝန်ယူမှုရှိစွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် တိုက်တွန်းအားပေးရန် မက်လုံးများလည်းပေး နိုင်ပါသည်။

^၂ မြန်မာဒါရိုက်တာများ အင်စတီကျု။ MIOD အကြောင်း။ <http://myanmariod.com/> မှ ရယူပါသည်။
^၃ မြန်မာနိုင်ငံသည် မြန်မာဒါရိုက်တာများ အင်စတီကျုကို စတင်ဖွဲ့စည်းခြင်း။ Myanmar Insider, ခရိုင်လ ၂၀၁၈ခုနှစ်။ <http://www.myanmarinsider.com/myanmar-launches-institute-of-director/> မှ ရယူပါသည်။

မြန်မာကုမ္ပဏီများစွာအနေဖြင့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ထုတ်ဖော်ပြသမှုတို့ကို တိုးတက်စေရန် စိတ်အားထက်သန် လျက်ရှိသော်လည်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို အကောင်းဆုံး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန်ချက်လိုအပ်နေကြောင်း အထောက်အထားများက အကြံပြုထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ် လုပ်ငန်းကြီးကြပ်ရေး ကော်မရှင်သည် အစိုးရနှင့် နိုင်ငံတကာ မိတ်ဖက်များထံမှ အရင်းအမြစ်နှင့် ထောက်ပံ့မှုများ လိုအပ်သော်လည်း ဤအနေအထားတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက် နိုင်ပါသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်း သို့မဟုတ် စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် ဆီလျော်သော ဥပဒေများကို ဥပမာအားဖြင့် ဝန်ထမ်းလက်စွဲ စာအုပ်များ သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု စံသတ်မှတ် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း လက်စွဲစာစောင်များ အဖြစ် ပြောင်းလဲ ဖြည့်စွက်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စည်းမျဉ်းများကို ကောင်းစွာ လက်ခံလိုက်နာ ခြင်းကို အထောက်အကူပြုပါလိမ့်မည်။

စွမ်းရည်တည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် ဘက်ပေါင်းစုံပါဝင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အစိုးရအတွက် တိုးတက်ကောင်းမွန်သည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း စီမံအုပ်ချုပ်မှုကို မြှင့်တင်ရန် နောက်ထပ်နည်းလမ်းတစ်ရပ် ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ မကြာသေးခင်က ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ဥပမာမှာ MIoD ကို ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဉာဏ်ပစ္စည်းမူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ (IP) ဥပဒေများ၏ အကန့်အသတ်ရှိသည့် လွှမ်းခြုံနိုင်မှု

ပြဿနာဖော်ပြချက်

ယခုအချိန်ထိ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် စိတ်ပါဝင်စားသော ဥပဒေပရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် စိုးရိမ်ဖွယ်အကောင်းဆုံး ပြဿနာတစ်ရပ်သည် ခိုင်မာသည့် IP ဥပဒေများ မရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပဒေနှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု နှေးကွေးသော်လည်း NLD အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် IP ပြဿနာရပ်များကို ကိုင်တွယ် ဆောင်ရွက်ရန် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နေခြင်းကို မြင်တွေ့ရ သည်မှာ အားတက်ဖွယ်ဖြစ်ပေသည်။

တိုးတက်မှု

၂၀၁၈ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလကတည်းက လွှတ်တော်မှ ဆွေးနွေးခဲ့ကြသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်နှင့် စက်မှုဒီဇိုင်း မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေအသစ်အား ထုတ်ပြန်ခြင်းကို ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထိုဥပဒေကို ၂၀၁၉ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် မူပိုင်ခွင့်ဥပဒေမူကြမ်း၏ ခွင့်ပြုချက်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ဥပဒေသစ်အရ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ကို ယခင်က မှတ်ပုံတင်သွင်းခဲ့ပါက သို့မဟုတ် ပါရီညီလာခံနှင့်/သို့မဟုတ် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်း (WTO) တို့၏ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများတွင် သုံးစွဲခဲ့ဖူး ပါက လျှောက်ထားသူများကို ဦးစားပေးအခွင့်အရေးများပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လျှောက်ထားခြင်း များကို မှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် ထုတ်ဖော်ပြသခြင်း နေ့ရက်မှစ၍ ခြောက်လအတွင်း ဆောင်ရွက်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံသည် ကျယ်ပြန့်သည့် IP ဥပဒေများကို လက်ခံထားခြင်း မရှိသေးသော အာဆီယံနိုင်ငံများရှိ အနည်းငယ်သော နိုင်ငံများတွင် တစ်ခုအပါအဝင် ဖြစ်သည်။ မကြာသေးခင်က အတည်ပြုထားသော IP ဥပဒေများအား လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန် စိစစ်ခြင်းသည် အစိုးရ၏ အဓိကအခန်းကဏ္ဍဖြစ်သည်ဟု ဥပဒေပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှ ထင်မြင်ကြသည်။ အထက်ပါအကြောင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နောက်ထပ် ဥပဒေပြုခြင်း ကိုလည်း လက်ခံကြိုဆိုကြပါလိမ့်မည်။ လက်ရှိစည်းမျဉ်းများသည် ပါရီညီလာခံ နှင့်/သို့မဟုတ် WTO အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ များတွင် ခြောက်လထက်ကျော်လွန်၍ မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များကို အကာအကွယ်မပေးပါ။ သို့သော် လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းသည် ဤဥပဒေဖြစ်ပေါ်ရန် စောင့်စားနေချိန်တွင် ဆိုးရွားသည့် ဉာဏ်ပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ ချိုးဖောက်မှုများကို တိုက်ရိုက် ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်သော အခြားအားထားစရာ နည်းလမ်းများအား ဖန်တီးတည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ကို ပို၍ပင်ဆွဲဆောင်လာစေ နိုင်ပါလိမ့်မည်။

4 "ကုန်အမှတ်တံဆိပ်နှင့် စက်မှုဒီဇိုင်း မူပိုင်ခွင့် ဥပဒေအသစ် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။" The Myanmar Times, ဖေဖော်ဝါရီလ ၄ရက် ၂၀၁၉ခုနှစ်။ <https://www.mmtimes.com/news/trademark-law-and-industrial-design-law-enacted.html> မှ ရယူပါသည်။

အခြေခံအဆောက်အအုံ လိုအပ်ချက်များ

ပြဿနာဖော်ပြချက်များ

တိုးပွားလာသောရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် အခြေခံအဆောက်အအုံများ လိုအပ်ချက်များမှာ ရှင်းလင်းပါသည်။ နိုင်ငံ၏ အခြေခံအဆောက်အအုံ ကွာဟချက်များအဆုံးသတ်စေရန် ၂၀၃၀တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပမာဏ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၀ဘီလီယံခန့် လိုအပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ၂၀၁၄ခုနှစ်က ကမ္ဘာ့ဘဏ်မှ ခန့်မှန်း ထားပါသည်။ စိန်ခေါ်မှုများသည် များစွာကြီးမား၍ နိုင်ငံအတွက် ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ ပိုမိုလိုအပ်သော ကြောင့် အစိုးရအနေဖြင့် တိကျပြတ်သားသည့် လုပ်ဆောင်ချက်ကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ နိုင်ငံ တကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအား များစွာလိုလားကြောင်းကို ဖော်ထုတ်ပြသခြင်းသည် အာဏာပိုင်များ၏ စွမ်း ဆောင်ရည်အား ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော စီမံကိန်းများကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့ ခြင်း တွင် တိုးတက်လာစေနိုင်ပါသည်။

ပိုမိုယုံကြည်စိတ်ချရသော စွမ်းအင်အခြေခံ အဆောက်အအုံများ တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်၍ဖြစ်စေ နိုင်ငံ တကာစံနှုန်းရှိ အဝေးပြေးလမ်းမကြီးများနှင့် ရထားလမ်းများ တည်ဆောက်၍ဖြစ်စေ တိုးတက်လာသော အခြေခံအဆောက်အအုံများသည် ကုန်ကျစရိတ်များကို လျော့ချပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက် များကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေသင့်ပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမိုဆွဲဆောင် လာနိုင်စေရန် အစိုးရအနေဖြင့် ယုံကြည်ရသည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများအား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဦးစားပေး လုပ်ကိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ရင်းနှီးထည့်ဝင်ငွေ များစွာ လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။ စီးပွားရေး ဆက်လက်ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းသည် ဥရောပနှင့် အခြားနိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မှုများ ကို မြှင့်တင်ခြင်းတွင် အဓိကအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပါမည်။

တိုးတက်မှု

သို့သော် ၂၀၁၉ခုနှစ် အစောပိုင်းက ထိုအခန်းကဏ္ဍတွင် လက်ဆုပ်လက်ကိုင်ပြသနိုင်သော တိုးတက်မှု အနည်း ငယ်သာ ရှိခဲ့ပါသည်။

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတွင် ဆောင်ရွက်ဆဲ ပင်မစီမံကိန်း (၇)ခု ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ အမျိုးသားပို့ဆောင်ရေး ပင်မစီမံကိန်း(MYT စီမံကိန်း) (၂၀၁၅-၂၀၄၀)၊ အမြန်လမ်းမကြီးများ ကွန်ရက် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ပင်မစီမံကိန်း (၂၀၁၅-၂၀၄၀)၊ ရန်ကုန်မြို့သစ် မဟာဗျူဟာမြောက် မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ပင်မစီမံကိန်း (SUDP) (၂၀၄၀ ကိုရည်ရွယ်၍)၊ ရန်ကုန်မြို့သစ် မြို့ပြသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်း (YUTRA) (၂၀၁၆-၂၀၄၀)၊ ကျေးလက်လမ်းများ ဖောက်လုပ်ခြင်းအတွက် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ မဟာဗျူဟာ (၂၀၁၆-၂၀၃၀)၊ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ပို့ကုန်မဟာဗျူဟာ (၂၀၁၅-၂၀၁၉)နှင့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ပင်မစီမံကိန်း(MY-L စီမံကိန်း) တို့ဖြစ်ကြပါသည်။^၅ စီမံကိန်းစုစုပေါင်း ၁၆ခုသည် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ပင်မစီမံကိန်းတွင် ပါဝင်ပြီး ၎င်းတို့အထဲရှိ စီမံကိန်း ၁၀ခုကို တစ်နိုင်ငံလုံး သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ပင်မစီမံကိန်းတွင် ခွဲခြားရွေးထုတ်ပြီးထားဖြစ်သည်။ SUDP, YUTRA, MYT Plan and MY-L Plan တို့အတွက် တရားဝင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အထောက်အပံ့ (ODA) ချေးငွေများနှင့် ငွေကြေးအထောက်အပံ့များဖြင့် ဂျပန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအေဂျင်စီ (JICA) မှ ပင်မ စီမံကိန်းနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးတို့အတွက် အကူအညီများ ပေးခဲ့သည်။^၆

ဆိပ်ကမ်းစီမံကိန်း ၅ခု၊ လေဆိပ်စီမံကိန်း ၂ခု၊ ရထားလမ်းစီမံကိန်း ၂ခု၊ အဝေးပြေးလမ်းမ စီမံကိန်း ၇ခု၊ တံတားစီမံကိန်း ၁ခုနှင့် အခြားစီမံကိန်းတစ်ခု အပါအဝင် အနာဂတ်တွင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ရမည့် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ဦးစားပေးစီမံကိန်း ၃၀ခု ရှိနေကြောင်း ၂၀၁၉မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ညီလာခံ တွင် အစိုးရမှ ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ဗန်းမော်၊ ပခုက္ကူ၊ မကွေး၊ ကလေးဝနှင့် မုံရွာရှိ ဆိပ်ကမ်း စီမံကိန်းများကို ၂၀၂၁ခုနှစ်တွင် အပြီးသတ်ရန် မျှော်မှန်းထားကြပါသည်။ ရထားလမ်း စီမံကိန်းများတွင် မန္တလေး-မူဆယ်နှင့် တမူး-ကလေး ရထားလမ်းများ အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ပါဝင်ပါသည်။ မြောက် ဦးနှင့်သံတွဲရှိ လေဆိပ်များကိုလည်း အဆင့်မြှင့်တင်ရန်ရှိပါသည်။ လမ်းစီမံကိန်းများတွင် ရန်ကုန်-မန္တလေး အဝေးပြေးကားလမ်း၊ ရန်ကုန်-ပုသိမ် အဝေးပြေးကားလမ်း၊ ရန်ကုန်အတွင်းလမ်းကြီးများနှင့် မြို့ရောင် လမ်းများ၊ နေပြည်တော်-ကျောက်ဖြူ အဝေးပြေးကားလမ်း၊ မန္တလေး-ထီးချိုင့်-မူဆယ် အဝေးပြေးကားလမ်း နှင့် မြစ်ကြီးနား-ထီးချိုင့် အဝေးပြေးကားလမ်းတို့ ပါဝင်ကြပါသည်။ စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်ရေး စီမံကိန်း ၅ခုကို အစီအစဉ်ရေးဆွဲနေပါသည်။ ၎င်းတို့တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအနှံ့ နေရောင်ခြည်စွမ်းအင် စီမံကိန်းတစ်ခု၊ ရန်ကုန်မြို့ ရှိ ဓာတ်ငွေ့စွမ်းအင် စီမံကိန်းတစ်ခု၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ကရင်ပြည်နယ်တွင် ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်း များနှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးရှိ ပုသိမ်မြို့၌ လေစွမ်းအင်စီမံကိန်းတစ်ခုတို့ ပါဝင်ပါသည်။

၅ "တစ်နိုင်ငံလုံး သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ပင်မစီမံကိန်း အခြေအနေနှင့် အနာဂတ်စီမံချက်" ထိုက်ထိုက်၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီးရေးမှူး၊ နိုဝင်ဘာလ ၃၀ရက် ၂၀၁၇ခုနှစ်။ <https://www.unescap.org/sites/default/files/Myanmar%20-%20Logistics.pdf> မှ ရယူပါသည်။
၆ "မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်းများနှင့် အစီအစဉ်များတွင် JICA ၏ ဆောင်ရွက်ချက်" Mr. Masayuki KARASAWA, မတ်လ ၂၀၁၈ခုနှစ်။ https://www.myanmarwaterportal.com/storage/eb/articles/522/plenaryaddress2-mr.masayukikarasawa_14134600.pdf မှ ရယူပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

နောက်ထပ်ဒေသဆိုင်ရာ ပင်မစီမံကိန်းများသည် အခြေခံအဆောက်အအုံ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် စီမံ ချက်များကို ခြုံငုံမိစေရန် မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပါသည်။

အစိုးရပုဂ္ဂလိကပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် ပိုမိုရှင်းလင်းသည့် မူဘောင်တစ်ရပ်သည် အခြေခံအဆောက် အအုံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းအတွက် အထောက်အကူတစ်ခုအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကအခန်း ကဏ္ဍမှ စီမံကိန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် မက်လုံးပေးဆွဲဆောင်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် သိသာထင်ရှား သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံ ကွာဟချက်ကို လျော့ချရာတွင် အထောက်အကူပေးနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြေခံအဆောက်အအုံတွင် နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းများ အများအပြား လိုအပ်နေပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အန္တရာယ်ကို စိုးရိမ်နေသည့် နိုင်ငံတကာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အားပေးရန်နှင့် ၎င်းတို့နှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် နည်းလမ်းများ ရှာဖွေရမည် ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် တရားဝင်ဆောင်ရွက်သော စီမံကိန်းများအတွက် အန္တရာယ်များကို လျော့ နည်းစေခြင်းဖြင့် ကဏ္ဍစုံငွေကြေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် မိတ်ဖက်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အခြေခံအဆောက်အအုံ တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်နိုင်ပါသည်။ IFC မှ ပံ့ပိုးပေးနေသော မြင်းခြံ ဘာသာဝဇာတိငွေသုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံနှင့် မကြာမီဆောင်ရွက်မည့် ရန်ကုန်မိုးပျံ အမြန်လမ်းမကြီးတို့မှာ အကောင်အသုံးပြုမှု များ ဖြစ်ကြပါသည်။

လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ သင်တန်းပေးခြင်း

ပြဿနာဖော်ပြချက်များ

အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အချက်များနှင့်ယှဉ်၍ ဖော်ပြရမည့် နောက်ထပ်အဓိက ပြဿနာတစ်ရပ်သည် အလုပ်သမားအင်အား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဖြစ်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆွဲဆောင်ခြင်းတွင် အဓိက အတားအဆီး တစ်ခုသည် ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ နည်းပါးခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို အစိုးရမှ လက်ခံထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် အာဏာပိုင်များသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရေး အစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မိတ်ဖက်များနှင့်အတူ တိုး၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ခဲ့သည်။ သို့သော် နည်းပညာနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာပေးခြင်းနှင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း(TVET) သို့ တက်ရောက်မှုမှာ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ရှိနေပါသေးသည်။ ထိုအစီအစဉ်များတွင် အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသော ကျောင်းသား ၀.၅% သာ တက်ရောက်ကြသည်။

တိုးတက်မှု

ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ ရှားပါးခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျောင်းမပြီးသေးသူဦးရေနှုန်းများခြင်း၏ ထင်ဟပ်မှု တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ကုလသမဂ္ဂကလေးများ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (UNICEF) မှ ဆိုပါသည်။ အစိုးရသည် ပညာရေးစနစ် အားကောင်းလာစေရန် နိုင်ငံအဝှမ်း ပညာရေးကဏ္ဍ စီမံချက်(NESP) ကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထိုစီမံချက်သည် စွမ်းရည်ကွာဟချက်ကို ပေါင်းကူးပေးမည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပညာရေးဆိုင်ရာ အသေးစိတ်ပုံစံ အစီအစဉ်သစ်တစ်ခု^၇ ဖြစ်သည်။ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် ၂၀၂၀-၂၁ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် အဆုံးတွင် NESP ၏ ရည်မှန်းချက် ထုတ်ပြန်ချက်အား အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။

TVET စနစ်ကို^၈ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ရည်မှန်းချက် ရရှိရန်နှင့် စီးပွားရေး တိုးတက်မှု ဖြည့်ဆည်းရန် အတွက် အသိပညာ၊ စွမ်းရည်နှင့် စွမ်းဆောင်ရည်များဖြင့် တက်ရောက်သူများကို သင်ကြားပေးရန် ပုံစံထုတ် ထားပါသည်။ ဤသင်တန်းအား အရည်အသွေးပြည့်မီ၍ ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း အား ခိုင်မာသေချာစေရန် မူဝါဒမူဘောင်အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် လိုက်နာဆောင် ရွက်ခြင်း အတွက် နည်းပညာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရေးကောင်စီ၊ အရည်အသွေးအာမခံအတွက် TVETလုပ်ငန်းတာဝန်အင်အား၊ နိုင်ငံလုပ်သားများ ကျွမ်းကျင်မှု စံသတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းရေးအဖွဲ့ (NSSA) နိုင်ငံစွမ်း ရည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပြဋ္ဌာန်းရေးအဖွဲ့ (NSDA) နှင့် နိုင်ငံအရည်အချင်းမူဘောင်(NQF) တို့အပါအဝင် အမျိုးမျိုး သော ပဏာမလုပ်ငန်းများကို ပညာရေးဝန်ကြီးမှ ပြဋ္ဌာန်းအတည်ပြုခဲ့သည်။^၉

အကြံပြုချက်များ

TVET သင်တန်းများကို ကျယ်ပြန့်စွာ တက်ရောက်လာစေခြင်းနှင့် သင်တန်းများကို ထိရောက်အကျိုးရှိအောင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် ရလဒ် တစ်ခု ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ဤစီမံချက်များသည် မြင့်မားသည့် ပညာရေးအတွက် ငွေကြေးမတတ် နိုင်သော လူငယ် များကိုလုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးရန် ပံ့ပိုးပေးမည်ဖြစ်ပြီး စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံ ကိန်းများအတွက် လိုအပ်သော ကျွမ်းကျင်လုပ်သား အင်အားကို မွေးထုတ်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၇ "လိုအပ်ချက်အရ ကျွမ်းကျင်မြန်မာလုပ်သားများ" The Myanmar Times, ဇန်နဝါရီလ ၁၂ရက် ၂၀၁၇ခုနှစ်။ <https://www.mmtimes.com/special-features/231-educentre/24510-in-demand-skilled-myanmar-workers.html> မှ ရယူပါသည်။
၈ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ နိုင်ငံပညာရေး ဗျူဟာမြောက်စီမံချက် ၂၀၁၆-၂၀ အနှစ်ချုပ်။ <http://www.tvetmyanmar.gov.mm/sites/default/files/NESP%20Summary%20-%20English%20-%20Final%20-%20Feb%2023.pdf> မှ ရယူပါသည်။
၉ ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ နိုင်ငံပညာရေး ဗျူဟာမြောက်စီမံချက် ၂၀၁၆-၂၀ အနှစ်ချုပ်။ <http://www.tvetmyanmar.gov.mm/sites/default/files/NESP%20Summary%20-%20English%20-%20Final%20-%20Feb%2023.pdf> မှ ရယူပါသည်။

အကျဉ်းချုပ်

မြန်မာနိုင်ငံသည် နယ်ပယ်တော်တော်များများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် စိန်ခေါ်မှုများ ရှိနေသေးသော်လည်းအကျိုးမြတ် ရှိသော ရလဒ်များအတွက် အခွင့်အလမ်းများစွာ ပေးနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်လိုနေသောအလားအလာ ရှိရင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်သင့်လျော်သော စီးပွားရေး ဝန်းကျင်ဖန်တီးပေးနိုင်ရန်အဆိုပါအဟန့် အတား / အကျဉ်းအကြပ်များကို ထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်လိုပါသည်။ ကဏ္ဍအားလုံးနှင့် ပတ်သက်သော အထွေထွေစိန်ခေါ်မှုများရှိနေသကဲ့သို့ ကဏ္ဍအလိုက်စိန်ခေါ်မှုများလည်း ဆက်လက်ကျန်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။

ဤစာတမ်းများမှတစ်ဆင့် EuroCham Myanmar အနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအလိုက် ပေါ်ပေါက်နေသော အတားအဆီးများကို အလေးပေးဖော်ပြရန် ရည်ရွယ်ပြီး အဆိုပါကဏ္ဍများ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အလားအလာများကိုအကောင်းဆုံး ဖြစ်အောင် လုပ်ဆောင်ရန် ရည်ရွယ်လျက် အစိုးရကို အကြံပြုချက်များ ပေးထားပါသည်။ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးအဖွဲ့ဝင်များသည် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လုပ်ဆောင်နေကြသည်ဖြစ်ရာ ၎င်းတို့ အသိပညာဗဟုသုတများ၊ နိုင်ငံတကာ ကျွမ်းကျင်မှုများ၊ လက်တွေ့ အတွေ့အကြုံများက အဆိုပါ ကဏ္ဍများတွင် အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သော ပြောင်းလဲမှုများ ဖန်တီးရာတွင် များစွာ အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်အတော်များများမှာ လက်ရှိတည်ရှိနေသော လုပ်ငန်းစဉ်များ အဆင်ပြေချောမွေ့ရေး၊ ပိုမိုထိရောက်ရေးအတွက် ရည်ရွယ်သော်လည်း EuroCham Myanmar နှင့် အဖွဲ့ဝင်ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် ထဲထဲဝင်ဝင် ပါဝင်ရန် အသင့်ပြင်ဆင်ထားပါသည်။

အောက်တွင် ဖော်ပြထားသော မူဝါဒဆိုင်ရာ အကြံပြုချက်များမှာ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွက် ADVOCACY GROUPS ၏ အကြံပြုချက် အနှစ်ချုပ်ဖြစ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြုစီးပွားရေး

- အွန်လိုင်းနှင့် မြို့နယ်အဆင့်တွင် ရရှိနိုင်သော ရှင်းလင်းသည့် GAP လမ်းညွှန်ချက်များကို ဖော်ပြရန်။ ထောက်ခံချက်လုပ်ငန်းစဉ် ဆောင်ရွက်ခြင်း လွယ်ကူရှင်းလင်းရန်နှင့် ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများအသိအမှတ်ပြုခြင်းကို ရှာဖွေရန်။
- အမျိုးသားစားသောက်ကုန် ဥပဒေနှင့် GAP လမ်းညွှန်ချက်အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ပြဋ္ဌာန်းရန်နှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်အင်အားတစ်ရပ် တည်ထောင်ရန်။
- မြေယာရရှိရန် ရှာဖွေနေသော နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် ရှင်းလင်းသည့် လမ်းညွှန်ချက်များ တည်ထောင်ဆောင်ရွက်ရန်။
- နိုင်ငံရပ်ခြား ကုန်သွယ်ရေး ကိစ္စရပ်များအား ဦးဆောင်အထူးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းရန်။
- လယ်သမားများအတွက် ငွေကုန်ကြေးကျသက်သာသော ကုန်ပစ္စည်းများကို တိုးမြှင့်ဖွံ့ဖြိုးစေရန်။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး
- အလုံးစုံ တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု၏ အရွယ်အစားနှင့် ပမာဏကို တိုင်းတာရန်။
- တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ဌာနများအတွက် လိုအပ်သော အာဏာများ သတ်မှတ်ရန်။
- ဆိပ်ကမ်းများနှင့် နယ်စပ်ဒေသ စစ်ဆေးရေးဂိတ်များတွင် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်များ မြှင့်တင်ရန်။
- အစိုးရအချင်းချင်း ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအား တည်ထောင်ဆောင်ရွက်ရန်။
- စည်းမျဉ်းလိုက်နာမှု အရည်အသွေး တိုးတက်လာအောင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အဆင့် တိုးမြှင့်ရန် ပြည်သူလူထုနှင့်အတူ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခြင်း။
- တိုးတက်မှုနှင့် ပြဿနာရပ်၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း တရားမဝင် ကုန်သွယ်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သောအမျိုးသား ဥပဒေများကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေခြင်း၊ ပုံမှန် ပြင်ဆင်မွမ်းမံခြင်းနှင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများဆောင်ရွက်သင့်သည်။

- တရားဝင် ထုတ်လုပ်သူများအတွက် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိသည့် အခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်စေရန်ပုဂ္ဂလိက အခန်းကဏ္ဍနှင့် သေချာစွာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

မော်တော်ယာဉ်

- ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မော်တော်ယာဉ် တင်သွင်းခွင့်လက်မှတ် (YVQC) ၏ နောက်ဆုံးမူကြမ်းအတိုင်း ရန်ကုန် တိုင်းဒေသကြီးတွင် တင်သွင်းလာသော မော်တော်ယာဉ်အသစ်များ မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို ခွင့်ပြုရန်။
- WTO ပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀၀,၀၀၀ ကျော် CIF တန်ဖိုးရှိသော ခရီးသည်တင်ယာဉ် ကား များ တင်သွင်းခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် ကန့်သတ်ချက်များအား ပြန်လည် သုံးသပ်ရန်။
- မော်ဒယ်တူများအတွက် တရားဝင်တင်သွင်းသူများ၊ ဖြန့်ဖြူးသူများနှင့်အတူ အပြိုင်တင်သွင်းသူများမှအကောက်ခွန် များ၌ ထုတ်ပြန်ထားသည့် CIF တန်ဖိုးများကို ချိန်ညှိ၍ မော်တော်ယာဉ် အခန်းကဏ္ဍကို မျှတသည့် ဈေးကွက် တစ်ခု ဖြစ်အောင် ဖန်တီးခြင်းအား ကူညီပံ့ပိုးရန်။
- လျှောက်ထားသူများအတွက် မှတ်ပုံတင်ခြင်းအဆင့်ဆင့် မြန်ဆန်စေရန် အကောက်ခွန်နှင့် RTADတို့အကြား တစ်နေရာတည်းတွင် အလုံးစုံဆောင်ရွက်နိုင်သည့် ဌာနများ တည်ဆောက်ရန်နှင့် နိုင်ငံတကာတွင်အကောင်းဆုံး လက်တွေ့ကျင့်သုံးသည့် နည်းလမ်းများနှင့်အညီ ကျွမ်းကျင် စစ်ဆေးမှုများ မြန်မာနိုင်ငံသို့ ရောက်ရှိလာစေ အောင်အားထုတ်ရာတွင် စိစစ်ရန်။
- မော်တော်ယာဉ်များ ပေးပို့ခြင်းတွင် အချိန်ကုန်သက်သာစေရန် အကောက်ခွန်ထိန်းချုပ် ဝိုထောင်များတွင်လိုင် စင်ရှိ မော်တော်ယာဉ်များ သို့လှောင်ခြင်းအတွက် သီလဝါစီမံကိန်းအား အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် နှင့် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများ၏ ငွေသားစီးဆင်းမှု တိုးတက်လာစေရန်။
- CBU နှင့် SKU သွင်းကုန်လုပ်ငန်းနှစ်ခုစလုံးကို ပါဝင်စေရန် ကုန်းလမ်းမ မှတ်ပုံတင်ခွန်ကို တိုးချဲ့ရန်။

ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ

- ဒီဇိုင်းနှင့် ကုန်ကြမ်းစုံနှုန်းနှင့် ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းသုံးကုန်များနှင့် စည်းမျဉ်းများကို အသေးစိတ် ရှင်းလင်း ရန်နှင့် အပြီးသတ်ရန်။
- ခိုင်မာသည့် မူဝါဒများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ဆောက်လုပ်ရေး အခန်းကဏ္ဍ၏ ဘေးကင်း လုံခြုံရေးနှင့် အရည်အသွေးကို စိစစ်ရန် ထိရောက်စွာ ထိန်းချုပ်သော နည်းလမ်းများနှင့် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများ ကို ကျင့်သုံးရန်။
- ဆောက်လုပ်ရေး အခန်းကဏ္ဍ ရေရှည်တည်တံ့ တိုးတက်ခြင်းနှင့် အမွေအနှစ် အဆောက်အဦများ၏ထိန်းသိမ်း ထားရှိခြင်းများတွင် လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်။

ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာ တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများ

- အစိုးရ၏ ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများကို အွန်လိုင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့ခြင်းဖြစ် ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာ အကူးအပြောင်း ကို မြှင့်တင်ရန်။ ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာ ID ကို ဆောင်ရွက်ခြင်း၏ အဆုံးသတ် ပန်းတိုင်အားမဟာဗျူဟာတစ် ရပ် ထုတ်ပြန်ရန်။
- ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာ လုပ်ငန်းသစ်များအတွက် မှတ်ပုံတင်လုပ်ငန်းစဉ်ကို အသုံးပြုရန် ရည်ရွယ်သည့်ဒစ်ဂျစ် တယ်နည်းပညာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တစ်ရပ်ဖြင့် ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍကို ပံ့ပိုးရန်နှင့် e-commerce ပလက် ဖောင်းများအား ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အခြေအနေများကို တိုးတက်စေရန်။
- အစိုးရအမှုထမ်းများ၊ ကျောင်းသားများနှင့် ပြည်သူလူထုအကြား ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာ တတ်မြောက်မှုအဆင့် မြှင့်တင်ရန် နောက်ထပ်လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန်။

စွမ်းအင်

- ပိုမိုအကျိုးရှိထိရောက်၍ ဖြစ်ထွန်းသော စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းအား မြှင့်တင်ရန်ဝန်ကြီးဌာနများ အချင်းချင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍများနှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအားတိုးတက်စေရန်။
- ပိုမို၍ ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး ပြင်ဆင်ထားသော တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်အတွက် လိုအပ်ချက် ဖော်ပြရန်။
- လက်ရှိအသုံးပြုသည့် ပစ္စည်းကိရိယာများ ဖြည့်တင်းရန်နှင့် အသေးစား ကွန်ရက်စနစ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကွန်ရက်စနစ် တို့ချဲ့ခြင်းအား ထိထိရောက်ရောက် ပေါင်းစပ်ရန်။
- သင့်လျော်သည့် နိုင်ငံခြားငွေကြေး သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားငွေကြေးအမျိုးမျိုး ငွေပေးချေမှုများရရှိစေရန်နှင့်ရေရှည်တည်တံ့သော အခွန်ကောက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတစ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ရန်။
- ရေနံအခန်းကဏ္ဍတွင် ရှင်းလင်းသည့် ဥပဒေမူဘောင်တစ်ရပ် တည်ထောင်ရန်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် အသစ်လိနိုင်သည့် စွမ်းအင်များ အမည်အားဖြင့် ရေအားလျှပ်စစ်နှင့် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်တို့ကို လမ်းဖွင့်ပေးရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဖိတ်ခေါ်ရန်။
- Production Sharing Contracts စာချုပ်များ၊ အခွန်များနှင့် ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု ထိန်းသိမ်းရေးအား ပြင်ဆင်ရန်။

အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း

- အလုပ်သမားဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိရန် လိုအပ်ပြီး လုပ်ငန်းခွင်တွင် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုများအား ရှောင်ရှားရန် သုံးပိုင်းပါဝင်သော နည်းလမ်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမည်။ မူဝါဒနှင့်စည်းမျဉ်းအသစ်များသည် ရှင်းလင်း၍ စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စနစ်များကို လိုအပ်သလို ချိန်ညှိနိုင်ရန် အချိန်အလုံအလောက်ဖြင့် ပုဂ္ဂလိက အခန်းကဏ္ဍကို ပံ့ပိုးပေးရမည်။ ရှင်းလင်းသည့် အလုပ်သမားဥပဒေ အသစ်တွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းနှင့် လုပ်ငန်းအတွက် ကြိုတင်တွက်ဆခြင်း၊ အခန်းကဏ္ဍ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် တိုးတက်မှုတို့အတွက် အရေးပါခြင်းနှင့် ပတ်သက်သည့် သေချာမှုတို့ ပါဝင်ရမည်။
- ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရန် တိုးမြှင့်ရန်နှင့် ခိုင်မာသည့် ချည်မျှင်နှင့် အထည်များ စက်မှုလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ဖြတ်-ညှပ်-ချုပ် (CBM) စနစ်မှ Free On Board (FOB) စနစ်သို့ ကူးပြောင်းရန်။ FOB စနစ်သည် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု အချိန်များကို သိသိသာသာ လျော့နည်းစေပြီး ပြင်လွယ်ပြောင်းလွယ် ရှိမှုကို မြင့်မားစေရုံသာမက အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးပေးကာ တင်ပို့မှုတန်ဖိုးကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရန် ချည်မျှင်လုပ်ငန်းကို ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍနှင့် အစိုးရအကြား တိုးတက်၍ ပိုမိုခိုင်မာသော တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။
- ပညာရေးအဆင့် အမျိုးမျိုး၌ တိကျသည့် သင်ရိုးများ ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် စွမ်းရည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန်။ အဆင့်အများအပြား၌ ပြည်တွင်းအလုပ်သမားအင်အားတွင် တတ်မြောက်မှု စွမ်းရည်များ မရှိခြင်းကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှု နှုန်းထားသည် သိသိသာသာ လျော့နည်းပါသည်။ အရည်အသွေး နိမ့်သော လုပ်ငန်းတစ်ခုအဖြစ် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို မကြာခင် ထည့်တွက်ကြပြီး အလယ်အလတ်တန်း စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် မြင့်မားသည့် တတ်မြောက်မှု စွမ်းရည်များသည်လည်း ထိုအခန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်နှင့် ယှဉ်ပြိုင်မှုများအတွက် အလွန် အရေးကြီးပါသည်။

ကျန်းမာရေး

- ကုန်ပစ္စည်း မပေးသွင်းမီ စံသတ်မှတ်ချက်များကို ပြဋ္ဌာန်းရန်၊ လုပ်ငန်းစဉ်အဆင့် အချို့အား ပေါင်းစပ်ရန် သို့မဟုတ် ဖယ်ရှားရန်၊ ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းသူထံ အဓိကကျသည့် ရယူမှုမှ တစ်ဖက်မှတစ်ဖက်သို့ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန် စနစ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်နှင့် ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် ပွင့်လင်းမြင်သာစေရန် အွန်လိုင်းနေရာတစ်ခု ဆောင်ရွက်ရန်။

- နိုင်ငံတကာ ကျင့်သုံးသည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်း ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် အပြောင်းအလဲများ၏ အရှိန်အဟုန်ကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် နိုင်ငံတကာ အရည်အသွေးရှိ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ဆေးဝါးများကို လူနာများ ရရှိစေရေးအား တိုးမြှင့်ရန် ရှယ်ယာ ရှင်များစွာနှင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှု အဆင့်ကို တိုးမြှင့်ရန်။

ဥပဒေနှင့် အခွန်

- ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် လိုင်စင်အာမခံတို့အား အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေကို တိုးမြှင့်ခြင်းအား ဆောင်ရွက်ရန်။
- တယ်လီကွန်းဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍနှင့် ကုမ္ပဏီပေါင်းစည်းခြင်း ထိရောက်သည့် ထိန်းချုပ်မှု စနစ်တို့အတွက်အားပြိုင် သည့် မူဘောင်များကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် လိုက်ဖက်သည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ကိုညွှန်ကြားပေး သော သတိပေးချက် သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်တစ်ရပ် နေရာချထားပေးရန်။
- “နိုင်ငံခြား [ကိုယ်ပိုင်/ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ] ကုမ္ပဏီ” ၏ တစ်ခုတည်းဖြစ်၍ တူညီသော အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့်ရှင်းလင်း သော လမ်းညွှန်ချက်များ ပေးရန်။
- ၂၀၁၉ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ဥပဒေသစ် တိုးတက်လာသော်ငြားလည်း ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်စေပြီး လူသိများသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များကို ကာကွယ်မှု တိုးမြှင့်ပေးသင့်သည်။
- ခေတ်မီ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်သော ပြဿနာရပ်များကို ဖြေရှင်းရန် လက်ရှိ တံဆိပ်ခေါင်း ခွန်အက်ဥပဒေကို ပြုပြင်မွမ်းမံရန်။ အထူးသဖြင့် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု အစီအစဉ်များတွင် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်အက်ဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းလက်ရှိအက်ဥပဒေအောက်ရှိ မသေချာမှုများကို ဖြေရှင်းနိုင်ပြီး အခွန်ထမ်းသူများ ပိုမိုလေးစားလိုက်နာ လာနိုင်ပါသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံနှင့်အတူ သက်ဆိုင်ရာ အခွန်နှစ်ဆကောက်ခံသော သဘောတူညီမှု (DTA) ဖြင့် အခွန် သဘောတူ စာချုပ် အကျိုးကျေးဇူးများအား အလိုအလျောက် ကျင့်သုံးခြင်းသည် DTA ဖြင့် သက်သာခွင့်ရရှိခြင်းနှင့် သက်ဆိုင် သော အခြားနိုင်ငံများ၏ ကျင့်သုံးမှုနှင့်အညီ ဖြစ်ပါသည်။ သဘောတူစာချုပ် အကျိုးကျေးဇူးများအား အလို အလျောက် ကျင့်သုံးခြင်းသည် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်ရခြင်း သို့မဟုတ် သက်သာခွင့်ရခြင်း အကျိုးကျေးဇူးများ တွင် အခွန်ထမ်းသူများ၏ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို လျော့ကျစေနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။
- ကုမ္ပဏီတွင် သက်ညှာလျှောက်ထားမှုပုံစံတစ်ရပ်အနေဖြင့် မြေငှားရမ်းခွင့်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့် လုပ်ငန်းရှင်များ အတွက် အကျိုးကျေးဇူး ပိုသာမှုအား ရှောင်ရှားရန် သက်ညှာလျှောက်ထားမှု ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းအတွက် ကုန်သွယ် လုပ်ငန်းခွန် ၅% အသုံးပြုခြင်းအား ရှင်းလင်းအောင် ဆောင်ရွက်ရန်။
- အခွန်ထမ်းသူများအပေါ် ငွေသားစီးဆင်းမှု ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး လျော့နည်းသက်သာစေရန် အခြားအခွန်အမျိုးအစား တစ်ရပ်ကြောင့် ပေးချေရမည့် အခွန်ကို ခုနှိမ်ရန် အခွန်အမျိုးအစား တစ်ရပ်အတွက် (ဥပမာ- ဝင်ငွေခွန်/ကုန်သွယ် လုပ်ငန်းခွန်/ကုန်ပစ္စည်းခွန်) ပိုမိုပေးဆောင်ရသည့် အခွန်အပေါ် တောင်းဆိုခွင့်ပြုရန်။
- အခွန်ထမ်းသူများ၏ စီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် ငွေသားစီးဆင်းမှု ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး လျော့နည်းစေအောင် အခွန်စနစ်နှင့် လိုက်နာ ရမည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ လွယ်ကူရှင်းလင်းစေရန်။ (ဥပမာ- ပြန်လည်ရယူသော ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ပေး သွင်းမှု၏ ရှုပ်ထွေးမှုကို ဖော်ပြခြင်းနှင့် ပို့ကုန်၊ သွင်းကုန်နှင့် ပတ်သက်သော ကြိုတင်ဝင်ငွေခွန် ၂% ကို ဖျက် သိမ်းခြင်း)

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံ

- အချိန် လျော့နည်းစေရန်နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ၏ ကုန်ကျစရိတ်များကို ဖြတ်တောက်ရန်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ရှင်းလင်းသည့် စည်းမျဉ်းနှင့် ဥပဒေများ ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် ပါဝင်သူများကို အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြ၍ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ကုမ္ပဏီများကို ထိထိရောက်ရောက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုရန်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ပြည်တွင်းဈေးကွက်၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်အားကို မြှင့်တင်နိုင်မည် ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ပိုမိုဆွဲဆောင်နိုင်လာမည် ဖြစ်သည်။
- အဓိကဆိပ်ကမ်းများမှ အကောက်ခွန်ထိန်းချုပ်သော ကုန်လှောင်ရုံများသို့ ကုန်ပစ္စည်း အသွင်း/အထုတ်ဆောင်ရွက်မှုများ ပြန်လည်ဖြန့်ဖြူးရန် အကောက်ခွန်ထိန်းချုပ် ကုန်လှောင်ရုံများနှင့် ကွန်တိန်နာ ကုန်ပစ္စည်း သို့လှောင်ဌာနများ (CFS) ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် CSF များကို ပိုမိုလျင်မြန်သော စနစ်တစ်ရပ်ဖန်တီးရန်။
- လက်ရှိလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆန်းစစ်လေ့လာရန် ငွေကြေးဆုံးရှုံးမှုများ ရှောင်ရှားရန်နှင့် သင့်လျော်သည့် ငွေပေးချေမှုများ ပြန်လည်ပေးရာတွင် နှောင့်နှေးမှုများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် အားထုတ်မှုအနေဖြင့် စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသော ပမာဏအတိုင်း (MPA ချမှတ်သော စည်းကြပ်အခွန်အဆင့် မဟုတ်ပါ။) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ကုမ္ပဏီများကို ပို့ဆောင်ရေးဂိတ်သို့ တိုက်ရိုက် ငွေပေးချေခွင့်ပြုရန် မြန်မာ့ဆိပ်ကမ်းအာဏာပိုင်ကို မေတ္တာရပ်ခံလိုပါသည်။

ပိုင်နှင့်အရက်

- WTO ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့်အညီ မြန်မာနိုင်ငံကို ယူဆောင်လာရန်။
- စီးပွားကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန၏ အမိန့်စာအမှတ် ၅/၉၈ကို ပြင်ဆင်၍ နိုင်ငံခြားအရက် တင်သွင်းမှုကို တားမြစ်ရန်။
- နိုင်ငံခြားအရက်များ တင်သွင်းခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ ရောင်းချခြင်းနှင့် စားသုံးခြင်းအတွက် တရားဝင် စနစ်ကျသည့် ဆောင်ရွက်ချက်တစ်ရပ် ဖန်တီးရန်။
- နိုင်ငံခြားအရက်များအား စနစ်ကျသည့် တင်သွင်းခြင်း၊ ရောင်းချခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အစိုးရမှ ကောက်ခံသော အခွန်များကို သိသိသာသာ တိုးမြှင့်ရန်။
- အစိုးရအတွက် အခွန်ဆုံးရှုံးစေပြီး သောက်သုံးသူများအတွက် ကျန်းမာရေး ဘေးအန္တရာယ်ရှိသည့် အရက်တုများ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်ခြင်းကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်ရန် ဈေးကွက်စနစ်နှင့်အတူ ဥပဒေဖော်ဆောင်ရေး အားထုတ်မှုများအား ဖြည့်စွက်ဆောင်ရွက်ရန်။
- နိုင်ငံခြားအရက် ကုမ္ပဏီများကို ဈေးကွက်တွင်း ဝင်ရောက်နိုင်ရန်နှင့် အရက်သောက်၍ ကားမောင်းခြင်း၊ အသက်မပြည့်ဘဲ သောက်သုံးခြင်းနှင့် အန္တရာယ်ဖြစ်အောင် သောက်သုံးခြင်းများကို ဖြေရှင်းရန် အစိုးရ၊ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းလျက် အရက်သောက်ခြင်း ပညာပေးလှုပ်ရှားမှုများကို ဆောင်ရွက်ရန်။

ပြုစုရေးသားပုံနှိပ်လမ်း

EuroCham Myanmar's White Book ၏ တတိယအကြိမ်မြောက် ထုတ်ဝေခြင်းကို စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်း၊ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေး၊ မော်တော်ယာဉ်ကဏ္ဍ၊ ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ၊ ဒစ်ဂျစ်တယ်နည်းပညာ တီထွင်ဆန်းသစ်မှုကဏ္ဍ၊ စွမ်းအင်လုပ်ငန်း၊ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ၊ ဥပဒေကဏ္ဍ၊ ထောက်ပံ့ရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍ နှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုအရက် လုပ်ငန်းကဏ္ဍ - စသည်တို့မှ သက်ဆိုင်သူများ နှင့်အတူ အနီးကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ကဏ္ဍအားလုံးမှ ရှယ်ယာရှင်များနှင့်အတူ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်၍ စာတမ်း ၏ အပိုင်းအသီးသီးကို ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။

စီးပွားရေး အခြေအနေကဏ္ဍတွင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဝန်းကျင်၏ ခြုံငုံသုံးသပ်ချက်တစ်ရပ်ကို တင်ပြထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သည့်အခါ အဟန့်အတားများ ဖြစ်စေနိုင်သည့် စိန်ခေါ်မှုများကို ထောက်ပြထားပြီး ဖတ်ရှုသူများ သိရှိနိုင်စေရန် မြန်မာနိုင်ငံမှ ပေးစွမ်း နိုင်သည့် အလားအလာများကို ထုတ်ဖော်ပြသရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။

စာတမ်း၏ အပိုင်းတစ်ခုချင်းစီတွင် လုပ်ငန်းကဏ္ဍအလိုက် ပြဿနာရပ်များကို ဖော်ပြပေးထားပြီး ကဏ္ဍ အသီးသီးရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အဟန့်အတား ဖြစ်စေနိုင်သော အထွေထွေ စိန်ခေါ်မှုများကိုလည်း ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ဤ white book ၏ အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ ပြဿနာရပ်များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရေးနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် သင့်လျော်သော စီးပွားရေးဝန်းကျင်တစ်ခု ရရှိစေရေးတို့တွင် အစိုးရအား အထောက်အကူပေးရန် ဖြစ်သည်။ ဤရည်ရွယ်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကဏ္ဍတစ်ခုချင်းစီ အလိုက် ပြဿနာရပ်များကို ထောက်ပြထားပြီး သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာနများအတွက် အပြုသဘောဆောင်သည့် အကြံပြုချက်များကို ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။

ဤစာတမ်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

အကြောင်းအရာ ဖော်ပြချက်

ဤအပိုင်းတွင် သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍ၌ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အဆိုးရွားဆုံး ကိစ္စရပ်များနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်းအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အသေးစိတ် ဖော်ပြထားပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အလားအလာရှိသော အကျိုးကျေးဇူးများ

ဤအပိုင်းသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းဝန်းကျင်၊ စီးပွားရေးနှင့် တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် အလားအလာရှိသော အကျိုး ကျေးဇူးများကို သရုပ်ဖော်ပြသခြင်းဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

ပေါ်ပေါက်လာသော ပြဿနာရပ်များကို ထိရောက်စွာ ဖြေရှင်းရန်အတွက် တိုင်းတာနိုင်ပြီး အောင်မြင်မှု ရရှိနိုင်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို တင်ပြချက်တစ်ရပ်။

EuroCham Myanmar အနေဖြင့် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ဆောင်မှုများတွင် အလေးအနက် ထားလိုပြီး ဖော်ပြထားသည့် အကြံပြုချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အစိုးရနှင့်အတူ တက်ကြွစွာ စေ့စပ်ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဆန္ဒရှိပါသည်။ ဤစာအုပ်ပါ အကြံပြုချက်များကို ထိရောက်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အလားအလာရှိသော စီးပွားရေးဝန်းကျင် အတွက် အထောက်အပံ့ ပြုနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိလာမည်ဟု EuroCham Myanmar မှ ခိုင်မာစွာ ယုံကြည်ထားပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြု စီးပွားရေးလုပ်ငန်း

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် စိုက်ပျိုးသည့်နည်းပညာ၊ ထွက်ရှိသည့် အရေအတွက်နှင့် အရည်အသွေးနှင့် စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းဆိုင်ရာများကို ဖွံ့စည်းဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် ဒေသတွင်းပထမတန်းနေရာတွင် ရှိခဲ့ဖူးပါသည်။ ယနေ့အချိန်တွင် လူဦးရေ၏ ၇၀% သည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၌ လုပ်ကိုင်နေပြီး စုစုပေါင်း ပြည်တွင်း ထုတ်ကုန် (GDP) သည် အဆိုပါအခန်းကဏ္ဍအတွက် ၂၅% ရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးအတွက် GDP အသုံးစရိတ်အချိုးသည် ၁.၄% သာရှိပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့် ၁၀ နှစ်အတွင်း စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ကဏ္ဍအတွက် စုစုပေါင်းနိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှာ ၁.၂% သာရှိသည်။

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးသည် ပြည်သူ့လူထုအားလုံးအတွက် ဘေးကင်းစိတ်ချ၍ ကုန်ကျစရိတ်တတ်နိုင်သော အစားအသောက်များ ရရှိစေရေးကို စိစစ်ဆောင်ရွက်ရန် စီးပွားရေးရှုထောင့်အရ သာမက လူမှုရေး ရှုထောင့် အရပါ ရှုထောင့်နှစ်ရပ်လုံးမှတိုင်းပြည်၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအရ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အရေးပါသည့် အခန်း ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထိုအကြောင်းရင်းများကြောင့် EuroCham စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြုစီးပွားရေး အားပေး တိုက်တွန်းရေးအုပ်စုကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ EuroCham စိုက်ပျိုးရေး အခြေပြုစီးပွားရေး အားပေးတိုက်တွန်းရေးအုပ်စုတွင် ရည်မှန်းချက် နှစ်ရပ်ရှိပါသည်။ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ထုတ်လုပ်သူမှ စားသုံးသူထံ ရေရှည်တည်တံ့စွာ ပေါပေါများများ ရရှိနိုင်သော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ရေးနှင့် နိုင်ငံတကာအဆင့် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးရေးတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ပြီးခဲ့သည့်နှစ်များအတွင်းက မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့ပြဒေသများတွင် စားသောက်ကုန်လိုအပ်ချက်များ သိသိသာသာ မြင့်တက်ခဲ့ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်း၌ နိုင်ငံတွင်း နေထိုင်လျက်ရှိကြသော ပြည်သူ့အမြောက်အများအတွက် လိုအပ်သည့် အစားအသောက်များ လုံလောက်စွာ မရရှိသေးသော်လည်း အစားအသောက်အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲ စားသောက်ခြင်းစတင်ခဲ့ပါသည်။

ဆန်စပါး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သော မူဝါဒများ ချမှတ်မထားသေးသော်လည်း စိုက်ပျိုးမွေးမြူထုတ်လုပ်ရေး၊ ဆန်စပါးမဟုတ်သော အစားအစာများနှင့် ကုန်ထုတ်သီးနှံများ (မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရှိပြီးဖြစ်သော လယ်ယာမြေ ၆၀%) နှင့် ရေလုပ်ငန်းနှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန် လုပ်ငန်းများကို လယ်ယာမြေများတွင် စတင်ပြောင်းရွှေ့ အသုံးပြုလာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးလက်ဒေသတွင် လုပ်သား ရှားပါးလာခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေ နည်းပါးခြင်း တို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ထိခိုက်စေပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး စားသောက်ကုန်များကို နိုင်ငံတကာ နှင့် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်ကုန်သွယ်ရေးများပြုလုပ်ခြင်းအား ပိတ်ပင်တားမြစ်ထားပါသည်။ ကုန်သွယ်ရေး ကြားဝင်စွက်ဖက်ခြင်း နှင့် ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာများ အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခြင်း သည် လယ်သမားများကို ဝင်ငွေ နည်းပါးစေပြီး အစားအစာ ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုရှိသည့်အန္တရာယ်၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ကုန်ကျမှုများနှင့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် မလိုလားအပ်သော ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍရှိ ချေးငွေဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များ သည် အဆင်မပြေသေးဘဲ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအတွက် ၁-၃% လောက်သာ ချေးငွေများ ပေးနေပါသည်။ ယခုအခါတွင် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအတွက် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများမှာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာနေပြီဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအတွက် စိန်ခေါ်မှုများ ရှိနေသော်လည်း အလားအလာများ ကြီးမားစွာ ရှိနေပါသည်။ နိုင်ငံတွင်းတွင် စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဟက်တာပေါင်း ၁၂.၃ သန်း ရှိနေပြီး မြေဟက်တာ ၅.၇ သန်း (၄၇%) သည် စိုက်ပျိုးထွန်ယက်ရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။ အချို့ဒေသများရှိ လယ်ယာမြေများမှာ ရေသွင်း စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသော မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးစေ့များစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဓာတ်မြေဩဇာသုံးစိုက်ပျိုး ခြင်းနှင့် လုပ်သား အသုံးပြုရန်ညှိသော ပေါင်းသတ်ဆေး အသုံးပြုစိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် အသေးစား စက်ပစ္စည်း များ အသုံးပြုစိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် အထွက်နှုန်းတိုးခဲ့သည်။ မြို့ပြ-ကျေးလက် အစားအသောက် ထောက်ပံ့ ပို့ဆောင်ရေး နှင့် အချို့သော ပို့ကုန်တင်ပို့မှု ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးများ စတင်၍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာပါသည်။ ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများသည် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး၊ လက်ကားရောင်းချရေး၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဝန်ဆောင်မှုများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံကြပါသည်။ မြို့ကြီးများ၊ အလယ် အလတ်မြို့များနှင့် မြို့နယ်များတွင် ခေတ်မီလက်လီဆိုင်များ အရေးပါလာခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာခြင်း ကြောင့် တိုးတက်မှု အရှိန် ကြီးမားလာပါသည်။

၁ ကမ္ဘာ့ဘဏ် မြန်မာစီးပွားရေးစောင့်ကြည့်အဖွဲ့ (၂၀၁၇) မှ လက်ခံရရှိသော ရာခိုင်နှုန်း (၂၅%)။ သို့သော် FAO Myanmar at a Glance (n.d.) အရ စိုက်ပျိုးရေးအခန်းကဏ္ဍသည် GDP ၏ ၃၇.၈% ဝါဝင်ပါသည်။ <http://www.fao.org/myanmar/fao-in-myanmar/myanmar/en/>

၂ ဤစာပိုဒ်တွင် ပါဝင်သော အချက်အလက်များကို အမျိုးသားစီးပွားရေးနှင့် လူမှုအကြံပေးကောင်စီ (NESAC) ၂၀၁၆၊ စတုတ္ထတမ်း - မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ပုံစံအသစ်တစ်ရပ်၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆန်စပါးတစ်မျိုးတည်းမှ အမည်စုံစားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး - အစားအသောက် အခန်းကဏ္ဍကို ခေတ်မီအောင် ဆောင်ရွက်သော မနုဗိုလ်ကြီးသုံးရက်တို့မှ အဓိကအားဖြင့် ရယူပါသည်။

ဆန်စပါး၊ ပြောင်း၊ မြေပဲ၊ နှမ်း၊ ပဲတီစိမ်း၊ မတ်ပဲ၊ ပဲလွန်း၊ ကော်စီ၊ သရက်၊ ကျွဲကော၊ ဖရုံ၊ သခွားမွှေးသီး၊ ထောပတ်၊ ဂေါ်ဖီထုပ်၊ ကြက်သွန်၊ ငရုတ်၊ ခရမ်းချဉ်သီး၊ နဂါးမောက်သီး

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁ - မြန်မာနိုင်ငံ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ လက်တွေ့နည်းလမ်းကောင်းများ (GAP) အား ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြချက်

အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများ အသင်း (ASEAN) GAP ကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၀၄-၂၀၀၅ ခုနှစ်ကတည်းက ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ကုန်ပစ္စည်းအသစ် ထုတ်လုပ်ခြင်းအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ GAP လမ်းညွှန်ချက်များ လက်စွဲ စာအုပ်ကို စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန (DOA) နှင့် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန (MOALI) တို့မှ ၂၀၁၄ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး GAP လမ်းညွှန်ချက်ပုံစံနှင့် ပတ်သက်သော ယေဘုယျ မူဘောင်တစ်ရပ် ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။ လမ်းညွှန်ချက်များတွင် အချက် (၁၉)ချက် ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဆိုဒ်နေရာရွေးချယ်ခြင်း၊ ရေ၊ မျိုးစေ့နှင့် ပျိုးစေ့များ၊ မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးပိုမိုကောင်းစေရန်အတွက် ဓာတ်မြေဩဇာနှင့် ဖြည့်စွက်မှုများ၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အခြားဓာတုပစ္စည်းများ၊ အပင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှု၊ စိုက်ပျိုးထွန်ယက်ခြင်း နည်းလမ်းများ၊ ပေါင်းပင်များပေါက်ရောက်ခြင်းမှ ကာကွယ်ခြင်း၊ ရေသွင်းစိုက်ပျိုးခြင်း၊ မြေဩဇာအသုံးပြုခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများနှင့် ပစ္စည်းများ၊ သီးနှံရိတ်သိမ်းခြင်းနှင့် ရိတ်သိမ်း ပြီးနောက်ပိုင်း၊ သိုလှောင်ခြင်းနှင့် ပို့ဆောင်ခြင်း၊ နေရာချတည်ဆောက်ခြင်း၊ တိရိစ္ဆာန်များနှင့် ပိုးမွှားများအား ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ မှတ်တမ်းများ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ခြေရာခံနိုင်ခြင်း၊ သင်တန်းပေးခြင်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအား အကဲဖြတ်စိစစ်ခြင်း၊ အလုပ်သမား၏ တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် တိကျသည့် GAP လမ်းညွှန်ချက်များကို သီးနှံ၁၈မျိုး အတွက် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေခဲ့ပြီး ထိုအထဲမှ ၇မျိုးကို GAP လက်မှတ်များ ထုတ်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ယခုအခါတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူများသည် GAP ယေဘုယျ မူဘောင်ကို လိုက်နာကြောင်းနှင့် DOA ၏ စစ်ဆေးအကဲဖြတ်မှု ရှိကြောင်း ပြသနိုင်လျှင် နောက်ထပ်သော သီးနှံများအတွက် GAP လက်မှတ်များရယူရန် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် ထိုသို့အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူများသည် ထိုလမ်းညွှန်ချက်များ အတိုင်း လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်း၊ ကူညီပံ့ပိုးခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခံခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အကြောင်းကြားရန် လိုအပ်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များ ရရှိရန် အကြံပြုပါသည်။ ထို့အပြင် လမ်းညွှန်ချက်များကို နိုင်ငံအနှံ့ အသိအမှတ်ပြု စံနှုန်းများနှင့် အကောင်းဆုံး ချိတ်ဆက်ထားပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် GAP လက်မှတ်ရရှိရေး နည်းလမ်းနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ် ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြချက် (ရှင်းလင်းသည့် အချိန်သတ်မှတ်ချက် အပါအဝင်) မရှိပါ။ အမျိုးမျိုးသော လုပ်ငန်းစဉ်များ (အသုံးပြုခြင်း၊ နမူနာထုတ်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်း) အတွက် လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် တာဝန်များကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်နှင့် နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ဆောင်ရွက်သည့် အစိုးရဆိုင်ရာ အဆင့်ဆင့်တို့ ပါဝင်ရပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

GAP လက်မှတ်ရရေးတွင် ပါဝင်သော အဆင့်များအားလုံးနှင့် တာဝန်ရှိအဖွဲ့များကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြထား သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ တိကျစွာ ထားရှိခြင်းသည် စိုက်ပျိုးမွေးမြူသူများအတွက် သီးနှံများကို GAP လက်မှတ် ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ဆင့်အား မြန်ဆန်စေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသားစားသုံးသူများ အတွက် ပိုမိုအရည်အသွေးမြင့်မားသော သီးနှံများ ရရှိစေနိုင်ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် အခြားဒေသဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ GAP စံနှုန်းများနှင့်အတူ လိုက်ဖက်၍ စံသတ်မှတ်ထားသော နိုင်ငံအဆင့်ဆက်စပ်လွှမ်းမီ၍ နေသော GAP သည် မြန်မာ GAP ကို အသိအမှတ်ပြုခံရရန် အထောက်အကူပေးခြင်းဖြင့် စံနှုန်းများ၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်အားနှင့်ဆွဲဆောင်မှုတို့ကိုတိုးမြှင့်စေပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

သစ်သီး၊ အသီးအနှံနှင့် လူသုံးကုန်များအတွက် GAP လက်မှတ်ရရှိရေး လုပ်ငန်းစဉ် (လိုအပ်သော စာရွက် စာတမ်း/ ပုံစံများ နှင့် အချိန်သတ်မှတ်ချက် အပါအဝင်) ဖော်ပြပေးရန် အကြံပြုပါသည်။ ထိုဖော်ပြချက် နှင့်အတူ သီးနှံကို မည်သို့ စမ်းသပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာ နားလည်စေရန် သီးနှံတစ်မျိုးချင်းအလိုက် စံ ဓာတ်ခွဲခန်းလမ်းညွှန်ချက်တစ်ရပ် ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်ရန်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ်ကို မြို့နယ်အဆင့် DOA အရာရှိများမှတစ်ဆင့် ဖြန့်ဝေ၍ DOA နှင့် MOALI ဝက်ဘ်ဆိုဒ်တွင် တင်ပြထားပါ။ မြို့နယ်အဆင့် DOA အရာရှိ များသည် ထုတ်လုပ်သူများနှင့် ပိုမိုနီးစပ်သဖြင့် ၎င်းတို့အတွက် ရာထူးကြီးတစ်နေရာ ခန့်အပ်ပါ။ တစ်ချိန် တည်း၌ မြန်မာ GAP စံနှုန်းကို လိုက်ဖက်ညီအောင် ဆောင်ရွက်၍ စံသတ်မှတ်ထားပြီး ဒေသဆိုင်ရာ/နိုင်ငံ တကာ အသိအမှတ်ပြုမှု ရယူပါ။

အနှစ်ချုပ်

GAP လမ်းညွှန်ချက် ထားရှိခြင်းသည် အကောင်းဆုံး ဆောင်ရွက်ရမည့် ပထမအဆင့်ဖြစ်သည်။ GAP လက်မှတ် ရရှိစေရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို ရှင်းလင်းစွာ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အရေးကြီးသည့် ဒုတိယအဆင့်အဖြစ် အကြံပြု ပါသည်။ အဆိုပါဖော်ပြချက်ကို ဝက်ဘ်ဆိုဒ်များတွင် ဖတ်ရှုနိုင်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အထူးသဖြင့် ထုတ်လုပ် သူများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုကုမ္ပဏီများအတွက် GAP လက်မှတ်ရရှိစေရန် မြို့နယ်အဆင့်မှ ပိုမိုလွယ်ကူအောင် လုပ်ဆောင်ပေးရမည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဒေသဆိုင်ရာ/နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများနှင့်အညီ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ပြင်ပအသိအမှတ်ပြုခြင်း ရယူရမည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂ - အမျိုးသား အစားအသောက်ဥပဒေနှင့် GAP လမ်းညွှန်ချက်များအား ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို ကာကွယ်ရန် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု တာဝန် (ကော်မတီ)

အမျိုးသားအစားအသောက် ဥပဒေတွင် ပါဝင်သော အစားအသောက်နှင့် ပတ်သက်သည့် စီမံချက်များကို ဆောင်ရွက်ရန် အာဏာပိုင်အဖွဲ့၏ အချက်အလက်များကို အဆိုပါဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည်။ အာဏာပိုင် အဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်နှင့် တာဝန်များ (စုစုပေါင်း ၁၀၃) သည် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ထိုကော်မတီများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်နှင့် တာဝန်များကို သတ်မှတ်၍ ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ သို့လျှောက်ခြင်း၊ ဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့် အစားအသောက် ရောင်းချခြင်း၊ စစ်ဆေး ထိန်းချုပ်ခြင်း နှင့် အစားအသောက် ဓာတ်ခွဲလေ့လာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ချမှတ်ထားသော မူဝါဒများကို ပြောင်း လဲပါသည်။ မြန်မာ့အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါးကွပ်ကဲရေး အာဏာပိုင်အဖွဲ့ (ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်တွင် တွေ့ရှိရသော) နှင့် အမျိုးသားစံသတ်မှတ်ကော်မတီ လက်အောက် ရှိ အစား အသောက် စံနှုန်း နည်းပညာဆိုင်ရာ ကော်မတီ (ပညာရေးဝန်ကြီးဌာနလက်အောက်တွင် တွေ့ရှိရသော) တို့ကို မြန်မာ့အစားအသောက် စံနှုန်း ဖွဲ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေး အတွက် တာဝန် ပေးအပ်ထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံတော်အဆင့် ပရဆေးပင်ပုံပြအဘိဓာန် ပြုစုရေးကော်မတီကို မဖွဲ့စည်းရသေးသော်လည်း အစာအာဟာရနှင့် သက်ဆိုင်သော ဆေးဝါးပင်များ အဘိဓာန်ပြုစုရေးကော်မရှင် နှင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် အဆက်အသွယ် ရှိနေပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ဥပဒေဖော်ဆောင်ရေး နှင့်/သို့မဟုတ် စံသတ်မှတ်ခြင်းသည် ထုတ်လုပ်သူများ၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ပေးပြီး စားသုံးသူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ကာကွယ်ပေးပါသည်။ တစ်ချိန်တည်း၌လည်း ကုန်ပစ္စည်း များ ဖလှယ်ရာတွင် မျှတသည့် ကျင့်သုံးမှုကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ကုန်သွယ်ရေးအတွက် အဟန့်အတားများကို ဖယ်ရှားနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

လုပ်ငန်းတာဝန် နှင့်/သို့မဟုတ် ဥပဒေ၊ စံနှုန်းများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် ပြဌာန်းခြင်းအတွက် တာဝန်ရှိသော ပူးပေါင်းညှိနှိုင်းရေးအဖွဲ့ တည်ထောင်ရန်။ ထို လုပ်ငန်းတာဝန်များ ကို သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများအားလုံးနှင့် နိုင်ငံအဆင့်၊ ဒေသအဆင့်၊ ခရိုင်အဆင့်နှင့် မြို့နယ်အဆင့်အားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင်၍ အကောင်းဆုံး ဖွဲ့စည်းရပါမည်။

အနှစ်ချုပ်

ထိရောက်မှုရှိသည့် ဥပဒေများ ပြဌာန်းခြင်းဖြင့်သာ ဤဥပဒေများကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် သက်ရောက်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ထိုတာဝန်များကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် တာဝန်ရှိသော လုပ်ငန်းတာဝန်များ ရှိလာသည့်အချိန်နှင့် နိုင်ငံအဆင့်၊ ဒေသအဆင့်၊ ခရိုင်အဆင့်နှင့် မြို့နယ်အဆင့် စသည့်အစိုးရဌာနဆိုင် အဆင့်ဆင့်နှင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနအားလုံးတို့ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်ချိန် မှသာ ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃ - မြေယာပြဿနာများ

မြေ ရယူခြင်း/ငှားရမ်းခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံလိုသော နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် အဓိက ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ အထူးသဖြင့် စက်မှုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းမဟုတ်သော မြေအမျိုးအစား လိုအပ်သည့် ကုမ္ပဏီများအတွက် ဖြစ် သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းလယ်မြေအမျိုးအစားများစွာရှိပြီးလယ်မြေအမျိုးအစားတစ်ခုချင်းအလိုက်ရှင်းလင်းစွာ ချမှတ်ထားသည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက် မရှိပါ။ မြေပိုင်ဆိုင်မှု အခြေအနေသည် ရှင်းလင်းမှုမရှိပါ။ မည်သူသည် မြေပိုင်ရှင်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် မည်သူ သည် တရားဝင် စာရွက်စာတမ်းများ အပေါ် မူတည်၍ ပိုင်ဆိုင်မှုကို သက်သေပြနိုင်ကြောင်းကို သိရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း သည် ခက်ခဲသည့် စိန်ခေါ်မှုဖြစ်သည်။ မြေအသုံးပြုမှု အခြေအနေ ပြောင်းလဲခြင်းသည်အလွန်ရှည်ကြာ၍ အကုန်အကျများကာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိဘဲ ရှုပ်ထွေးသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ရှိနေနိုင်ပါသည်။ နောက် ဆုံးတွင် အစိုးရဌာန အဆင့်ဆင့်တွင် မြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လုပ်ပိုင်ခွင့်များရှိကြသည်။ သို့သော် ကိစ္စရပ်များစွာတွင် မည်သည့် အစိုးရအဆင့် (မြို့နယ်တွင်း အဆင့်၊ ဒေသအဆင့် သို့မဟုတ် နိုင်ငံအဆင့်) သည် အထူးသဖြင့် မြေရယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်တွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်းမရှိပါ။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် မြေရယူခြင်းသည် ပိုမိုလွယ်ကူလာလျှင် မသေချာမှုများ၊ ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် အချိန်များလျော့ချနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးအခန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် စီးပွားရေး ပိုမိုလုပ်ကိုင်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများအတွက် မြန်မာ နိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ပိုမိုစိတ်ဝင်စားသော အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပါလိမ့်မည်။ စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေး FDI သည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းအတွက် အလွန်အရေးကြီးပြီး တီထွင်ဆန်းသစ်မှုများ၊ ပိုမိုယှဉ်ပြိုင်မှုများနှင့် အလုပ်ခန့်အပ်မှုများကို ပိုမိုမြှင့်မားစွာ ပေးစွမ်းနိုင်မည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံစိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်လိုသည့် စိုက်ပျိုးရန်မြေရှာဖွေနေသော နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီများ အတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ ကို ရှင်းလင်းစွာ ဖန်တီးဆောင်ရွက်ပါ။ ထိုလမ်းညွှန်ချက်များတွင် အဆင့်တိုင်း၌ ဆက်သွယ်ရန် အချက်အလက်များ၊ တစ်ဆင့်ချင်းတွင် ကြာမည့်အချိန်နှင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီး မြှုပ်နှံသူများမှ မည်သည့်အဆင့်တွင် မည်သည့်အရာကို ထည့်သွင်းဆောင်ရွက်ရမည် စသည့် အချက်အလက်များ အပါအဝင် လိုက်နာရမည့် အဆင့်များကို ဖော်ပြထားသည့် လမ်းညွှန်ချက် အမျိုးအစားတစ်ရပ် ဖြစ်နိုင်သည်။ နောက်ထပ် ရွေးချယ်စရာတစ်ရပ်မှာ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ပွင့်လင်းမြင်သာသော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းမှု တစ်ရပ် ကို ဖန်တီးဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် မြေယာရယူမှုနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်တွင်းအဆင့်၊ ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်နှင့် နိုင်ငံအစိုးရအဆင့်များအကြား အာဏာပိုင်များကို ရှင်းလင်းစွာ ခွဲခြားသတ်မှတ်ပေး ရန် ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ မည်သည့်ဆောင်ရွက်မှုအဆင့်တွင် မည်သည့်အစိုးရအဆင့်ထံ၌ တာဝန်ရှိကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရှိနားလည်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အနှစ်ချုပ်
FDI သည် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အလွန်အရေးပါသောလည်း မြေပြဿနာများသည် FDI အတွက် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စတင်၍ သို့မဟုတ် ဆက်လက်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အဟန့်အတားတစ်ရပ် ဖြစ်နေပါသည်။ မြေရယူလိုသော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးအခန်းကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော နိုင်ငံခြား ကုမ္ပဏီများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များကို ရှင်းလင်းစွာ ချမှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းဖြင့် မြေရယူခြင်းများ တိုးလာအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄ - ကုန်သွယ်ရေး

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး ကုန်ပစ္စည်းများ အပါအဝင် ကုန်ပစ္စည်းများကို တိုင်းပြည်၏ ဝင်ရောက်နိုင်သော နယ်နိမိတ် များအနှံ့ တရားမဝင်ကုန်သွယ်ကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ၊ ထိုင်းနိုင်ငံ တို့နှင့် နယ်နိမိတ်ချင်းထိစပ်နေရာ နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှုသည် အခန်းကဏ္ဍအားလုံးရှိ ပြည်တွင်း ထုတ်လုပ် သူများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိစေပါသည်။ နယ်စပ်ဒေသတွင် တရား ဥပဒေစိုးမိုးမှု အားနည်းခြင်းနှင့် တရား မဝင် လုပ်ငန်းများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိသောကြောင့် တစ်နှစ်လျှင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ထရီလီယံဝက်ခန့် ဆုံးရှုံးနိုင်သော တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများ များစွာ

ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ထိုပမာဏမှာ ကိန်းဂဏန်းစာရင်း အချက်အလက်အရ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကုန်သွယ်မှု ခန့်မှန်းခြေစုစုပေါင်း၏ အဆ၂၀နှင့် ညီမျှပါသည်။ အစိုးရသည် နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှုအား စောင့်ကြည့်နိုင်ခြင်းမရှိသလို အကောက်ခွန် တာဝန်ရှိသူများတွင် လုပ်ငန်းသဘောတရားကို ပိုင်နိုင်ကျွမ်းကျင်သူလည်းနည်းပါးကြပါသည်။ ကုန်ပစ္စည်းများကို အကောက်ခွန်၌ မှတ်ပုံတင်ခြင်း သို့မဟုတ် ကောင်းမွန်စွာ ထိန်းချုပ်ထားခြင်း မရှိသောကြောင့် (ဥပမာ- အန္တရာယ်ရှိနိုင်သည့် ကုန်ပစ္စည်းများ) အရည်အသွေးအပေါ်တွင် ထိန်းချုပ်ထားမှုမရှိပါ။ အခွန်လည်း မပေး ဆောင်ကြသဖြင့် ထိုသို့မပေးဆောင်ခြင်း သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏စီးပွားရေးကို ထိခိုက်စေပြီး အခွန်ပေးဆောင်သောသူများအတွက် မမျှတသည့် ယှဉ်ပြိုင်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ရာသီအလိုက် စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များ ကို နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှုမှတစ်ဆင့် တင်သွင်းကြရာ ဈေးနှုန်းများစွာ ကျဆင်းပါသည်။ ထိုအချိန်အတွင်း ထုတ်လုပ်မှု ကုန်ကျစရိတ်သည် နိုင်ငံတွင်း မြင့်မားနေပြီး ထုတ်လုပ်သူ/စိုက်ပျိုးသူ အများစုသည် တင်သွင်းလာသည့်ဈေးနှုန်းများနှင့်မယှဉ်ပြိုင်နိုင်ဘဲဆုံးရှုံးမှုများရင်ဆိုင်ရပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

နယ်စပ်ကုန်သွယ်မှုအား ပိုမို နှံ့စပ်စွာ စစ်ဆေးခြင်းသည် တရားမဝင် မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးကဲ့သို့သော စိုက်ပျိုးရေးသုံးပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ အရည်အသွေး ထိန်းချုပ်မှု တိုးတက်လာနိုင်ပါသည်။ တင်သွင်း ကုန်များနှင့် ဆက်နွယ်သော ရောဂါပြဿနာများလည်း လျော့ကျစေပါလိမ့်မည်။ ထို့အပြင် သင့်လျော်သည့် အခွန်စနစ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် မညီမျှသည့် ကုန်သွယ်ရေးစီးဆင်းမှုနှင့် ပြည်တွင်း ကုန်ပစ္စည်း ထုတ်လုပ် သူများအတွက် ဈေးနှုန်းအဆင့်များကို ထိန်းချုပ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး ပြဿနာများအပေါ် ထိန်းချုပ်သော အထူးကော်မတီတစ်ရပ် စတင်ဖွဲ့စည်းရန်၊ နယ်စပ် ကုန်သွယ်ရေးတွင် လက်ရှိလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော ဌာနများ ရှိသော်လည်း ထိုဌာနများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မရှိပါ။ သင့်လျော်သော ဥပဒေစိုးမိုးမှုအတွက် အဟန့်အတားများ ရှိနေပါသည်။

အနှစ်ချုပ်
တရားမဝင် နယ်စပ်ကုန်သွယ်ခြင်းသည် စီးပွားရေးနှင့် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူများကို ထိခိုက်စေပါသည်။ နယ်စပ်ကုန်သွယ်ရေး ပြဿနာရပ်များကို ဦးစီးဆောင်ရွက်သည့် အထူးကော်မတီတစ်ရပ်သည် သင့်လျော်သည့် အခွန်စနစ်ကို ကျင့်သုံးခြင်းနှင့်အတူ နယ်စပ်ဒေသများ၌ စစ်ဆေးထိန်းချုပ်မှု စနစ်တစ်ရပ်ကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၅ - ငွေကြေးအထောက်အပံ့ ရရှိမှု

လယ်သမားများသည် ငွေကြေးအထောက်အပံ့ ရရှိမှု အရင်းအမြစ်များ အလွန်နည်းပါးကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရှိ ချေးငွေများအားလုံးသည် မြန်မာလယ်သမားများအတွက် (မွေးမြူရေးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးနှစ်ခုလုံး) စိန်ခေါ်မှု ကြီး တစ်ခုဖြစ်ပြီး ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု ရရှိခြင်းသည် အာမခံပစ္စည်းအပေါ် မူတည်ပါသည်။ လယ်သမားများ သည် အာမခံပစ္စည်းပေးရန် လုံလောက်သည့် တန်ဖိုးရှိပစ္စည်းများ မရှိတတ်ကြပါ။ အထူးသဖြင့် မြန်မာ့ စီးပွားရေး၏ ကြီးမားသော အစိတ်အပိုင်းတွင် ပါဝင်သော အသေးစား လယ်ယာမြေများ ဖြစ်သည်။ ဥပမာ ဘဏ်များသည် ချေးငွေများပေးရန် အာမခံပစ္စည်းအဖြစ် မွေးမြူရေးနှင့် ထိုမွေးမြူရေးတိရိစ္ဆာန်များ (ကြက်၊ ဘဲ၊ ဝက်၊ ကျွဲ၊ နွား) ကို စောင့်ရှောက်မွေးမြူသည့် အိမ်များကို လက်ခံပါ။ ဘဏ်များသည် အာမခံပစ္စည်းအဖြစ် လယ်မြေအမျိုးအစားများကိုသာ လက်ခံပါသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် အသေးစား လယ်သမားများ သည် ၎င်းတို့၏တိုးချဲ့ရေး အစီအစဉ်များအတွက် ငွေကြေး မတည့်နိုင်ခြင်း မရှိတော့သည့် အတွက် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကိုထပ်မံတိုးချဲ့နိုင်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ် အတော်လေး မြင့်မားပြီး နောက်ဆုံးတွင် စားသုံးသူထံ ဈေးနှုန်းမြင့်မားစွာဖြင့် ရောက်ရှိတတ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စီးပွားရေး အတိုင်းအတာသည် အောင်မြင်မှုရရှိရန် ခက်ခဲပါသည်။ အောင်မြင်သော စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုအပ်သည့် ဖြည့်သွင်းမှုများသည် အသေးစားငွေကြေးလုပ်ငန်းများမှ ရယူထားသည့်ပမာဏဖြင့် ကာမိရုံသာ ဖြစ်ပြီး သာမန်အားဖြင့် အလွန်ဈေးမြင့်မားပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ငွေကြေးအထောက်အပံ့ ရရှိသော လယ်သမားများသည် လုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့နိုင်ပြီး အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးပေးခြင်း၊ ပြည်သူ့လူထုစားသုံးရန် စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ပေးခြင်းနှင့် သက်သာချောင်ချိရေး နှင့် လူမှုဖူလုံရေးများကို အလွယ်တကူရရှိရန် ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် နိုင်ငံ၏ အထွေထွေ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အဆင့် ကို ပါဝင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာလယ်သမားများသည် အများနှင့်ယှဉ်ရသော ကုန်ကျစရိတ် ဈေးနှုန်းများ မရှိဘဲ ထုတ်လုပ်နိုင်လျှင် စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်များ တင်သွင်းခြင်း ဘေးအန္တရာယ် လျော့နည်းသွားပြီး စားသုံးသူ ဝယ်ယူရသော ဈေးနှုန်းလည်း လျော့နည်းသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုရရှိခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး အခန်းကဏ္ဍကို အကောင်းဆုံး အရည်အသွေးကို ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

အသေးစား လယ်သမားများအတွက် အထူးပြုသည့် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု အစီအစဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် လာစေရေး အတွက် ဘဏ်များကို တွန်းအားပေးရန်၊ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအားဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်များ ထူထောင်ခြင်းဖြင့် ပိုမိုသော ငွေကြေးစီးဆင်းမှု အခြေပြုသော ချေးငွေများကို ပံ့ပိုးပေးရန် အတွက် ဘဏ်များကိုတိုက်တွန်းရန်၊ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အဓိကဆက်နွယ်သူများကို ခေါ်ဆောင်လာလျက် မြန်မာလယ်သမားများ အတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှု တိုးတက်ရေးနည်းလမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှု တစ်ခု စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရန်။

အနှစ်ချုပ်
ချေးငွေများသည်အာမခံပစ္စည်းအပေါ်မူတည်၍ဆောင်ရွက်ပေးသောကြောင့်လယ်သမားများသည် ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှု ရရှိရန် အလွန်နည်းပါးကြသည်။ အထူးသဖြင့် လယ်မြေ အနည်းအကျဉ်းသာ ပိုင်ဆိုင် လုပ်ကိုင်သော လယ်သမားများအတွက် ဘဏ္ဍာငွေကြေးဆိုင်ရာ တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ကြီးမားသော အစိတ်အပိုင်းကို တိုးတက်စေနိုင်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေး ကဏ္ဍ၏ တိုးတက်မှုနှင့် အကောင်းဆုံး အရည်အသွေးကို ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုတိုက်ဖျက်ရေး

နိဒါန်း

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုသည် စီးပွားရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်း အပေါ်တွင် အပျက် သဘောဆောင်သည့် အကျိုး သက်ရောက်မှုများ ပြင်းထန်စွာ ဖြစ်စေနိုင်သော ကမ္ဘာ့နှင့် အဝန်း ကြုံတွေ့နေရသည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် EuroCham Myanmar မှ ကြီးမှူးကျင်းပခဲ့သော နီးနောဖလှယ်ပွဲတစ်ခုတွင် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုတိုက်ဖျက်ရေး နိုင်ငံဖြတ်ကျော် မဟာမိတ်အဖွဲ့ (TRACIT) သည် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုတိုက်ဖျက်ရေး လုပ်ငန်းများကို အရှိန်အဟုန် မြှင့်တင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံတာဝန်ရှိသူများကို တိုက်တွန်းခဲ့သည်။ AIT Forum 2018 တွင် ပါဝင်ကူညီပံ့ပိုးပေးခဲ့သော အစိုးရနှင့် ကုလသမဂ္ဂမှူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာရုံး (UNODC) တို့အား EuroCham Myanmar မှ လှိုက်လှဲစွာ ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု အပေါ် ကမ္ဘာလုံး ဆိုင်ရာ အခြေပြညွှန်းကိန်း (The Global Index on Illicit Trade) ကို စီးပွားရေး သတင်းအချက်အလက် ယူနစ် (EIU) မှ ပြုစုခဲ့ပြီး တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို လက်သင့်ခံမှု သို့မဟုတ် တားဆီးနိုင်မှု ပမာဏအပေါ် အခြေခံကာ နိုင်ငံပေါင်း ၈၄ နိုင်ငံကို အဆင့်သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အဆိုပါ ၈၄ နိုင်ငံတွင် စုစုပေါင်း ရမှတ် ၂၃.၀ မှတ် (အမှတ် ၁၀၀ တွင်) ဖြင့် အဆင့် ၈၂ ဌ (အီရတ် နှင့်လစ်ဗျားတို့သည် နောက်ဆုံးအဆင့်တွင် ရှိနေသည်) ရှိနေသည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၌ ထင်ရှားသော နယ်ပယ်များမှာ လူကုန်ကူးခြင်း၊ တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်များ၊ မူးယစ် ဆေးဝါးများ၊ ဆေးရွက်ကြီး၊ အရက် စသည်တို့ကို တရားမဝင်ကုန်ကူးခြင်းများ အပါအဝင် ဆေးဝါးအတုများ၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်း အတုများ နှင့်ဖက်ရှင်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းအတုများ စသဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းအတု အမျိုးအစားပေါင်း များစွာ ပါဝင်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့သော ရာဇဝတ်မှုများသည် ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊ ပြည်သူ့လူထု၏ယုံကြည်မှု၊ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် နှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ တို့တွင် အားနည်းစေနိုင်ပြီး နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကိုလည်း အဟန့်အတား ဖြစ်စေပါသည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာသည့် ထိခိုက်နစ်နာမှုများကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ ခြုံကြည့်မည်ဆိုပါက စားသုံးသူများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ နိုင်ငံတော်အခွန်ဘဏ္ဍာငွေများနှင့် အလုပ်အကိုင်များအပေါ် သက်ရောက် သည့် ဆိုးကျိုးများကိုလည်း တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် တရုတ်နိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်နိုင်ငံ နှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ နယ်စပ်များတွင် နယ်စပ် ကုန်သွယ်ရေး စခန်း စုစုပေါင်း ၁၇ ခုရှိသည့်အပြင် ရှည်လျားသော ကမ်းရိုးတန်း တစ်လျှောက်တွင် ပင်လယ် ရေကြောင်း ကုန်သွယ်မှု လမ်းကြောင်း များ လည်းရှိသည်။ ဤအချက်များသည် ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ တရားဥပဒေ စိုးမိုးနိုင်ရေးအပေါ် ကြီးမားသော စိန်ခေါ်မှုများ အဖြစ်ရှိနေပြီး အထူးသဖြင့် ထိုနယ်စပ်ဒေသ များစွာတို့သည် လူမျိုးရေး ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားနေသောကြောင့် အစိုးရမှ တိုက်ရိုက်ကိုင်တွယ် ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်း မရှိပေ။

မကြာသေးမီ နှစ်များအတွင်း အစိုးရမှ အထွေထွေ သွင်းကုန်-ပို့ကုန် လုပ်ငန်းစဉ်များ အရှိန်ရရှိစေရန် နှင့် လုံခြုံမှု ရှိစေရန် Myanmar Automated Cargo Clearance System (MACCS) နှင့် Accredited Economic Operator Programme (AEOP) တို့ ကဲ့သို့သော ပဏာမ ခြေလှမ်းများကို အကောင်အထည်ဖော် လုပ်ဆောင်ခဲ့သော်လည်း ဤအစီအစဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးလာရန် အတွက် ဆောင်ရွက်ဖွယ်များ ကျန်ရှိနေပါသည်။ ဤမူဝါဒများ အောင်မြင်မှု ရရှိစေရန်အတွက် အခြေခံကျသော သော့ချက် တစ်ခုမှာ စီးပွားရေးမြှင့်တင်မှု နှင့် ဥပဒေလိုက်နာမှုတို့ အကြား ဟန့်ချက်ညီစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ကုန်သွယ်မှု ကင်းလွတ်ဇုန် (FTZ) ကို စောင့်ကြည့်ကြည့်ရှုရေး၊ နယ်စပ်ကို လုံလောက်သော ဝန်ထမ်းအင်အားဖြင့် အကာအကွယ် ပေးရေး နှင့် ထိုကဲ့သို့သော အထူးနယ်မြေ များတွင် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှုခိုင်မာရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို ပိုမိုအလေးပေးဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ် ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု အများစုသည် တရားဝင်အသိအမှတ်မပြုသည့် လမ်းကြောင်းများမှ ဝင်ရောက်သောကြောင့် မြို့ကြီးများ နှင့် ကုန်သွယ်ရေးမြို့များပါဝင်သည့် ကုန်အဝင်အထွက်လမ်းကြောင်းများတွင် ဥပဒေသက်ရောက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို မဆောင်ရွက်ဘဲနေ၍ မရနိုင်ပါ။ ထို့အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု ကို အသုံးပြု၍ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိရောင်းချခြင်းကွင်းဆက်(တင်သွင်းသူများ၊ဖြန့်ဖြူးသူများနှင့်ရောင်းချသူများ)၏ဖြတ်သန်းရောင်းဝယ်တင်ပို့ရာ အဆင့်များအားလုံးကို ညီတူညီမျှ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းခြင်း သည် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုကို တိုက်ဖျက်ရန်အတွက် အထိရောက်ဆုံး နည်းလမ်း ဖြစ်သည် ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်ပါသည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ အခြေခံကျသော ဝိသေသလက္ခဏာများ နှင့် ထိုကုန်သွယ်မှုကို ကြီးထွားစေနိုင်သည့် စီးပွားရေး အခြေအနေကို အသေးစိတ်လေ့လာရှင်းလင်းသုံးသပ်မည်ဆိုပါက ထိုတရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို လျှော့ချ ပေးစေနိုင်သည့် မူဝါဒများ ချမှတ်နိုင်ရေး သုံးသပ်ဆွေးနွေးရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေနိုင်ပြီး ဥပဒေပြင်ပမှ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားသူများ၏ကွန်ရက်များကို နှိမ်နင်းနိုင်ရန် နည်းဗျူဟာကျသည့် အစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို တိုက်ဖျက်ခြင်းအားဖြင့် စားသုံးသူများကို ဘေးကင်းစိတ်ချမှု ရရှိစေခြင်း၊ တရားဝင်အခွန်ကောက်ယူမှု တိုးတက်စေနိုင်ခြင်း၊ အခြားသော ရာဇဝတ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် လှုပ်ရှားမှုများကို ကာကွယ်နိုင်ကြောင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် မိမိ၏ပြည်တွင်းဈေးကွက်ကို ထိရောက်စွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်ကြောင်းနှင့် ကာကွယ်နိုင်ကြောင်းကို နိုင်ငံတကာမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ အသိုင်းအဝိုင်းထံ သရုပ်ဖော်ပြသနိုင်မည်ဟု EuroCham Myanmar နှင့် Anti-Illicit Trade Advocacy Group အဖွဲ့ဝင်များက ယုံကြည်ထားပါသည်။

အောက်တွင် အသားပေးဖော်ပြထားသည့် ပြဿနာဖော်ပြချက်များ နှင့် အကြံပြုချက်များမှာ တရားဥပဒေ လိုက်နာမှုအားကောင်းစေရန်နှင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု ပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်နှိမ်နင်းရေး အားထုတ် ကြိုးပမ်းမှုများကို အားပေးနိုင်ရန်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရနှင့် ယင်း၏အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် နောက်ဆက်တွဲ ဆွေးနွေးမှုများ ကျင်းပရာတွင် ကိုးကားအသုံးပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်လျက် ပြင်ဆင်တင်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများ၏ ရှုထောင့်အမြင်များကို ပူးတွဲဖော်ပြထားပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ အလွယ်တကူဖြစ်ကျော်နိုင်သည့် နယ်စပ်စည်းများ

မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အရ မြန်မာနိုင်ငံ နယ်စပ်များသည် ကျယ်ဝန်းပြီး ဝင်ရောက်ရန် လွယ်ကူသည့်အတွက် ရဲတပ်ဖွဲ့အနေ နှင့် စေ့စပ်စွာ စောင့်ကြည့်နိုင်ရန် အခက်အခဲရှိသည်။ ထိန်းချုပ်ရန် လုံလောက်မှုမရှိခြင်း သို့မဟုတ် ချို့ယွင်းချက် ရှိခြင်း သည် တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများကို မည်သူမျှ မသိရှိစေဘဲ မှောင်ခိုသမားများ က အံ့လိုက် ကျင်းလိုက် မှောင်ခိုကူးနိုင်ရန် အခြေအနေကောင်းတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးနေပါသည်။ အစိုးရမှ တရားဝင် မဟုတ်သော နယ်စပ် ဝင်ပေါက် များကို တိုက်ရိုက် ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်း မရှိခြင်းကြောင့် အခြေအနေမှာ ပိုမိုဆိုးဝါးလျက်ရှိသည်။ တရားဝင် နယ်စပ် ဝင်ပေါက်များကို ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်းသည် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းအောက်တွင် ရှိနေပြီး တိုးတက်မှု များစွာ လိုအပ် လျက်ရှိသည်။

နောက်ထပ် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်မှာ နယ်စပ်မှ အပြိုင်တင်သွင်းလျက်ရှိသည့် ကုန်ပစ္စည်းများ (Parallel products) ပြဿနာ ဖြစ်သည်။ ထိုပစ္စည်းများမှာ ပစ္စည်းအစစ်များ၊ အတုမဟုတ်သော ကုန်ပစ္စည်းများ ဖြစ်ပြီး နာမည်ရှိသော ဆေးဝါး၊ ဆေးပစ္စည်းနှင့် စားသုံးကုန်များ (Consumer Goods) ထုတ်လုပ်သည့် ကုမ္ပဏီများမှ ထုတ်လုပ် ထားသော ကုန်ပစ္စည်းများ ဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံအတွင်းသို့ မူပိုင်ခွင့်ရှိသူ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ တရားမဝင် တင်သွင်းထားခြင်း ဖြစ်သည်။

နယ်စပ် ထိန်းချုပ်စောင့်ကြည့်ခြင်းသည် ဖြေရှင်းရ မလွယ်ကူသော ရှုပ်ထွေးသည့် ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်ကြောင်း မိမိတို့အနေဖြင့် နားလည်သိရှိထားပါသည်။ သို့ရာတွင် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို အားကောင်းစေသော အဓိက အချက် တစ်ချက်မှာလည်း အဆိုပါနယ်စပ်ထိန်းချုပ်ရေး ပြဿနာပင် ဖြစ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

နိုင်ငံအတွင်းသို့ ကုန်စည်များ ဝင်လာသည့် အဓိက လမ်းကြောင်းများတွင် စောင့်ကြည့်ထိန်းချုပ်ရေးကို ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အများစုမှာ အတုများဖြစ်နေသော တရားမဝင်ကုန်စည်များ ကုန်သွယ်မှုကို နှိမ်နင်းနိုင်ပြီး ကျန်းမာရေး အန္တရာယ်များကို လျှော့ချနိုင်သည့်အပြင် လူကုန်ကူးခြင်း၊ လက်နက်မှောင်ခိုကူးခြင်း၊ အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ်များအပါအဝင် ဂိုဏ်းဖွဲ့လုပ်ဆောင်သော ရာဇဝတ်မှုများကိုပါ များစွာလျှော့ချနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

တရားဝင်ပြီး တိုင်းတာနိုင်သော ကုန်သွယ်မှုတစ်ရပ်လည်း ပေါ်ပေါက်လာမည်ဖြစ်သည့်အတွက် နိုင်ငံတော်အတွက် အခွန်ဘဏ္ဍာ ကောက်ခံ ရရှိမှုလည်း သိသာထင်ရှားစွာ တိုးတက်လာမည် ဖြစ်သည်။

လုံခြုံစိတ်ချမှုမရှိသော၊ အရည်အသွေး မပြည့်ဝသည့် ကုန်ပစ္စည်းများ စီးဆင်းနေမှုကိုလည်း ကန့်သတ်နိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ စည်းကမ်းဥပဒေနှင့်ညီသော အပြန်အလှန် အကျိုးပြုမှုများဖြင့် စားသုံးသူများ၏ အခွင့်အရေး များ နှင့် ကာကွယ်ပေးနိုင်မှုကို တိုးတက်စေမည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

ဆိပ်ကမ်းများနှင့် နယ်စပ်များတွင် ဝန်ထမ်းအင်အား/လူစွမ်းအား တိုးမြှင့်ခြင်း။

ကုန်ပစ္စည်းများ အလုံးအရင်းဝင်ရောက်လာမှုကို စီမံထိန်းချုပ်ရန် ဆိပ်ကမ်းများနှင့် နယ်စပ်စစ်ဆေးခိတ်များ၌ ဝန်ထမ်းအင်အား အရင်းအမြစ်များကို မြှင့်တင်သင့်ပါသည်။ စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်တန့်ခြင်းနှင့် အကျင့်ပျက် ခြစားမှုများ လျော့နည်းစေရန် ဝန်ထမ်းအင်အားကို အချိန်ပိုင်းအလိုက် လှည့်လည်ထားရှိသင့်ပါသည်။

အစိုးရအချင်းချင်း အပြန်အလှန်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို တိုးမြှင့်ခြင်း။

အစိုးရအချင်းချင်း အပြန်အလှန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို တိုးမြှင့်တည်ဆောက်ပြီး နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် မှောင်ခို ကူးခြင်းကို အရေးယူကိုင်တွယ်ရန် နှင့် နယ်စပ်မှတစ်ဆင့် တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများ စီးဆင်းမှုကို သိရှိနိုင်ရန် အတွက် ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ တို့ကဲ့သို့သော အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ နှင့်အတူ ကွန်ရက် တည်ဆောက် ထားရမည်။ ဥပမာအားဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံအစိုးရသည် တင်သွင်းရန် တရားမဝင်ဟု သတ်မှတ်ထားသော ကုန်ပစ္စည်းများ တင်ပို့မှုကို စဉ်ဆက်မပြတ် မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။ နိုင်ငံများအကြားရှိ နယ်စပ်ခိတ်များ၌ ထိုကုန်ပစ္စည်းများ အကြောင်း ပညာပေးခြင်းသည် ထိရောက်သော သက်ရောက်မှုကို ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ ဥပဒေစိုးမိုးရေးလုပ်ငန်းကို ထိထိရောက်ရောက်ဆောင်ရွက်ရန် အဟန့်အတား ဖြစ်စေခြင်း

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု ကြီးထွားခြင်းအန္တရာယ်ကို တိုက်ဖျက်ရာတွင် ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိမှုကွင်းဆက် တစ်လျှောက်လုံး နှင့် အထူးသဖြင့် ထိုကဲ့သို့သော တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများကို လွယ်ကူစွာရရှိနိုင်ပြီး စားသုံးသူ များထံကို လက်လီအဆင့်ဖြင့် ဖြန့်ဖြူးနိုင်သော ပြည်တွင်း ဈေးကွက်အတွင်း တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှုကို အဆင့် မြှင့်တင်ပြီး ရေရှည်လုပ်ငန်းစဉ်အဖြစ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ထို့အပြင် တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှုကို အားနည်းစေနိုင်သော အဂတိလိုက်စားမှုကို ဖယ်ရှားရန် အဆင့် မြှင့်တင်ထားသော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါက ထိုတားမြစ်ချက်သည် ပိုမိုထိရောက်နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို ဆန့်ကျင် ဆောင်ရွက်နိုင်သော အာဏာရှိသည့် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေရေးရာဌာနများ အားလုံးမှ ဆောင်ရွက်သော တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး ကြိုးပမ်းချက်များကို တိုင်းတာနိုင်မှုပြုနိုင်သည့် ပန်းတိုင်များ၊ ရလဒ်များ ချမှတ်ထားသင့်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

အကောက်ခွန်များ၊ အခွန်ကောက်ခံမှု နှင့် အခြားသော ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသော ဥပဒေ စိုးမိုးရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ တဖြည်းညီ ရှိစေခြင်းသည် အခွန်ထမ်းသော နယ်ပယ်ကို ထပ်မံ၍ တွန်းအား ပေးစေပြီး တရားဝင် လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုး၏ စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ်ကို တိုးပွားစေပါသည်။

မြန်မာ့လူ့အသိုင်းအဝန်းတွင် အဓိကနေရာပါဝင်သော တရားဝင်လက်လီရောင်းချသူများ၏ စားဝတ်နေရေးများကို ပိုမိုမြှင့်တက်စေပါသည်။ တရားဝင်လမ်းကြောင်းများမှတစ်ဆင့် ဖြန့်ဖြူးသောစစ်မှန်သည့် ကုန်ပစ္စည်းများ စီးဆင်းမှုကို ခိုင်မာစေပြီး၊ မှောင်ခို ရောင်းဝယ်ခြင်းသည် အကျိုးအမြတ် နည်းပါးလာပြီး အဂတိလိုက်စားမှုကိုလည်း ပိတ်ပင်ရာ ရောက်ပေလိမ့်မည်။

အကြံပြုချက်များ

နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ပြည်နယ်အဆင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့များအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မြှင့်တင်ခြင်း။

နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး၊ပြည်နယ်အဆင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့များသည် စဉ်ဆက်မပြတ် ထိရောက်သော အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုမျိုးစုံကို လုပ်ဆောင်နိုင်စေမည့် စောင့်ကြည့်ခြင်းနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှု ရှိခြင်းကို

တင်းကျပ်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အလို့ငှာ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍများနှင့် ညီညွတ်မှု ရှိစေရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ နယ်စပ်ထိန်းချုပ်ရေး၊ ရဲတပ်ဖွဲ့နှင့် အထွေထွေ အုပ်ချုပ်ရေးရုံးများ ကဲ့သို့သော တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အချိတ်အဆက်မိမိ အတူတကွ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်လည်း လိုအပ်သည်။ နိုင်ငံတော် နှင့် ဒေသဆိုင်ရာ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု ရှင်းလင်းရေးအဖွဲ့များ အားလုံးမှ နိုင်ငံအဆင့် ဦးဆောင်ကော်မတီတစ်ခု ထံသို့ အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းသည့် ကိစ္စရပ်တွင် ဤအရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြည်ထောင်စု အစိုးရ ရုံးမှ ဦးဆောင်၍ လုပ်ကိုင်နိုင်သည်။

ဥပဒေ စိုးမိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများကို လုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းခြင်း

ဥပဒေ စိုးမိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများအတွက် လိုအပ်သော အာဏာများကို ဖွင့်ဆိုသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် ၎င်းဌာနဆိုင်ရာ များ၏ ဥပဒေ စိုးမိုးမှုဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှုများကို သိသာစွာ တိုးတက်စေနိုင်သည်။ EuroCham Myanmar သည် လူ့စွမ်းအား သို့မဟုတ် ပစ္စည်းကိရိယာ ရင်းမြစ်များ ပိုမိုထောက်ပံ့ပေးရေး နှင့် စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်မှု အတွက် လုံလောက်သော ရန်ပုံငွေရင်းမြစ်များ ခွဲဝေချထားမှု၏ အရေးပါပုံကို ဦးစားပေးတင်ပြလိုပါသည်။

နိုင်ငံတကာအလေ့အကျင့်ကောင်းများကို အသုံးပြုခြင်း

နိုင်ငံအများစုတွင် ဖမ်းဆီး-ဖျက်ဆီးခြင်း လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကဲ့သို့သော ထိရောက်သည့် ဥပဒေ နည်းလမ်းများ ရှိပြီး ထိုနည်းလမ်းများကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ တရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်အနေဖြင့် မှီငြမ်းအသုံးပြုနိုင်သည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် အရေးပါသော်လည်း ထိုကဲ့သို့ ကျင့်သုံးခြင်းများသည် ရှုပ်ထွေးလွန်မှုမရှိစေရန် ဖော်ဆောင်ရန် အတွက်လည်း စီမံအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း၌ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးမဖြစ်စေရန် အရေးကြီးပါသည်။

တရားမဝင်ကုန်စည်တို့၏ မူလရင်းမြစ်နှင့် ကုန်စည်စီးဆင်းရာလမ်းကြောင်းတစ်လျှောက် စိစစ်ခြင်း

ပစ္စည်းထောက်ပံ့မှု ကွင်းဆက်ကို ပိုမိုလိုခြုံစိတ်ချစေရန် နှင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို စုံစမ်းစစ်ဆေး ရာတွင် အကူအညီ ရရှိစေရန် အတွက် နည်းစနစ်တစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ရန် နှင့် နိုင်ငံတော် နှင့်ဒေသတွင်း ခြေရာခံလိုက်ခြင်းနှင့် ခြေရာကောက်ခြင်းစနစ်များ နှင့် စုံစမ်းမေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ် နိုင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ လက်ခံရရှိစေ နိုင်ရန် နိုင်ငံတော်အဆင့် သတင်း အချက်အလက် မျှဝေနိုင်သော ဗဟိုအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်နိုင်ရန် လိုအပ်သည်။

ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍသည် (က) အဆင့်မြင့် တင်ထားသည့် နည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ လွှဲပြောင်းရယူရေး နှင့် လေ့ကျင့်တတ်မြောက်ရေး တို့တွင် ပါဝင်ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း၊ (ခ) နည်းပညာလိုအပ်ချက်ရှိနေသော အဖွဲ့အစည်းများ အတွက် လေ့ကျင့်ရေး နှင့် စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်မှုအစီအစဉ်များ ပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့် အကောင်းဆုံး လေ့ကျင့်ဆောင်ရွက်မှု များကို မျှဝေပေးရန် နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

ပြဿနာအမျိုးအစား ၃။ ဈေးနှုန်းကွာဟမှုမြင့်မားခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဈေးကွက်သည် ဈေးနှုန်းကို အလွန်ကြည့်သည့် ဈေးကွက်တစ်ရပ် ဖြစ်ပြီး အများအားဖြင့် စားသုံးသူ များသည် ဈေးနှုန်းအပေါ် မူတည်ကာ ဆုံးဖြတ်တတ်ကြသည်။ တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများသည် မျှမျှတတ အခွန်ငွေ ထမ်းဆောင်ထားသည့် ဒေသတွင်းထွက် ကုန်ပစ္စည်းများထက် ပိုမို၍ ဈေးသက်သာ နိုင်သောကြောင့် ထိုအခြေအနေသည် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို မျက်နှာသာပေးသကဲ့သို့ ဖြစ်နေခြင်း ဖြစ်သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် တရားမဝင် မှောင်ခိုသွင်းသော ဘီယာသည် ဒေသတွင်းရှိစက်ရုံမှ ထုတ်လုပ်သော ဘီယာထက် ၃၅% ပိုမို ဈေးသက်သာနေခြင်း ကို ကြည့်နိုင်သည်။

နိုင်ငံတော်၏ အသုံးစရိတ်တွက် အခွန်ငွေကောက်ခံ ရရှိမှု၊ ဘတ်ဂျက်လိုငွေများ နှင့် နိုင်ငံဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် အခြား စီမံချက်များ ဆောင်ရွက်ရန် အခွန် ကောက်ယူမှုအတွက် ရှာဖွေရာတွင် အစိုးရသည် ပထမဦးစွာ တရားဝင် အခွန်ထမ်းများ၊ ရောင်းချမှု မြန်ဆန်ပြီး သက်တမ်း ကုန်ဆုံးလွယ်သော ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် အထူးကုန်စည်များ အပေါ် အခွန်တိုးမြှင့်ကောက်ခံရန် စဉ်းစားစဉ်းစားလေ့ရှိသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်တိုင်း အခွန်ပိုမိုရရှိမည်ဟု မယူဆနိုင်ပေ။ ယင်းသည် တရားဝင်အခွန်ထမ်းဆောင် ရောင်းချနေသည့် ကုန်ပစ္စည်းပမာဏကို လျော့နည်းစေနိုင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) အခွန်တိုးမြှင့်ကောက်ခံခြင်းမှ ရရှိလာမည့် အကျိုးရလဒ်ကောင်းများ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ရလဒ် များကိုပင် ဖြစ်စေနိုင်သဖြင့် နောက်ဆုံး အနိုင်ရသူများမှာ ဈေးနှုန်းအရ ဆွဲဆောင်မှုရှိသော တရားမဝင် ကုန်သွယ်သူများပင် ဖြစ်ပါသည်။

မှောင်ခိုလုပ်ငန်းများ၏ အန္တရာယ်၊ ပြည်တွင်းစားသုံးသူများ၏ ဝယ်ယူမှု၊ အိမ်နီးချင်းဈေးကွက်များ၏ အခွန်နှုန်းထားများ၊ အခွန်အမျိုးအစားများနှင့် လိုက်နာမှုကို ဖြန့်ကျက်နိုင်သည့် အခွန်အာဏာပိုင်များ၏ စွမ်းရည်နှင့် စွမ်းဆောင်မှုတို့မှာ သက်ဆိုင်ရာ အခွန်အမျိုးအစားနှင့် အခွန်နှုန်းထားများကို အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အလွန်အရေးပါသော အရာများဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ မဖော်ဆောင်နိုင်ပါက တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု မြင့်မားလာခြင်း နှင့် တရားဝင်ကုန် ပစ္စည်းပမာဏ လျော့ကျခြင်း ကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ကုန်ပစ္စည်းအမျိုးအစားပေါင်းများစွာ (ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်းမှသည် ရေနံ၊ လျှပ်စစ်ပစ္စည်းများ၊ ကားများ၊ ဝိုင်နှင့် ယမကာများ၊ မိုဘိုင်းဖုန်းများ၊ ရေမွှေးများ၊ သွားတိုက်ဆေး၊ ဆပ်ပြာများ၊ ဆပ်ပြာမှုန့်များနှင့် ကလေးသေးခံ အထိ အပါအဝင်) အတွက် မြင့်မားသော ဈေးနှုန်းကွာခြားမှုကို ရင်ဆိုင် ဖြေရှင်းခြင်းအားဖြင့် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု အလျင်အမြန် ကြီးထွားလာခြင်း ကဲ့သို့သော မရည်ရွယ်ဘဲ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အကျိုးဆက်များကို တဖြည်းဖြည်း တိုက်ဖျက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

အများပြည်သူ၏ အကြံဉာဏ်ရယူခြင်း

အများပြည်သူ၏ အကြံဉာဏ်ရယူခြင်းသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ထိရောက်၍ အကျိုးရှိသော ဥပဒေ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ နှင့် တာဝန်ခံနိုင်မှု အစီအစဉ်များကို တိုးတက်စေနိုင်ရန် အသုံးပြုသော အဓိက ထိန်းညှိရေးကိရိယာ များထဲမှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ အများပြည်သူ၏ အကြံဉာဏ်ရယူခြင်းသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အဆင့်ကို တိုးတက်စေပြီး ဥပဒေစည်းမျဉ်း အရည်အသွေး ကို အောက်ပါအချက်များဖြင့် တိုးမြှင့်စေနိုင်ရန် ကူညီပေးနိုင်သည်။

- တိုက်ရိုက်အကျိုး သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သော သမားရိုးကျ မဟုတ်သည့် လုပ်ဆောင်မှုများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုရှုထောင့် အမြင်များ နှင့် အကြံဉာဏ်များကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ထည့်သွင်းဆွေးနွေးခြင်း။
- မတူကွဲပြားသည့် အကျိုးစီးပွားများကို ချိန်ညှိနိုင်ရန်အတွက် ဥပဒေစည်းမျဉ်းရေးဆွဲသူများကို အထောက်အကူ ပြုခြင်း။
- မရည်ရွယ်ထားသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ နှင့် လက်တွေ့ပြဿနာရပ်များကို ဖော်ထုတ် လာနိုင်ခြင်း။
- ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် အကျိုးရလဒ်များနှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရာတွင် အရည်အသွေး မြင့်မားစွာ စစ်ဆေးနိုင်ခြင်း။
- အစိုးရ၏ အမျိုးမျိုးသော ကဏ္ဍများမှ ဥပဒေစည်းမျဉ်းများအကြား အပြန်အလှန်ဆက်နွယ် ဆောင်ရွက်မှုများကို ဖော်ထုတ်လာနိုင်ခြင်း။

အခွန်ကောက်ခံနိုင်သည့် ကဏ္ဍကို ကျယ်ပြန့်စေခြင်း

လက်ရှိအခြေအနေတွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ဝယ်ယူသုံးစွဲနေကြသည့် သိသာထင်ရှားသော ကုန်ပစ္စည်းနှင့်ဝန်ဆောင် မှုပမာဏကို အခွန်ကောက်ခံခြင်းမရှိဘဲ အခွန်ကောက်ခံရမည့်စာရင်းမှ ဖယ်ထုတ်ထား ခြင်း၊ လျော့ချကောက်ခံ ခြင်းနှင့်အခြား သော ဦးစားပေးအခွန်စနစ်ကျင့်သုံးမှုများတွင် ထည့်သွင်းထားလျက် ရှိသည်။ အခွန်ကောက်ခံမှုကဏ္ဍကို ကျယ်ပြန့်စေခြင်းနှင့် အစွန်းထွက်အခွန်နှုန်းများကို ချိန်ညှိရန် အခွန်ဘဏ္ဍာများ အသုံးပြုခြင်းသည် အခွန်ကဏ္ဍပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးအတွက် အလား အလာ အကောင်းဆုံးသော ကျင့်သုံးပုံ လမ်းကြောင်းများတွင်ပါဝင်သည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် အခွန်စနစ်ကို ရိုးရှင်းစေပြီး မမျှတသော ဦးစားပေးမှုများ ကို ဖယ်ရှားပေးရုံသာမက ကြီးမားသော စီးပွားရေးတိုးတက်မှု လမ်းကြောင်းကိုလည်း ဖန်တီးပေး နိုင်သည်။

အခွန်ကို အတန်အသင့်နှင့် တဖြည်းဖြည်းတိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် အခွန်မူဝါဒကို ရေရှည်အတိုင်းအတာဖြင့် ကျင့်သုံးခြင်း

အစိုးရမှ အခွန်ငွေတိုးမြှင့်ကောက်ခံရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချသောအခါ ကုန်ပစ္စည်းဈေးနှုန်းကို လူအများ ဝယ်ယူရန် တတ်နိုင်မှုနှင့် စားသုံးသူများမှ ဈေးနှုန်း အပြောင်းအလဲအပေါ် ခံနိုင်ရည်ရှိမှု အပါအဝင် ထည့်သွင်းစဉ်းစား ရမည့် အချက်များစွာ ရှိပါသည်။ မည်သို့သော ရုတ်တရက် ပြောင်းလဲမှုပင်ဖြစ်ပါစေ စားသုံးသူများအတွက် ကုန်ဈေးနှုန်း သိသိသာသာ မြင့်တက်မှု သည် စားသုံးသူများကို ဈေးသက်သာသည့် တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများ ဆီသို့ ဦးတည်ပေးစေနိုင်သည်။ ဤသို့ ဖြစ်လာပါက စားသုံးမှုသည် တရားဝင်အခွန်ထမ်းသော ထုတ်လုပ်သူများထံမှ ဈေးသက်သာသော တရားမဝင် ကဏ္ဍဆီသို့ ရွေ့လျားသွား စေနိုင်သောကြောင့် အစိုးရ၏အခွန်ဘဏ္ဍာကို ဆိုးရွားစွာ ထိခိုက် စေနိုင်သည်။

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် ကုန်ဈေးနှုန်းကွာခြားချက် မြင့်မားမှုသည်လည်း နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ဈေးဝယ်ထွက်ခြင်းကို တွန်းအားပေးစေနိုင်ပြီး အကျိုးဆက်အနေဖြင့် တိုင်းပြည်၏ အခွန်ဘဏ္ဍာကို အနှောင့်အယှက် ဖြစ်စေနိုင်သည်။

အကယ်၍ အခွန်နှုန်းထားများသည် အခွန်ဘဏ္ဍာ၏ အမြင့်ဆုံးအမှတ်၌ သို့မဟုတ် ကျော်လွန်၍ ရှိနေလျှင် အခွန် ဘဏ္ဍာ တိုးချဲ့မှု အနေအထားသည် စားသုံးသူဝင်ငွေ နှင့်လိုက်၍ တက်လာသဖြင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နှင့်အတူ အလယ်အလတ်နှင့် တဖြည်းဖြည်း မြင့်တက်လာသော အခွန်နှုန်းထားများသည် အခွန်ဘဏ္ဍာ မြင့်တက် စေခြင်းကို ဦးတည်စေနိုင်သည်။

အခွန်ကောက်ခံခြင်း နည်းဗျူဟာများနှင့် လုံးဝဥသသုံးပြီး ပြည့်စုံသည့် ချဉ်းကပ်မှုကို ပြန်လည်ဆန်းစစ် ရန်အတွက် ငွေကြေးဖောင်းပွခြင်း၊ မိသားစုဝင်ငွေ၊ အခွန်ဘဏ္ဍာ မျှော်မှန်းချက်များ နှင့် ဘတ်ဂျက်အစီအစဉ် များကဲ့သို့သော အဓိကအချက်များကို အစိုးရအနေနှင့် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အဆိုပြုထားသည်။

ပြဿနာအမျိုးအစား ၄။ ပြစ်ဒဏ်များ အားနည်းခြင်း

တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများ ကုန်သွယ်မှုကို ပိတ်ပင်ရန်၊ ပြင်းထန်သော ပြစ်ဒဏ်များချမှတ်ရန်နှင့် ပိတ်ဆို့ ဒဏ်ခတ် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများ အန္တရာယ်နှင့် ချမှတ်သည့် ပြစ်ဒဏ်များနှင့် ပိတ်ပင်ခြင်းများ၏ သက်ရောက်မှု ပမာဏတို့သည် တရားမဝင်ကုန်သွယ်ရေး လှုပ်ရှားမှုများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်ုပ်တို့ တိုက်တွန်းလိုသော အချက်များ ဖြစ်သည်။

လျော့ပေါ့ခြင်းနှင့် ပြီးပြည့်စုံစွာ ဖြန့်ကျက်သတ်မှတ်ထားရှိသော ပြစ်ဒဏ်များ အားနည်းခြင်းကြောင့် တရားမဝင် ကုန်ပစ္စည်းများ ကုန်သွယ်သော ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို မည်သို့မျှ မတားဆီးနိုင်ပေ။

အလားအလာရှိသော အကျိုးအမြတ်များ

ရှင်းလင်းသော ပြစ်ဒဏ်များ ချမှတ်ထားခြင်းသည် တရားမဝင်ကုန်သွယ်သူများ၏ စိတ်အားထက်သန်မှုကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပြီး ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် တရားမဝင်အလုပ်များ ကျူးလွန်ရန် မက်လုံးအကျိုး ခံစားနိုင်ခွင့်ကို နည်းပါးစေနိုင်သလို တစ်ချိန်တည်းတွင် အကောက်ခွန် အရာရှိများအကြား၌ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို တိုးတက်စေနိုင်သည်။ အကြံပြုချက်များ

တရားဥပဒေကို အားပေးဆောင်ရွက်ခြင်း။

အခက်အခဲများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် ကြာမြင့်မှုများအရ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုနှင့် သက်ဆိုင်သော နိုင်ငံတော် ဥပဒေများကို ပိုမိုခိုင်မာစေရန် ပြုလုပ်သင့်ပြီး ပုံမှန်ပြုပြင်မွမ်းမံ၍ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းခြင်းများ ပြုလုပ်သင့်သည်။ လက်ရှိဘက်ပေါင်းစုံ သဘောတူညီမှုများကို ပိုမိုခိုင်မာစေရေး လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပြီး ပြည်တွင်းပြည်ပ အနှောင့်အယှက်များအပေါ် ခံနိုင်ရည်ရှိရန် လိုအပ်သည်။ သဘောတူညီမှုများသည် ဒေသတစ်ခုစီ၏ လိုအပ်ချက် များနှင့် လိုက်ရောညီထွေရှိသည့်အတွက် ဒေသတစ်ခုစီတိုင်းတွင် ထိရောက်မှုအရှိဆုံး ဆောင်ရွက်ချက် များကို ဖော်ဆောင်နိုင်သည်။ အကယ်၍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အချက်အလက်မျှဝေခြင်း နှင့် ဒေသများတွင် ကုန်ပစ္စည်းအဝင်အထွက် ပိတ်ပင်ရန် တင်းကျပ်စွာ လိုက်နာစေခြင်းများအပေါ် အာရုံစိုက်၍ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက ဘက်ပေါင်းစုံနှင့် ဒေသအလိုက် သဘောတူညီမှုများသည် ပိုမိုခိုင်မာကြောင်းကို ပြသနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဒဏ်ကြေးများ၊ ပြစ်ဒဏ်များတိုးမြှင့်ပါ သို့မဟုတ် ပြစ်ဒဏ်ကျူးလွန်သူများကို တရားရုံးတင် အရေးယူရန်။

အကယ်၍ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများကို တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများ နှင့်တကွ ဖမ်းမိပါက ထိုကျူးလွန်သူကို တရားရုံး၌ ဒဏ်ကြေး တိုးမြှင့်ကောက်ခံခြင်းကိုဖြစ်စေ တရားစွဲခြင်းကိုဖြစ်စေ ပြုလုပ်၍ ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ပါ။ ပြစ်မှုကျူးလွန် သူကို တရားရုံး၌ တရားစွဲဆိုထားချိန်တွင် ၎င်းတို့၏ တရားမဝင်လုပ်ငန်းကို ပြိုကွဲစေရန် ထပ်ပေါင်း တရား စွဲဆိုပါက ပိုမို၍ ပြင်းထန်စေမည်ဖြစ်သည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု၏ အန္တရာယ်များကို အများပြည်သူသိရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရန်။

အများပြည်သူနှင့် အစိုးရအရာရှိများသည် တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ အန္တရာယ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အသိရှိမှု နည်းပါးခြင်းသည်လည်း တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် ပါဝင်ပတ်သက်နေသောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင်အာရှတွင် တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူသူအများဆုံးရှိသည့် နိုင်ငံများအနက် တစ်နိုင်ငံ ဖြစ်နေသည်။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုနှင့် ၎င်း၏ ရာဇဝတ်မှုဆိုင်ရာ အကျိုးဆက်များကို အများပြည်သူများ သိရှိစေနိုင်သော လူထုလှုပ်ရှားမှုတစ်ခုကို အစိုးရမှ လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းအားဖြင့် ထိရောက်မှုရှိစေနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အထူးတိုင်ကြားရေးစင်တာ ထူထောင်ရန်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်ခြင်းသည် နိုင်ငံဖြတ်ကျော် ရာဇဝတ်မှုကွန်ရက်များနှင့် အကြမ်းဖက် အဖွဲ့အစည်းများ အတွက် အလွန်အရေးပါသော ဝင်ငွေအရင်းအမြစ်တစ်ခု ဖြစ်ပြီး အာရုံစိုက်၍ ဆောင်ရွက်သင့် သလောက် မဆောင်ရွက်နိုင်သော အရေးပါသည့် ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အလွန်အရေးပါသည့် ဘဏ္ဍာငွေ အကျိုးအမြတ်ကို ရရှိနိုင်ရန်နှင့် တရားဝင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အကာအကွယ်ပေးရာ၌ ကူညီဆောင်ရွက် ပေးနိုင်သော သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာများ စုဆောင်းရန် အထူးတိုင်ကြားရေး စင်တာကို ထူထောင်ရန် အကြံပြုထားပါသည်။

တိုင်ကြားရေးစင်တာသည် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးနှင့် လုပ်ငန်းမိတ်ဖက်များအကြား အတူတကွ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နိုင်မှု ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန်နှင့် သံသယရှိသော တရားမဝင်လှုပ်ရှားမှုများနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်း အချက်အလက်များကို တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး အဖွဲ့များထံသို့ တိုင်ကြားနိုင်ရန် စိတ်ချရပြီး အဆင်ပြေချောမွေ့သည့် အစီရင်ခံမှု စနစ်တစ်ခုကို အများပြည်သူအား ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ တရားမဝင် လှုပ်ရှားမှုများ အကြောင်း သတင်းပေးသူကိုလည်း လုံခြုံစိတ်ချမှု နည်းလမ်းများဖြင့် ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရမည်။ အထိခိုက်မခံနိုင်မှု နှင့် အန္တရာယ် ရှိသည့်အတွက် သတင်းပေးသူများသည် အာဏာပိုင်များထံမှ လုံလောက်သော အကာအကွယ်မရရှိဘဲ မိမိ၏ နာမည်ကို ပေးနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ ထို့နောက် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးနှင့် အများပြည်သူ သိရှိစေရေး အတွက် စုံစမ်း ထောက်လှမ်းခြင်း ရည်ရွယ်ချက်များဆိုင်ရာ သတင်း အချက်အလက်ကို စိစစ်ကာဖြန့်ဝေနိုင်သည်။

ပြဿနာအမျိုးအစား ၅။ ဝန်ပိစေသော မူဝါဒနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကိုစောင့်ကြည့်ရန်နှင့် ကာကွယ်မှုပြုရန် မူဝါဒနှင့် တရားဥပဒေ ချဉ်းကပ်မှုများ အသင့် ရှိခြင်းသည် အလွန် အရေးပါပါသည်။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု လျော့ကျစေရေး အထောက်အကူပြုရန်အတွက် ဥပဒေ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ရေးဆွဲကျင့်သုံးသည့်အခါ ၎င်းတို့အား သေသေချာချာ ချင့်ချိန်ရေးဆွဲစေလိုပြီး ပြည်တွင်းကုန်ထုတ်လုပ်သူများကို အပိုဝန် မပိမိစေရန် EuroCham Myanmar မှ အကြံပြုလိုပါသည်။

ဥပမာအားဖြင့်- အမှတ်တံဆိပ်ကပ်ခြင်းသည် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုအတွက် ဖြေရှင်းချက်တစ်ခု မဟုတ်။ ဤသို့ အမှတ်တံဆိပ် ကပ်ခြင်းသည် စားသုံးသူများအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေသော နည်းလမ်း တစ်ခုဖြစ်ပြီး တရားဝင်ထုတ်လုပ်သူများအား လုံးမှ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ထောက်ခံထားသော်လည်း ဤကဲ့သို့သော ဥပဒေစည်းမျဉ်းအသစ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ကြောင့် ဒေသတွင်း ထုတ်လုပ်သူ များအပေါ် ရိုက်ခတ်မှုရှိမရှိ နှင့် အကျိုးအကြောင်း ဆီလျော်သော အချိန်ကာလကို ထည့် သွင်း ဆုံးဖြတ်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း အသစ်များကို ရေးဆွဲခြင်းမပြုမီ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့်အတူတကွ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နိုင်ပါက တရားဝင်ထုတ်လုပ် သူများနှင့် အစိုးရအတွက် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိသောရလဒ် တစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်သည်။

အကြံပြုချက်များ

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ

အစိုးရဥပဒေ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၏ ထိရောက်မှုအပေါ် အားသာချက်ရယူနိုင်ရန် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုများကို အစပြုခြင်းတွင်- နည်းပညာဆိုင်ရာ ဖြေရှင်းချက်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် လက်တွေ့ အသုံးချနိုင်ရေး၊

ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခြင်းအားဖြင့် ဖြေရှင်းချက်များ မျှဝေနိုင်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့် မြှင့်တင်ရေး၊ နှင့် အသိပညာ အခြေပြု ဖြန့်ကျက်ခြင်းများ ကဲ့သို့သောကိစ္စများ ပါဝင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ စက်မှုလုပ်ငန်း အဖွဲ့အစည်းများ နှင့်/သို့မဟုတ် ကုန်သည်ကြီးများ အသင်းတို့သည် အစိုးရနှင့် စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်းအကြား အရှိန်မြှင့်တင် လက်တွဲဆောင်ရွက်မှု များအတွက် အဓိက ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ရမည့် အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်သည်။

တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စီးပွားရေးရိုက်ခတ်မှုအပေါ် အကဲဖြတ်ခြင်း

ပြင်ပအေဂျင်စီများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများမှ စီစဉ်လုပ်ဆောင်ထားသည့် အကဲဖြတ်မှု တိုင်းတာချက်များကို အသုံးပြုကာ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုလုံး၏ အရွယ်အစားနှင့် ပမာဏကို တိုင်းတာခြင်း ဖြစ်သည်။ UNOCD ၏ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ကုန်သွယ်ရေးဇုန်များနှင့် ဝင်ပေါက်များ (Cross Border Trading Zones and Gates) ၊ Central Statistics Office (CSO) ၏ Trade Volumes & Statistics ၊ UN Comtrade ၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့ (IMF) ၏ Direction of Trade Statistic (DOTS) နှင့် ကမ္ဘာ့ ကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့အစည်း (WTO) ၏ Trademap များကို အကိုးအကားများအနေဖြင့် အသုံးပြုနိုင်သည်။

စက်မှုလုပ်ငန်းအကြံပေးအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ကို ကြားခံထားခြင်းအပါအဝင် European Anti-Fraud Office (OLAF)၊ နိုင်ငံတကာပြစ်မှုဆိုင်ရာ တရားရုံး၊ စီးပွားရေး ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး အဖွဲ့ အစည်း (Organisation for Economic Co-operation and Development)၊ Europol၊ WTO၊ ကမ္ဘာ့ အကောက်ခွန် အဖွဲ့အစည်း စသည်တို့နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဤပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင် ရန်အတွက် အထူးအဖွဲ့ များပါဝင်သည့် ကမ္ဘာ့လုံးဆိုင်ရာကွန် ရက်တစ်ခု အဆင့်သို့ မြှင့်တင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

armāwmf m0fı@

နိဒါန်း

နိုဝင်ဘာ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော Automotive Advocacy Group သည် ဥရောပတွင် ရုံးချုပ်များ ထားရှိကာ မော်တော်ယာဉ်အမှတ်တံဆိပ်များကို တရားဝင် တင်သွင်းသူများနှင့် ဖြန့်ဖြူးသူများကြားတွင် ဦးဆောင် ရပ်တည်လျက်ရှိသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် ဤအဖွဲ့သည် ၎င်း၏ အဖွဲ့ဝင်များ၏ နိုင်ငံတကာ အတွေ့အကြုံ နှင့် အသိပညာများအပေါ် အခြေခံကာ မြန်မာအစိုးရကို အထောက်အကူဖြစ်စေသော မူဝါဒ အကြံပြုချက်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။ ဥရောပ မော်တော်ယာဉ် အမှတ်တံဆိပ်များသည် မော်တော်ယာဉ် သုတေသန နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး (R&D) ကဏ္ဍတွင် ကမ္ဘာ့အကြီးမားဆုံး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအဖြစ် ရှိနေပြီး ဆန်းသစ် တီထွင်မှု အပိုင်း၌ တစ်နှစ်လျှင် ပေါင် ၅၄ ဘီလီယံ သုံးစွဲလျက် ရှိသည်။ ထိုပမာဏသည် အမေရိကန်မှ သုံးစွဲသောစရိတ် (ပေါင် ၁၈.၅ ဘီလီယံ) ၏ သုံးဆန်းပါးခန့် ရှိပေသည်။ ထို့အပြင် ဥရောပ မော်တော်ယာဉ်လုပ်ငန်း သည် အလုပ်သမားဦးရေ ၂,၅၀၁,၇၈၇ ကို တိုက်ရိုက်အလုပ်ခန့်ထားပြီး တစ်ဆင့်ခံ အလုပ်ရှင်များကိုပါ ထည့်သွင်း စဉ်းစားပါက ဥရောပတွင် အလုပ်သမားဦးရေ ၁၀ သန်းကျော်အထိ အလုပ်ခန့်အပ် ထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ မော်တော်ယာဉ်အစီးရေသည် လူဦးရေ ၁၀၀၀ လျှင် ယာဉ်အစီး ၂၀ နှုန်း ဖြင့် နိုင်းယုဉ်ကြည့်ပါက ပျမ်းမျှအားဖြင့် နည်းပါးသေး၍ လာမည့်နှစ်များတွင် အသစ်ဖြစ်၍၊ ဘေးကင်းစိတ်ချရပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု မရှိသော မော်တော်ယာဉ်များ ၏ ဝယ်လိုအား တိုးပွားလာရန် မျှော်လင့်ထားသည်။ အစိုးရက ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် သတ်မှတ်စံနှုန်းများဖြင့် ကိုက်ညီသော မော်တော်ဆိုင်ကယ်စီး ဦးထုပ် အရည်အသွေးစံနှုန်းများ နှင့် လေထု ညစ်ညမ်းစေသည့် ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှု နှင့် ပတ်သက်၍ ခွင့်ပြုသည့်ပမာဏဆိုင်ရာစံနှုန်းများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့်မူဝါဒအသစ်များကိုအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ကတိပြုခဲ့သည်ကို EuroCham Automotive Advocacy Group မှ ကြိုဆိုလျက်ရှိသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မော်တော်ယာဉ်လုပ်ငန်း ၏ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အတွက် အောင်မြင်မှုသည် ဤအဖွဲ့၏ ၂၀၁၉ အတွက် ဦးစားပေး လုပ်ဆောင်စရာများ အနေဖြင့် ခွဲခြားသတ်မှတ် ထားသည့် များစွာသောအကြောင်းအရာများ အပေါ်တွင် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် မူတည်လျက်ရှိသည်။ ရန်ကုန်မြို့သည် မော်တော်ယာဉ်အမှတ်တံဆိပ်များ အတွက် အချက်အချာကျသော ဈေးကွက်တစ်ခုဖြစ် သောကြောင့်မြို့တော်အတွင်းသို့ တင်သွင်းသော မော်တော်ယာဉ်များ မှတ်ပုံတင်ခြင်း နှင့်ပတ်သက်၍ အချိန်ကြာမြင့်သည့် ပြဿနာကိုကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် သင့်လျော်သောအစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများကို ကျွန်ုပ်တို့ အကြံပြုလျက်ရှိသည်။ ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်း (WTO) မှ ထုတ်ပြန်သော စည်းမျဉ်းများနှင့် မကိုက်ညီသော သွင်းကုန်များအပေါ် ကန့်သတ်ချက်များသည် မော်တော်ယာဉ် ကဏ္ဍတွင် ကမ္ဘာ့ဦးဆောင်သူများ ဖြစ်သော ဥရောပအမှတ်တံဆိပ်များအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ပို၍တွန့်ဆုတ်စေသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်အချိန်ကာလ မြန်မာနိုင်ငံ၏ မော်တော်ယာဉ်လုပ်ငန်း အနာဂတ်ကို ပြည်တွင်းအဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုန်သည်ကြီးများအသင်း အပါအဝင် အဖွဲ့အစည်းအားလုံး နှင့်အတူ သင့်တင့် လျောက်ပတ်စွာ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

White Book 2019 ၏ မော်တော်ယာဉ်အခန်းကဏ္ဍ အကြံပြုချက်များမှာ ဥရောပ-အာဆီယံစီးပွားရေးကောင်စီ (EU-ASEAN Business Council) "အာဆီယံ၏မော်တော်ယာဉ်လုပ်ငန်း - ကမ္ဘာ့အဆင့်အခန်းကဏ္ဍဆီသို့ တိုးမြှင့် ရန်နှင့် ဘေးကင်းစိတ်ချရမှု မြှင့်တင်ရန်။ အောက်တိုဘာလ ၂၀၁၇" နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁ - ရန်ကုန်မြို့၌ မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ခြင်း

ဧပြီလ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှစတင်၍ အစိုးရသည် ယာဉ်ကြောပိတ်ဆို့မှုလျော့ချရန်နှင့် ကားပါကင်လိုအပ်မှု လျော့ကျစေရန် အတွက် ရန်ကုန်မြို့ရှိ ကားပါကင် ထောက်ခံချက်စနစ်ကို ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်သည့်အချိန်မှ စတင်၍ တရားဝင် တင်သွင်းသူများ နှင့် ဖြန့်ဖြူးသူများသည် တင်သွင်းလာသော မော်တော်ယာဉ်များကို ရန်ကုန်မြို့တွင် မှတ်ပုံတင်ခွင့် မရှိတော့ပေ။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ တွင် အစိုးရသည် လက်ရှိအခြေအနေကို ဖြေရှင်းရန် အဖြေတစ်ခုအနေဖြင့် ရန်ကုန်လိုင်စင် YVQC ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် လျာထားခဲ့သော်လည်း မည်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်မျှ ချမှတ် နိုင်ခြင်း မရှိသေးပေ။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် နှင့် ကတိပြု လုပ်ဆောင်ရမည့် ကိစ္စများကို ပြန်လည် စဉ်းစားစေရုံမျှမက အစိုးရအနေဖြင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး နှင့် အများပြည်သူ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးတိုးတက်စေရန် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်မည့် နိုင်ငံတော်ဝင်ငွေကို သိသိသာသာဆုံးရှုံး နေပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- ထိပ်သီးဥရောပ မော်တော်ယာဉ်အမှတ်တံဆိပ်များမှ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI) များကို ပိုမိုဆွဲဆောင် နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

- ရန်ကုန် အရောင်းပြခန်းများရှိ မော်တော်ယာဉ်အမှတ်တံဆိပ်များအကြား ဈေးကွက်မျှတမှုကို မြှင့်တင်ပေး နိုင်သည်။
- ရန်ကုန်လိုင်စင် YVQC စနစ် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်မှုကြောင့် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေပိုမိုရရှိနိုင်သည်။
- ရန်ကုန်တွင် မှတ်ပုံတင်သော CBU (အစီးလိုက် တင်သွင်းသည့်စနစ်) နှင့် SKD (တစ်ဝက်တစ်ပျက် တင်သွင်းသည့်စနစ်) နှစ်မျိုးစလုံး၏ မော်တော်ယာဉ် အရေအတွက်ကို တောင့်ကြည့်နိုင်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- ရန်ကုန်လိုင်စင် YVQC ကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် အသစ်တင်သွင်းလာသော မော်တော်ယာဉ် များကို မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန်။

ရန်ကုန်လိုင်စင် YVQC ၏ အပြီးသတ်မှုကြမ်းအရ ရန်ကုန်မြို့သို့ အသစ် တင်သွင်းလာသော မော်တော် ယာဉ်များကို မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုရန်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂ - CIF တန်ဖိုးဒေါ်လာ ၁၀၀,၀၀၀ အထက်ရှိသော လူစီးကားများ တင်သွင်းမှုများ အပေါ် တားမြစ်ထားခြင်း

ကုန်ကျစရိတ် ၊ အာမခံနှင့် ပို့ကုန်ပစ္စည်း (CIF) တန်ဖိုး ဒေါ်လာ ၁၀၀,၀၀၀ အထက်တန်ဖိုးရှိသော လူစီးဇိမ်ခံ ကားများ တင်သွင်းခြင်းကို ၂၀၁၈ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းမှ စတင်၍ တားမြစ်ခံထားရပါသည်။ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဥရောပ မော်တော်ယာဉ် ထုတ်လုပ်သူများ၏ အဓိကဈေးကွက် အစိတ်အပိုင်းအပေါ် ပစ်မှတ်ထားနေသော ဥရောပ အမှတ် တံဆိပ်များ အပေါ်တွင် ထိခိုက်မှုရှိနေသည်။ ထို့အပြင် တားမြစ်ချက်ကို ရှင်းပြရန် မည် သည့် သက်သေအထောက်အထားမျှ မရှိသကဲ့သို့ အသိပေးကြေညာချက်လည်း မထုတ်ပြန်ခဲ့ပေ။

ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ လက်အောက်ရှိ အကောက်ခွန်နှင့် ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ ဘုံသဘောတူညီချက် (GATT 1947) အပိုဒ်ခွဲ ၁၂/၁ အရ စာချုပ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ငွေပေးငွေယူ ရှင်းတမ်းများကို အခက်အခဲမရှိ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် အရေးယူဆောင်ရွက်ရမည့် အထူး အခြေအနေများ ရှိမှသာ တင်သွင်းကုန်များကို ပိတ်ပင်ခွင့်ရှိပါသည်။ အဆိုပါတင်သွင်းကုန်များကို ပိတ်ပင်ရာတွင်လည်း အချိန်အတိုင်းအတာ ကန့်သတ်ထားရမည်ဖြစ်ပြီး အရေးပေါ်အခြေအနေများ မရှိတော့သည့် အချိန်တွင် ပိတ်ပင်မှုကို ပယ်ဖျက်ပေးရမည် ဖြစ် ပါသည်။ (အပိုဒ်ခွဲ ၁၂/ ၂/ ၁)။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- WTO စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ၏ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော စည်းမျဉ်းချိုးဖောက်မှုကို ရှောင်ရှားနိုင်မည်။
- လူစီးဇိမ်ခံကားများ တင်သွင်းခြင်းသည် အစိုးရအား သိသာသော နိုင်ငံတော်ဝင်ငွေပမာဏ ကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည်။

EuroCham Myanmar ၏ သုံးသပ်ချက်အရ CIF တန်ဖိုး ဒေါ်လာ ၁၀၀,၀၀၀ အထက်ရှိသော ကားငါးစီးကို ဥရောပကုန်အမှတ် တံဆိပ်များ၏ တရားဝင် တင်သွင်းသူများနှင့် ဖြန့်ဖြူးသူ များက ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ရောင်းချနိုင်ခဲ့သည်။

CC အမျိုးအစား	စုစုပေါင်း ရောင်းရနှုန်း (ယူနစ်)	စုစုပေါင်း အခွန် ^a	စုစုပေါင်း ဝင်ငွေခွန်	စုစုပေါင်း CIF	စုစုပေါင်းဝင်ငွေခွန် + (စုစုပေါင်းအခွန် - CIF)
စုစုပေါင်း	၅	ဒေါ်လာ ၉၄၃,၁၉၂	ဒေါ်လာ ၂၂၈,၄၉၉	ဒေါ်လာ ၅၉၇,၈၅၉	ဒေါ်လာ ၅၃၇,၈၃၄

- ဇိမ်ခံမော်တော်ယာဉ်များမှ ဝင်ငွေများသည် လိုအပ်သော လမ်းတည်ဆောက်မှုများ (ဥပမာ ကားပါကင် ဧရိယာများနှင့် ခုံးတံတားများ)နှင့် ပြည်သူပိုင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို မြှင့်တင်နိုင် သည်။

အကြံပြုချက်များ

- CIF တန်ဖိုး ဒေါ်လာ ၁၀၀,၀၀၀ ကျော်ရှိသော မော်တော်ယာဉ်များ တင်သွင်းခြင်းကို တားမြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်အတွက် တရားဝင် ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်းနှင့် မည်သည့် အခြေအနေများတွင် ယင်း တားမြစ်ချက်အားဖယ်ရှားမည်ကို ထုတ်ပြန်ပေးရန်။
- နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်မှုကို လျှော့ချရန်ထက် တိုးချဲ့မှု လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် CIF တန်ဖိုး ဒေါ်လာ ၁၀၀,၀၀၀ ကျော်ရှိသော မော်တော်ယာဉ်များ တင်သွင်းခြင်းကို ခွင့်ပြုပေးရန်။

WTO စည်းမျဉ်းများအရ CIF တန်ဖိုး ဒေါ်လာ ၁၀၀,၀၀၀ ကျော်ရှိသော လူစီးကားများ တင်သွင်းမှုအပေါ် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ကန့်သတ်မှုများကို ပြန်လည်စဉ်းစားသင့်မည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ အပြိုင်တင်သွင်းသူများ

မြန်မာနိုင်ငံသည် အခြားနိုင်ငံမှ မော်တော်ယာဉ်များကို တရားဝင်ဖြန့်ချိရေး စနစ်အစား လမ်းကြောင်းမှတစ်ဆင့်တရားဝင်တင်သွင်းခြင်းကို ကန့်သတ်ရန် အရေးကြီးသော ပြုပြင်မှုများကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက် ရှိသော် လည်း မမျှတသောယှဉ်ပြိုင်မှုကို ဖယ်ရှားရှင်းလင်းရန်နှင့် ဝယ်ယူသူများကို ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှုများ ပံ့ပိုးနိုင်ရန် နောက်ထပ်အဆင့်များလိုအပ်နေသေးသည်။ တရားဝင် တင်သွင်းသူ များနှင့် ဖြန့်ဖြူးသူများ လိုက် နာရမည့် တင်းကျပ်သောစံနှုန်းများအပေါ်အခြေခံထားခြင်း မဟုတ်သဖြင့် အကောက်ခွန်ဌာနတွင် ကြေညာ ထားသော CIF တန်ဖိုးသည် အဓိကအကြောင်းအရာအဖြစ် ကျန်ရှိနေပြီး ယင်းသည် တရားမဝင် အပြိုင်တင်သွင်းသူ များကြောင့် မမျှတသော ကျင့်သုံးမှုများအဖြစ်သို့ ဦးတည်စေနိုင်သည်။ ထို့အပြင် အာမခံခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲ မရှိခြင်းသည် ကုန်ပစ္စည်းသည် အရည်အသွေးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် စံသတ်မှတ်ချက်များ အတိုင်း မပြည့်မီပါက မော်တော်ယာဉ် ဝယ်ယူသူများတွင် မည်သည့်အာမခံမျှ မရရှိခြင်း နှင့်မည်သည့်လျော်ကြေးငွေမျှ တောင်းခံနိုင်မှု မရှိခြင်းကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- မော်တော်ယာဉ်ကဏ္ဍတွင် ဈေးကွက်မျှတမှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ခြင်း။
- ဝယ်ယူသူ၏ လုံခြုံမှုနှင့် စိတ်ကျေနပ်မှု ရရှိစေခြင်း - Safety recall များ၊ အာမခံ၊ အပိုပစ္စည်းများရရှိနိုင်မှု။
- စီးပွားရေး/အလုပ်အကိုင်အပေါ် ကောင်းမွန်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိခြင်း- နည်းပညာလွှဲပြောင်းပေးနိုင်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားထားသော အလုပ်သမားအင်အား
- နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ(FDI) ကို ပိုမိုဆွဲဆောင်နိုင်သောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဂုဏ်သတင်း တက်စေနိုင်ခြင်း။

အကြံပြုချက်များ

- အပြိုင်တင်သွင်းသူများမှ အကောက်ခွန်ဌာနတွင် ကြေညာထားသော CIF တန်ဖိုးနှင့် တူညီသောပစ္စည်း မော်ဒယ်လ်အတွက် တရားဝင်တင်သွင်းသူများနှင့် ဖြန့်ဖြူးသူများမှ ကြေညာထားသော တန်ဖိုးကို နှိုင်းယှဉ် ကြည့်ပါ။
- တရားဝင်တင်သွင်းသူနှင့် အပြိုင်တင်သွင်းသူများသည် အာမခံနှင့် နောက်ဆက်တွဲ ဝန်ဆောင်မှုကို ပံ့ပိုးပေးစေရန် အကြံပြုလိုသည်။
- အလုပ်ရုံအတွက် အနည်းဆုံး လိုအပ်ချက်များ (ဥပမာ လုံခြုံရေးပစ္စည်းများ၊ ဘီးအလိုင်းမင်းချိန်ကိရိယာ၊ဝန်ချီစက်များ)

အပြိုင်တင်သွင်းသူများမှ အကောက်ခွန်ဌာန ကြေညာထားသော CIF တန်ဖိုးနှင့် တူညီသောမော်ဒယ်အတွက် တရား ဝင်တင်သွင်းသူများမှ ကြေညာထားသော တန်ဖိုးကို တန်းညှိခြင်းအားဖြင့် မော်တော်ယာဉ် အခန်းကဏ္ဍတွင် မျှတသော ဈေးကွက် ဖန်တီးမှုကို ပံ့ပိုးရန်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄။ မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် စစ်ဆေးခြင်း

မော်တော်ယာဉ်များကို မှတ်ပုံတင်နိုင်သော မြို့သုံးခုသာရှိသည် (ရန်ကုန်၊ မန္တလေးနှင့် နေပြည်တော်)။ ဆိုလိုသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိအခြားမြို့များမှ ကားပိုင်ရှင်များနှင့် အရောင်းကိုယ်စားလှယ်များသည် မှတ်ပုံတင်လိုပါက အဆိုပါ အဆိုပါမြို့များထဲမှ တစ်နေရာသို့ မော်တော်ယာဉ်များအား မောင်းနှင်ကာသွားရောက်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ ထို့အပြင် မှတ်ပုံတင်ခြင်းစတင်လုပ်ဆောင်ထားသည့် သုံးနှစ်တာကာလအတွင်း လိုင်စင်အသစ်လဲရန်အတွက် ကုန်းလမ်း ပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (RTAD) သို့ မော်တော်ယာဉ်ကို ယူဆောင်သွားရန်လိုအပ်ပြီး ထို့နောက်ပိုင်းတွင် နှစ်နှစ် တစ်ခါယူဆောင်သွားရန်လိုအပ်သည်။

လက်ရှိစနစ်တွင် အဓိကပြဿနာနှစ်ရပ်ရှိသည်

- အရောင်းကိုယ်စားလှယ်များ ကားမောင်းရခြင်းအတွက် အန္တရာယ်များခြင်း၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စရိတ် တိုးစေခြင်း၊ မော်တော်ယာဉ်ကို RTAD သို့ ယူဆောင်သွားရန် လိုအပ်သည့်အတွက် ကြာမြင့်စွာ စောင့်ဆိုင်း ရခြင်း။
- မော်တော်ယာဉ် များစစ်ဆေးခြင်းသည် အမြင်သက်သက်ဖြင့် မလုံလောက်ပေ။ လုံခြုံရေးစစ်ဆေးမှု (ဘရိတ်၊ မီး၊ suspension စသည်) သို့မဟုတ် ဓာတ်ငွေ့ထုတ်လွှတ်မှုစစ်ဆေးခြင်း(အိတ်ဖောမီးခိုး ထုတ် လွှတ်မှုများ၊ ဆီယိုစိမ့်မှု၊ စသည်) များသည် စစ်မှန်မှုမရှိပေ။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- ပိုမိုမြန်ဆန်သော ယာဉ်မှတ်ပုံတင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြင်ပရှိ တရားဝင်တင်သွင်းသူများ နှင့်အရောင်းကိုယ်စားလှယ်များ အတွက် ပြုလုပ်ပေးနိုင်ပါက ရန်ကုန်၊ မန္တလေးနှင့် နေပြည်တော်ရှိ ကညန ရုံး များတွင်လျှောက်လွှာတင်ခြင်းများ နည်းပါးသွားမည် ဖြစ်သည်။ စစ်ဆေးရေး လျှောက်လွှာများ ထုတ်ပေး ရန်တာဝန်ရှိသော ကြားခံအဖွဲ့ အစည်းများကို စစ်ဆေးရန်နှင့် စောင့်ကြပ်ကြည့်ရှုရန် ကညနရုံး မှ ဝန်ထမ်းများ အား တာဝန်လွှဲပြောင်းပေးနိုင်သည်။ ထို့အပြင် စစ်ဆေးမှုများ လုပ်ဆောင်ရန် ကြားခံအဖွဲ့ အစည်း များကို ခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် ကညနမှအခကြေးငွေများကို ကောက်ခံနိုင်သည်။
- နောက်ဆုံးတွင် ကြားခံအဖွဲ့ အစည်းများသည် ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ ကျင့်သုံးမှုကောင်းများ နှင့် အညီ နောက်ဆုံးပေါ် နည်းပညာများနှင့် စက်ကိရိယာများကို အသုံးပြုကာ ကျွမ်းကျင်နံ့စပ်သော စစ်ဆေးမှုများကို အကောင်းဆုံးလုပ်ဆောင်လာနိုင်မည်။

အကြံပြုချက်များ

- ပထမအကြိမ်မှတ်ပုံတင်ခြင်း။ တရားဝင်တင်သွင်းသူများ နှင့် အရောင်းကိုယ်စားလှယ်များအား ရန်ကုန်၊ မန္တလေး နှင့် နေပြည်တော်၌ ရှိသော ကညနရုံးများသို့ မော်တော်ယာဉ်အသစ်များ ကို မောင်းယူသွားရန်မလိုဘဲ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုသင့်သည်။ ဆိုက်ကပ်သည့်ဆိပ်ကမ်း၌ အကောက်ခွန်နှင့် ကညနရုံးများ အကြား တစ်ထိုင်တည်းပြီးစီးနိုင်သော ဌာနများ (One-stop Centres) ကို ဖန်တီးခြင်းအားဖြင့် အဆိုပါ မော်တော်ယာဉ်အသစ်မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို လွယ်ကူစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။ မော်တော်ယာဉ် မှတ်ပုံတင်နံပါတ် (VIN) နှင့် အင်ဂျင်နီယာများ ခွဲခြစ်ခြင်းနှင့် RTAD ၏ နည်းလမ်းများတွင် လိုအပ်သည့် အတိုင်း ပုံများအပါအဝင် စာရွက်စာတမ်းများ အားလုံးကို တရားဝင်တင် သွင်းသူများနှင့် အရောင်းကိုယ်စားလှယ်များမှ ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။ သံလိုက် အာရုံခံစနစ်များ ပြန်လည် မိတ်ဆက်ခြင်း ကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်သည်။
- စစ်ဆေးခြင်း။ မော်တော်ယာဉ်များ၏ မှတ်ပုံတင်သက်တမ်းတိုးခြင်းကို မလုပ်ဆောင်မီ ယာဉ်ပိုင်ရှင်များသည်တရားဝင်စစ်ဆေးရေးလက်မှတ်ကို ပေးအပ်ရန်လိုအပ်သည်။ တရားဝင်အရောင်း ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်ခန့်အပ်ထားသောစက်ပြင်အလုပ်ရုံများအပါအဝင် ကြားခံအဖွဲ့ အစည်းများအား ကညနက တရားဝင်လက်မှတ်ထုတ်ပေးပိုင်ခွင့်များ ပေးအပ်ရန်

လျှောက်ထားသူများအတွက် ပိုမိုမြန်ဆန်သော မှတ်ပုံတင်စနစ်ကို ရရှိစေရန် အကောက်ခွန်ရုံးနှင့် ကညနရုံးများကြားတွင် one stop centres များ ဖန်တီးပေးရန် နှင့် နိုင်ငံတကာ ကျင့်သုံးမှုကောင်းများ နှင့်ကိုက်ညီသော ကျွမ်းကျင်သည့် စစ်ဆေးမှုများကို မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျင့်သုံးရန် သေချာမှုရှိစေရန်

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၅။ အငှားသိုလှောင်ရုံရှိ လိုင်စင်ရပစ္စည်းများ

ကြေညာချက်များနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များကို သီလဝါအထူးစီးပွားရေးစက်မှုစီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီ (Thilawa SEZ Management Committee) တွင် အများသိစေရန် ကြေညာထားပါသည်။ SEZ သိုလှောင်ရုံ (အမှတ် ၅/၂၀၁၆) ၏ လမ်းညွှန်မှုအရ စာရင်း သွင်းထားသောကုန်ပစ္စည်းနှင့် အာမခံငွေသွင်းထားသော ကုန်ပစ္စည်းများကို သိုလှောင်ရုံအလွတ်များတွင်ထားနိုင်သည်။ လိုင်စင်လိုသော ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည့်လမ်းညွှန်ချက် မျှမရှိပါ။ လက်ရှိဖြေစည်းမှု မူဘောင်အောက်တွင် သီလဝါအထူးစီးပွားရေးစက်မှုစီမံခန့်ခွဲရေးကော်မတီ သိုလှောင်ရုံတွင် ထားရန် လိုင်စင် လိုသော ပစ္စည်းများကို ကန့်သတ်တားမြစ်သည်သို့မဟုတ် ခွင့်ပြုသည် စသော လမ်းညွှန်ချက် သတိပေးချက် မရှိသေးပါ။ သို့သော် လက်တွေ့မှာ လိုင်စင်မလိုသော ပစ္စည်းများ (ဥပမာ-အစားထိုးပစ္စည်းများ) ကိုသာ သိုလှောင်ရုံတွင် သိမ်းဆည်းနိုင်သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- သီလဝါ ရှေ့ပြေးစီမံကိန်း သည်အကောက်ခွန်ဌာနကို နိုင်ငံတော်အဆင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများမဆောင်ရွက်သေးအချိန်တွင် လိုအပ်သော အဆင့်များကို အချိန်မီခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် အငှားသိုလှောင်ရုံများနှင့် လိုင်စင်လိုသော ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော ပြဿနာများကို လေ့လာ နိုင်ရန်အတွက် ကူညီပေးနိုင်သည်။
- လိုင်စင်လိုသော ပစ္စည်းများကို သိုလှောင်ရုံအတွင်း သိုလှောင်ခွင့်ပြုခြင်းအားဖြင့် အကောက်ခွန်ဌာနသို့ မရောက်ရှိမီအလျှင် ဦးစွာ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော လိမ်လည်မှုများကို သိသာစွာ လျော့ကျစေနိုင်သည်။
- ပစ္စည်းထောက်ပံ့ပေးသူ၏ ကုန်ပစ္စည်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဒေသခံဝယ်ယူ အသုံးပြုသူများအနီးတွင် ရှိသည့်အတွက် တင်သွင်းသူများအနေဖြင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမည်ဖြစ်ပြီး ကုန်ပစ္စည်းပို့ဆောင်ရန် လိုအပ်သော အချိန်ကို လျော့ကျစေမည် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဤကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ဒေသခံ စားသုံးသူများ၏ လိုအပ်ချက်အလိုက် သက်ဆိုင်ရာစည်းကြပ်ခွန်များနှင့် အခွန်အကောက်များကို ခွဲ၍ပေးဆောင်စေနိုင်သဖြင့် ဒေသတွင်းစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၏ ငွေစီးဆင်းမှုကို ကြီးမားစွာ တိုးတက်စေမည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- လိုင်စင်လိုသော ပစ္စည်းများကို သိုလှောင်ရုံအတွင်း သိုလှောင်ခွင့်ပြုခြင်းအားဖြင့် သီလဝါရှိ ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းစတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
- မြန်မာနိုင်ငံရှိ အငှားသိုလှောင်ရုံအတွက် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအသစ်များကို ဆွေးနွေးရာ၌ လိုင်စင်လိုသော ပစ္စည်းများနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန်။
- EuroCham Logistic Advocacy Group မှ တင်ပြထားသော အကြံပြုချက်စာရင်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်။ (ပြဿနာအမှတ် ၃)

ကုန်ပစ္စည်းသယ်ယူမှုအချိန် သက်သာစေရန်နှင့် ဒေသတွင်း စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ငွေစီးဆင်းမှု ကောင်းမွန် တိုးတက်စေရန် လိုင်စင်လိုသော ပစ္စည်းများ သိုလှောင်ရန်အတွက် သီလဝါ ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းကို အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၆ - လမ်းတံတားခွန်

CBU နှင့် SKD မော်တော်ယာဉ် အခွန်များအကြား၌ ထူးခြားစွာ ကွဲပြားသောခြားနားချက်မှာ မြန်မာ နိုင်ငံအတွင်းမော်တော်ယာဉ်များ တပ်ဆင်ရန် ထုတ်လုပ်သူများထံသို့ နောက်ထပ် အမှတ်တံဆိပ်များပိုမိုလာ ရောက်၍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံစေရန်ဦးတည်စေခြင်းဖြစ်သည်။ SKD လိုင်စင်လျှောက်လွှာအသစ် ခုနစ်မျိုးကို မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင် (MIC) မှ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အတည်ပြုခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ သို့ CBU စနစ် ဖြင့် မော်တော်ယာဉ်များ အနည်းငယ်သာတင်သွင်းခဲ့သည့် အတွက် နိုင်ငံတော်ဝင်ငွေ သိသိသာသာ လျော့နည်းခဲ့ရသည့်အပြင် လာမည့်နှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့တွင်း နှင့် အခြားမြို့များ၌ မောင်းနှင်မည့် မော်တော်ယာဉ် များသည် SKD မော်ဒယ် များ ဖြစ်လာမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် လက်ရှိအခွန်စနစ်တွင် လမ်းတံတားမှတ်ပုံတင်ခွန်မှာ ပမာဏ အလွန်နည်းသော CBUအစီးရေ များ အပေါ်တွင် သာမှီခိုလျက်ရှိသည်။

CBU များအတွက် အခွန်ကောက်ခံမှုဇယား

အင်ဂျင်ပါဝါ	အကောက်ခွန်	အထူးကုန်စည်ခွန်	ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်	လမ်းတံတားမှတ်ပုံတင်အခွန်
၁၃၅၀ cc အောက်	၃၀%	၀%	၅%	၃၀%
၁၃၅၁ cc - ၁၅၀၀ cc	၃၀%	၀%	၅%	၅၀%
၁၅၀၁ cc - ၂၀၀၀ cc	၃၀%	၁၀%	၅%	၅၀%
၂၀၀၁ cc - ၄၀၀၀ cc	၄၀%	၃၀%	၅%	၈၀%
၄၀၀၁ cc - ၅၀၀၀ cc	၄၀%	၅၀%	၅%	၈၀%
၅၀၀၁ cc အထက်	၄၀%	၅၀%	၅%	၁၂၀%

SKD များအတွက် အခွန်ကောက်ခံမှုဇယား

အင်ဂျင်ပါဝါ	အကောက်ခွန်	ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန်	လမ်းတံတားမှတ်ပုံတင်အခွန်	မှတ်ပုံတင်ကြေး
၁၅၀၀ cc အောက်	၅%*	၅%	၀%	၂၀၀,၀၀၀ ကျပ်
၁၅၀၁ cc - ၂၀၀၀ cc	၅%*	၅%	၀%	၂၀၀,၀၀၀ ကျပ်
၂၀၀၁ cc - ၄၀၀၀ cc	၅%*	၅%	၀%	၂၀၀,၀၀၀ ကျပ်
၄၀၀၁ cc အထက်	၅%*	၅%	၀%	၂၀၀,၀၀၀ ကျပ်

* SKD အစိတ်အပိုင်းများအတွက် အခွန်ကောက်ယူခြင်း၊ အစိတ်အပိုင်းများအား အာဆီယံနိုင်ငံများအတွင်းမှ တင်ပို့လာပါက တန်ဖိုးမှာ ၀% ဖြစ်ကြောင်းသတိပြုပါ။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- SKD မော်တော်ယာဉ်များအတွက် အခွန်အကောက်များ တိုးမြှင့်ရာ၌ CBU မော်တော်ယာဉ်များအတွက် ဝယ်လိုအားများဖန်တီးခြင်းဖြင့် အစိုးရအမြတ်ငွေ တိုးစေနိုင်သည်။
- အခြေခံလမ်းဆောက်လုပ်မှုနှင့် အများပြည်သူ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များ တိုးပွားလာစေသည်။
- ထုတ်လုပ်သူများကို SKD စနစ်မှ CKD စနစ်သို့ရွှေ့ပြောင်းရန် အားပေးစေသည်။
- ရေတိုအောင်မြင်မှုထက် ရေရှည်ပန်းတိုင်များအပေါ် အခြေခံထားသည့် မြန်မာနိုင်ငံ မော်တော်ယာဉ်လုပ်ငန်း ၏ဖွံ့ဖြိုးကြီးထွားမှု ကြာရှည် တည်တံ့စေရန် အားပေးစေသည်။
- လမ်းတံတားမှတ်ပုံတင်အခွန်အတွက် အခွန်စနစ်ကို ရှင်းလင်းလွယ်ကူစေသည်။

အကြံပြုချက်များ

- CBU နှင့် SKD တင်သွင်းသူများ အတွက်အကျိုးဝင်စေရန် လမ်းတံတားမှတ်ပုံတင်အခွန်ကို ပြောင်းလဲ ကောက်ခံပါ။

လမ်းတံတားမှတ်ပုံတင်အခွန် (၈၈% X CIF ကို အခြေခံသည်)	၂၀၀၀ cc အောက်	၂၀%
	၂၀၀၁ cc အထက်	၃၀%

CBU နှင့် SKD တင်သွင်းသူများအတွက် အကျိုးဝင်စေရန် လမ်းတံတားမှတ်ပုံတင်အခွန် ကို တိုးချဲ့ကောက်ခံရန်။

ဆောက်လုပ်ရေးနှင့်အခြေခံအဆောက်အအုံ

နိဒါန်း

EuroCham Myanmar Construction and Infrastructure Advocacy Group (EMCIAG) ကို စက်တင်ဘာလ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး စတင်ဖွဲ့စည်းသည့်အချိန်မှစ၍ မကြာသေးခင်အချိန်အထိ တတိယအကြိမ်မြောက် စာတမ်းကို ရေးသားခဲ့သည်။ EMCIAG သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတိုးတက်စေရန် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI) အတွက် ပိုမိုဆွဲဆောင်မှုရှိသော အနာဂတ်ကိုဖော်ဆောင်ပေးခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၊ ပြည်တွင်းစီးပွားရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းများနှင့်အတူ နီးကပ်စွာ လုပ်ဆောင်ရန် ကတိကဝတ် ထားရှိသည့် မြောက်များစွာသော ဥပဒေပရော့ဆောင်ကုမ္ပဏီများကို ကိုယ်စားပြုပါသည်။ အဖွဲ့ဝင်များသည် စီးပွားရေး၊ လူမှုတိုးတက်ရေးနှင့် ကြီးပွားရေးကို အဓိကမောင်းနှင်မှုများမှ တစ်ခုဖြစ်သည့် ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းတွင် အခရာကျသူများ ဖြစ်သည်။

၎င်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွက်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ရည်မှန်းချက်ဖြစ်သည့် လုံခြုံသော၊ ငွေကြေးထိထိရောက်ရောက် သုံးစွဲသော၊ ပတ်ဝန်းကျင် အကျိုးပြုသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် အထူး အရေးကြီးသည်။ ထိုရလဒ်များကို ရရှိအောင်မြင်နိုင်ရန် ပုဂ္ဂလိကနှင့် အများပြည်သူကဏ္ဍအကြား အကျိုးဖြစ်ထွန်းသော ဆက်ဆံရေးတစ်ရပ်ရှိရန် အလွန်အရေးကြီးသည်။ EuroCham Myanmar သည် မြန်မာနိုင်ငံစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိစေရာ၌ ကူညီထောက်ပံ့မှု ပေးနိုင်ရန်အတွက် မြန်မာအစိုးရနှင့် ဆက်ဆံရေးကို ခိုင်မာအားကောင်းစေရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။

EMCIAG ၏ ရည်မှန်းချက်သည် မြန်မာအစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များအား ဆောက်လုပ်ရေးအခန်းကဏ္ဍ၏ စိန်ခေါ်မှုများအပေါ် ခြုံငုံသုံးသပ်သည့်အမြင်ကို ပံ့ပိုးပေးရန်ဖြစ်ပြီး ဤစိန်ခေါ်မှုများကို မည်ကဲ့သို့ အောင်မြင်စွာ အကောင်းဆုံးကျော်လွှားကာ ခိုင်မာစွာ တည်ဆောက်ထားသော အနာဂတ်စက်မှုလုပ်ငန်းဆီသို့ ရောက်ရှိနိုင်စေရန် အတွက် အကြံဉာဏ်များ ပေးအပ်ရန်ဖြစ်သည်။ ယမန်နှစ်၏ စာတမ်း ထုတ်ပြန်ခဲ့ပြီးသည့်အချိန်မှစ၍ အစိုးရ အပါဝင် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း တိုးတက်စေရန် ခြေလှမ်းများစတင်ခဲ့သည်။ သို့သော် လုပ်ငန်း၏ ကျယ်ပြန့်သောအရွယ်အစားနှင့် ရှုပ်ထွေးမှုရှိခြင်းသည် ပြောင်းလဲမှုများကျင့်သုံးရန်နှင့် ပြီးမြောက်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် နှေးကွေးမည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ ပုံစံဒီဇိုင်း စံနှုန်းများ

ဒီဇိုင်းစံနှုန်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏အနာဂတ် ဆောက်လုပ်ရေးအလားအလာကို အောင်မြင်မှုရယူနိုင်ရန်အတွက် အဓိကသက်ရောက်မှုရှိသည်။ လက်ရှိအခြေအနေတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းကို ရှင်းလင်းသော စံနှုန်းများ သို့မဟုတ် ထိရောက်သောအရေးယူဆောင်ရွက်မှုထံသို့ ဦးတည်၍မသွားနိုင်သော ဥပဒေများ၊ စည်းမျဉ်းများဖြင့် ထိန်းချုပ်ထားသည်။ ထို့အပြင် လုပ်ပိုင်ခွင့်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဥပဒေတာဝန်ထမ်းဆောင်သူများ အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခြင်းသည် ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ၏ အလားအလာကို ယိုင်နှုန်းစေသည်။

လတ်တလော ပြဋ္ဌာန်းထားသော ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစည်းမျဉ်းများနှင့်စံနှုန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ချဲ့ထွင်ရေးတွင်ပါ ဝင်သောပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တွေ့ဆုံပြီးနောက် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မြင်တွေ့လာရသည်မှာ အရေးပါသော တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းရေးကို ဦးတည်ဆောင်ရွက်ချိန်တွင် ပြီးမြောက်စေရန်လုပ်ရမည့်အလုပ်မှာ ပိုမိုများပြားလေသည်။ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွင်းရှိ အဓိကစိန်ခေါ်မှုတစ်ခုရပ်မှာ ဥပဒေစံနှုန်းများ လိုက်နာမှုမရှိခြင်း ဖြစ်ကြောင်း တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း လက်ခံထားသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- တင်းကျပ်သော စံနှုန်းများနှင့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို လိုက်နာမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံသားများနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ထမ်းများအတွက် ဘဝအရည်အသွေးနှင့် လုံခြုံမှု အဆင့်အတန်းကိုတိုးစေသည်။
- စံနှုန်းများကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ရှင်းလင်းသောလမ်းပြမြေပုံတစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ၌ ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍတိုးတက်စေရန် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များကို လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးသင့်သည်။
- ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ကိုင်သူများ၊ ကုမ္ပဏီများ၊ အင်ဂျင်နီယာများနှင့် ပြင်ပထောက်ပံ့သူများအား ဗဟိုမှ မှတ်ပုံတင်ခြင်းသည် အလွန်အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည်။
- လုပ်ငန်းခွင်ကျွမ်းကျင်မှုရှိစေရန် လေ့ကျင့်မှုပေးခြင်းနှင့် ရှင်းလင်း၍လိုက်နာနိုင်သော စံနှုန်းများ ချမှတ်ခြင်းသည် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးကို အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေသည်။
- စံနှုန်းများကို လိုက်နာစေခြင်းသည် ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ၏ အရည်အသွေး တိုးတက်စေမည်ဖြစ်သည်။ အရည်အသွေးဆိုသည်မှာ ကြာရှည်ခံသောအဆောက်အအုံနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပြီး ထို့အတွက်ကြောင့် အကျိုးရှိသောငွေကြေးကုန်ကျမှုနည်းလမ်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- Construction Advocacy Group အဖွဲ့ဝင်များသည် ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် ဦးတည်ချက်များနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များကို ဦးစားပေးဖော်ပြထားသည့် ရှင်းလင်းသော လမ်းပြမြေပုံတစ်ခု ကို အသုံးပြုရန်အကြံပြုပါသည်။ လုပ်ငန်းသည် လက်ရှိအခြေအနေတွင် မည်သည့်နေရာ၌ ရပ်တည် လျက်ရှိကြောင်း သတ်မှတ်ထုတ်ဖော်ခြင်းအားဖြင့် အနာဂတ်အတွက်လက်တွေ့ကျ၍ အောင်မြင်မှု ရရှိနိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မူဘောင်တစ်ခုကို ဖန်တီးနိုင်ခွင့်ရရှိမည်ဖြစ်သည်။
- သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများအတွက် တာဝန်ယူမှုနယ်ပယ်များနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများ ရှင်းရှင်း လင်းလင်း ဖော်ပြချက်နှင့်အတူ လုပ်ငန်းလက်မှတ်ရ အစီအစဉ်တစ်ခုကို အရေးတကြီး လိုအပ်ပေသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် လိုက်နာမှုအား ကောင်းစေပြီး လုပ်ငန်းတွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်သူများအား တာဝန်သိစိတ်များကို နားလည်စေမည်ဖြစ်သည်။
- ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ကိုင်သူများအတွက် ရှင်းလင်းသော၊ အချိန်နှင့် တပြေးညီ အချက်အလက်များ ပါဝင်သည့် ကောင်းမွန်စွာ ထိန်းသိမ်းထားသော မှတ်တမ်းစာအုပ်ကို ရေးဆွဲနိုင်ပြီး ဆက်လက်ထည့်သွင်း ဆဲ မှတ်တမ်းတစ်ခု အနေဖြင့် မှတ်ယူနိုင်သည်။
- ဥပဒေနှင့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ လိုက်နာစေရန်အတွက် လိုအပ်ချက်ကိုနားလည်ခြင်းသည် အစိုးရ အတွက် အလွန်အရေးကြီးသည်။
- အစိုးရအပေါ်တွင်တင်ရှိသော ဝန်ထုတ်ဝန်ပိုးကို လျှော့ချရန် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတွင် ကိုယ်တိုင် စည်းမျဉ်း ချမှတ်လိုက်နာသော အလေ့အကျင့်များဖြစ်သည့် အရည်အသွေးစိတ်ချရခြင်း သို့မဟုတ် ပါမစ်များ ရှိခြင်းတို့ကို လိုအပ်ပေသည်။ အစိုးရမှ အစအဆုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်မည့်အစား ကိုယ်တိုင် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်စေခြင်း အားဖြင့် အောင်မြင်မှုရရှိကြောင်းသက်သေသာဓကများရှိသည့် အခြား နိုင်ငံများ ကဲ့သို့ ကုမ္ပဏီများမှမိမိပိုင်စီမံကိန်းကို ကိုယ်တိုင်တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပါက ပိုမိုအကျိုးရှိ ထိရောက်မည်ဖြစ်သည်။ EuroCham Myanmar မှ အစိုးရဝန်ကြီးဌာနများအား အသေးအဖွဲ့ကိစ္စများတွင် နစ်မွန်းနေတတ်ခြင်းကို သတိပေးလိုပြီး လုပ်ငန်းပိုင်းတွင် စီမံခန့်ခွဲစေလိုသည်။
- စည်းမျဉ်းများနှင့်စည်းကမ်းများကို ဘာသာပြန်ဆိုရာတွင် ရှင်းလင်းရန်နှင့် ချဲ့ထွင်၍ အဓိပ္ပာယ် ကောက်ယူမှု မဖြစ်စေရန် အကြံပြုလိုသည်။

လက်တွေ့ကျ၍ အောင်မြင်မှုရရှိနိုင်သော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မူဘောင်ကို ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍအတွက်ဖော်ဆောင်ခြင်းမှာအသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်ထုတ်ပေးခြင်းအစီအစဉ်နှင့် ဆောက်လုပ်ရေးသမားများ၏ လက်ရှိလုပ်ဆောင်ဆဲ မှတ်တမ်း ကဲ့သို့သော စံနှုန်းများနှင့်စည်းမျဉ်းများကို ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ ကုန်ပစ္စည်းများ၏ စံနှုန်း

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းတဟုန်တိုးတိုးတက်လာမှုကြောင့် ရှင်းလင်းပြတ်သားသောဥပဒေနှင့် စံနှုန်းများ သတ်မှတ်ပေးခြင်းအားဖြင့် ပြည်သူများ ဘေးကင်းလုံခြုံကြောင်းသေချာစေ၍ ဤလုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် လည်ပတ် နေသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍဖြစ်ကြောင်း အစိုးရထံမှထောက်ခံချက်ရစေပါသည်။ ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းခွင် အတွက် ဥပဒေနှင့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ချမှတ်ထားပြီးဖြစ်သော်လည်း ထိုဥပဒေနှင့်စည်းမျဉ်းများသည် နားလည်ရန်ခက်ခဲပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းလည်းမရှိပါ။ စနစ်ကျသော စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များမရှိခြင်း၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာဖိအားများနှင့် သတင်းအချက်အလက်မှားများ ပေါင်းစည်း မိခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာတို့နှင့်ဆက်စပ်ပတ်သက်သော ပြဿနာများ အကြီးအကျယ် ဖြစ်စေနိုင်သည့် အတုအပ သို့မဟုတ် အရည်အသွေးနိမ့်ဆောက်လုပ်ရေးကုန်ကြမ်းများ ဈေးကွက်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာစေပါသည်။ ဉာဏပစ္စည်း မူပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာအခွင့်အရေးအားနည်းခြင်းနှင့် ဥပဒေပြုရေး အားနည်းမှု တို့ကလည်း နိုင်ငံရပ်ခြားမှ ကုန်ပစ္စည်းများ မြန်မာဈေးကွက်အတွင်း ဝင်ရောက်လာစေရေးအတွက် အဟန့် အတား ဖြစ်နေပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- တိုးပွားလာသောလူဦးရေနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်သားများအတွက် စိတ်ချရသည့်ဘေးကင်းလုံခြုံမှုကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်သော ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင် တင်းကျပ်သောထိန်းချုပ်မှုများနှင့် အစီအစဉ်များ လုပ်ဆောင်နိုင်ရေး အတွက် ဥပဒေနှင့်စံသတ်မှတ်ချက်များပြဋ္ဌာန်းရမည်။

- ဥပဒေနှင့်စံနှုန်းများကို နေသားတကျပြဋ္ဌာန်းပြီးပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု တိုးလာမည်ဖြစ်သည်။ စံနှုန်းများကိုလိုက်နာခြင်းဖြင့် အဆောက်အဦများကို ရေရှည်တည်တံ့နိုင်စေခြင်း နှင့် စွမ်းအင်အမြောက်အများသုံးစွဲမှုကိုလည်း အဟန့်အတားပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အစိုးရသည် စံကိုကိုင်ချိန်ညှိခြင်းနှင့် တိုင်းတာမှုဆိုင်ရာဓာတ်ခွဲခန်းများ အခြေတည်ပေးခြင်းဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးစံနှုန်းများ တိုးတက်မှုအပေါ် စိတ်ဝင်စားမှုပြသခဲ့သည်။ ထိုဆောင်ရွက်ချက်သည် အားပေးတိုက်တွန်းမှု၏ ပထမ ခြေလှမ်းဟု မှတ်ယူ၍ရနိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- ထိရောက်သော ထိန်းချုပ်မှုအစီအစဉ်များကို မိတ်ဆက်ရန်စွမ်းရည်ရှိသည့် ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ ပြဋ္ဌာန်းရေး၏ အရေးကြီးမှုကို နားလည်ရန်မှာ အစိုးရအတွက် အလွန် အရေးကြီးသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏စံနှုန်းများ နှင့်အညီ စမ်းသပ်ထားပြီး အသိအမှတ်ပြုထားသော ကုန်ပစ္စည်းများ၏ အသိ အမှတ်ပြုလက်မှတ်အတွက် နိုင်ငံတော်အဆင့်အဖွဲ့အစည်းများဖွင့်လှစ်ဖန်တီးပေးနိုင်ဖို့အတွက် ကျွန်ုပ် တို့အနေနှင့် ထောက်ခံ ပြောကြားလိုပါသည်။ ထိုအဖွဲ့အစည်းများသည် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း တွင် တရားမဝင်ဝင်ရောက်လာသည့် ပစ္စည်းများအသုံးပြုခြင်းမှရှောင်ရှားနိုင်ရန် အကူအညီပေးမည် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ နယ်နမိတ်အတွင်းသို့ တရားမဝင်ကုန်ပစ္စည်းများ ဝင်ရောက်လာခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် တင်းကျပ်သော အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာ မူဝါဒများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်ရန် ထောက်ခံမှု ပြုလိုပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း၏အခြေခံအဆောက်အအုံအရည်အသွေးနှင့်လုပ်ငန်းခွင် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းမှု သေချာစေရေးအတွက် ဥပဒေနှင့်စံနှုန်းများ ချမှတ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ မြန်မာပြည်ဈေးကွက်အတွင်းသို့ တရားမဝင် ကုန်ပစ္စည်းများ ဝင်ရောက်လာခြင်းမှ ကာကွယ်ခြင်း။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို ချိန်ညှိခြင်း

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုသည် ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သက်ရောက်မှု အမြဲရှိနေမည်သာဖြစ်သည်။ အခြေခံ အဆောက်အအုံနှင့် အဆောက်အဦများ၏ပုံစံ၊ အသုံးပြုသည့် ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးနည်းစနစ်များက ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုတို့အတွက် ထိထိရောက်ရောက် အမြဲတမ်း အပြည့်အဝ တာဝန်ယူခြင်းမရှိပါ။

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ရှေ့သို့လှမ်းချီနေသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဓိက အခန်းကဏ္ဍမှပါဝင်နေပါသည်။ ခံနိုင်ရည်စွမ်းရုံမရှိသုံးသပ်ခြင်းကိုဆန့်ကျင်လျက် အခြေခံအဆောက်အအုံများ နှင့် ပုဂ္ဂလိကနှင့် အများပိုင်အဆောက်အဦးသစ်များ အလျင်အမြန် ဆောက်လုပ် လာခြင်း ကို ထိန်းညှိပေးရန် EuroCham Myanmarမှ အကြံပြုလိုပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့သည် ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်ပျက်စီး စေသော အကြောင်းအရာများကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်မှုမရှိခြင်းနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အလျင်အမြန် တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်ခြင်း တို့ကြောင့် အဆောက်အဦးသစ်များ တိုးပွားလာမှုတွင် ထိခိုက်နစ်နာစေသော အကျိုး ဆက်များရှိသည်ကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီးဖြစ်ပါသည်။ အကယ်၍သာထိရောက်စွာ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခြင်းမရှိလျှင် ပြဿနာများသိသိသာသာဖြစ်ပေါ်လာမည့် အလားအလာကို မြင်တွေ့နေရပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင် ညစ်ညမ်းခြင်း နှင့် စွမ်းအင်လေလွင့်ဆုံးရှုံးမှုတို့ကလည်း ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်း သံသရာတွင် မြင်တွေ့နေကျ ကိစ္စတစ်ရပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအဆောက်အဦးဆိုင်ရာ ကိုဥပဒေတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်ကိုထည့်သွင်းခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ပတ်ဝန်းကျင်စိမ်းလန်းစိုပြေရေးကို ဦးတည်သော ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းဆီသို့ လှမ်းတက် နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ထိုလိုအပ်ချက်ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးရန်သည် အစိုးရ၏ကြိုးပမ်း အားထုတ်မှု အတွက် နောက်ထပ်အဟန့်အတားတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း သက်သေပြနေပါသည်။ EMCIAG၏ အပြုသဘောဆောင် သော တည်ဆောက်ပြုပြင်မှုမှတ်ချက်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရန်ကုန်တွင် အတွင်းရေးမှူးရုံး ဖွင့်လှစ်စေ၍ အာဆီယံ ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှုမရှိသော စီးပွားရေးသိပ္ပံ ASEAN Institute for Green Economy (AIGE)နှင့် ပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်စေလိုပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့်ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများနှင့်ပတ်သက်၍ အားနည်းချက်ရှိသောနိုင်ငံအနေဖြင့် EMCIAG က ထောက်ခံအကြံပြုလိုသည်မှာ ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် အခြေခံ အဆောက်အဦးဆိုင်ရာ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဘက်ကို အလေးအနက်ထား ဆောင်ရွက်စေလို ပါသည်။ လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ စွမ်းအင်နှင့် ရေပြန်းတီးခြင်း

ကဲ့သို့သော ဆောက်လုပ်ရေးနှင့် ဆက်နွယ် နေသော ပြဿနာများကို ရေရှည်လုပ်ဆောင်မှုအဖြစ် ရှုမြင်ကာ ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် နောက်ထပ်အကျိုးကျေးဇူးဖြစ်သည့် ပတ်ဝန်းကျင် ပိုမိုထိန်းသိမ်းနိုင်မှု အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိမည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- အစိုးရသည်ပတ်ဝန်းကျင်ကောင်းကျိုးတိုးပွားရေးအတွက်လိုအပ်သော ဟန်ချက်ညီထိန်းညှိမှုအတွက် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်သူ ဖြစ်ပါသည်။ အခြေခံအဆောက်အအုံတစ်ခုအတွက် ပတ်ဝန်းကျင်ထိခိုက်မှု ဖြစ်စေမည့် အလားအလာများအတွက် သုံးစွဲမည့် ပစ္စည်းများအပါအဝင် ခွင့်ပြုမိန့်ချပေးသည့် အဆင့်တွင် ပင် ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်ချက် (EIA)ကိုစီစဉ် ဆောင်ရွက်ရပါမည်။ သို့သော် အရေးအကြီးဆုံးအချက်မှာ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ထိခိုက်မှုအလားအလာများ အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် ထိုအရာများလျော့ပါးသက်သာစေရန်ရည်ရွယ်၍ လုပ်ငန်းများကိုပြုပြင်တည့်မတ်ပေးရန်ဖြစ်သည်။
- အစိုးရအနေဖြင့် ရည်မှန်းချက်ကြီးမားသော အစီအစဉ်များချမှတ်ဆောင်ရွက်ထားခြင်းကြောင့် အသုံးပြု မည့်ပစ္စည်းနှင့် နည်းပညာ များအပေါ်အရေးပါသော အချက်များချမှတ်နိုင်ကာ အရည်အသွေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုမရှိအောင်ဆောင်ရွက် နိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- လေးစားလိုက်နာခြင်းသည် မှန်ကန်မှုဆီသို့ဦးတည်စေသည်။ အလေးထားဆောင်ရွက်မှုများထဲမှ တစ်ခု မှာ စိမ်းလန်းစိုပြည်စေသော အဆောက်အအုံအစဉ်အဆက်များဆိုင်ရာဥပဒေများကိုရှင်းလင်းစေပြီး နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများ နှင့် ချိတ်ဆက်မိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဤအချက်သည် ပြည်တွင်းနှင့်ပြည်ပမှ လုပ်ငန်းစီမံကိန်းများကို မှန်ကန်ကြောင်းထောက်ခံချက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍသို့ လုံးလုံးလျားလျားချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်ရန်လိုအပ်သည်။ နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများ နှင့်အညီ အရည်အသွေးနှင့် လိုက်နာမှုများအတွက် အစီအစဉ်များ ချမှတ်ခြင်း။ ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍရှိ ရေနှင့်စွမ်းအင်ပြုန်းတီးမှု ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုများကို ရေရှည်ရင်ဆိုင်ရန်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄။ အမွေအနှစ်ထိန်းသိမ်းခြင်း

မြို့တော်များ လျင်မြန်စွာတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာခြင်းသည်လည်း အမွေအနှစ်အဆောက်အအုံအစဉ်အဆက် မြှင့်တင်မှုတစ်ခုပင် ဖြစ်ပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ သမိုင်းဝင်အမွေအနှစ်နေရာများအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မှုများ ပေးနေသည့် ရန်ကုန်မြို့ပြအမွေအနှစ်ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့ကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများရှိသော်လည်း EMC IAG သည် သဘာဝအလျောက် ဆွဲဆောင်မှုရှိသည့်နေရာများအပြင် ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်နေရာများ နှင့်ပတ်သက်၍ စိတ်ဝင်စားသတိပြုမှုကို မျှဝေပေးပါသည်။

အမွေအနှစ်အဆောက်အအုံအစဉ်အဆက်ကို ပြန်လည်မွမ်းမံပြုပြင်ခြင်းသည် စီးပွားရေးအရ တွက်ချေမကိုက်လှသော ကြောင့် အဆောက်အအုံအဆောက်အအုံလုပ်သူများက အသစ်တည်ဆောက်ရန်ကိုသာရွေးချယ်လေ့ရှိကြသည်။ ထိုအချင်း အရာများ ကြောင့် အမွေအနှစ် အဆောက်အအုံအစဉ်အဆက်များသည် မကြာခင်ဆိုသလို အဖျက်ခံကြ ရပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- အမွေအနှစ်များထိန်းသိမ်းရန်ပိုမိုကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်းနှင့်အတူ မြို့တော်သည် နေထိုင်သူများနှင့် ခရီးသွားများ အတွက် ပို၍ဆွဲဆောင်မှုရှိသောနေရာဖြစ်လာစေမည်ဖြစ်သည်။
- အများပြည်သူအား သမိုင်းဝင်အမွေအနှစ်ထိန်းသိမ်းရန် တိုက်တွန်းအားပေးသည့် လုံလောက်သော စနစ်တစ်ခု ထားရှိခြင်းနှင့် အတူလူအများပါဝင်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။ အမွေအနှစ်အဆောက်အအုံအစဉ်အဆက်များသည် နောက်ထပ်ဖွံ့ဖြိုးလာမည့် အဓိကကျသောနယ်ပယ်တခု ဖြစ်သည့် ခရီးသွား လုပ်ငန်း အတွက် ထင်ရှားသော ဆွဲဆောင်မှုတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- မြန်မာနိုင်ငံ မြို့တော်များ၏ အနှစ်သာရပုံစံကိုထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အစိုးရ၏ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှု အရှိန် မြှင့်တင်ရန် EMC IAG မှ အကြံပြုထားပါသည်။

- ထို့အပြင် သမိုင်းဝင်အမွေအနှစ်ကို ကောင်းမွန်စွာ ထိန်းသိမ်းထားခြင်းဖြင့် တတိယအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂလိကအုပ်စုများ၏ ပါဝင်လုပ်ဆောင်မှုကို တိုးမြှင့်ရန်ဖြစ်သည်။ အစိုးရအနေဖြင့် ပြည်သူ့အများက အမွေအနှစ်နေရာများကိုထိန်းသိမ်းမှုတွင် တက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန် အစီအစဉ်များ ချမှတ် သင့်သကဲ့သို့ ပြည်သူ့အများသည်လည်း ထိုအစီအစဉ်မှ အကျိုးကျေးဇူးများ ကျိန်းသေရရှိစေရမည် ဖြစ်သည်။ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသောအချက်များမှာ အစိုးရအဖွဲ့ သို့ အဆိုပြုထားသော အစီအစဉ်များဖြစ်သည်။
  - > သမိုင်းဝင်အမွေအနှစ်နှင့်သက်ဆိုင်သော အကြောင်းကိစ္စရပ်များအတွက် အများပြည်သူကို အကြံပေး နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး သို့မဟုတ်အစိုးရအဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်ဖွဲ့စည်းခြင်း။ ထိုနေရာများအတွက် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများကို အများပြည်သူအကြံဉာဏ်ပေးခြင်းဖြင့် အမွေအနှစ်နေရာများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးအတွက်လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်သည့်အလားအလာရှိပါသည်။
  - > နှစ်တစ်ရာကျော်သက်တမ်းရှိသောအဆောက်အအုံအစဉ်များထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အမွေအနှစ် အဆောက် အအုံအစဉ်များကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အခွန်လျှော့ပေါ့ကောက်ခံခြင်းကဲ့သို့ အားပေး တိုက်တွန်းသော အစီအစဉ်များနှင့် ပဏာမခြေလှမ်းများစီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

တတိယအုပ်စုဖြစ်သောအဖွဲ့အစည်းများပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်အမွေအနှစ်အဆောက်အအုံအစဉ်များကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေး ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများတိုးလာစေရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အမွေအနှစ် အဆောက် အအုံအစဉ်များကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အခွန်လျှော့ပေါ့ကောက်ခံခြင်းကဲ့သို့ အစီအစဉ်များနှင့် ပဏာမခြေလှမ်းများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၅ ။ ဆောက်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဘေးကင်းလုံခြုံစေရေး အစီအစဉ်များ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်များသည် ပိုမိုကြီးမား ရှုပ်ထွေးလာကာအလုပ်သမားများနှင့် ဒေသခံနေထိုင်သူများ အတွက် ပိုမိုကြီးမားသောပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာဘေးအန္တရာယ်များ မလွှဲမရှောင်သာဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

သင့်လျော်သောအစီအစဉ်များကို လုပ်ဆောင်ရာတွင် မိမိသဘောဖြင့် မိမိဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ကုန်ကျစရိတ်များခြင်း နှင့် အချိန်ဖြုန်းခြင်းဟု ဆောက်လုပ်ရေးနယ်ပယ်မှ သူများ၏ ရှုမြင်ခြင်းခံရသည်။ ဤကဲ့သို့ လေးစားလိုက်နာမှု မရှိသော ထုံးစံများကိုပြောင်းလဲနိုင်ရန် အစိုးရအဆင့် ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ပေးမှုလိုအပ်နေပါသည်။ အဆုံးသတ် တွင် အစိုးရသည် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်များတွင် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာမူဝါဒများချမှတ်နိုင်မည့် ဥပဒေကြမ်းတစောင် ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းပြီး ထိုဥပဒေကြမ်းသည် လုပ်ငန်းခွင်နယ်ပယ်တွင် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့အားလုံးမျှော်လင့်မိပါသည်။

အရေးပါသောအချက်မှာ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးမှုနှင့် တရားဝင် အထောက်အထား လက်မှတ်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ တွင် စိတ်ချရသောစံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များ မရှိခြင်းနှင့် အရည်အချင်းပြည့်ဝသော ဝန်ထမ်းများရှားပါးခြင်း ကဲ့သို့သော အရာများသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရေး နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးကိစ္စတွင် အားနည်း စေနိုင်သော အလားအလာများရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့်ထိုအချက်ကို ဦးစားပေးအနေဖြင့် ထပ်မံဂရုပြု ဆောင်ရွက် ရန်လိုအပ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- အားဖြည့်ထားသောအစီအစဉ်များဖြင့် ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင် ဘေးကင်းလုံခြုံစေရေးကို သေချာစေ ရန်ဆောင်ရွက်ထားပါက ဤလုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် လည်ပတ်ဆောင်ရွက်နေသော ကုမ္ပဏီများအတွက် အပြုသဘောဆောင်သော ပုံရိပ်ကောင်းများတည်ဆောက်နိုင်ရေးအတွက် ကူညီအားဖြည့်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတကာ လုံခြုံရေးစံနှုန်းများအတိုင်းကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းသည် ပြည်တွင်း အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်ပလုပ်ငန်းများအကြား ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- ဥပဒေသစ်အားအကောင်အထည်ဖော်နေစဉ်တစ်လျှောက်တွင် အစိုးရသည်သင်ကြားလေ့ကျင့်ရေး ကျောင်း များ တည်ထောင်ပြီး ကျွမ်းကျင်လက်မှတ်ရ လုပ်ငန်းခွင်လုံခြုံရေးဝန်ထမ်းများ မွေးထုတ်ပေးနိုင်ရန် အားထုတ် လုပ်ဆောင်သင့်ပါသည်။ ကိုယ်ပိုင်စည်းမျဉ်းကိုချမှတ်ခြင်းဖြင့် အစိုးရအပေါ် ဝန်ပိုနေခြင်းများ ကို လျှော့ချနိုင်စေနိုင်ပါသည်။ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်အဆင့် သင်တန်းအစီအစဉ်တစ်ခုကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရေးအစီအစဉ်များကို နိုင်ငံတော်အဆင့် တိုးတက်ဖော်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအစီအစဉ်များချမှတ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံတကာလုံခြုံရေးစံနှုန်းများ အတိုင်း သေချာစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်စေခြင်း၊ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်အဆင့် သင်တန်း အစီအစဉ်တစ်ခု ကို ဖော်ဆောင်ခြင်း

စီမံခန့်ခွဲမှုအကျဉ်းချုပ်

- နောက်ဆုံးအဆင့် ဒီဇိုင်းပုံစံနှင့်ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများစံနှုန်းအတွက် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက် များ ကို အသေးစိတ်သေချာစွာ သတ်မှတ်ရန်။
- ဆောက်လုပ်ရေး ကဏ္ဍ၏ အရည်အသွေးပြည့်ဝပြီး ဘေးကင်းလုံခြုံ စိတ်ချရစေရန် ခိုင်မာသောမူဝါဒများ ချမှတ်ပြီး ထိရောက်သော ထိန်းချုပ်မှုအစီအစဉ်များနှင့် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းများကို အသုံးပြုရန်။
- အမွေအနှစ်အဆောက်အဦများထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးကဏ္ဍ တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးလာစေရေး အတွက် လုပ်ငန်းများကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်။

ဒီဂျစ်တယ်နည်းပညာ ဆန်းသစ်မှု

နိဒါန်း

မကြာသေးမီအချိန်မှစ၍ မိုဘိုင်းနည်းပညာကို စတင်မိတ်ဆက်ခဲ့သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် လက်ရှိရောက်ရှိ နေသော ဒီဂျစ်တယ်ကမ္ဘာကို လျင်မြန်စွာ ကျင့်သားရရှိလျက်ရှိပြီး စမတ်ဖုန်းထိုးဖောက်ဝင်ရောက်မှုနှုန်းသည် အရှေ့တောင်အာရှဒေသရှိ အခြားသောနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်နိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံသည် လက်ပံတော့ နှင့် စားပွဲတင်ကွန်ပျူတာများသုံးစွဲမှုနှုန်းထက် စမတ်ဖုန်းနည်းပညာသုံးစွဲမှုက ပိုမိုများပြားသည့် mobile first အဆင့်အတန်းသို့ ရောက်ရှိခဲ့သော နိုင်ငံအနည်းငယ်ထဲမှ တစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့အခြေအနေများနှင့် ဤအပြောင်းအလဲ အမြန်နှုန်းများသည် အရေးပါသော အသိပညာဆိုင်ရာ ကွာဟချက်များ ရှိနေသေးကြောင်းကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ခေတ်မီနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖြစ် ပေါ်ထွန်းလာရေးအတွက် အဆိုပါကွာဟချက်များကို ဖြည့်ဆည်း ပေးရန် လိုအပ်ပြီး ယင်းသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် အစိုးရ၊ လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးကဏ္ဍများ အားလုံးတွင် ဘက်စုံတိုးတက်မှုများကို ဆောင်ကြဉ်းပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ပေါ်ထွန်းလာသည့် Data-driven နည်းပညာနှင့် ဆန်းသစ်ပြောင်းလဲမှုများသည် ယခင်က ရှိခဲ့သည့် ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများကို တော်လှန်ပြောင်းလဲနိုင်ခဲ့သည်။ သတင်းအချက်အလက်များကို ကောက်ယူပြီး လူတစ်ဦးချင်းစီ၏ အမူအကျင့်အပေါ် မူတည်ကာ ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းများ ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်အထိ ဖွံ့ဖြိုးလာအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သည်။ ဤသို့နည်းပညာပြောင်းလဲမှုသည် အစိုးရ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ အကျိုးအမြတ် မရယူသော ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ အကျိုးအမြတ် ရယူသော ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသားများ အားလုံး အပါအဝင် ပါဝင်ပတ်သက်သူအားလုံးအတွက် အခွင့်အလမ်းများကို ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

E-government ၊ E-commerce နှင့် ဆိုင်ဘာလုံခြုံရေးစသည်တို့နှင့် ပတ်သက်သော ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရန် အတွက် ရရှိနိုင်တော့မည့် အခြေခံအုတ်မြစ်ထိရောက်သောဥပဒေနှင့် ရပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ လေးစားလိုက်နာမှုများ (rights-respecting) များ အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဆွေးနွေးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ အများပြည်သူအသိုင်းအဝိုင်း အပါအဝင် ကဏ္ဍနှင့်ဆက်စပ်သူများ အားလုံးကို ဖိတ်ကြား၍ ဆိုင်ဘာလုံခြုံရေးမူဝါဒနှင့် ဥပဒေပြုအခြေခံ လမ်းညွှန်ချက်အပေါ် တရားဝင်အကြံဉာဏ်ရယူမှုအတွက် အစီအစဉ်များကို ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ကြေညာခဲ့ခြင်းအားဖြင့် အစိုးရသည် အရေးပါသောခြေလှမ်းများကို တက်လှမ်းနိုင်ခဲ့သည်။ အစိုးရသည် ဆိုင်ဘာလုံခြုံရေးမူဝါဒနှင့် ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာမူဘောင်အတွက် ဆွေးနွေးမှုပြုလုပ်ရန် တရားဝင်ဖိတ်ခေါ်မှုသည် အားတတ်စရာဖြစ်သော်လည်း လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်မှုအပိုင်း၌ မူကြမ်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် ဥပဒေရေးဆွဲခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပိတ်မိမနေစေရန် အလွန်အရေးကြီးသည်။

ဤစာတမ်းသည် အောင်မြင်သောဒီဂျစ်တယ်ထိုးဖောက်မှုမှ ကြီးမားသည့်အကျိုးအမြတ်ကိုရရှိနိုင်သော မြန်မာနိုင်ငံရှိ ထိပ်တန်းနယ်ပယ်သုံးခုနှင့်ပတ်သက်၍ တင်ပြဆွေးနွေးရန် ရည်ရွယ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ လက်ရှိရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော အခြေအနေများနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို အခြားသောနိုင်ငံများ၌ မည်သို့ဖြေရှင်းခဲ့ပုံကို အသားပေးဖော်ပြခြင်းအားဖြင့် အသုံးချနိုင်သော စံနမူနာဖြစ်ရပ်များကို တင်ပြပေးသွားမည် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍ ဒီဂျစ်တယ်နည်းပညာအပေါ်တွင် ယုံကြည်မှုမရှိပါက၊ ပုဂ္ဂလိက အခန်းကဏ္ဍမှ ထောက်ပံ့မှုမရှိပါက သို့မဟုတ် နည်းပညာအသုံးချရန်အတွက် လူထုတွင်လုံလောက်သော နည်းပညာကျွမ်းကျင်တတ်မြောက်မှုမရှိပါက မည်သည့် တိုးတက်မှုမှ ဖြစ်လာနိုင်မည် မဟုတ်သည့်အတွက် ထိုပြဿနာများသည် မြန်မာနိုင်ငံ ဒီဂျစ်တယ်ပြောင်းလဲမှု၏ ပင်မသွေးကြောထဲသို့ ရောက်ရှိသွားမည်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ စံနမူနာပြု ဦးဆောင်မှုပြုခြင်း - အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ဥပဒေပြုခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုအပြည့်အဝ ရယူလိုပါက ဒီဂျစ်တယ်ပြောင်းလဲမှု၏ ပင်မအုတ်မြစ်များ ဖြစ်သော ဒီဂျစ်တယ်နည်းပညာနှင့် ထိတွေ့ခြင်းနှင့် နည်းပညာအပေါ် ယုံကြည်မှုရှိခြင်းတို့မှာ အဓိကအခြေခံ အုတ်မြစ်များ ဖြစ်ကြသည်။ ကမ္ဘာကြီးသည် စားသုံးသူ၏ မျှော်လင့်ချက်များကို ပြန်လည်ဆန်းသစ်ခြင်း၊ ထိုမျှော်လင့်ချက်အသစ်များကို ပေးစွမ်းနိုင်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းနှင့် လူမှုဘဝနေထိုင်မှုနှင့် အလုပ်လုပ်ပုံနည်းလမ်းများကို ပြောင်းလဲခြင်း စသော နည်းပညာအသစ်များဖြင့် ပြောင်းလဲတိုးတက်လျက်ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အင်တာနက်သုံးပြုမှုသည် လူမှုကွန်ရက်တွင်သာ အာရုံစိုက်နေကြပြီး ဖေ့စ်ဘုတ်စ်(Facebook) သုံးခြင်းမှာ အင်တာနက်သုံးခြင်းနှင့်အတူ ဖြစ်ကြောင်း ထင်မှတ်သုံးနှုန်းနေကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် အွန်လိုင်း ဝန်ဆောင်မှုကို အသုံးပြုရန်အတွက် ယုံကြည်မှု နည်းပါးလျက်ရှိသည်။ အွန်လိုင်းစနစ်ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုနှင့် အွန်လိုင်းရှေ့ပင်းများကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုများကို အသုံးပြုခြင်းများသည် ရှေးဦးဖွံ့ဖြိုးမှု အဆင့်တွင်သာ ရှိပါသေးသည်။

အစိုးရသည် ဒီဂျစ်တယ်ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးမျိုး ပေါ်ထွန်းလာရေး အားပေးမြှင့်တင်ရာတွင် တက်ကြွစွာ ဆောင်ရွက် ၍ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ဒီဂျစ်တယ်နည်းပညာများကို လက်ခံကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ စီးပွားရေးမူဝါဒ ၁၂ ချက်တွင် မျှော်မှန်းထားသည့်အတိုင်း ပြည်နယ်/တိုင်းဒေသကြီးများ၌ အားလုံးပါဝင်နိုင်၍ ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲသော လူမှုစီးပွားရေးတိုးတက်မှု ဖော်ဆောင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ Digital Economy Development Committee (DEDC) မှ ဦးဆောင်၍ အထောက်အပံ့ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပထမဦးဆုံးအနေဖြင့် ဒီဂျစ်တယ်စနစ်အသုံးပြု အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ခြင်းသည် ယုံကြည်မှုကို တိုးတက်စေသည်။ ထိုဒီဂျစ်တယ်ဝန်ဆောင်မှုများ၏ ဥပမာများတွင် ဒီဂျစ်တယ်မှတ်ပုံတင်(ID)စနစ်၊ အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့်စစ်ခြင်း နှင့် အခွန်ငွေပေးသွင်းခြင်း၊ ဝီဇာနှင့် နိုင်ငံကူးလက်မှတ်လျှောက်ထားခြင်းများနှင့် အစိုးရစာသင်ကျောင်းများတွင် စာရင်းပေးသွင်းခြင်းတို့ပါဝင်သည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရုံမျှမက ဒီဂျစ်တယ်နည်းပညာ တတ်မြောက်မှုကိုလည်း ပံ့ပိုး ပေးနိုင်သည်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် အစိုးရသည် စားသုံးသူအကာအကွယ်ပေးရေးဥပဒေများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေရေးရာ အခြေခံအုတ်မြစ်များ ဖန်တီးခြင်းအားဖြင့် ပြည်သူလူထုကို ကာကွယ်နိုင်ပေသည်။ ဤနည်းအားဖြင့် ပုဂ္ဂလိက ဒီဂျစ်တယ် အခန်းကဏ္ဍကို အားထားနိုင်၍ တာဝန်ယူနိုင်သော ဂေဟစနစ်တစ်ရပ်အသွင် ဖြစ်လာစေရေး ပံ့ပိုးပေး နိုင်သည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် အစိုးရသည် နမူနာကောင်းတစ်ရပ် ပြသသည့်အနေဖြင့် နိုင်ငံပိုင်ဒီဂျစ်တယ်လမ်းကြောင်း များတွင် ကျွမ်းကျင်မှုကို အခြေခံသော သတင်းအချက်အလက်ဆက်သွယ်ရေး နည်းပညာတစ်ရပ်ကို ချမှတ် ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တာဝန်ရှိသူများအတွက် အားထားရပြီး စနစ်ကျသည့် အချက် အလက်များကို ပေးပို့နိုင်သည့် ဆက်သွယ်ရေး လမ်းကြောင်းများကို စီမံခန့်ခွဲမှုပြုနိုင်သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ဒီဂျစ်တယ် ID စနစ်ကဲ့သို့သော စနစ်တစ်ခုကို ပြည်သူထံသို့မိတ်ဆက်ခြင်းသည် အွန်လိုင်းငွေပေးချေမှုများနှင့် ဘဏ် စနစ်များကဲ့သို့သောဒီဂျစ်တယ်ကိရိယာများနှင့်ပတ်သက်၍ ယုံကြည်မှုမရှိခြင်းနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ခြင်း မရှိခြင်းအကြား ကွာဟမှုကို ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်မည့် ကနဦးအဆင့်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ဒီဂျစ်တယ်နည်းပညာ တတ်မြောက်မှုတိုးပွားရေး အားပေးဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သိရှိလာ စေခြင်း နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို နိုင်ငံသားများ ပိုမိုလိုလားမျှော်မှန်းလာစေရေး ပံ့ပိုးနိုင် ခြင်း စသော ထပ်ပေါင်း အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိနိုင်သည်။

အကြံပြုချက်များ

ဒီဂျစ်တယ်ဝန်ဆောင်မှုများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် ချဉ်းကပ်ရာတွင် အစိုးရမှဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုပါက ဒီဂျစ်တယ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် E-commerce အပေါ်တွင် ယုံကြည်မှုများ သိသာစွာတိုးတက်လာစေနိုင်သည်။ အစိုးရမှ နမူနာအနေဖြင့်ဦးဆောင်မှုပြုရန်၊ ဒီဂျစ်တယ်အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် လိုအပ်သော ဥပဒေပြုရေးစီမံချက်များနှင့် သင့်လျော်သော ဒီဂျစ်တယ်ဆက်သွယ်ရေးကို ထောက်ပံ့ပေးရန် ကျွန်ုပ်တို့က အကြံပြုလိုသည်။

အထက်ပါစီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအားဖြင့် ဒီဂျစ်တယ်ဝန်ဆောင်မှုများသည် အားထားနိုင်သော၊ လွယ်ကူသော၊ ယုံကြည်ရသော၊ အမြင်များကို ပြောင်းလဲပေးနိုင်သော ဝန်ဆောင်မှုများဖြစ်ကြောင်း ပြည်သူများ နားလည်လာကြမည်ဖြစ်သည်။ ယင်းသို့ အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အငြင်းပွားမှုများ ဖြေရှင်းရန် နည်းလမ်းများ နှင့် အမှန်တကယ်အသုံးပြုသူများ၏ အခွင့်အရေးများနှင့်ပတ်သက်၍ အာမခံပေးနိုင်မည့် စားသုံးသူ ကာကွယ်ရေး ဥပဒေများ နှင့်အညီ ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

လက်တွေ့လေ့လာချက် - အိန္ဒိယ၏ AADHAAR ID စနစ်

အိန္ဒိယအစိုးရမှ ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ဖန်တီးခဲ့သော Aadhaar ဇီဝဆိုင်ရာ အသေးစိတ်အချက်အလက်မှတ်ပုံတင်စနစ် သည် အစိုးရဝန်ဆောင်မှုပေးရာတွင် အသုံးပြုပြီး ဂဏန်း ၁၂ လုံးပါ ID နံပါတ်ကို ကျန်းမာစနစ်ဖြင့် ထုတ်ပေး သည်။ မတ်လ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံသားပေါင်း ၁.၂၃ ဘီလီယံ (သန်း ၁၂၃၀) က ထိုစနစ်ကို အသုံးပြုနေပြီ ဖြစ်သည့် အတွက် ပြည်သူများအနေဖြင့် သတင်းအချက်အလက်များကို လွယ်လွယ်ကူကူရရှိစေနိုင်စေပြီး ဤစနစ်သည် လူတန်းစား၊ ဘာသာရေး၊ ဝင်ငွေ၊ ကျန်းမာရေး၊ နေထိုင်ရာဒေသပထဝီဝင် စသည်တို့ကိုသို့ အချက်အလက်များကိုမှ မှတ်သား ထားမှုမပြုပေ။

ထိုစနစ်မှာ အကျိုးကျေးဇူး အလွန်များပြားပါသည်။ နံပါတ်များကို တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် အသုံးပြုနိုင်သောကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သော နိုင်ငံသားများနှင့် ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများအတွက် ပိုမို လွယ်ကူစေသည်။ Aadhaar သည် ပေးရမည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို လျင်မြန်စွာ စိစစ်ဖော်ထုတ်နိုင်ပြီး အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူများနှင့်ပတ်သက်သော အချက်အလက်ကို အစိုးရအား ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်။ အရေးအကြီးဆုံးမှာ သတင်းအချက်အလက်များသည် ပွင့်လင်း၍ အွန်လိုင်း၌ အလွယ်တကူရရှိနိုင်သောကြောင့် ဤစနစ်သည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ကောင်းမွန်သော အုပ်ချုပ်ရေး ကို အားပေးစေနိုင်သည်။

ဤစနစ်သည် သုံးစွဲသူများထံမှ အချက်အလက်အနည်းငယ်ကိုသာ လိုအပ်သော်လည်း အောက်ဖော်ပြပါ အမျိုးမျိုး သော အသုံးဝင်မှုများကို ပေးစွမ်းနိုင်သည်။

- အလုပ်အကိုင်လက်မဲ့ဖြစ်ခြင်း/ သက်သာချောင်ချိရေးအကျိုးခံစားခွင့်များ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခြင်း။
- အစိုးရဝန်ထမ်းများအတွက် ဇီဝနည်းပညာသုံးအလုပ်ချိန်မှတ်တမ်း။
- အစိုးရဝန်ဆောင်မှုများအတွက် လျှောက်လွှာတွင် မှန်မမှန်စစ်ဆေးနိုင်ခြင်း။
- မှုခင်းစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ။
- မဲဆန္ဒရှင်များဖော်ထုတ်ခြင်း။
- မြေယာများ စီမံဆောင်ရွက်ခြင်း။
- အစားအသောက်နှင့် လောင်စာဆီထောက်ပံ့ခြင်းများ စသည်တို့ဖြစ်သည်။

အခြား အကျိုးကျေးဇူးတစ်ရပ်မှာ ယင်းစနစ်ကို ဘဏ်ငွေစာရင်းတစ်ခုသဖွယ် သုံးစွဲနိုင်ပြီး အစိုးရထောက်ပံ့ ကြေးငွေများ ပံ့ပိုးခြင်းနှင့် ငွေချေမှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ယင်းဘဏ်စာရင်းကို Aadhaar နှင့် ပူးပေါင်းထားသည့် ဘဏ်တစ်ဘဏ်၏ ငွေစာရင်းနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးထားသည်။ ယင်းဘဏ်ကို စာရင်းရှင်က ရွေးချယ်နိုင်သည်။

ထိုကဲ့သို့သော ဝန်ဆောင်မှုတစ်ခုကို စတင်ကျင့်သုံးရာတွင် တာဝန်ထမ်းတည်း ကျင့်သုံးနိုင်မည် မဟုတ်ဘဲ စနစ်တွင် ထည့်သွင်းနိုင်သည့် လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်း တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ အနာဂတ်တွင် အခြားလုပ်ဆောင်ချက်များ ထည့်သွင်းနိုင်ပြီး၊ ဆက်လက်ပြုပြင်တိုးမြှင့်သွားနိုင်သည်။ ဤသို့ဖြင့် အိန္ဒိယရှိ ဝန်ဆောင်မှုများကို ချဲ့ထွင်ခွဲရာ အခွန်ငွေဆောင်ရန်နှင့် ရထားလက်မှတ်များဝယ်ယူခြင်းမှစ၍ ဘဏ်မှငွေလွှဲနိုင်သည်အထိ တိုးတက်လာခဲ့သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတွင် ဒီဂျစ်တယ်စနစ် အသွင်ပြောင်းလဲမှုကို ပံ့ပိုးပေးခြင်း

အင်တာနက်ထိုးဖောက်မှုတွင် ကြီးမားသောတိုးတက်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများနှင့် အဝတ် အထည်များ ထုတ်လုပ်သောလုပ်ငန်းများ ကဲ့သို့သော ရိုးရာလုပ်ငန်းများကို ကျော်လွန်၍ ယင်းလုပ်ငန်းများ နှင့် လုံးဝကွာခြားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအသစ်တစ်ခုအနေဖြင့် ထူးခြားသောအခွင့်အလမ်းတစ်ခုကို ပေါ်ပေါက်စေသည်။ ဒီဂျစ်တယ်စီးပွားရေးကို ဖွံ့ဖြိုးလာအောင် ဆောင်ရွက်ရာတွင် တိုးတက်မှုကို နှောင့်နှေးစေသည့် အခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သည်။

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းအမြင်မှကြည့်လျှင် အွန်လိုင်းဝန်ဆောင်မှုများကို ပို့ဆောင်ရာတွင် လမ်းများနှင့် အဝေးပြေးလမ်းများ၏ အရည်အသွေးညံ့ဖျင်းမှုကြောင့် ပို့ဆောင်ချိန်ကြန့်ကြာမှုကို ဖြစ်စေသည်။ အထူးသဖြင့် ရွာငယ်လေးများနှင့် မြို့ငယ်လေးများတွင် တရားဝင်စာတိုက်လိပ်စာအမှတ်များ မရှိခြင်းသည်လည်း မန္တလေးနှင့် ရန်ကုန်မြို့များ၏ ပြင်ပဒေသများသို့ E-commerce ကို တိုးချဲ့နိုင်ရေးအတွက် အခက်အခဲဖြစ်စေသည်။ အဓိက ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည့် အိမ်ရောက်ငွေရှင်းစနစ်တွင် လက်ခံရရှိသူသည် ပစ္စည်းများ ပို့ဆောင်ချိန်တွင် ကိုယ်တိုင် ရှိနေရန် လိုအပ်သည့်အတွက် အရောင်းသမားများနှင့် ကုန်ပစ္စည်းပို့ဆောင်ရေးကုမ္ပဏီများကို ဝန်ပိစေသည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် မြို့ကြီးများသည် နည်းပညာလုပ်ငန်းအတွက် ဗဟိုဌာနများ ဖြစ်လာခြင်းမှာ အကြောင်းရင်းမြောက်များစွာရှိကြောင်း ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ လေ့လာမှုများတွင် တွေ့ရှိရပါသည်။ ငှားရမ်းခသက်သာခြင်း၊ အကျိုးအမြတ်ရှိသော အခွန်စနစ်များ၊ ကုမ္ပဏီ မှတ်ပုံတင်မှုလွယ်ကူခြင်းနှင့် ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများ ဈေးသက်သက် သာသာရရှိနိုင်ခြင်းစသည့် အချက်များသည် အစပျိုးလုပ်ငန်းကြီးငယ်တို့ လုပ်ငန်းနေရာ ရွေးချယ်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားသည့် အချက်များ ဖြစ်ကြသည်။ ဤအချက်များကို အစိုးရများမှ ကောင်းစွာ ထောက်ပံ့နိုင် ကြောင်း လစွဲခွန်းမြို့၊ ဘာလင်မြို့နှင့် တဲလ်အဲဗီမြို့(၊) တို့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် လေ့လာချက်များက သက်သေပြ လျက်ရှိသည်။ (အောက်ဖော်ပြပါ လက်တွေ့အကြောင်းအရာ လေ့လာမှု ကို ကြည့်ပါ။)

အစိုးရသည် ပြတ်တောင်းပြတ်တောင်းနိုင်သည့် ဒီဂျစ်တယ်ဝန်ဆောင်မှုများ ချောမောစွာ လည်ပတ်နိုင်ရေးတွင် ပူးပေါင်းပါဝင် လျက်ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လက်ရှိအကောင်းဆုံး ဝန်ဆောင်မှုပစ္စည်းများမှာ တက္ကစီ မျှဝေစီးနင်းခြင်း (ride-sharing) နှင့် အစားအသောက်ပို့ဆောင်မှုဝန်ဆောင်မှုများ ဖြစ်သည်။ နှစ်မျိုးစလုံးသည် ဈေးဆစ်ခြင်းနှင့် အပြန်အလှန်ပြောဆိုနေခြင်းကဲ့သို့သော ပြဿနာများကို လျော့ပါးစေပြီး အသုံးပြုသူများကို ပိုမို အဆင်ပြေစေသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် လုံခြုံ၍ အသုံးပြုရန် ပိုမိုလွယ်ကူစေသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ကဏ္ဍအလိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများမှတစ်ဆင့် တည်ထောင်ထားသည့် အစပျိုးလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုပံ့ပိုးမှုပြုနိုင်သော အခင်းအကျင်း တစ်ရပ်ကို ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ အရင်းအနှီးပံ့ပိုးခြင်းနှင့် ထောက်ပံ့ငွေပေးခြင်းတို့သည် ပြည်တွင်း အစပျိုးလုပ်ငန်းများ တိုးတက်ရေးကို မြှင့်တင်ပေးပြီး ပါရမီရှိသူများကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဆွဲဆောင်နိုင် ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ပြောင်းလဲမှုလုပ်ငန်း စဉ်ကိုလည်း စတင်ရာရောက်သည်။

အကြံပြုချက်များ

စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို အရှိန်မြှင့်တင်မည့်သူများဖြစ်သော ပြည်တွင်းအစပျိုးလုပ်ငန်းများနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဒီဂျစ်တယ်လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို ဖန်တီးတည်ဆောက်ရန် အကြံပြုပါသည်။ မတည်ငွေလိုအပ်ချက်များ၊ မှတ်ပုံတင်စရိတ်များနှင့် စာရွက်စာတမ်းစရိတ်များကို လျော့ချသတ်မှတ်ခြင်းအားဖြင့် ဒီဂျစ်တယ်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို လွယ်ကူချောမွေ့အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အရည်အချင်းပြည့်မီသည့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းပညာလုပ်ငန်းများကို အခွန် လျှော့ပေါ့ ကောက်ခံခြင်းဖြင့် မက်လုံးပေးနိုင်ပြီး ယင်းတို့၏ဆန်းသစ်တီထွင်မှုများကို ပြည်တွင်းနှင့်ဒေသတွင်း၌ ပြသနိုင် လာမည်ဖြစ်သည်။

ဒေသန္တရအစိုးရများအတွက် ဒီဂျစ်တယ်လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖော်ထုတ်ရန် လိုအပ်ပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ နှင့် အစပျိုးလုပ်ငန်းများ သို့မဟုတ် အခြေတည်ပြီးလုပ်ငန်းများနှင့် မိတ်ဖက်ပြုကာ ထုတ်ဖော်နိုင်သည်။

ကွန်ပျူတာနှင့် အလားတူပစ္စည်းထုတ်လုပ်သူများနှင့် ဆော့ဖ်ဝဲလ်ရေးဆွဲသူများ အားလုံးအတွက် တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ယူနီကုတ်အက္ခရာစနစ်အသုံးပြုရန် တွန်းအားပေးရမည်။

လက်တွေ့လေ့လာချက် - အောင်မြင်သော နိုင်ငံရပ်ခြားနည်းပျူဟာများ

ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးပျက်ကပ်ပြီးနောက် ပေါ်တူဂီနိုင်ငံသည် ဆိုးဝါးသည့်စီးပွားရေးအခြေအနေများကြားတွင် နစ်မြုပ် နေပြီး EU မှ ငွေကြေးကူညီကယ်ဆယ်မှု လိုအပ်နေသည်။ ဆယ်နှစ်ကြာပြီးနောက် ပေါ်တူဂီသည် ဆိုးဝါးသည့် အခြေအနေမှ ရလဒ်ကောင်းများ ထွက်ပေါ်လာစေရန် အစပျိုးလုပ်ငန်းများကို ပျိုးထောင်ပေးခဲ့သည့်အတွက် ယခုအချိန်တွင် ပေါ်တူဂီမြို့တော် လစ်စ်ဘွန်းသည် လန်ဒန်၊ အမ်စတာဒန်နှင့် ဘာလင်မြို့များနှင့်ယှဉ်ပါက ပျိုးထောင်ခါစ လုပ်ငန်းများအတွက် ဆွဲဆောင်မှုအရှိဆုံး နေရာများထဲမှ တစ်နေရာအနေဖြင့် သတ်မှတ်ခံထား ရသည်။ လစ်စ်ဘွန်းမြို့ကို အောင်မြင်မှုရစေသည့် အကြောင်းခံများတွင် ခိုင်မာသော ဒီဂျစ်တယ်ဂေဟစနစ် ကို ပံ့ပိုးပေးခြင်းသည် အရေးပါသောအချက် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

- ဈေးသက်သာသော/အပြိုင်အဆိုင်ရှိသော အငှားစရိတ် - လုပ်ငန်းနေရာသည် မြို့လယ်၏ အပြင်၌ တည်ရှိပါက ချို့သာစွာငှားရမ်း ရရှိနိုင်သည်။
- အခွန်စနစ်၏ မျက်နှာသာပေးမှု။
- မြန်ဆန်၍ အားထားရသော အင်တာနက် အခြေခံအဆောက်အအုံ။
- မတည်ငွေရရှိနိုင်မှု။
- အခြားသော ပျိုးထောင်စလုပ်ငန်းများအကြား ညီညွတ်မှုရှိခြင်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပမှ ပါရမီရှိသူများကို ဆွဲဆောင်မှု - ဤသည်မှာလည်း ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများရရှိရန် အရေးပါပါသည်။
- နည်းပညာညီလာခံများ လက်ခံကျင်းပခြင်းအားဖြင့် နည်းပညာနယ်ပယ်၏ အလယ်ဗဟိုတွင် ကိုယ်တိုင် ရပ်တည်လျက်ရှိခြင်း။
- ပူးတွဲငွေကြေးမတည်သော ပျိုးထောင်စလုပ်ငန်းများကို အစိုးရမှထောက်ပံ့မှုပေးခြင်း
- အစပျိုးလုပ်ငန်းများအတွက် မရှိမဖြစ် တတ်မြောက်ရန် လိုအပ်သည့် အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကား ကျွမ်းကျင်မှု ရှိခြင်း။
- အပြိုင်အဆိုင်ဖြစ်နေသော အလုပ်သမားစရိတ်များ။

ပြဿနာ ဖော်ပြချက် ၃။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှု ကဏ္ဍတစ်ခုလုံးကို မြှင့်တင်ခြင်း

အထက်ဖော်ပြပါပြဿနာများကို ဖြေရှင်းဆောင်ရွက်ရန် ဒီဂျစ်တယ်အကြောင်း နားလည်နိုင်ပြီး အင်တာနက်နှင့် ဆက်နွယ်မှုရှိသောလူများမရှိပါက ဖြစ်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ သို့သော် အချက်အလက်သုံးစွဲမှု ကိန်းဂဏန်းများ အရ လူမှုကွန်ရက် (အဓိကအားဖြင့် ဖေ့စ်ဘုတ်စ်) အသုံးပြုမှုအပေါ်သာ အာရုံစိုက်မှုများရှိပြီး အခြားသော လူမှုဘဝကို လွယ်ကူစေပြီး တိုးတက်မှု ပေးစွမ်းနိုင်သည့် ဝန်ဆောင်မှုများကို နားလည်နိုင်စွမ်းမှာ ချို့တဲ့လျက်ရှိကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီဂျစ်တယ်အလုပ်သမားအင်အား၏ ကျွမ်းကျင်မှုချို့တဲ့ခြင်းများသည် ဒေသတွင်းနှင့်နိုင်ငံတကာ လုပ်ငန်းရှင်များ နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် စိန်ခေါ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် အချိန် များစွာ အကုန်ခံကာ လက်တွေ့ သင်ကြားပေးခြင်းနှင့် ကွန်ပျူတာသိပ္ပံနှင့် အင်ဂျင်နီယာပညာ တတ်မြောက်သူ တို့ကို များစွာအကုန်အကျခံကာ ငှားရမ်းထား ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ဤသို့လိုအပ်ချက်သည် အခြားနိုင်ငံမှ တူညီသော ဘွဲ့ရများကို လေ့ကျင့်ပေးရန်လိုအပ်သည့် လေ့ကျင့်မှုမဟာဏထက် ကျော်လွန်နေသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီဂျစ်တယ်ဝန်ထမ်းများအတွက် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း လျော့ကျစေခြင်း နှင့် နိုင်ငံရပ်ခြားမှ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများကို မဖြစ်မနေခေါ်ယူရခြင်းတို့ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ပြည်တွင်းဝန်ဆောင်မှုအချို့၏ အရည်အသွေးသည် နိုင်ငံတကာ စံနှုန်းများကို မမီသည့်အတွက် ပုဂ္ဂလိကနှင့် အများပိုင်ကဏ္ဍနှစ်မျိုးစလုံးတွင် ဒီဂျစ်တယ်ဝန် ဆောင်မှုများ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုသည် နှေးကွေးလျက်ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိသူများ အသုံးပြုသည့် ဝက်ဘ်ဆိုက်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ၏ နယ်ပယ်ကို ကျယ်ပြန့် စေနိုင်သော သာမညတိုးတက်မှုများရှိသော်လည်း ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှုမှာ အားနည်းလျက် ရှိသေး သည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ဝက်ဘ်စာမျက်နှာတစ်ခုသို့ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုရန်သွေးဆောင်သောသတင်းဆောင်းပါးများ၏သွေးဆောင်ဖြားယောင်းမှုများ၏ အောက်တွင် ကျရောက်စေပြီး အမှန်းစကားများနှင့် သတင်းအမှားများကို ဖတ်ရှုရသောအခါ အစွဲကင်းစွာ ပိုင်းခြားဆင်ခြင်နိုင် စွမ်း ချို့တဲ့သည့် ပြည်သူများ ပေါ်ပေါက်လာစေသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ပညာရေးမူဝါဒတွင် ဒီဂျစ်တယ်ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့်ကဏ္ဍ ထည့်သွင်းခြင်း၊ ICT သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများ ရေးဆွဲဖန်တီးခြင်း နှင့် ပညာရေး မူဝါဒဖန်တီးသူများ၊ ဆရာ ဆရာမများနှင့် ကထိကများ၏ ဒီဂျစ်တယ်စနစ်ဖြင့် စွမ်းရည်ကို မြှင့်တင်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဒီဂျစ်တယ်စနစ်စီးပွားရေး၏ မဏ္ဍိုင်ကို ခိုင်မာအောင်ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှု အဆင့်အတန်းကို စုပေါင်းမြှင့်တင်ခြင်းအားဖြင့် ကျွမ်းကျင်မှုလိုအပ်ချက်နှင့် ထောက်ပံ့နိုင်စွမ်း ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ဒီဂျစ်တယ် ကျွမ်းကျင်မှု များ တိုးတက်စေခြင်း၊ နှုတ်တိုက်သင်ယူမှုနေရာတွင် ဖန်တီးနိုင်စွမ်းရှိသော အတွေးအခေါ်ဖြင့် အစားထိုးခြင်း၊ မိမိကိုယ်တိုင်လက်တွေ့သင်ယူမှုဖြင့် ပညာရေးသင်ကြားပို့ချမှုကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ အသုံးပြုနိုင်သော ICT အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများနှင့် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိကျောင်း များနှင့် တက္ကသိုလ်များအား ဆက်ကြောင်းများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့မှုများပြု လုပ်ရန် လိုအပ်ပါလိမ့်မည်။

အကြံပြုချက်များ

အဆင့်မြင့်အရာရှိကြီးများမှစ၍ အစိုးရဝန်ထမ်းများအားလုံးကို ဒီဂျစ်တယ်ပညာ သင်ကြားပေးခြင်းအားဖြင့် ခေတ်မီ ICT ပညာနှင့် ရင်းနှီးတတ်ကျွမ်းစေရေး ဆောင်ရွက်ရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရထံသို့ အကြံပြုပါသည်။ အနာဂတ်ဒီဂျစ်တယ် အလုပ်သမားအင်အားနှင့် ဒီဂျစ်တယ်မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒီဂျစ်တယ်အသုံးပြုသူများကို ပြုစု ပျိုးထောင်ပေးမည့် ပညာရေးမူဝါဒ ရေးဆွဲသူများ၊ ကျောင်းဆရာ ဆရာမများနှင့် သင်ကြားပို့ချသူများကို လေ့ကျင့် ပေးရန်အတွက် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သင့်သည်။

ကျောင်းများတွင်ကျောင်းသားဗဟိုပြုသင်ကြားရေး၊ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှုနှင့် သိပ္ပံနည်းပညာ၊အင်ဂျင်နီယာပညာနှင့် သင်္ချာပညာရပ်(STEM) တို့သည် ၂၁ ရာစုပညာရေးမူဝါဒများ၏ အခြေခံကျသော အလွန် အရေးကြီးသည့် နယ်ပယ်များဖြစ်ပြီး အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်း ကျောင်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်းများတွင် ထည့်သွင်း သင့်ပါသည်။

တစ်ဦးချင်းအလိုက် ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှုသည် ရိုးညွှန်းတမ်းတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းနှင့် ကွန်ပျူတာ ဒီဂျစ်တယ် ကျွမ်းကျင်မှု များနှင့် ဒီဂျစ်တယ်အတွေးအခေါ် (အင်တာနက်ကို အကျိုးရှိစွာအသုံးပြုခြင်း၊ အမှန်းစကားများ ရှောင် ရှားနိုင်ခြင်း နှင့် သတင်းအမှားများကိုရှာဖွေသိရှိခြင်း) တို့ကို ထည့်သွင်းနိုင်ပါသည်။ ဒီဂျစ်တယ် စီးပွားရေး အတွက် ပြင်ဆင်ရာတွင် ၂၁ ရာစု ဒီဂျစ်တယ်စီးပွားရေးအတွက် အထက်တန်း ကျောင်းသားများ အား Scratch သို့မဟုတ် အခြားသော အခြေခံပရိုဂရမ်ရေးဆွဲနည်းကို သင်ကြားပို့ချပေးနိုင်သည့် ဆော့ဖ်ဝဲလ်များကို အသုံးပြုကာ အခြေခံ ပရိုဂရမ်ရေးဆွဲနည်း ကျွမ်းကျင်မှုများကို သင်ကြားပေးသင့်သည်။ ပွင်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ထိရောက်သော အကောင်အထည်မှုများကို အောင်မြင်ရေး ကြိုးပမ်းချိန်တွင် သင့်လျော်သည့်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မိတ်ဖက်ထား ရှိရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရအား အကြံပြုပါသည်။

တက္ကသိုလ်ကျောင်းများ အားလုံးသည် အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်မှုရှိသော ပစ္စည်းများ တပ်ဆင်ထားခြင်း၊ လည်ပတ်သုံးစွဲလျက် ရှိသည့် ICT လေ့ကျင့်ရေးခန်းမများ နှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသင်ရိုးညွှန်းတမ်းများတွင် ကျောင်းသားများ၏ အနာဂတ်လုပ်ငန်းခွင်အတွက် သတင်းအချက်အလက်များကို အွန်လိုင်းတွင် ထိထိ ရောက်ရောက် ရှာဖွေနိုင်ရန် အွန်လိုင်းသုတေသန ပြုလုပ်နည်းများကို ထည့်သွင်းထားပြီး တစ်ဖက်တွင် မြန်နှုန်းမြင့် ဖိုင်ဘာအင်တာနက်ကို တပ်ဆင်ပေးထားခြင်းမှ ကြီးမားသော အကျိုးအမြတ်ကို ရရှိစေနိုင်ပါမည်။ ကွန်ပျူတာ တက္ကသိုလ်များသည် ခေတ်သစ်ကွန်ရက်၊ မိုဘိုင်းအပလီကေးရှင်းကို ဦးတည်ချက်ထားသော ပရိုဂရမ်ရေးဆွဲခြင်း ကဲ့သို့သော ကွန်ပျူတာ သိပ္ပံပရိုဂရမ်များနှင့် ဒီဇိုင်းအတွေးအခေါ် ကျွမ်းကျင်မှုများကို အားပေးဆောင်ရွက်သင့် သည်။ ထို့အပြင် သင်ရိုးများ၏ အရည်အသွေးနှင့် အကြောင်းအရာများကို အဆင့်မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန်အတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်များနှင့် ကုမ္ပဏီများနှင့်အတူ မိတ်ဖက်မှုပြုလုပ်ရန် စဉ်းစားသင့်သည်။ ထို့အပြင် ကျောင်းသားများ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ရေး အဆင်သင့်ဖြစ်စေနိုင်ရန်အတွက် ကွန်ပျူတာဘွဲ့ သင်ရိုးများတွင် ကွန်ပျူတာ သိပ္ပံ အလုပ်သင်အစီအစဉ်များနှင့် လုပ်ငန်းခွင်အတွေ့အကြုံရယူသည့် အစီအစဉ်များ ကို ထည့်သွင်းသင့်သည်။

ကျောင်း သို့မဟုတ် တက္ကသိုလ်မှ ထွက်သွားပြီးဖြစ်သည့် နိုင်ငံသားများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းနှင့် ပတ်သက်သော ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှု ပညာအရည်အချင်းများကို တစ်နိုင်ငံလုံးအနှံ့ရှိ ကျောင်းများနှင့် သင်ကြားရေးစင်တာများတွင် သင်ယူနိုင်ရမည်။ အလုပ်အကိုင်အရည်အသွေးများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်အတွက် အစိုးရ သည် ဖွင့်လှစ်ထားပြီးသော ကွန်ပျူတာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေး စင်တာများနှင့် မိတ်ဖက်ပြုရန်အတွက်လည်း စဉ်းစားသင့်သည်။ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်များကို မလိုလားသည့် နိုင်ငံသားများနှင့်ပတ်သက်၍ အစိုးရအနေဖြင့် ဒီဂျစ်တယ်ပညာတတ်မြောက်မှုသင်ကြားရေးစင်တာများ တည်ဆောက်မှုကို အားပေးကာ မက်လုံးပေး သင်ကြားစေသင့်သည်။

စွမ်းအင်

နိဒါန်း

စွမ်းအင်သုံးစွဲနိုင်မှု အခြေအနေသည် လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်ရှိ စေသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ နှင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင် စသည့် အရင်းအမြစ်များဖြင့် အားသာချက်ရှိပြီး အဆိုပါ စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များ ပေါင်းစပ် တည်ရှိနေမှုသည် နိုင်ငံတော်၏ စွမ်းအင်အလားအလာကောင်းများကို ရေရှည်အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေကာ မျှော်လင့်ချက်ကောင်းများ ပေးစွမ်းစေပါသည်။ နိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်များမှာ ထုတ်ယူသုံးစွဲရန် များစွာ ကျန်ရှိနေပြီး ယနေ့အချိန်အထိ မြန်မာနိုင်ငံသည် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားဖြန့်ဖြူးတိုက်ခတ်မှု အနည်းဆုံးနိုင်ငံများတွင် ပါဝင်လျက် ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရကလည်း အဆိုပါစွမ်းအင်ပေါ် အားသွန်ခွန်စိုက်ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသော်လည်း လူနေအိမ်ရာများနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် တိုးတက်သုံးစွဲလာသည့် လျှပ်စစ်စွမ်းအင် ပြဿနာမှာ အရေးကြီးကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရန်လိုအပ်လာပါသည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံတော်အဆင့် "အမျိုးသား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေးစီမံချက်" ဖြစ်သည့် ၂၀၃၀ ခုနှစ်တွင် တစ်နိုင်ငံလုံး လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး ရည်မှန်းချက်အား အလေးအနက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိနေပါသည်။

အဆိုပါ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်သို့ ရောက်ရှိစေရန် နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု နှင့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များမှာ အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေသည်ကို အားလုံးပင်လက်ခံပြီးဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိနိုင်ငံခြား ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမိုခိုင်မာစေခြင်း၊ အနာဂတ် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ထပ်မံဝင်ရောက်လာမှုကို အားပေးခြင်း စသည့် ကောင်းမွန်သည့် အပြုသဘောဆောင်သော ကြိုးပမ်းမှုများကို မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် EuroCham Energy Advocacy Group (EEAG) သည် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရနှင့် အပြန်အလှန် အကျိုးရှိပြီး အပြုသဘောဆောင်သော ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ EEAG သည် ကတိကဝတ် အနေဖြင့် စွမ်းအင်ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ယခုထက် ပိုမိုပံ့ပိုးပေးရန်၊ မြန်မာနိုင်ငံသားများ ၎င်းတို့ ရသင့်ရထိုက်သည့် စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိခံစားနိုင်ရေး ကူညီပေးရန် အမြဲအဆင်သင့်ရှိပါသည်။ သို့ပါ၍ EEAG သည် အောက်ဖော်ပြပါ အရေးကြီးဆွေးနွေးချက်များကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ကာလအတွင်း နိုင်ငံတော် အစိုးရအဖွဲ့၊ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အသေးစိတ်ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးအဖြေရှာနိုင်မည်ဟု မျှော်လင့်ယုံကြည်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် (၁)။ ဌာနဆိုင်ရာလုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုရှိမှု နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု

စွမ်းအင်ကဏ္ဍတွင် လုပ်ကိုင်နေသော ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများအတွက် အဓိက အရေးကြီးအချက်တစ်ခုမှာ ၎င်းတို့နှင့် ဆက်စပ်ပတ်သက်နေသော ဝန်ကြီးဌာန (၃)ခု ဖြစ်သည့် လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ သယံဇာတနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနတို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှုအဆင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်သည့် အဆိုပါဝန်ကြီးဌာနများအကြား အချင်းချင်း ဆက်သွယ်နိုင်မှု နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှု အဆင့်အခြေအနေမှာ လက်ရှိစွမ်းအင်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများအတွက် လိုအပ်ချက် အဆင့်အောက် ရောက်ရှိနေပြီး နောင်လာမည့် လုပ်ငန်း၊ စီမံကိန်းများအပေါ် တွန်းအားပေးနိုင်ခြင်း မရှိသေး သည်ကို တွေ့မြင်ရပါသည်။ အမှန်စစ်စစ်တွင် ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးမှ သတ်မှတ်ထားသောစံနှုန်းများနှင့် စည်းမျဉ်းများ၏ မတူကွဲပြားသည့် ညွှန်ကြားချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံ ဈေးကွက်အတွင်းသို့ လာရောက်မည့် ကုမ္ပဏီအသစ်များ၊ လက်ရှိ ပြည်တွင်းတွင် လုပ်ကိုင်နေသော ကုမ္ပဏီများ အပါအဝင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အနုတ်လက္ခဏာ သဘော ဆောင်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုကိုဖြစ်စေပါသည်။

ထို့ပြင် စွမ်းအင်ကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် လုပ်ဆောင်နေသူများ အနေဖြင့် လုပ်ငန်းကြန့်ကြာအောင် ဖြစ်စေသည့် ကိစ္စများနှင့် စီမံကိန်းများအပေါ် ဌာနကတောင်းဆိုချက်များ ကျေနပ်လက်ခံနိုင်သည်အထိ ဖြည့်ဆည်းပေးရန် မတတ်နိုင်ခြင်း၊ တင်ဒါခေါ်ယူခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ ရှင်းလင်းပြတ်သားမှုအားနည်းခြင်း စသည့်အချက်များကို ရှာဖွေတွေ့ရှိရပါသည်။ ဝန်ကြီးဌာနများသည် တိုးတက်ချင်သည့် စိတ်အားထက်သန်မှု ရှိသော်လည်း တင်ဒါခေါ်ယူသည့် နည်းလမ်းများသည် အချိန်ကြာရှည်ပြီး ရှင်းလင်းပြတ်သားမှု မရှိခြင်း၊ အလျင်အမြန် တိုးတက်လာနေသော စွမ်းအင်ကဏ္ဍလိုအပ်ချက်ကို အသစ်ထပ်မံဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် အခက်အခဲ များစွာဖြစ်စေပြီး စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်သူများအတွက် ကုန်ကျစရိတ်ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် လက်ရှိ စွမ်းအင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး မူဝါဒသည် အကန့်အသတ်ရှိသော အချိန်နှင့်အရင်းအမြစ်ကို အချိန်တိုတိုနှင့် အကျိုး အရှိဆုံး အသုံးပြုရန် သုံးစွဲခြင်းကို ခွင့်ပြုခြင်းမရှိပေ။ အဆိုပါကိစ္စရပ်အပေါ် အလေးအနက်ထား ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာအနာဂတ်တွင် ကြီးမားသည့်ဆုံးရှုံးမှုများ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲ၍ မရနိုင်သော ကိစ္စရပ်များ ကြုံတွေ့လာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတိုးမြှင့်ခြင်း၏ အကျိုးရလဒ်သည် တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် နားလည်မှုတိုးလာခြင်း၊ ရှိရင်းစွဲလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ပိုမိုအဆင်ပြေချောမွေ့စွာကျင့်သုံးနိုင်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းစီမံချက်ပြီးစီး အောင် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပိုမိုမြန်ဆန်ကျွမ်းကျင်လာခြင်းစသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအဝန်း လျှပ်စစ်ရရှိ ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် အဆင့်မြင့် လူမှု ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်စံနှုန်း များကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်း၊ ရိုးရှင်းမြန်ဆန်သည့် စွမ်းအင် ဆိုင်ရာ စီမံချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် EuroCham Myanmar သည် အောက်ပါ အကြံပြုချက်များကို တင်ပြလိုပါသည်။

- ဝန်ကြီးဌာနများ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းသည့် ပုံမှန်အစည်းအဝေးများတွင် ပြင်ပကုမ္ပဏီများမှ ကိုယ်စားလှယ် များကို ဖိတ်ကြားခြင်း ဖြင့် စွမ်းအင်ကိစ္စနှင့်ဆက်စပ်နေသော ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အဓိကကျသည့် ဦးစီးဌာန များ၊ လုပ်ငန်းဌာနများအကြားအတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတဖလှယ်ခြင်း နှင့် ဆက်ဆံရေး မြှင့်တင်ခြင်းတို့ အတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသို့ ဖိတ်ကြား ခြင်းဖြင့် အငြင်းပွားဖွယ်ဖြစ်သော ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းများကို ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်းနိုင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင် မည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါအစည်းအဝေးများသည် ပိုမိုပွင့်လင်းပြီး ယှဉ်ပြိုင်မှုရှိသော တင်ဒါစနစ် (ရေရှည် အကျိုးကို မျှော်ကိုး ခြင်း)၊ နှင့် ပိုမိုမြန်ဆန်သော လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှု၊ ပိုမို ကျွမ်းကျင်သော၊ တွက်ခြေကိုက်သော လုပ်ငန်း စနစ်ကို ရရှိစေခြင်းနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များကို ထိခိုက်စေသည့် လုပ်ငန်းကြန့်ကြာနေမှုများကို ဖော်ထုတ်ဖြေရှင်း ပေးနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထို့ပြင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကျင့်သုံးရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၏ ပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ထိရောက်မြန်ဆန်မှုတို့ကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် အုပ်ချုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်းနှင့် အ ဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရနှင့် စွမ်းအင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်နေသည့် ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများအကြား ဆက်ဆံရေး ရေရှည်တည်တံ့ ခိုင်မြဲစေရန်နှင့် နှစ်ဦးနှစ်ဘက်အကျိုးရှိသော ဖြေရှင်းမှုများရ ရှိရေးအတွက် ကုမ္ပဏီ ကိုယ်စားလှယ်များကို အစည်းအဝေးများသို့ ပုံမှန်ဖိတ်ကြားသင့်ပါသည်။
- နည်းပညာ၊ စီးပွားရေး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် လူမှုရေးရူထောင်မျိုးစုံမှ ဆောင်ရွက်မှုများကို တပြိုင်နက်တည်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမူဝါဒကို ပြုပြင် ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထိုသို့ပြုခြင်းဖြင့် လျှပ်စစ်စီမံကိန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် အကောင်အထည် ဖော်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို အလုံးစုံ လွှမ်းမိုး၍ သုံးသပ်ရာ ရောက် မည် ဖြစ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- နိုင်ငံ၏ပြဌာန်းထားသည့် ဥပဒေများ အပြောင်းအလဲနည်းပါးခြင်း နှင့် ရှင်းလင်းသည့် မူဝါဒများကသာ ကာလလတ်နှင့် ကာလရှည်စီမံကိန်းများ ထိထိရောက်ရောက် အကောင်အထည်နိုင်မည့် တစ်ခုတည်း သောနည်းလမ်းအဖြစ် အာမခံနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ မရေရာမသေချာမှုများက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို အားလျော့စေသည့်အပြင် အဓိကအရေးကြီးသည့် နိုင်ငံ၏ ဂုဏ်သိက္ခာပိုင်းနှင့် စီးပွားရေးပိုင်းဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးနိုင်သည့် အန္တရာယ်များ ထပ်မံဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်ပါသည်။
- ပွင့်လင်းမြင်သာပြီး ခေတ်နှင့်လျော်ညီသော တင်ဒါခေါ်ယူမှုလုပ်ငန်းစဉ်ဆိုသည်မှာ ဝန်ကြီးဌာနများ အကြားကောင်းမွန်သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုရှိပြီး မည်သူက မည်သည့်ကိစ္စကို ဆောင်ရွက်မည်ဟု တိတိကျကျ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူက သိမြင်နားလည် သဘောပေါက်မှုကို ရရှိစေခြင်း ပါဝင်ပတ်သက်နေသော အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးကို အာမခံနိုင်ပြီး ထိရောက်စွာ အကျိုးကျေး ဇူး ရရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။
- တင်ဒါခေါ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးကို ပိုမိုထိရောက်ပြီး အကျိုးရှိစေရန် ပြုပြင်ပြောင်းလဲ သင့်ပါသည်။ EuroCham Myanmar မှ အကြံပြုလိုသည်မှာ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုချင်းစီတွင် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ သီးခြားဖွဲ့ စည်းတာဝန်ပေး အပ်စေခြင်း၊ တင်ဒါစစ်ရွေးချယ်ရေးကိစ္စများတွင် သီးခြားတာဝန်ရှိသူများကသာ ဆောင်ရွက်စေခြင်း၊ ကန့်သတ်ချက်စာချုပ်များ ချုပ်ဆိုခြင်း နှင့် တင်ဒါ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ ကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခြင်း လုပ်ငန်းများ သီးခြားဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါဝန်ကြီးဌာနအဖွဲ့အစည်းသည်လည်း ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများက အခက်အခဲများ လာရောက်တွေ့ ဆုံဆွေးနွေး ခြင်း၊ လက်တွေ့ကျကျ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိမည့် ဖြေရှင်းချက်များ ညှိနှိုင်းခြင်း နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ မှန်ကန်စွာချမှတ်ခြင်း ကိစ္စရပ်များကို လိုလိုလားလား လက်ခံဆွေးနွေး ပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် ဖြစ်စေရန်တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

- အဆိုပါ ဌာနတွင်း အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် စွမ်းအင်နှင့်ပတ်သက်ဆက်သွယ်သည့် ဌာနဆိုင်ရာများ အချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆက်သွယ်မှုကို မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်း၊ ရုံးဌာန အသီးသီး တို့ကို စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ သီးခြားသင်တန်းများ တက်ရောက်စေခြင်း၊ စသည့် လေ့ကျင့်ရေး အစီအစဉ်များကိုလည်း ပံ့ပိုးပေးရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန၊ စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာနတို့နှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍတို့အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် စီမံကိန်းများ ထိရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် ပံ့ပိုးကူညီပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် (၂)။ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံ၊ စွမ်းအင်ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ငွေပေးချေမှု အထောက်အကူပြုစနစ်

မြန်မာနိုင်ငံသည် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု မြှင့်တင်နိုင်ရန် သဘာဝဓါတ်ငွေ့နှင့် ပြန်လည် ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်များကို အချိုးညီညီမျှမျှဖြင့် ကာဗွန်ထုတ်လုပ်မှု အနည်းဆုံး စွမ်းအင်စနစ်တစ်ရပ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်နိုင် သည့် အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် လက်ရှိနိုင်ငံ အခြေအနေအထားအဆိုပါဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအား ထောက်ပံ့ပေးရန် လိုအပ်သော စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံများ ရှားပါးလျက်ရှိနေပါသည်။ အဓိကဦးစားပေး အရေးကြီးဆောင်ရွက်ရမည့် အချက်နှစ်ရပ်မှာ - သက်တမ်း ကြာမြင့် ပြီး သတ်မှတ်ဝန်အား (load) ထက် ပမာဏများစွာ ပိုလွှတ်နေသည့် မဟာဓာတ်အားလိုင်းကွန်ရက်အား ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေခြင်းနှင့် ဓါတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်း ကွန်ရက်နှင့် ဆက်စပ်အခြေခံ အဆောက်အအုံများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်း နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်းတို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့ နိုင်ငံတော်ဓာတ်အားလိုင်း ကွန်ရက်စနစ်သည် စုစုပေါင်းနိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၄၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာ ဓာတ်အား ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ပြီး လက်ရှိဓာတ်အားထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေမှာ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်များ ပေါင်းစပ်သုံးစွဲမှု လျော့နည်းနေခြင်း၊ လျှပ်စစ်လိုင်းများတွင် ဓာတ်အားပျောက်ဆုံးမှု (power line losses) များမှာ စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်ပေါ်လာနေပါသည်။

ခေတ်စနစ်နှင့်ကိုက်ညီသော အခြားစွမ်းအင်ရင်းမြစ်များ မရှိခြင်းကြောင့် မြန်မာပြည်၏ အိမ်ထောင်စုအများစုမှာ တွက်ချေမကိုက်သော၊ ကျန်းမာရေးနှင့်မညီညွတ်သော၊ အန္တရာယ်များသည့် ဒီဇယ်ကဲ့သို့သော လောင်စာဆီများကို အားကိုးနေရသည့် အခြေအနေသို့ ရောက်စေပါသည်။

အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံ၏ဝင်ငွေရရှိမှုသည် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ တင်ပို့မှုပေါ်တွင် အဓိကမှီတည်နေရပြီး ဓာတ်ငွေ့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ထိပ်တန်းပို့ကုန်ပစ္စည်းပင် ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များအရ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ဘဏ္ဍာနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဓါတ်ငွေ့တင်ပို့မှုမှ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃.၃၇ ဘီလီယံ ရရှိခဲ့ပြီး အဆိုပါ ပမာဏမှာ စုစုပေါင်းပို့ကုန် တင်ပို့မှုမှ ရရှိသော ဝင်ငွေ၏ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် နိုင်ငံအတွင်းတွင် ဓါတ်ငွေ့ကို ပိုမို အကျိုးရှိစွာ အသုံးချရန် ကြိုးပမ်းနေစဉ် ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် တရုတ်နိုင်ငံများသို့ တင်ပို့သည့် ဝင်ငွေရရှိမှုများအတွက် အစားထိုး နိုင်မည့် ကာလတိုဝင်ငွေရင်းမြစ် သိသိသာသာ မရှိသေးပါ။ အဆိုပါအခြေအနေမှာ မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် ဓါတ်ငွေ့ တင်ပို့ရောင်းချမှုများ နှင့် ပြည်တွင်းသုံးစွဲမှုများကို ဟန်ချက်ညီမျှစွာ သုံးစွဲနိုင်စေရန် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ထားရှိရန် ဖော်ပြနေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်တွင်းဓာတ်ငွေ့ သုံးစွဲမှုလိုအပ်ချက်မှာ တိုးတက်လာသော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံသည် ကာလတို လျှပ်စစ်စွမ်းအင် ထုတ်လုပ်မှုအတွက် ထပ်မံရွေးချယ်စရာနည်းလမ်းများ အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ ပြည်တွင်းဈေးကွက်အတွက် ခွင့်ပြုထားသည့် ဓါတ်ငွေ့ပမာဏမှာ ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းဝန်းကျင်ရှိပြီး ကျန်အများစုမှာ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ တရုတ်နိုင်ငံ တို့သို့ တင်ပို့ရန် သဘောတူစာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသည့် ပမာဏဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် သမုဒ္ဒရာရေနေက်ပိုင်းတွင် ရှာဖွေတွေ့ရှိပြီးသော ဓာတ်ငွေ့များနှင့် အနာဂတ်တွင် ရှာဖွေတွေ့ရှိလာနိုင်မည့် ဓာတ်ငွေ့များကို တိုးတက် လာသည့် ပြည်တွင်းစွမ်းအင် လိုအပ်ချက်များကို အကျိုးရှိရှိ အသုံးပြုနိုင်ရေး မျှော်မှန်းလျက်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံအတွင်း ပြည်တွင်းဓာတ်ငွေ့ မြှင့်တင်အသုံးပြုနိုင်ရေး အတွက် လိုအပ်သောအခြေခံအဆောက်အအုံများ တိုးတက်ခိုင်မာစေရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ ပြည်တွင်းဓာတ်ငွေ့ ရောင်းချဈေးနှုန်းများ နှင့် နိုင်ငံခြားငွေပေးချေမှုများ ကိစ္စရပ်များ အတွက်လည်း အာမခံချက်ထားရှိခြင်းများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်မှာလည်း မဖြစ်မနေ လိုအပ်ပါသည်။

ထို့အပြင် သဘာဝဓါတ်ငွေ့ရည်(LNG) တင်သွင်းခြင်းနည်းလမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ သဘာဝဓါတ်ငွေ့သုံး ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများအတွက် လုံလောက်သည့် စွမ်းအင်အရင်းအမြစ်တစ်ရပ်အနေဖြင့် ရေတိုကာလ ထောက်ပံ့ ပေးနိုင်ပြီး ပြည်ပသို့ဓာတ်ငွေ့ပို့ကုန်တင်ပို့မှုဝင်ငွေ နှင့် ပြည်တွင်းဓာတ်ငွေ့ဈေးကွက် လိုအပ်ချက်အကြား ဟန်ချက် ညီစေနိုင်ပါသည်။

စွမ်းအင်ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ငွေပေးချေမှုအထောက်အကူပြုစနစ်

လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေး တိုးတက်လာခြင်း၏ အကျိုးကျေးဇူးများကို လူအများလက်လှမ်းမီသည့် ဓာတ်အားခ နှုန်းဖြင့် သုံးစွဲနိုင်မှသာ လက်တွေ့ခံစားနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း နားလည်သိရှိသော်လည်း နိုင်ငံတော်က လက်ရှိ စိုက်ထုတ်ကျခံနေရသည့် အခြေအနေမှာ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေကို ထိခိုက်နှစ်နာစေပြီး လျှပ်စစ်ဓာတ်အား ထုတ်လုပ်ခြင်း မြှင့်တင်ရန် ကြိုးပမ်းနေမှုများကို အဟန့်အတားပြုလျက်ရှိပါသည်။ ၎င်းအပြင် နိုင်ငံတော်က ကြိုးပမ်းနေသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးလှိုင်းကွန်ရက် ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာစေရန် နှင့် လျှပ်စစ်ဓါတ်အား မရရှိသေးသည့် လူဦးရေ(၆၅)ရာခိုင်နှုန်းအား လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိစေရန် ဓာတ်အားပေးလှိုင်းများ ချိတ်ဆက်မှု ဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရအတွက် ကြီးမားသည့် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် ရှိနေပါသည်။ အဆိုပါ စိုက်ထုတ်ကျခံငွေများသည် ဘဏ္ဍာရေးရှုထောင့်အရ ရေရှည်ကျခံနိုင်မည်မဟုတ်ဘဲ မြန်မာနိုင်ငံမှ ချမှတ် ထားသည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားရရှိရေးရည်မှန်းချက် အစီအစဉ်နှင့် သဟဇာတ မဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ထို့အပြင် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားခ လျော့ချကောက်ခံခြင်းသည် ဓာတ်အားသုံးစွဲသူများအား စွမ်းအင်ဈေးတာဝန်ပေးရေး အလေ့အကျင့်ကောင်းများ ကျင့်သုံးရေးကို တွန်းအားပေးခြင်းမရှိသကဲ့သို့ ဓာတ်အားထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးခြင်းဆိုင်ရာ အရည်အသွေးများကိုလည်း ကန့်သတ်ရာရောက်သည့်အပြင် အခြေခံအဆောက်အအုံများ တိုးချဲ့မြှင့်တင်ခြင်း၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ မှုမလုပ်လုံးကိုလည်း လျော့ပါးအောင် ပြုရာရောက်ပါသည်။

အဆိုပါစိုက်ထုတ်ကျခံငွေများအပြင် ထပ်မံအရေးကြီးသည့် အခြားအကြောင်းတစ်ရပ်မှာ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ ပေးချေမှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် သုံးစွဲသည့် ငွေကြေးသတ်မှတ်ချက် ပြဿနာဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်က ငွေရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝင်သည့် စီမံကိန်းများတွင် နိုင်ငံခြားငွေနှင့် နိုင်ငံခြားငွေညွှန်းကိန်းများအား အသုံးပြုရန် လိုအပ်ကြောင်း အများစုလက်ခံထားကြပါသည်။ လက်ရှိတွင် အခြေခံအဆောက်အအုံကြီးမားသည့် စီမံကိန်းများ တွင် အဓိကအားဖြင့် အမေရိကန်ဒေါ်လာ(USD)ဖြင့်သာ အသုံးပြုလျက်ရှိသောကြောင့် မြန်မာကျပ်ငွေ အတွက် ငွေကြေးဈေးကွက်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်မရှိသေးခြင်း၊ နိုင်ငံ တကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် နိုင်ငံခြား ငွေပေးချေမှုများ မရှိခြင်းများသည် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် အလွန်ခက်ခဲပါသည်။

စွမ်းအင်ဆိုင်ရာပေးချေမှုစနစ် အထောက်အကူပေးရန်မှာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် အလွန် အရေးပါကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။ မြင်းခြံသဘာဝဓာတ်ငွေ့နှင့်စွန့်ပစ်အပူသုံးစနစ် (Mingyan Combined - Cycle Gas Turbine) စီမံကိန်းအတွက် နိုင်ငံတော်က အစိုးရအာမခံမှုပုံစံ (Sovereign undertaking) ရှိသော်လည်း အဆိုပါမူဝါဒပုံစံအား အခြားစီမံကိန်းများသို့ ပုံစံတူဆောင်ရွက်ရန် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာနေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ သို့ရာတွင် ဓာတ်အားခနှုန်းထား ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် ကြန့်ကြာနေခြင်းသည် ဘဏ္ဍာရေးအရ ကိုယ်ပိုင်ရပ်တည်နိုင်ပြီး ရေရှည်အကျိုးရှိမည့် နိုင်ငံအဝန်း ဓာတ်အားဝယ်ယူသည့်အဖွဲ့အစည်းများ၊ စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်သူများ နှင့် ချေးငွေပေးမည့်အဖွဲ့များအတွက် ကောင်းကျိုးအထောက်အကူမပြုသရွေ့ ထပ်တိုးအာမခံချက်များ လိုအပ်နေဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- အသေးစားဓာတ်အားပေးစနစ်များ (mini-grid) အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဓာတ်အား လိုင်း တိုးချဲ့ခြင်း လုပ်ငန်းနှစ်ရပ်ကို ပေါင်းစပ်ကျင့်သုံးခြင်းဖြင့် ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် ယုံကြည် စိတ်ချ ရသော၊ ကုန်ကျစရိတ်သက်သာပြီး ထိရောက်သည့် လျှပ်စစ်ဓာတ်အားကို လျင်မြန်စွာ ရရှိစေနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။
- ယင်းလုပ်ငန်းစဉ်ကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် နိုင်ငံတော်ဓာတ်အားပေးစနစ် ရောက်ရှိရန် အလွန် ဝေးလံခေါင်ဖျားပြီး ကုန်ကျစရိတ်များပြားနိုင်သည့်ဒေသများကို အသေးစားဓာတ်အားပေး စနစ်များ ဦးစားပေးတည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်ဓာတ်အား လိုင်းတိုးချဲ့ခြင်း လုပ်ငန်းများ ကိုပါ မြှင့်တင်ပေးရာ ရောက်ပါသည်။
- ဓာတ်အားလိုင်းတစ်လျှောက် ဓာတ်အားဆုံးရှုံးမှုများအား နည်းနိုင်သမျှ လျော့ချခြင်းဖြင့် လက်ရှိ ဓာတ်အားထုတ်လုပ်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်ပြီး ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်ပေါ်မှုအား လျော့ချ နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

•လက်ရှိ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများကို ကြံ့ခိုင်အောင်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ပြန်လည်ပြုပြင်မှုများ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ တပြိုင်နက်တည်းမှာပင် အပူစွမ်းအင်သုံး ဓာတ်အားပေးရုံများ၏ စက်စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း၊ ရေအားလျှပ်စစ်အပါအဝင် ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်သုံး ဓာတ်အားပေးရုံများ၏ စက်မောင်းနှင်နိုင်မှုစွမ်းရည် တိုးတက်အောင်ပြုလုပ်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်သင့် ပါသည်။

•နိုင်ငံခြားငွေကြေး သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားငွေကြေးနှင့် ပြည်တွင်းငွေကြေးရောနှောပေးချေနိုင်သော ပေးချေမှု စနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ဆိုပါက နိုင်ငံပိုင်ကဏ္ဍနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကြားတွင် ဆုံးရှုံး နိုင်ခြေများကို ပိုမို အဆင်ပြေစွာ စီမံခန့်ခွဲနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

- >နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် ပေးချေခြင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားငွေကြေးညွှန်းကိန်းများဖြင့် တန်ဖိုးသတ်မှတ် ထားသော ပြည်တွင်းငွေကြေးများဖြင့် ပေးချေခြင်းအား ခွင့်ပြုပေးခြင်း။
- > ပြည်တွင်းငွေကြေးသို့ ပြောင်းလဲအသုံးမပြုမီ ယခင်ပေးဆပ်ရန်ကျန်ရှိသည့် ကြွေးမြီပေးချေခြင်း အား လိုအပ်ပါက နိုင်ငံခြားငွေကြေးသုံးစွဲ၍ ပေးချေနိုင်သည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ်အား စတင် မိတ်ဆက်ခြင်း။
- > အခြားနည်းလမ်းမှာ နိုင်ငံခြားငွေဖြင့် ငွေကြေးမတည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအပေါ် ဝင်ငွေပြန်လည် ရရှိစေရေးအတွက် ငွေကြေးအမျိုးမျိုးအသုံးပြုသည့် ပေးချေမှုကိုခွင့်ပြုခြင်းဖြစ်သည်။အခွန်စည်းကြပ်ခြင်း၊ ပြည်တွင်းအခွန်ပေးချေမှုများနှင့် အခြားလုပ်ငန်းလည်ပတ်ခြင်းပိုင်းဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များအတွက်ကို ပြည်တွင်းငွေကြေးများဖြင့် အခွန်စည်းကြပ်မှု ပြုလုပ်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

•ဝင်ငွေနည်းပါးသည့် ဓာတ်အားသုံးစွဲသူများအပေါ် ဓာတ်အားခတိုးမြှင့်ကောက်ခံခြင်းမပြုဘဲ သတ်မှတ် ဓာတ်အားယူနစ်အထက် ပိုမိုသုံးစွဲသည့် မြို့ပေါ်နေဓာတ်အားသုံးစွဲသူများနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများကို ဓာတ်အားခတိုးမြှင့်ကောက်ခံစေခြင်း ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

• ရေတိုအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်က အထောက်အကူပေးခြင်းသည် စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေများကို လျော့ပါးစေပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှ ပေးဆောင်ရမည့် အခွန်အခများကိုလည်း လျော့ချပေးပါသည်။ စာချုပ်များချုပ်ဆိုပါက လျှပ်စစ်ဓာတ်အားထုတ်လုပ်ရေး လုပ်ငန်း (Electric Power Generation Enterprise) မှ ပေးချေရန်ရှိသည်များအတွက် လျှပ်စစ်နှင့် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနမှ ကြားဝင်အာမခံပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း အကြံပြုလိုပါသည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါ စာချုပ်ချုပ်ဆိုမှုအပေါ် စီမံကိန်း နှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အသိအမှတ်ပြုလွှာနှင့် ပြည်ထောင်စုရှေ့ နေချုပ်ရုံးမှ တရားဥပဒေဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များ ရယူသင့်ကြောင်း အကြံပြုလိုပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

• မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝဓါတ်ငွေ့ ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံအများစုသည် ပြန်လည်တည်ဆောက် ရန်နှင့် အဆင့်မြှင့်တင်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပြီး ထပ်မံတိုးချဲ့ခြင်းကိုလည်း ဦးစားပေးစဉ်းစားသင့်ပါသည်။ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံတိုးတက်မှု မှာ EuroCham Energy Advocacy Group ၏ ဦးစားပေး လုပ်ငန်းတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်များပါမကျန် ရောက်နိုင်သမျှ ပိုက်လိုင်း ကွန်ရက်များဖြင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်နိုင်ပါက စက်မှုလုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေးကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ စွမ်းအင်ဆိုင်ရာ အခြေခံအဆောက်အအုံတွင် နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု(FDI) များအား ဆွဲဆောင်နိုင်ရေးအတွက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို စတင် မိတ်ဆက်ရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ကြိုးပမ်းမှုများအား EuroCham’s Energy Advocacy Group က ကူညီထောက်ပံ့ပေးလျက်ရှိပါသည်။ အကန့်အသတ်တစ်ရပ်မှာ အခွန်အခကောက်ခံမှုများကြောင့် LPG တင်သွင်းမှုကုန်ကျစရိတ်များ များပြားလာခြင်း နှင့် အဆိုပါကုန်ကျစရိတ်များကြောင့် ဒီဇယ်ဈေးနှင့် ဈေးနှုန်းယှဉ်ပြိုင်နိုင်ခြင်း မရှိသောအဆင့်တစ်ခုဆီသို့ LPG ဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်လာခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနှင့် ယင်းကဲ့သို့ LPG အပေါ် အခွန်ကောက်ခံမှုကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပေးပါရန်နှင့် ဈေးနှုန်းချိုသာစွာ တင်သွင်းနိုင်ခြင်းဖြင့် ကုန်ကျစရိတ်များပြားပြီး ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဟဇာတမဖြစ်သော ဒီဇယ်ဆီ သုံးစွဲမှုများအား လျော့ချနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံများနှင့် စက်ရုံအလုပ်ရုံများသို့ ပြည်တွင်းဓာတ်ငွေ့ ဖြန့်ဖြူးရေး အထောက်အကူပြုမည့် သဘာဝ ဓါတ်ငွေ့ ပိုက်လိုင်းများ တိုးတက်စေရေးဆောင်ရွက်ပေးရန် အကြံပြုလိုပါသည်။ သို့ရာတွင် ရေနံ ဓာတ်ငွေ့ရည် ဖြန့်ဖြူးခြင်းနှင့် သိုလှောင်ခြင်းများအတွက် ကုန်ကျစရိတ်များပြားမှုလျော့ချနိုင်ရန် ခိုင်မာပြတ်သားသည့် နည်းဥပဒေများလည်း လိုအပ်လျက် ရှိပါသည်။

• စွမ်းအင်ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ခြင်းကိစ္စရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဓာတ်အားခံတိုးမြှင့်ကောက်ခံခြင်းမှာ နိုင်ငံရေး အရ ထိရလွယ်သောကြောင့် တိုးမြှင့်သတ်မှတ်မည်ဆိုပါက အများပြည်သူလက်ခံလာစေရန် လူထု အမြင်နှင့်အညီ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစွာ ဖြည်းဖြည်းချင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲသင့်ကြောင်း အကြံပြုအပ်ပါသည်။

- > စွမ်းအင်နှင့်ဓာတ်အားဈေးနှုန်းကို အဆင့်အလိုက် မြှင့်တင်ခြင်းသည် စွမ်းအင်ကဏ္ဍ အဆောက် အအုံများ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် ငွေပင်ငွေရင်းများကို ပိုမို ဆွဲဆောင်နိုင်ပြီး စွမ်းအင် ချွေတာသည့် အလေ့အကျင့်များကို မြှင့်တင်ပေးပါသည်။
- > အချိန်အလိုက်ကောက်ခံခြင်း (Time-of-day Tariff) ကို စတင်မိတ်ဆက်ပြီး ဓာတ်အား အသုံး အများဆုံးအချိန်တွင် သုံးစွဲပါက ဓာတ်အားခပိုမို ကောက်ခံခြင်းကို ကျင့်သုံးပါက ထုတ်လုပ်မှုနှင့် လိုအပ်ချက်ပမာဏကို မျှတစွာ သုံးစွဲရေးကို အားပေးရာရောက်မည် ဖြစ်ပါသည်။

• အခြား ရေရှည် ဖြေရှင်းချက်တစ်ရပ်မှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သော အစိုးရ ကြေးမြီ ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုဥပဒေအရ စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနက အစိုးရအာမခံချက် (Sovereign Guarantee) ထုတ်ပြန်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ အာမခံချက်တစ်ရပ်သည် ငွေပေးချေရေး ကတိကဝတ်များနှင့် နိုင်ငံခြားငွေလဲလှယ်ခြင်းနှင့် လွှဲပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ ကတိကဝတ်များအတွက် အကြီးဝင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံတော်၏ ပင်မဓာတ်အားလှိုင်းတိုးချဲ့ခြင်း နှင့် အသေးစားဓာတ်အားလှိုင်းများကို ပေါင်းစပ် တည်ဆောက်ခြင်း၊ လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများ ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်းနှင့် ဓာတ်အားလှိုင်းတစ် လျှောက်ဓာတ်အားဆုံးရှုံးမှုများကို လျှော့ချခြင်း၊ နိုင်ငံခြားငွေ (သို့) ငွေကြေးရောနှောပေးချေမှုများ ကိုခွင့်ပြုခြင်းဖြင့် ဆုံးရှုံးနိုင်ခြေရှိမှု များကိုလျှော့ချခြင်း၊ ဥပဒေပိုင်းနှင့်သဘောတူစာချုပ်များဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများပေးခြင်း။

ပြဿနာဖော်ပြချက် (၃) ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ရှာဖွေတူးဖော်ခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်

ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ရှာဖွေတူးဖော်ခြင်းကဏ္ဍဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းပြတ်သားသော ဥပဒေမူဘောင်

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်သည် သဘာဝသယံဇာတအားလုံး၏ မူလပိုင်ရှင်ဖြစ်ပြီး ထို သယံဇာတ များကို နိုင်ငံသားအားလုံး၏ အကျိုးစီးပွားဖွံ့ဖြိုးစေရန်အတွက် ထုတ်ယူခြင်း၊ အကျိုးအမြတ်ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းများ အသုံးပြုခွင့် အခွင့်အာဏာရှိသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ၁၉၈၉ ခုနှစ် နိုင်ငံပိုင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ ဥပဒေအရ မြန်မာ့ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့လုပ်ငန်း (MOGE)က ထုတ်ပေးသည့် ထုတ်လုပ်မှုခွဲဝေရေးသဘောတူစာချုပ်များ(PSC) တွင် ပါဝင်ချုပ်ဆိုလေ့ရှိကြသည်။ ဤ “ကိုယ်တိုင်ချုပ်ဆို” စာချုပ်များ၏ စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ချက်များသည် အခြားတည်ဆဲဥပဒေများနှင့် မဆန့်ကျင်သရွေ့ ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့ ရှာဖွေတူးဖော်ခြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် များကို ထိန်းမတ်ကြီးကြပ်လျက်ရှိပါသည်။

PSC များ၏ စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ချက်များကို အတည်ပြုသတ်မှတ်ရာတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာဥပဒေ၊ ပြည်ပ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေများ နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် (MIC) ထုတ်ပြန်ချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားကြပါသည်။ သို့သော် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ကဏ္ဍကို အခြားဥပဒေ ပြဌာန်းချက်များကလည်း လွှမ်းမိုးသက်ရောက်သည့်အတွက် မလိုလားအပ်သည့် မူဝါဒ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေရေးရာ ပဋိပက္ခများကို ဖြစ်ပွားစေပါသည်။ ရေနံဥပဒေမူကြမ်းအသစ်ကိုရေးဆွဲထားပြီး ယင်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ရှိ လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကော်မတီ (EEDC) က သုံးသပ်လေ့လာနေဆဲ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ပုဂ္ဂလိက လုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုက မကြာသေးမီကာလက မေးခွန်းများထုတ်ခဲ့သည့် ကနဦး သုံးသပ်ချက်ကြောင့် ရှာဖွေထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းစဉ် နှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့် နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများကို ပိုမိုဆွဲဆောင်နိုင်ရေးအတွက် အဆိုပါ ဥပဒေကြမ်း၏ အာဏာသက်ရောက်နိုင်စွမ်းအပေါ် မေးခွန်းထုတ်စရာ ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

သဘာဝသယံဇာတများ ထုတ်ဖော်မည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို မက်လုံးပေးဆွဲဆောင်နိုင်ရန် PSC များနှင့် အခွန် အကောက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရှိ PSC များသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အတင်းကျပ်ဆုံးသော PSC ပြဋ္ဌာန်းချက်များထဲမှ တစ်ခု အပါအဝင် ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ စံသတ်မှတ်ထားသော ဘဏ္ဍာရေးပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် နှိုင်းယှဉ် လေ့လာပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ PSC များတွင် နိုင်ငံတော်က ထွက်ရှိသည့်သယံဇာတ၏ ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းကို ရယူထားပြီး အခြား ဆုံးရှုံးနိုင်သည့် အလားအလာများ နှင့် ဖြည့်ဆည်းပေးရမည့် ကိစ္စရပ်များတွင် အလားတူ တာဝန်ယူမှုမရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ထို့အပြင် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာနက မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရောင်းချသောဓာတ်ငွေ့များတွင် အထူး ကုန်ပစ္စည်းခွန် (Recoverable မဟုတ်ပါက ရောင်းချမှု၏ ၈%) နှင့် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် (Recoverable ဖြစ်ပါက ရောင်းချမှု၏ ၅%) တို့ကို ထပ်ပေါင်းကောက်ခံပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ သဘာဝဓာတ်ငွေ့သည် ယှဉ်ပြိုင် ရောင်းချရန် ခက်ခဲသည့် ကုန်စည်တစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်ပြီး အကယ်၍သာ အဆိုပါထပ်ပေါင်းကောက်ခံမှုကို စားသုံးသူက ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးအဖြစ် မျှဝေထမ်းဆောင်ရန်မလိုပါက အစိုးရအနေဖြင့်ရရှိနိုင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အလားအလာမှာ ရာနှုန်းပြည့်ထက်ပင် ကျော်လွန်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထွက်ကုန်အပေါ်သတ်မှတ်သည့် အခွန်အခများ မြင့်မားခြင်းသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို လျော့ပါးစေပြီး စက်မှုကဏ္ဍ တိုးတက်ရေးအတွက် အဓိကလောင်စာသဖွယ်ဖြစ်သည့် ဓာတ်ငွေ့သည် တန်ဖိုးရှိသည့်အပြင် နိုင်ငံတော် ဘဏ္ဍာရင်းမြစ်တစ်ခုအတွက် ဓာတ်ငွေ့အပေါ် အခွန်မြင့်မားစွာကောက်ခံခြင်းသည် ဆန့်ကျင်ဘက် အကျိုး ရလဒ်များကိုသာ ပေါ်ပေါက်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။ တင်းကျပ်သည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်များဖြင့် ဓာတ်ငွေ့ရှာဖွေရေး လုပ်ငန်း များကို ကန့်သတ်ပစ်ပါက အကျိုးဆက်အနေဖြင့် မြန်မာ့ကမ်းလွန်ပင်လယ်ပြင်တွင် ဟိုက်ဒရိုကာဗွန်များ ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ တူးဖော်ရှာဖွေနိုင်ရေးတွင် အခက်အခဲများ ဖြစ်စေနိုင်ပြီး ရှာဖွေတွေ့ရှိထားသည့် သယံဇာတများကို အဆင့်မြှင့်တင်တူးဖော် ထုတ်လုပ်ရောင်းချနိုင်ရေးအတွက် အဟန့်အတားဖြစ် စေပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပျက်စီးထိခိုက်မှုဆိုင်ရာ အကဲဖြတ်မှုမှတ်တမ်း (EIA) ခွင့်ပြုကာလ

၂၀၁၅ ခုနှစ် EIA စည်းမျဉ်းအရ သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဝန်ကြီးဌာန(MONREC)၊ လက်အောက်ရှိ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာန(ECD)က စီမံကိန်းတစ်ခုအတွက် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ သဘောတူခွင့်ပြုချက် သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ချက်ကို သတ်မှတ်ထားသည့် ကာလအတွင်း (အများဆုံးမှာ အလုပ်လုပ်သည့် ရက်ပေါင်း ၉၀ ရက် ထက်မကျော်စေပေ) ထုတ်ပေးပါသည်။

အဆိုပါ သတ်မှတ်အချိန်ကာလသည် ခွင့်ပြုမိန့်ရရှိရန် လက်တွေ့တိုင်းတာချက်များဖြင့် ကိုက်ညီမှုမရှိပါ။ EIA သုံးသပ်ချက်ကာလသည် လျှပ်စစ်နှင့်စွမ်းအင်ကဏ္ဍတွင် ပုံမှန်အားဖြင့် တစ်နှစ်ထက် ပိုကြာတတ်ပါသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အလေးထားကြောင်းအသိအမှတ်ပြုလက်မှတ်(ECC) ရရှိရန် မသေချာမှုကြောင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သူက ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်မှုမရှိတော့ဘဲ PSC လုပ်ငန်းကော်မတီ က သတ်မှတ်ထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတွင် ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ရမည့်အချက်များ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး နှင့် စီမံကိန်း ကိုအချိန်မီ ဘေးကင်းစွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးတို့အပေါ် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်စေပါသည်။

ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလားအလာကောင်းသည့် ရေအားလျှပ်စစ် နှင့် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင် အရင်းအမြစ်များ များစွာရှိပါသည်။ ရေအားလျှပ်စစ်သည် နိုင်ငံတွင်း လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်တပ်ဆင်မှု စုစုပေါင်း၏ ၆၀% လက်ရှိတွင် ခန့်မှန်းရပြီး မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော ကာလရှာရှည် သုံးစွဲလာပြီးဖြစ်သည့် သန့်ရှင်း သော စွမ်းအင်နည်းပညာ တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ယခုအချိန်ထိ တစ်နိုင်ငံလုံး၏ စွမ်းအင်အလားအလာ ပမာဏနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် အနည်းငယ်သောအစိတ်အပိုင်း အဖြစ်သာရှိနေသေးသည်။ များမကြာမီကာလက သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့မှ လျှပ်စစ်ဓာတ်ထုတ်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးအားကောင်းလာသည့်အတွက် ယင်းနှင့် ဟန့်ချက် ညီညီ ရေရှည်ပူးပေါင်းထုတ်လုပ်နိုင်သည့် စွမ်းအင်ကို ရရှိနိုင်ရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် ရေရှည်အကျိုး မျှော်ကိုးပြီး ရေအားလျှပ်စစ်နှင့်ဓာတ်ငွေ့လျှပ်စစ် ပူးပေါင်းထုတ်လုပ်နိုင်ရေးကို ပိုမိုအလေးပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း အကြံပြုလို ပါသည်။

နေစွမ်းအင်ကိုလည်း ပိုမိုအလေးပေးရန် အကြံပြုလိုပြီး ယင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကောင်းစွာ အကောင်အထည် မဖော်နိုင်သေးသည့် စွမ်းအင်ရင်းမြစ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ နေစွမ်းအင်မှ လျှပ်စစ်ထုတ်ယူခြင်းကို တစ်နေရာ တည်းတွင် ထုတ်လုပ်ပြီးအသုံးပြုသည့်နေရာများသို့ ဖြန့်ဖြူးခြင်း လုပ်နိုင်သကဲ့သို့ စက်မှုလုပ်ငန်းစက်ရုံအလုပ်ရုံ ခေါင်မိုးများတွင်တပ်ဆင်ပြီး နေရာအနှံ့ဖြန့်ကျက် တပ်ဆင်ထုတ်လုပ်သုံးစွဲခြင်း၊ သို့မဟုတ် ဓာတ်အားလိုင်း မရောက်ရှိနိုင်သည့် ဝေးလံသောဒေသများတွင်လည်း သီးခြားထုတ်လုပ်၍ တပ်ဆင်သုံးစွဲခြင်းဖြင့် စွမ်းအင် လိုအပ်ချက်ကို

ဖြေရှင်းနိုင်ပါသည်။ ပင်မဓာတ်အားလိုင်းနှင့် ချိတ်ဆက်သွယ်မည့် နေအားလျှပ်စစ် ဝယ်ယူခြင်း သဘောတူစာချုပ် (PPAs) (၃)ခု မှာ လက်မှတ်ရေးထိုး ထားသည်မှာ ကာလကြာရှည်ပြီဖြစ်သော်လည်း ဈေးနှုန်းသည် ယခုလက်ရှိ စွမ်းအင်ထုတ်လုပ်မှု စရိတ်ထက် သိသာစွာမြင့်မားနေပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့်မဟာဓာတ်လိုင်းနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်းမရှိသည့် အသေးစားဓာတ်အားလိုင်းများကို ကောင်းစွာ အသုံးချ၍ ရလာပြီဖြစ်သော်လည်း နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံး လျှပ်စစ်ထုတ်ယူရေးကဏ္ဍကြီး တစ်ရပ်လုံးမှာမူ အစပျိုးဆဲအဆင့်တွင်သာ ရှိနေပါသေးသည်။

ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲစွမ်းအင်များကို ပေါင်းစပ်အသုံးပြုမှုဖြင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် အိမ်သုံး လျှပ်စစ်အဆင့်တွင် အစဉ်တိုးမြှင့်လျက်ရှိသော စွမ်းအင်လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ပြီး တိုင်းပြည်၏ လုပ်ဆောင်ချက်အပေါ် အားကောင်းပြီးအပြုသဘောဆောင်သည့် သက်ရောက်မှုရှိမည်ဖြစ်သည်။ နေအားနှင့် လေအားကဲ့သို့ ပြန်လည်ပြည့်ဖြိုးမြဲ စွမ်းအင်များ တိုးများလာသည်နှင့်အတူ ခေတ်မီနည်းပညာသုံး ဓာတ်အားလိုင်းတစ်ခု တည်ဆောက်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ (ဆွေးနွေးချက်(၂) ကိုကြည့်ရန်) ဒီဂျစ်တယ်နှင့် ခေတ်မီ နည်းပညာသုံး နောက်ဆုံးပေါ်ဓာတ်အားလိုင်းထိန်းချုပ်ရေးသည် ရေရှည်စိတ်ချရသည့် အချိန်ရာသီမရွေး လေလွင့်မှုနည်းစွာ စွမ်းရည်မြင့် အသုံးပြုနိုင်သည့် စွမ်းအင်ရင်းမြစ်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် အထူးအကျိုးပြု ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- PSC စာချုပ်များ တွင်ပါရှိသည့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ၊ အခွန်ပေးဆောင်မှုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် နိုင်ငံတော်ကရယူသည့် ထုတ်လုပ်မှုဝေစုတို့နှင့်ပတ်သက်၍ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ပြုပြင်ခြင်းဖြင့် ကာလတို တွင်း သဘာဝခါတ်ငွေ့များကို ဖော်ထုတ်ပေးနိုင်စွမ်းရှိသော လက်ရှိ PSC များအရ ဆောင်ရွက်နေသည့် စူးစမ်းလေ့လာမှုများနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ပိုမိုအားပေးမြှင့်တင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။
- EIA ခွင့်ပြုချက်ရရှိရန် စောင့်ဆိုင်းရသည့် ကာလနှင့်ပတ်သက်၍ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအတိုင်း ကျင့်သုံး ပေးနိုင်ပါက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူများအနေဖြင့် တစ်သမတ်တည်းရှိသည့် ကာလအပေါ်တွင် တွက်ချက် ချိန်ဆကာ ဖြည့်ဆည်းရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အချိန်ကိုက် ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး စရိတ်စက များလည်း သက်သာသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။
- ထိခိုက်မှုလျော့ပါးစေရေးနှင့် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာရေးရှုထောင့်များမှ ချိန်ဆလျက် အလားအလာ အရှိဆုံး ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းများ စာရင်းတစ်ခုပြုစုရန် အကြံပြုပါသည်။ အထူးသဖြင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံများ အထူးလိုအပ်နေသော တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်များကို ဦးစားပေးသင့်ပါသည်။ မြန်ဆန် သွက်လက်စွာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော် နိုင်ရေးအတွက် ဦးစားပေး စီမံကိန်းများ နှင့် ပတ်သက်ပါက ပြုလွယ်ပြင်လွယ်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ကျင့်သုံးပေးပါရန် နှင့် အကောင်အထည်ဖော်သူများ အဆင်ပြေချောမွေ့စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သည့် ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ထုံးလုပ်နည်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုများ ပံ့ပိုးပေး ပါရန် တိုက်တွန်းပါသည်။
- ရေအားလျှပ်စစ်မှာ ဈေးသက်သာစွာ ထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံး လျှပ်စစ်သည်လည်း ထုတ်လုပ်မှုစရိတ်များ ကျဆင်းလာသည် နှင့်အမျှ ဈေးသက်သာစွာထုတ်လုပ်နိုင်လာပြီ ဖြစ်ပါသည်။ နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံးလျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေး စက်ရုံများကို အချိန်တိုအတွင်း တည်ဆောက်နိုင်သည့် အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဓာတ်အား လိုအပ်ချက်ကို အလျှင်အမြန် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်စွမ်းရှိပါသည်။
- ဓာတ်အားလိုင်းကို ချိတ်ဆက်ထားသည့် နေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းနှင့် အသေးစားနေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းများအတွက် သီးခြားလုပ်ထုံးလုပ်နည်း မူဘောင်တစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲကျင့်သုံးရန် အကြံပြု ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ခွင့်ပြုချက်များနှင့် PPA များကဲ့သို့ စာချုပ်စာတမ်းများ တွင် စာသားအချက် အလက်များကို တစ်ပြေးညီ ပုံစံသတ်မှတ်ထားရန် အကြံပြုပါသည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ အတွက် ကြုံတွေ့နိုင်ဖွယ်ရှိသည့် ဆုံး ရုံးနိုင်ခြေမြေများနှင့်ပတ်သက်၍လည်း စီမံကိန်းလုပ်ငန်းစဉ်၏ ကနဦး ကာလမှာပင် ဖြေရှင်းပေးနိုင်သည့် ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းပေးရန် အကြံပြုပါသည်။

• နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏စွမ်းအင်မူဝါဒများနှင့်အညီ တည်ဆဲဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းများအားလုံးကို ကွဲလွဲမှု မရှိစေရန် ထိန်းညှိပေးမည့် တူးဖော်ထုတ်လုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေမူဘောင်တစ်ရပ်ကို ရှင်းလင်း ပြည့်စုံစွာ ပြဋ္ဌာန်းပေးခြင်းအားဖြင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအ တိုင်းကျင့်သုံးရသည့် ဌာနဆိုင်ရာများ၏ ခရီးရောက်မှုနှင့် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်မှုတို့ကို မြှင့်တင်ပေးပါသည်။ ဤနည်းဖြင့် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အားပေးရာရောက်မည်ဖြစ်ပါသည်။

• ရေနံနှင့်သဘာဝဓာတ်ငွေ့ တူးဖော်ရေးကဏ္ဍတွင် ယှဉ်ပြိုင်မှုကို အားပေးသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝန်းကျင် တစ်ရပ်ကို တည် ထောင်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအစီအစဉ်အတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ PSC တွင်ပါသည့် ဘဏ္ဍာရေးသတ်မှတ်ချက်များကို မျှမျှတတ ဖြစ်အောင် ပြုပြင်ပေးခြင်းအားဖြင့် အခြားနိုင်ငံများနှင့်ယှဉ်ပါက မြန်မာနိုင်ငံ၏ဆွဲဆောင်မှုကိုလည်း မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး သဘာဝဓာတ်ငွေ့စွမ်းရည်ဖြေဖြင်းနှင့် ထုတ်လုပ်မှုများကိုလည်း အားပေး မြှင့်တင်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့မှသာ တူးဖော်စွမ်းရည် မစတင်ရမီမှာပင် တူးဖော် ထုတ်လုပ်မည့်သူများ က PSC လုပ်ကွက်များကို စွန့်ခွာသွားရသည့် အဖြစ်မျိုးကိုလည်း ရှောင်ရှား နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

• EIA လုပ်ငန်းစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ လက်ရှိအခြေအနေကို ကြန့်ကြာမှုနည်းပါစေရန်နှင့် ကြားအဆင့်များ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပိုမိုမြန်ဆန်စေရန် ခရီးရောက်လွယ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ် ဖော်ထုတ်ကျင့်သုံး နိုင်ပါသည်။ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် လုပ်ငန်းတစ်ရပ်မှာ MOGE ၏ ရေနံနှင့် ဓာတ်ငွေ့ပညာရှင်များ (သို့မဟုတ်) ပြင်ပကျွမ်းကျင်သူများကို ECD သို့ ယာယီနေရာပြောင်းရွှေ့ချထားပြီး နည်းပညာ အကြံပြုခြင်း နှင့် အစီရင်ခံစာများကို သုံးသပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

• ရေနံဥပဒေကြမ်းနှင့် ပတ်သက်သည့် လေ့လာသုံးသပ်မှုများနှင့် မှတ်ချက်တောင်းခံမှုများကို အပြီးသတ်ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

• ရေအားလျှပ်စစ်နှင့် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံးလျှပ်စစ်တို့ကို ရေရှည်ထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး ကောင်းစွာ အကောင်အထည် ဖော်နိုင် ပါက လူမှုဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝဝန်းကျင်တို့အပေါ် ထိခိုက်မှုနည်းပါးမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါ စွမ်းအင်ရင်းမြစ်နှစ်ခုကို အပြန်အလှန်ထိန်းချုပ်မောင်းနှင် ထုတ်လုပ်ခြင်း ဖြင့် နွေရာသီကာလတွင်ဓာတ်အားမမုန်ခြင်း၊ ဓာတ်အားအသုံးများဆုံးအချိန် (peak) နှင့် အနည်းဆုံး အချိန် (off-peak) အချိန်များတွင် ထိန်းချုပ်ရခက်ခဲခြင်းတို့ကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အပြန်အလှန် ထိန်းညှိ ထောက်ပံ့နိုင်စွမ်း ရှိပါသည်။ နှစ်ပေါင်းငါးဆယ် အကြာထိ ဓာတ်အားထုတ်ယူနိုင်လေ့ ရှိသည့်အတွက် ရေအားလျှပ်စစ်လုပ်ငန်း သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် တည်ငြိမ်ပြီး ပြန်လည်ဖြည့်တင်းနိုင်သည့် စွမ်းအင်ကို ရေရှည်ပံ့ပိုး ပေးနိုင်ပါသည်။

• ရေအားလျှပ်စစ်နှင့် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံး လျှပ်စစ်ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများကို မဟာဓာတ်အားလိုင်း နှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်သလို ဝေးလံသည့် ဒေသများတွင်လည်း သီးခြားတပ်ဆင် အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း နှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများသို့ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား တိုက်ရိုက်ပေးပို့နိုင်သလို ဓာတ်အားလိုင်းတည်ဆောက်ရသည့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးနှင့် ဓာတ်အားဆုံးရှုံးမှုများကို လျော့ချပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

PSC များတွင် ပါရှိသည့် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်ကောက်ခံမှုဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များ ပြန်လည် သုံးသပ် ရေးဆွဲခြင်း၊ EIA လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ သတ်မှတ်ထားသည့် ခွင့်ပြုမိန့်စောင့်ဆိုင်းကာလ အတိုင်း လိုက်နာ ထုတ်ပြန်ပေးခြင်း၊ ရေအားလျှပ်စစ်စီမံကိန်းများ အမြန်အကောင်အထည်ဖော် ခြင်းနှင့် လိုအပ်သည့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ မြန်ဆန်သွက်လက်လာစေရေး ပံ့ပိုးကူညီ ပေးခြင်း၊ မဟာဓာတ်အားလိုင်းနှင့် ချိတ်ဆက်သည့် နေရောင်ခြည်စွမ်းအင်သုံးလျှပ်စစ်နှင့် အသေးစား နေရောင်ခြည် စွမ်းအင်သုံးလျှပ်စစ်စီမံကိန်းတို့ အတွက် လိုအပ်သည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း မူဘောင်တစ်ရပ် ရေးဆွဲ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။

အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း

နိဒါန်း

အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဒုတိယအကြီးမားဆုံး ပို့ကုန်လုပ်ငန်းကဏ္ဍအဖြစ် ကိုယ်စားပြု နေပြီး လွန်ခဲ့သည့် ၅နှစ်ကျော်ကာလအတွင်း တစ်နှစ်လျှင် ၂၅% ဖြင့် တိုးတက်မှုမြင့်မားခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် အဆိုပါလုပ်ငန်းကဏ္ဍအတွက် စုစုပေါင်းပို့ကုန်တန်ဖိုးသည် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂.၇ ဘီလီယံခန့် ရှိခဲ့သည်။ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကြောင့် နည်းလမ်းတကျ သမားရိုးကျလုပ်ငန်းခွင်ဝင်နိုင်ရန် အခက်အခဲရှိသူများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့် အလမ်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်ကြောင်း အများသိကြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ယနေ့တွင် အဆိုပါလုပ်ငန်းကဏ္ဍ၌ ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် အလုပ်သမားပေါင်း ၄၅၀,၀၀၀ ခန့် ရှိပြီး၎င်းတို့အနက် ၉၃% သည် ကျေးလက် ဒေသများမှ ရန်ကုန်သို့ ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်ကြသော အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ၌ ခန့်မှန်းခြေအားဖြင့် အမျိုးသမီး ၁၁၀,၀၀၀ ခန့်ကို အလုပ်ပေးနိုင်ခဲ့ကြောင်း ခန့်မှန်းရပါသည်။

အလုပ်သမား ၈၅% သည် ရရှိသည့်ဝင်ငွေ၏ အနည်းဆုံး ၅၀% ကို မိသားစုများထံ ပြန်လည်ပေးပို့ခဲ့ကြပြီး အလုပ်သမားတစ်ဦးလျှင်တစ်လကို အနည်းဆုံး (၂၀၁၇ခုနှစ်မှ ကိန်းဂဏန်းများအရ) အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၆၂ ဒေါ်လာအထိ ပေးပို့ခဲ့ကြောင်းလည်း တွက်ချက်ခဲ့ကြသည်။ ယနေ့ အဆိုပါလုပ်ငန်းတွင် ခန့်အပ်ထားသော အမျိုးသမီး ၂၀% သည် ဗမာလူမျိုးမဟုတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ဖြစ်ကြကြောင်းနှင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုအမျိုးမျိုးအကြား ကွာဟချက်များ တိုးမြှင့်လာခြင်းအတွက် အလုပ်များတွင် အလုပ်သမား အဖြစ် ခန့်အပ်ရန် အဆိုပါအခန်းကဏ္ဍတွင် အခွင့်အလမ်းများရှိနေကြောင်း ခန့်မှန်းချက်များက သက်သေပြထား ပါသည်။

အစိုးရအနေဖြင့် အဆိုပါကဏ္ဍအတွက် ရည်မှန်းချက်ကြီးမားသော စီမံချက်တစ်ရပ် ရှိပြီး ၂၀၂၀ပြည့်နှစ်တွင် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းတန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၀ ဘီလီယံရှိစေရန်ဟု ရည်ရွယ်ခန့်မှန်းထားပါသည်။ ၎င်းသည် ထိုကဏ္ဍနှင့်တကွ ဆက်စပ်နေသည့် လုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်အကိုင်များ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် ထိုလုပ်ငန်းကို ကူညီပံ့ပိုးပေးရန် အားထုတ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းရှင်များအသင်း (MGMA) သည် ထိုစီမံချက်များ ပေါ်ပေါက်လာစေရန် ဗျူဟာတစ်ရပ်ကို ချမှတ်ထားခဲ့သည်။ နယ်ပယ်မျိုးစုံတွင် ထင်ရှားသည့် တိုးတက်မှုများ ရရှိအောင် လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့သည့် ကူညီ ထောက်ပံ့သူအဖွဲ့အစည်းများမှလည်း အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် မြှင့်တင်ရန် ပြင်ပ ပံ့ပိုးမှုများ ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။

ဥရောပကုမ္ပဏီများမှ ဥရောပသမဂ္ဂ (EU) ထံ မြန်မာချုပ်အထည်များတင်ပို့နိုင်ခြင်းသည် မကြာခင်နှစ်များ အတွင်း မှတ်တမ်းဝင်လောက်အောင် ထူးထူးခြားခြားတိုးတက်လာခြင်း၏ အဓိကမောင်းနှင်အားပင် ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကို "ကုန်ပစ္စည်းများအားလုံး (လက်နက်နှင့် လက်နက်ကြီးများမှ လွဲ၍) ကို အကောက်ခွန်လွတ်နှင့် ပမာဏအကန့်အသတ်မရှိ အခွင့်အရေးတို့ဖြင့် ဥရောပသမဂ္ဂဈေးကွက် တစ်ခု တည်းသို့" တင်ပို့ခွင့်ပေးသော ကုန်သွယ်ရေး သဘောတူညီချက်တစ်ရပ် ဖြစ်သည့် လက်နက်မှလွဲ၍ အခြားကုန်ပစ္စည်းများ တင်ပို့ခွင့်(EBA) စီမံချက်သည် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဓိကလုပ်ဆောင်ချက် ဖြစ်ခဲ့သည်။ လက်ရှိလူ့အခွင့်အရေး ပြဿနာရပ်များကြောင့် ဥရောပသမဂ္ဂမှ EBA ကို ရုတ်သိမ်းလာခြင်းသည် လုပ်ငန်းကဏ္ဍတွင် ပြင်းထန် ဆိုးရွားသည့်အကျိုးဆက်များ ရှိစေမည်ဖြစ်သည့် ကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့မှု သိသိသာသာ ကျဆင်းခြင်း၊ အလုပ်သမားခန့်ထားမှုအမြောက်အများလျော့နည်းသွားခြင်း၊ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းတွင် လက်ရှိလုပ်ကိုင်နေသော အမျိုးသမီး အလုပ်သမားထောင်သောင်းချီပြီး ဆိုးကျိုးသက်ရောက်စေခြင်းများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ထို့ကြောင့် Garment Advocacy Group အနေဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ EBA အခြေအနေကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် ဥရောပသမဂ္ဂနှင့်အတူ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် အစိုးရကို လေးလေးနက်နက် အကြံပြုပါသည်။

ပြဿနာ ဖော်ပြချက် ၁ - အလုပ်သမားဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်း

အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းဥပဒေနှင့် အလုပ်သမားအငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းရေးဥပဒေစသည့် အလုပ်သမားဥပဒေ အမျိုးမျိုးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်ကို အသိအမှတ်ပြုပါသည်။ အဆိုပါ ဆောင်ရွက်ချက်ကို အစိုးရ အလုပ်ရှင် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုန်သွယ်ရေးသမဂ္ဂတို့ ပါဝင်သော သုံးပွင့်ဆိုင် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းနည်းလမ်းတစ်ရပ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံတကာ အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်း (ILO) မှ ကူညီပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါသည်။ လုပ်ငန်းစဉ်အပေါ် အသိုင်းအဝိုင်းတခုလုံးပိုင်ဆိုင်နိုင်ရန်အားပေးတိုက်တွန်းခြင်းနှင့် ၎င်း၏ ရလဒ်များကို မြှင့်တင်ရန် သက်ဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်သူများအားလုံး ဖိတ်ခေါ်ရန် အချိန် လိုအပ်သည် ကိုလည်း နားလည်သဘောပေါက်ပါသည်။

သို့သော်လည်း အဆိုပါလုပ်ငန်းသည် (၁) ဥပဒေမူဘောင်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူချက်တွင် ရှင်းလင်းမှု မရှိခြင်း၊ (၂) ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု နည်းပါးခြင်း နှင့် (၃) ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍအနေဖြင့်

စည်းမျဉ်းအသစ်များအား လေ့လာရာတွင် လုပ်ငန်းနည်းစနစ်များအားချိန်ညှိရန်အတွက် အချိန်လုံလောက်စွာ ခွင့်ပြုပေးခြင်း စသဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှု အမျိုးမျိုးကို ရှင်ဆိုင် နေရာပါသည်။ ထို့ကြောင့် လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပေါ်စေသော အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခလစာအသစ် စသည့် မူဝါဒအသစ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် သိသိသာသာ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာခဲ့ ပါသည်။ ထို့အပြင် သုံးပွင့်ဆိုင် ဆွေးနွေးသော နည်းလမ်းဖြင့် အဆိုပြုသော အကြံပြုချက်များသည်လည်း အစဉ်အမြဲ အပြည့်အဝအသိအမှတ်ပြုမရဘဲ လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးအတွင်း တည်ငြိမ်မှု မရှိစေခြင်းများကို ထပ်မံဖန်တီးပေးနေပါသည်။ ဥပမာ အလုပ်သမား အငြင်းပွားမှုပြဿနာ ဖြေရှင်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း ခုံသမာဓိအဖွဲ့အား လက်တွေ့ကျင့်သုံးခြင်းကို သုံးပွင့်ဆိုင် ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် စေ့စပ်စွာ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှု မပြုလုပ်ဘဲ ပြင်ဆင်ခဲ့သောကြောင့် ဖျန်ဖြေဆုံးဖြတ်ခြင်းတွင် တစ်ဦးချင်း ဖြစ်ရပ်များအတွက် လက်တွေ့ကျ၍ စီးပွားရေးအရ လက်ခံနိုင်ခြင်း မရှိသော ရလဒ်များ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ပဋိပက္ခများဖြစ်ခြင်းနှင့် ဆန္ဒပြလှုပ်ရှားမှုများ မြင့်တက်လာခဲ့သည်။ သို့ဖြစ်၍ အဆိုပါ ကဏ္ဍတွင် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား သိသာစွာ လျော့နည်းခြင်းနှင့် ဆုံးရှုံးနစ်နာခြင်းများ ဖြစ်စေပြီး လုပ်ငန်း၏ ဂုဏ်သတင်းလည်း မကောင်းသော အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်စေခဲ့သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ရှင်းလင်းသည့် အလုပ်သမားဥပဒေများ၊ ခိုင်မာသင့်လျော်သည့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ထိရောက်မှုရှိသည့် အငြင်းပွားမှု ဖြေရှင်းခြင်းနည်းလမ်းများသည် ထုတ်လုပ်ရေးတွင် ပဋိပက္ခများနှင့် အငြင်းပွားမှုများကို ပိုမိုလွယ်ကူစွာ ရှောင်လွှဲနိုင်သည့် အလုပ်သမားဈေးကွက်အတွင်း တည်ငြိမ်မှုကို ဖန်တီးပေးရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးမည် ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် တိုးတက်မှုတို့အတွက် အရေးကြီးသည့် သေချာစွာ ဆောင်ရွက်သည့်နည်းလမ်းနှင့် လုပ်ငန်းအတွက် ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်စွမ်းတို့ကို ပေးစွမ်းနိုင်ပါသည်။ သုံးဦးဆိုင်ဆွေးနွေးမှုဖိုရမ် အကြံပြုချက်ကို လက်ခံခြင်းဖြင့် မူဝါဒအသစ်များအား အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ခြင်းကို အားကောင်းလာစေသော လက်ခံမှုနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုတို့ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းဥပဒေသည် (၁) စေ့စပ်ဆောင်ရွက်မှုစည်းမျဉ်းများ၊ (၂) အဖွဲ့အစည်း လွတ်လပ်ခွင့်ကို အကာအကွယ်ပေးရမည့် နည်းလမ်းနှင့် (၃) လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် စုပေါင်းညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း နည်းလမ်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ ပိုမိုရှင်းလင်းပြတ်သားမှုကို ပံ့ပိုးပေး နိုင်ပါသည်။ လတ်တလောတွင် ရှင်းလင်းပြတ်သားသော လမ်းညွှန်ချက် မရှိခြင်းသည် ပဋိပက္ခ များစွာကို ဖြစ်စေပြီး ပြတ်သားသည့်ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများသည် တစ်ဦးချင်းစီဆုံးဖြတ်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် မြို့နယ်အဆင့် စေ့စပ်ဖျန်ဖြေရေး သို့မဟုတ် ခုံသမာဓိအဖွဲ့ ပါဝင်မှု လိုအပ်ခြင်းကို ရှောင်ရှားနိုင်ပါလိမ့်မည်။ အပြန်အလှန်အနေဖြင့် အဆိုပါအဖွဲ့အစည်းများအပေါ်တွင် ဖိအားများ လျော့ကျစေနိုင်ပါလိမ့်မည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါဥပဒေသည် ပိုမိုလက်တွေ့အကျိုး ဖြစ်စေသော နည်းလမ်းတစ်ရပ်ဖြင့် လုပ်ငန်းကဏ္ဍဆိုင်ရာအဆင့်၌ အလုပ်ရှင်နှင့် အလုပ်သမား အဖွဲ့အစည်း ဖွဲ့စည်းနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးများ ပိုမိုလျင်မြန်စွာ ရင့်သန်စေမည် ဖြစ်ကြောင်း အကြံပြုပါသည်။

- အလုပ်သမားရေးရာ အငြင်းပွားမှုဖြေရှင်းရေး ဥပဒေသည် အငြင်းပွားမှု တစ်ခုချင်းစီနှင့်ပတ်သက်၍ ထိရောက်ကာ စရိတ်သက်သာစွာ စေ့စပ်ဖျန်ဖြေပေးနိုင်သည့် အကူအညီကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ ဆူပူအုံကြွမှုနှင့် ဆန္ဒပြလှုပ်ရှားမှုများကို ရှောင်လွှဲရန်မှာ အင်မတန်အရေးကြီးလှပါသည်။ ယခင် ကျင့်သုံးသည့်အတိုင်း တစ်ဦးချင်းဖြစ်ရပ်များကို ဆက်လက်ကြားနာရန် ခုံသမာဓိအဖွဲ့ကို အကြံပြု ပါသည်။ သို့မဟုတ်လျှင် ခုံသမာဓိကောင်စီကဲ့သို့ တူညီသည့် တရားရေးအာဏာရှိသည့် အခြား အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခွင့်ရသော တရားရုံးများကို တည်ထောင်ရန် စဉ်းစားနိုင်ပါသည်။

- အလုပ်သမားအဖွဲ့အစည်းဥပဒေတွင် လုပ်ငန်းစဉ်၏ ရှင်းလင်းသော အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် စုပေါင်း ညှိနှိုင်းမှုဆိုင်ရာ တရားဝင်မှု အဆင့်သတ်မှတ်ချက်များကို ထည့်သွင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ ၎င်းတွင် (၁)စုပေါင်းညှိနှိုင်းရာတွင် တရားဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသူ ဖော်ပြချက်၊ (၂) လုပ်ငန်းခွင်အဆင့်၌သာမက လုပ်ငန်းကဏ္ဍအဆင့်နှင့် နိုင်ငံအဆင့်၌ စုပေါင်းညှိနှိုင်းမှု သဘောတူညီချက်များ ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းနှင့် (၃) ၎င်းတို့ကို ပြဋ္ဌာန်းမည့် နည်းလမ်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။

- နိုင်ငံအဆင့်အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခလစာ ကော်မတီမှ ပြင်ဆင်သည့် အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခလစာ ပြင်ဆင်ချက် အသစ်သည် ပွင့်လင်းမြင်သာ၍ မည်သူမဆို သိမြင်နိုင်သော အချက်အလက်များအပေါ် မူတည်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ရပ်ကို လိုက်နာရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကုန်ဈေးနှုန်းတက်ခြင်းကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားသဖြင့် အနိမ့်ဆုံးလုပ်ခလစာအား နှစ်စဉ် ပြင်ဆင်ချက်အတွက် စနစ်တစ်ရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန် အရေးကြီးကြောင်း တိုက်တွန်းလိုပါသည်။ ထိုသို့ ပြင်ဆင်ခြင်းသည် ဈေးကွက်ကို ပိုမိုတည်ငြိမ်စေသည်သာမကဘဲ ကြိုတင်တွက်ဆမှုပြုနိုင်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်ရန် အရေးကြီးသည့် အချက်တစ်ချက်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ပြီး လုပ်ခလစာအဆင့် အသစ်တစ်ရပ်ကို ကျင့်သုံးသည့်အချိန်ကြားတွင် လစာပေးစနစ်ကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ရန် ဈေးကွက်ကို အချိန်အလုံအလောက် ပေးရမည်။

အလုပ်သမားဥပဒေ ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းကို ပွင့်လင်းမြင်သာသည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းခွင်အတွင်း ပဋိပက္ခများကို ရှောင်ရှားရန် သုံးဦးဆိုင်နည်းလမ်းကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် အကြံပြုပါသည်။ ဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းအသစ်များသည် ရှင်းလင်းရန် လိုအပ်ပြီး လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စနစ်အား လိုအပ်သလို ချိန်ညှိရန်အတွက် ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍကို အချိန်လုံလောက်စွာ ပေးရန်တိုက်တွန်းပါသည်။ ရှင်းလင်းသည့် အလုပ်သမားဥပဒေအသစ်သည် အဆိုပါအခန်းကဏ္ဍ၏ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် တိုးတက်မှုတို့အတွက် အရေးကြီးသည့် တိကျသေချာ စွာ ဆောင်ရွက်သည့်နည်းလမ်းနှင့် လုပ်ငန်းအတွက် ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်စွမ်းတို့ကို ပေးစွမ်းနိုင် ပါသည်။

ပြဿနာ ဖော်ပြချက် ၂ - အထည်အလိပ်ကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု

အထည်အလိပ်နှင့် ဆက်စပ်အစိတ်အပိုင်းများနှင့်ပတ်သက်သော လုပ်ငန်းကို ယခုထက်ပို၍ ဖွံ့ဖြိုးစေရန် ပံ့ပိုးပေးခြင်းအားဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းသူမှ ဖြန့်ဖြူးသူအထိ လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးတစ်ခုလုံးကို ဖန်တီးနိုင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အကျိုးကျေးဇူးများစေမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ အခိုင်အမာယုံကြည်ပြီး တိုးတက်နေသော အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းသည် ယခုထက်ပို၍ အားကောင်းခိုင်မာလာကာ သွင်းကုန်များအပေါ် မှီခိုမှုများ လျော့နည်းလာမည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် နိုင်ငံအတွင်း ကျယ်ပြန့်သည့် ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိတင်ပို့ရေးလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်ကို ခွင့်ပြုရန်အတွက် ဥပဒေရေးရာမူဘောင်ကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လိုအပ်ပါသည်။ အဓိက နမူနာတစ်ခုသည် ဖြတ်၊ ချုပ်၊ ထုပ်ပို့ (CMP) စနစ်မှ ယာဉ်ပေါ်အရောက်ပို့ဆောင်မှု (FOB) ပုံစံသို့ ပြောင်းလဲခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ လက်ရှိ တရားဝင်မူဘောင်သည် CMP စနစ်ကို ပံ့ပိုးပေးသော်လည်း FOB သို့ ပြောင်းလဲရေးအတွက် စဉ်းစားဆောင်ရွက်ရပါမည်။

ထို့အပြင် အထည်အလိပ်နှင့် ဆက်စပ်အစိတ်အပိုင်းများ ထုတ်လုပ်မှုသည် စိတ်ချရသည့် လျှပ်စစ်မီးရရှိမှုနှင့် ရေရှိမှုတို့အပေါ် မှီတည်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် (၁) အဆိုပါအထောက်အပံ့များရရှိနိုင်သောနေရာ၊ (၂) ရေနှင့် လျှပ်စစ်ကဲ့သို့ သီးသန့်လိုအပ်ချက်များ နှင့် (၃) အခြေခံအဆောက်အအုံ ထပ်မံပံ့ပိုးမှု စသည်တို့နှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ပါလက်ပါရှိပြီး ပွင့်လင်းသည့် ဆွေးနွေးမှုများ ရရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။ ပြည်တွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၏ လိုအပ်ချက်များကို စိစစ်လျက် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှုများကို အကဲဖြတ်ရန်နှင့် ဂေဟစနစ် ကောင်းမွန်စေရန်ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။

စက်မှုဝန်ကြီးဌာန (MOI) သည် အမျိုးသားအထည်အလိပ်မူဝါဒကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်နေပြီး စက်မှုဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များ ဖန်တီးခြင်းကို အကြံပြုလျက် အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကိုလည်း မြှင့်တင်နေကြောင်း ကျွန်တော်တို့ နားလည်သဘောပေါက်မိ၍ ဝမ်းမြောက်ရပါသည်။ သင့်လျော်သည့် စက်မှုဇုန်တစ်ခု ရှိခြင်းဖြင့် ရေဆိုးသန့်စင်ရေး စက်ရုံများ မျှဝေအသုံးပြုခြင်း၊ စိတ်ချရသည့် လျှပ်စစ်မီးရရှိမှုနှင့် အထည်အလိပ်များ ပေးပို့ခြင်းနှင့် ယူဆောင်ခြင်းအတွက် သင့်လျော်သည့် ကုန်းလမ်းပို့ဆောင်ရေးတို့အား ဖန်တီးဆောင်ရွက်နိုင်စေမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် သင့်လျော်ရှင်းလင်းသည့် စက်မှုစီမံချက်သည် အဆိုပါ စက်မှုဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များ ဖန်တီးဆောင်ရွက်ခြင်းအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်ဟု ယူဆရပါသည်။

အထည်အလိပ်ကဏ္ဍ အောင်မြင်စွာ တိုးတက်စေရန် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် နိုင်ငံတကာ ဝယ်ယူသူများ (စက်မှုလုပ်ငန်း လိုအပ်ချက်ကို ဖန်တီးရာတွင် အဓိက ဈေးကွက်ကစားသူများ) ပါဝင်သော ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍသည် တိုက်ရိုက် ပါဝင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီများသည် လက်ရှိနှင့် အနာဂတ် ဈေးကွက် လိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်၍ အစဉ်အမြဲ ပြင်ဆင်မွမ်းမံနေပြီး နိုင်ငံတကာနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သည့် အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်အပံ့ပေးသော ဝန်းကျင်နှင့် အခြေအနေတစ်ရပ်ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ရန်အတွက် ပြည်တွင်းအာဏာပိုင်များကို ကူညီပေးနိုင်ပါသည်။ ယင်းသည် တိုးတက်လာသည့် ပို့ကုန်လုပ်ငန်း အစားထိုး အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် အစိုးရမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲပြီး ဟန်ချက်ညီသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်း (MSDP) တွင် ညွှန်ပြထားသည့်အတိုင်း အစိုးရအနေဖြင့် ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုကို တံခါးဖွင့်ကြိုဆိုကြောင်း သိရှိထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ အကြံပြု တိုက်တွန်းရေးအဖွဲ့တစ်ရပ်အနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့သည် ဤအကြောင်းအရာနှင့် ပတ်သက်၍ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆွေးနွေးမှုတစ်ရပ် ရရှိရန် ဆန္ဒရှိပြီး နိုင်ငံတကာအဆင့် အကောင်းဆုံး လက်တွေ့ကျင့်သုံးမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ကျွန်တော်တို့၏ အသိပညာများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ဝမ်းမြောက်စွာ မျှဝေပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။

နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် ပြည်တွင်းဈေးကွက်အတွက် ပြည်တွင်းအထည်ချုပ် လုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးပေးသော ပြည်တွင်းအထည်အလိပ်လုပ်ငန်းနှင့် တိုးတက်လာသော ပို့ကုန်လုပ်ငန်း ဦးစားပေး အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကို ပံ့ပိုးပေးရန် လိုအပ်သည့်အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းတို့အကြားခြားနားမှုရှိကြောင်း သိရှိရန်အရေးကြီးပါသည်။ အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းနှစ်ခု၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် တောင်းဆိုချက်များသည် အတိုင်းအတာ အတော်များများ အထိ ခြားနားမှုရှိသောကြောင့် အားလုံးအတွက် တစ်ပုံစံတည်းလုပ်ဆောင်ခြင်း နည်းလမ်းကို ရှောင်ရှားရမည် ဖြစ်သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိရေးလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်ထားရှိခြင်းသည် ဆောင်ရွက်မှုကြာချိန်ကို သိသိသာသာ တိုတောင်းစေပြီး ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ရှိသဖြင့် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း ကဏ္ဍ၏ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်အားကို တိုးမြှင့်စေရန်အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ပါသည်။ FOB ပုံစံသည် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးရုံသာမကဘဲ ပိုမိုမြင့်မားသော တန်ဖိုးဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများကို ထုတ်လုပ်ပေး နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အပြန်အလှန်အနေဖြင့် ပို့ကုန်လုပ်ငန်းဝင်ငွေများ ပိုမိုများပြားစွာ ရရှိလာစေခြင်းနှင့် ဈေးကွက်အတက်အကျရှိခြင်းဒဏ်ကို ခံနိုင်သည့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော လုပ်ငန်းတစ်ရပ်အဖြစ် မြှင့်တင်ပေး နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ရေရှည်တွင်မျှော်လင့်နိုင်သည့် ကောင်းမွန်စွာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့် အထည်အလိပ် ကဏ္ဍသည် ပြည်တွင်းစီးပွားရေးအတွက် တန်ဖိုးများ ထပ်မံထည့်သွင်းပေးပြီး ချည်ထည်ထုတ်လုပ်ခြင်းကို ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်မည့် အခြေအနေကိုလည်း ဖန်တီးပေးမည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- ပြည်တွင်းထုတ် ကုန်ကြမ်းများကို ဝယ်ယူရာတွင် သွင်းကုန်အထည်များ ဝယ်ယူသည့်အတိုင်း အခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးရန် တိုက်တွန်းပါသည်။
- အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းကို ဒေသအခြေအနေနှင့် အံဝင်ခွင်ကျဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးနှင့် ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ လျော့နည်းသက်သာစေရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးပါရန်။
- MSDP တွင်လည်း အကြံပြုထားသည့်အတိုင်း လုပ်ငန်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍနှင့် ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို မြှင့်တင်ရန်။
- ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ ပိုမိုအသက်ဝင်စေရေး ပံ့ပိုးဆောင်ရွက်ရန် နှင့် ကောင်းမွန်သော ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲရေး စီမံချက်များအား အကောင်အထည်အဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ဦးစားပေးအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန်။
- အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော ကုမ္ပဏီများအတွက် လိုအပ်သည့် ပါမစ်များကို ပိုမိုမြန်ဆန်သွက်လက်စွာ ထုတ်ပေးပါရန်။
- အမျိုးသားအထည်အလိပ်လုပ်ငန်းမူဝါဒတွင် ပြည်တွင်းရိုးရာ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကို ထောက်ပံ့ပေး သော အထည်အလိပ် လုပ်ငန်းကဏ္ဍ နှင့် ပို့ကုန်အသားပေး အထည်အလိပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍနှစ်ခုကို ရှင်းလင်းစွာ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ပေးပါရန်။ ထို့ကြောင့် ကဏ္ဍအားလုံးအတွက် မူဝါဒများ တပြေးညီ သတ်မှတ်ကျင့်သုံးခြင်းကို ရှောင်ရှားရန်။
- ရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် မဟာဗျူဟာမြောက် အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံချက်တစ်ခု ဖန်တီးခြင်းနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း/ စည်းကမ်း/ စည်းမျဉ်းအသစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆောင်ရွက်ခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်၍ EuroCham Myanmar Logistics Advocacy Group ၏ အကြံပြုချက်များကို လိုက်နာရန်လည်း အကြံပြုပါသည်။

ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိရေးလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်ကို တိုးတက်စေရန်နှင့် ခိုင်မာသည့် အထည်အလိပ်နှင့် ဆက်စပ်အစိတ်အပိုင်းများလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် CMP စနစ်မှ FOB စနစ်သို့ ကူးပြောင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ FOB စနစ်သည် ဆောင်ရွက်မှုကြာချိန်ကို သိသိသာသာ တိုတောင်းစေလျက် ပိုမိုမြင့်မားသော ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ် ရှိစေရုံသာမက အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ပိုမိုဖန်တီးပေးပြီး ပို့ကုန်တန်ဖိုးကိုလည်း မြှင့်တင်ပေးမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ရန် ပုဂ္ဂလိကနှင့် အစိုးရအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု တိုးမြှင့်ရေးနှင့် လိုအပ်သည့် ခိုင်မာသည့် အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း စီမံချက်တစ်ခု ဖွံ့ဖြိုးလာရေးသည် မရှိမဖြစ်အရေးကြီးပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃ - စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလျင်မြန်ဆုံး တိုးတက်လာသော အခန်းကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်သည့် အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း ကဏ္ဍသည် နိုင်ငံ၏ ဒေသအမျိုးမျိုးမှ လာရောက်သော အလုပ်သမားများစွာကို ဆွဲဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါအလုပ်သမားအင်အား အများစုသည် ယခင်က အခြားလုပ်ငန်းနယ်ပယ်များဖြစ်သည့် စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးနှင့် ရင်းနှီးငွေနှည်းပါးသော စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် အထည်ချုပ် လုပ်ငန်းလုပ်ငန်းတွင် လိုအပ်သည့် အရည်အချင်းနှင့် အတွေ့အကြုံများ မရှိခဲ့ကြပါ။ အလားတူပင် အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေး စွမ်းရည်များတွင် အားနည်းမှုများစွာ ရှိနေပြီး နိုင်ငံရပ်ခြားမှ ဝန်ထမ်းများကို အထည်ချုပ်စက်ရုံများတွင် ခန့်အပ်ခြင်းများ ရှိနေပါသည်။ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဏ္ဍသည် စွမ်းရည်နိမ့်သော လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲမှု စွမ်းရည်သည်လည်း ထိုကဏ္ဍအတွက် (အလုပ်သမားအင်အား ၁၀-၁၂% ဝန်းကျင်သည် ထိုစွမ်းရည်များရှိရန် လိုအပ်သည်။) အလွန်အရေးကြီးကြောင်း ယေဘုယျအားဖြင့် တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အရည်အချင်းမြင့်မားသည့် လုပ်သားအင်အား ဖန်တီးနိုင်ရေးအတွက် ပညာရေးစနစ်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အရေးကြီးကြောင်း အလေးပေး တင်ပြလိုပါသည်။

စွမ်းရည်မြှင့်တင်ရန် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးဌာနတစ်ခုကို တည်ထောင် ထားသည်ကို ကြိုဆိုသော်လည်း အများစုသည် အနိမ့်စား/အလယ်အလတ်စား စွမ်းရည်ပိုမိုထောင်ပေးခြင်း ကိုသာ အလေးထား သင်ကြားပေးပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ သင်ကြားရေးဌာနများ လိုအပ်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အပြင် အလုပ်သမား၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန (MOLIP) သည် အထည်ဖြတ်ခန်း အော်ပရေတာ၊ အထည်အရည်အသွေးစစ် အော်ပရေတာနှင့် အချောသတ် အော်ပရေတာတို့ အတွက် အရည်အချင်းရှိသော စံနှုန်းများကို ဖွံ့ဖြိုးအောင် လုပ်ဆောင်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်မှာလည်း ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါစီမံချက်သည် ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အတွင်း အဆင့် ၁ နှင့် အဆင့် ၂ အထည်ချုပ်စက်မောင်းအတွက် အလုပ်သမား ၃,၃၆၀ ယောက်ကို အကဲဖြတ်စစ်ဆေးရန် ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိတွင် မြန်မာ့အထည်ချုပ် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဌာန၊ အောင်မြင်မှု အထည်ချုပ် သင်တန်းကျောင်းနှင့် အခြားစက်ရုံသင်တန်းကျောင်းများ အပါအဝင် အသိအမှတ်ပြု အကဲဖြတ်စစ်ဆေးသည့် ဌာန ၁၂ ဌာန ရှိပါသည်။ သို့သော် ထိုဌာနများကို အစိုးရအာဏာပိုင်များမှ ဦးဆောင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍနှင့် လူ့ဒါန်းထောက်ပံ့ရေး အဖွဲ့အစည်းများမှ ဦးဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျွမ်းကျင်မှုနည်းသည် အခြားအပြိုင်စေ့ကွက်များနှင့် ယှဉ်လျှင် များစွာနိမ့်ကျနေပါသည်။ ဥပမာ ကမ္ဘောဒီးယားတွင် ကျွမ်းကျင်မှုနည်း ၄၉% ရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် ပျမ်းမျှအားဖြင့် ၃၅% ဝန်းကျင် ဖြစ်သည်။ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ထိုကျွမ်းကျင်မှု ကွာဟချက်ကို နီးစပ်လာနိုင် စေဖွယ် ရှိပါလိမ့်မည်။

ပိုမိုခိုင်မာသည့် ပြည်တွင်း အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲရေး လုပ်သားများသည် စွမ်းဆောင်ရည်၊ ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် ကုန်ထုတ်စွမ်းအား တိုးတက်စေရန် ပြည်တွင်းစက်ရုံများကို အထောက်အကူပေးမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အထည်ချုပ် ကုမ္ပဏီများအနေဖြင့် အရည်အချင်းမြင့် ရာထူးအတွက် နိုင်ငံခြားမှ အလုပ်သမားများ ခန့်အပ်ရန် လိုအပ်မည် မဟုတ်တော့ပါ။ ထို့အပြင် ပညာရေး ပိုမိုမြင့်မားသော အထည်ချုပ် နည်းပညာရှင်နှင့် အထည်အလိပ်အင်ဂျင်နီယာများသည် CMP မှ FOB သို့ ပြောင်းလဲမှုကို ဦးဆောင်နိုင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ အထည်အလိပ်လုပ်ငန်း ကဏ္ဍကို အားဖြည့်နိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- ညကျောင်းများ၊ စနေ တနင်္ဂနွေကျောင်းများနှင့် သင်တန်းကျောင်းများ စသဖြင့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းသင်တန်းများ တည်ထောင်ဆောင်ရွက်ရန်။ အဆိုပါ အစီအစဉ်များသည် အော်ပရေတာ အဆင့် အရည်အချင်းသင်တန်း၊ စက်ချုပ်သူနှင့် အထည်ဖြတ်ခန်း အော်ပရေတာ အပါအဝင် အရည်အချင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ (၁) လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်စံနှုန်းများနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင်တန်း သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို ဆက်လက် ဖွံ့ဖြိုးရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ (၂) နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် သင်တန်းကျောင်းများ ဖွံ့ဖြိုးအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် (၃) လေ့ကျင့်သင်ကြားမှု စွမ်းရည်ကို ကျယ်ပြန့်စေရန်နှင့် အလုပ်သမားများ ပိုမိုပါဝင်လာရန် စသည့်အချက်များကို အစိုးရအနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန်လည်း အကြံပြုပါသည်။

• အထက်တန်းကျောင်းအဆင့်ရှိ အထည်ချုပ်သင်တန်းကျောင်းများ တည်ထောင်ဆောင်ရွက်ရန်။ (၂နှစ် မှ ၃နှစ် သင်ရိုး)။ အဆင့်ဒီဇိုင်းပြုလုပ်ခြင်း၊ အထည်ဒီဇိုင်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊ လိုင်းစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် အထည်ချုပ်နည်းလမ်းအပါအဝင် သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများစွာကို အကြံပြုပါသည်။ အဆိုပါ ကျယ်ပြန့်သည့် အစီအစဉ်ဖြင့် အထည်ချုပ်စက်ရုံများတွင် အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲမှု ပြည်တွင်းဘွဲ့ရများ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

• တက္ကသိုလ်အဆင့်ရှိ အထည်ချုပ်နည်းပညာရှင်အတွက် တိကျသည့် တက္ကသိုလ် သင်ရိုးများ ဖန်တီးပြုစုပါ။ (၃နှစ်မှ ၅နှစ် သင်ရိုး)။ အဆိုပါအစီအစဉ်တွင် အင်္ဂလိပ်၊ စက်မှုသင်တန်း/ရူပဗေဒ၊ လျှပ်စစ်ဆိုင်ရာ စက်မှုပညာ၊ ချည်မျှင်အထည်အလိပ်၊ ချည်မျှင်ထုတ်လုပ်ခြင်း နည်းပညာ၊ အထည်ဒီဇိုင်း၊ အဆင့်ဒီဇိုင်း၊ အထည်ချုပ် နည်းပညာ၊ ရောင်းဝယ်ရေးနှင့် ပို့ကုန်/ ပို့ဆောင်ရေးစသည့်တို့ ထည့်သွင်းရန် အကြံပြုပါသည်။ ထို့နောက် ပြည်တွင်းဘွဲ့ရများသည် အစိုးရအတွက် အထည်ချုပ်ကဏ္ဍ အကျိုးဆောင်သူအဖြစ် အထည်ချုပ်စက်ရုံများတွင် စီမံခန့်ခွဲမှုအဆင့်မြှင့်တင်ပေး ပြည်တွင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာ အမှတ်တံဆိပ် ဝယ်ယူသော ရုံးများတွင်ဖြစ်စေ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါမည်။

တက္ကသိုလ်အဆင့် စက်မှုဆိုင်ရာ အထည်အလိပ်အတွက် တိကျသည့် တက္ကသိုလ်သင်ရိုးများ ဖန်တီးပြုစုပါ။ (၃နှစ်မှ ၅နှစ် သင်ရိုး)။ ဤအစီအစဉ်အမျိုးအစားသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အချို့သော တက္ကသိုလ်များတွင် ရှိပြီးသားဖြစ်သော်လည်း ကျောင်းသားအသစ်များ စိတ်ဝင်စားမှု လျော့နည်း နေပါသေးသည်။ အထည်ချုပ်ကဏ္ဍကို ရိုးရှင်းသည့် CMP မှ FOB စနစ်သို့ ပြောင်းလဲရန် စက်မှု ဆိုင်ရာ အထည်အလိပ် ပညာနောက်ခံရှိသည့် ကျွမ်းကျင်သူများကို နိုင်ငံက ပိုမိုလိုအပ်ပါလိမ့်မည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျွမ်းကျင်မှုနည်းသည် သိသိသာသာ နိမ့်ကျနေပြီး အဆင့်များစွာရှိ ပြည်တွင်း အလုပ်သမားအင်အားတွင် အရည်အချင်း မရှိမှုကို ထင်ဟပ်နေပါသည်။ အထည်ချုပ်လုပ်ငန်း ကဏ္ဍကို အရည်အချင်းနည်းပါးစွာ လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းကဏ္ဍအဖြစ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားလေ့ရှိပြီး အလယ်အလတ်အဆင့် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် အရည်အချင်း ပိုမိုမြင့်မားမှုများသည်လည်း အဆိုပါကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ယှဉ်ပြိုင်စွမ်းအားအတွက် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပညာရေးအဆင့် အမျိုးမျိုး၌ တိကျသည့် သင်ရိုးများ ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် အရည်အချင်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေး တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် အစိုးရကို အကြံပြုပါသည်။

ကျန်းမာရေး

နိဒါန်း

EuroCham Health Advocacy Group ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံသားများအတွက် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ ဖြေရှင်းချက်များကို စဉ်ဆက်မပြတ်တိုးတက်မြှင့်တင်ပေးရန် မြန်မာအစိုးရနှင့် အခြားအဓိက ကျသော ဆက်စပ်အကျိုးစီးပွားရှင်များနှင့်အတူ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်သည်။ ဤ အကြံပြုလွှာအတွင်း ၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွက် ထူးခြားသော စိန်ခေါ်ချက်နှစ်ခုနှင့် အခွင့်အလမ်းများကို ရည်ညွှန်း ဖော်ပြထားပါသည်။ အောက်ပါအချက်များကို ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်လျှင် ဤအောင်မြင်မှုသည် ရေရှည်ရည်မှန်းချက်များအား ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်စေသည့် အရှိန်အဟုန်ကို ထွက်ပေါ်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချက်များမှာ-

၁။ တင်ဒါလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု။

၂။ ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အတည်ပြုထားသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းများ လိုအပ်ချက်။

သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနများနှင့်အတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုကို နောက်ပြန်ဆွဲလျက်ရှိသည့် အဓိကကျသော အဟန့်အတားများနှင့် ပြဿနာကိစ္စရပ်များ ကို ဖြေရှင်းနိုင်ပါမည်။ ဤသို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ပထမဆုံးနှင့် ပဓာနအကျဆုံးအနေဖြင့် မြန်မာ ပြည်သူများနှင့် ပါဝင်ဆက်စပ်လျက်ရှိသည့် သက်ဆိုင်သူများအားလုံးထံသို့ အကျိုးကျေးဇူးများ ဆောင်ကြဉ်း မည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု - “ကျွန်ုပ်တို့၏ မျှော်မှန်းချက်”

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၎င်း၏ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုစနစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် အခြားနိုင်ငံများကို ကျော်လွှားနိုင်သည့် စိတ်လှုပ်ရှားဖွယ် အခွင့်အလမ်းကောင်းတစ်ခုရှိပါသည်။ ဆောင်ရွက်ရမည့် မဟာဗျူဟာများ ရတနာစိုက်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုကဏ္ဍတွင် ဒေသတွင်းဦးဆောင်နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်လာနိုင်ဖွယ်ရှိပါသည်။ မြန်မာအစိုးရ၏ ရည်မှန်းချက်မှာ ၂၀၃၀ခုနှစ်တွင် “လူတိုင်းလက်လှမ်းမီနိုင်သော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု” ကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါ သည်။ EuroCham Myanmar သည် ဤရည်မှန်းချက်ကို လိုက်လံစောင့်ထောက်ခံအားပေးလျက်ရှိပြီး ၎င်း ရည်မှန်းချက်အား ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်စေရေးအတွက် သက်ဆိုင်သူများ အားလုံးနှင့် တွဲဖက်ဆောင်ရွက် ပံ့ပိုး သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

လူတိုင်းလက်လှမ်းမီသည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ရည်မှန်းချက်များ ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်စေရန် စွမ်းဆောင်ရာတွင် ကြံ့ခိုင်မှုရှိသော မူဝါဒတစ်ရပ်နှင့် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ရေး မူဘောင်၊ နည်းပညာ၊ အခြေခံ အဆောက် အအုံနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုစွမ်းရည်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့တွင် အာရုံစိုက်ပြုလုပ်သော ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှု များမှတစ်ဆင့် လက် တွေ့ကျသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အပေါ် စိတ်ပါလက်ပါ အာရုံစိုက်လုပ်ဆောင်မှု နှင့် အရည်အသွေး ပြည့်ဝ ကောင်းမွန်သောဆေးဝါးပစ္စည်းများဖြည့်တင်းနိုင်မှုတို့ကိုလိုအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာပြည်သူများအနေဖြင့် အရည်အသွေးမြင့် ဆေးဝါးနှင့် ဆေးပစ္စည်းများကို ချို့သာသော ဈေးနှုန်းများဖြင့် သုံးစွဲခွင့်ရရှိစေရန် နိုင်ငံတကာအဆင့် အရည်အသွေး စံချိန်စံညွှန်းများ (ဥပမာ- ကောင်းမွန်သော ထုတ်လုပ် ဖြန့်ဖြူးရေးကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှု- ဆေးဝါးဆိုင်ရာ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး စီမံချက်နှင့် ဆေးဝါးများအတွက် ဇီဝမျှခြေ စံချိန်စံညွှန်းများ၊ ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများအတွက် Conformité Européenne (CE) စံချိန်စံညွှန်းများ သို့မဟုတ် အလားတူစံချိန်စံညွှန်းများ) နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အောင်မြင် အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာမှ လက်ခံအသိအမှတ်ပြုထားသော အဆိုပါ အရည်အသွေးနှင့် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ရေး စံချိန်စံညွှန်းများကို အင်အားတစ်ရပ်အဖြစ်အသုံးပြုခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် အသစ်လွင်ဆုံးသော နည်းပညာများအား လွယ်လင့်တကူသုံးစွဲနိုင်ခွင့်ကို ထိန်းချုပ်ထားနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ၏အခြားဒေသများသို့ တင်ပို့နိုင်သည့် ကြံ့ခိုင်မှုရှိသော ပြည်တွင်းဆေးဝါးလုပ်ငန်းတစ်ခုအား ဖွံ့ဖြိုးမှုရှိလာစေရန် စတင်လုပ်ဆောင် နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာ ဖော်ပြချက် ၁- တင်ဒါလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု။

ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန (MOHS) ၏ စုစုပေါင်း ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း၏ အဓိကကျသော အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုကို ဆေးဝါးများ၊ ဆေးပစ္စည်းများနှင့် အခြားတန်ဖိုးမြင့်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူဖြည့်တင်းရာတွင် အသုံးပြု သည်။ ဤသုံးစွဲမှုအများစုကို အစိုးရတင်ဒါခေါ်ယူမှုများတွင် အသုံးပြုသည်။

မကြာသေးမီက ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ အမိန့်ကြေညာစာအမှတ် ၁/၂၀၁၇ အရ အစိုးရ၏ ဝယ်ယူ ဖြည့်တင်းမှုလုပ်ငန်းအား ခိုင်မာမှုရှိစေရန်အတွက် MOHS သည် ယင်း၏ ဝယ်ယူဖြည့်တင်းမှုနည်းလမ်းကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ လွန်ခဲ့သည့်နှစ်အတွင်း ဘဏ္ဍာရေးညှိနှိုင်းမှု (ဆိုလိုသည်မှာ စာအိတ် က နှင့် ခ နည်းလမ်းစနစ်) တွင်ပါရှိသည့် တင်ဒါအချက်အလက်များအား တိကျစွာ ဖော်ပြစေခြင်း အားဖြင့် တိုးတက်မှုအချို့ကို မြင်တွေ့ခဲ့ရပြီး ဖြစ်ပါသည်။ အကျိုးဆက်အားဖြင့် တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်များအား ပိုမိုတင်းကျပ်စွာ စစ်ဆေးရန် သတ်မှတ်ချက် ထွက်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ ဆေးရုံဆေးခန်းနှင့် စီမံခန့်ခွဲသူနှစ်ဖက်လုံးမှ ကျင့်သုံးသည့် မျှခြေဖြစ်စေသည့် အမှတ်ပေး စနစ်သည် ဓမ္မဓိဌာန်ကျသော ချင့်ချိန်ဆုံးဖြတ်မှုကို ပေါ်ထွန်းလာစေရန်အတွက် ကောင်းမွန်သည့် ခြေလှမ်း တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ စံ အမှတ်ပေးဇယားနှင့် ဈေးနှုန်းတို့ကို ကြည့်၍ ဆုံးဖြတ်သည့် တင်ဒါအဆုံးအဖြတ်ကို အများသိစေရန် ကြေညာမည့် ကတိကဝတ်မှာ အရေးကြီးသောခြေလှမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

အမှတ်ပေးသည့်စံများကို တင်ဒါကာလမတိုင်မီတွင် အများသိစေရန် ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်းအားဖြင့် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုကို ပံ့ပိုးခြင်းသည် ယှဉ်ပြိုင်မှုကို တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေမည်ဖြစ်ပြီး တဆက်တည်း မှာပင် MOHS ၏ ညှိနှိုင်းမှု အနေအထားကိုလည်း တိုးတက်မြင့်မားစေမည်ဖြစ်သည်။

ဗဟိုဝယ်ယူဖြည့်တင်းရေးဌာနမှ ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းသူ၊ ဆေးရုံနှင့် လူနာအထိ ဖြန့်ချိရေး ကွင်းဆက်နှင့် ပတ်သက်သည့် ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်ရေးနည်းစနစ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လိုအပ်သည့် ထောက်ပံ့နိုင်စွမ်းကို ပိုမို ညီညွတ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သက်သာသည့် လက်ကားဈေး ရရှိနိုင်ခြင်း တို့အပြင် အရည်အသွေးနှင့် ငွေကြေးစီးဆင်းမှုတို့ ပါဝင်သည့် ကဏ္ဍများနှင့်ပတ်သက်၍ MOHS အတွက် အကျိုး ထိရောက်မှုရှိအောင် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

MOHS ၏ တင်ဒါလုပ်ငန်းအား အရှိန်အဟုန်ရရှိလာစေရန် အွန်လိုင်း ပေါ်တယ်လ်မှတစ်ဆင့် IT ပလက်ဖောင်း အသုံးပြု၍ အများသိစေရန် ကြေညာခြင်းသည် တင်ဒါလုပ်ငန်း၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိလာစေရေးအတွက် အဆင့်ကောင်းတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး တင်ဒါလုပ်ငန်း စီမံခန့်ခွဲမှုအတွင်းပါဝင်လျက်ရှိသည့် သက်ဆိုင်သူအားလုံးအတွက် အဆင်ပြေချောမွေ့စေမည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- တင်ဒါကာလမတိုင်မီ အမှတ်ပေးစံကို အများသိစေရန် ကြေညာမှုပြုလုပ်ရေး ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစား ဝန်ကြီးဌာနအား တိုက်တွန်းပါသည်။ ထို့အပြင် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန ၏ အဓိကတင်ဒါ သတ်မှတ်ချက်များကို ပြည့်မီခြင်းမရှိသည့် ဈေးကမ်းလှမ်းသူများအား ဖယ်ထုတ်နိုင်မည့် ပြဌာန်းချက်များ ကို ပိုမိုတင်းကျပ်စွာ လိုက်နာကြစေရန် တိုက်တွန်းရန်။
- တင်ဒါအဆင့်အချို့အား ပေါင်းစပ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဖယ်ရှားခြင်းအားဖြင့် တင်ဒါလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပိုမို မြန်ဆန်မှု ရှိစေရေး ဆောင်ရွက်ရန်။ (ဥပမာ - စာရွက်စာတမ်း ဖြည့်စွက်ဆောင်ရွက်မှုအား နည်းပညာ အသုံးပြု စစ်ဆေးဆောင်ရွက်ခြင်း)။
- လိုအပ်ချက်ဆိုင်ရာ စာရင်းကောက်ယူရာတွင် တိုးတက်မှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။ အထူးသဖြင့် ဆေးဝါးများအား တစ်ကြိမ်တည်း အပြတ်ပံ့ပိုးလိုက်ခြင်းထက် ဗဟိုဖြည့်တင်းရေးဌာနက လိုအပ် သလောက်သာ တစ်နှစ်ပတ်လုံး ပံ့ပိုးသွားခြင်း။
- (၁) ကုန်ပစ္စည်း ပြတ်လပ်မှုများနှင့် စာရင်းပိုမာယူမိခြင်းများ မဖြစ်ပေါ်စေရန်နှင့် (၂) လူနာများ၏ အကျိုး ကျေးဇူးအတွက် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ရသုံးမှန်းခြေစာရင်းအား အကောင်းဆုံးအသုံးပြုကာ စာရင်းဇယား စီမံခန့်ခွဲရေးကို ပိုမိုထိရောက်မှုရှိပြီး အကျိုးရှိစွာ ဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှာ ပင်မဝယ်ယူ ဖြည့်တင်းရေးဌာန နှင့် ပြည်သူ့ဆေးရုံတစ်ခုချင်းစီအကြား လိုအပ်ချက်အား ခန့်မှန်းတွက်ချက်ခြင်း နှင့် စီမံချက်ပြုစုခြင်းဆိုင်ရာ မူဘောင်တို့ ပါဝင်သည့် ဗဟိုမှ လူနာအထိ ပစ္စည်းထောက်ပံ့မှု အဆင့်ဆင့် ဆိုင်ရာ ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်မှုလုပ်ငန်းစဉ် နှင့် နည်းစနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- (၁) ဆေးဝါးကုန်ပစ္စည်းများ၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာပစ္စည်းများနှင့် ကိရိယာများ ဈေးပြိုင်တင်ဒါကမ်းလှမ်း နိုင်ရန် ဖိတ်ခေါ်ခြင်းနှင့် (၂) တင်ဒါအောင်မြင်သော ကုန်ပစ္စည်းများအား ကြေညာခြင်းတို့ကို ပြုလုပ် နိုင်ရန် အွန်လိုင်းပေါ်တယ်လ်တစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း။

တင်ဒါအမှတ်ပေးရာတွင် သုံးမည့် အမှတ်ပေးစည်းမျဉ်းကို တင်ဒါကာလမတိုင်မီ အများသိစေရန် ကြေညာရန်။ လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်းမှ အဆင့်အချို့ကို ပေါင်းစပ်ရန် သို့မဟုတ် ဖယ်ရှားရန်၊ ပင်မ ဝယ်ယူဖြည့်တင်းရေးဌာနမှ သည် ကုန်ပစ္စည်းပေးသွင်းသူထံသို့ တိုက်ရိုက်ရောက်ရှိသည့် ထောက်ပံ့ရေး လုပ်ငန်းအဆင့်ဆင့်နှင့် ပတ်သက် သည့် ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ရေးစနစ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဖွံ့ဖြိုးစေရန်လုပ်ဆောင်ပြီး တင်ဒါ လုပ်ငန်းစဉ်များကို ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိလာစေရန် အွန်လိုင်းပေါ်တယ်လ်တစ်ခု အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်။

ပြဿနာ ဖော်ပြချက် ၂ - ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အတည်ပြုထားသော ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းများ လိုအပ်ချက်။

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပညာရှင်တစ်ဦးသည် - ထိုလူနာအတွက် အကောင်းဆုံး သော ကျန်းမာရေး ရလဒ်ကို ထွက်ပေါ်လာစေရန် - ဟူသော အခြေခံမူကို ခံယူ၍ ကုသပေးရန်မှာ ထိုလူနာ၏ အခြေခံရပိုင်ခွင့်တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် ဆေးနှင့် ဆေးပစ္စည်းကုမ္ပဏီများ၏ ကျင့်ဝတ်မညီသည့် ရောင်းချပုံ နှင့် ဈေးကွက်ရှာဖွေပုံများကြောင့် ဆေးဘက်ပညာရှင်သည် ဘက်လိုက်တတ်လာပြီး အခြေခံမူကို ချိုးဖောက်မိ သည့် အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်တတ်သည်။

ကျင့်ဝတ်နှင့်မညီသော ရောင်းချမှုများ၊ ဆေးဝါးနှင့် ဆေးကိရိယာများ ရောင်းချသည့် ကုမ္ပဏီများ၏ ဈေးကွက်ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ဆေးဘက်ပညာရှင်များအား (ဆရာဝန်၊ တင်ဒါကော်မတီများ၊ ဆေးရုံမှ ကုန်ပစ္စည်း ဝယ်ယူဖြည့်တင်းရေးဌာနများ၊ ဆေးဝါးပညာရှင်များနှင့် သူနာပြုများ အပါအဝင်) ပံ့ပိုးမှုပြုလုပ်သည့် လက်ဆောင် များ၊ ဖျော်ဖြေရေးနှင့် အခြားအကျိုးကျေးဇူးများပါဝင်ပြီး အဆိုပါ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ဆေးပညာရှင်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ လွှမ်းမိုးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း ကို ဆိုလိုသည်။ ကျင့်ဝတ်နှင့်မညီသော တံဖိုးလက်ဆောင်များ၊ ဖျော်ဖြေမှုနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများသည် ပုံစံအမျိုးမျိုး ဖြစ်နိုင်ပြီး တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဆရာဝန်များ အတွက် အခမဲ့အပန်းဖြေခရီးများ သို့မဟုတ် ဝယ်ယူရေးဌာနများသို့ ငွေကြေးလာဘ်လာဘပေးမှုများ စသည်တို့ကိုသို့သော အကျင့်ပျက်ပြားမှုများ ရှိနိုင်သည်။ သို့ရာတွင် အချို့မှာ သဘာဝအရ ကွဲပြားမှုရှိသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဆေးရုံတစ်ရုံသို့ လူ့ဒါန်းမှုပြုလုပ်သည့် အလှူရှင် ၏ မျှော်မှန်းချက်သည် နောင်အခါတွင် ၎င်းအတွက် စီးပွားရေးအရ ဦးစားပေးရန် ဦးတည်စေသည်ဆိုလျှင် ထိုလူ့ဒါန်းမှုသည် ကျင့်ဝတ်နှင့်ညီညွတ်ခြင်းမရှိသည့်ပုံစံ လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းသည် လာဘ်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေး/အကျင့်ပျက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး ရှုထောင့်မှကြည့်လျှင် အခြားနယ်ပယ်များ ထက် ပို၍အန္တရာယ်များသော လုပ်ငန်းများအနက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုအတွင်း ချိုးဖောက်သည့် အမှုအခင်းများစုစုပေါင်း၏ ၂၇.၃ %သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု တရားရေးနှင့် ငွေချေးသက်သေခံလက်မှတ် များ လဲလှယ်ရောင်းဝယ်ရေး ကော်မရှင်မှ ပြဌာန်းသော Foreign Corrupt Practices Act ပြည်ပအကျင့်ပျက်မှု ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ အက်ဥပဒေအား ချိုးဖောက်ကျူးလွန်သည့်အမှုများဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်းကို အတွင်းမှ လိုက်စားမှုဖြစ်စေသည့် ကျင့်ဝတ်မညီသော ရောင်းချပုံနှင့် ဈေးကွက်ထိုးဖောက်ပုံ မြောက်မြားစွာ တွေ့ရှိရသည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းက အမျိုးမျိုးသော ရောဂါဝေဒနာများခံစားနေရသူများနှင့် လူမှုစီးပွား နောက်ခံ အခြေအနေ အမျိုးမျိုးရှိသည့် လူနာများအတွက် သင့်လျော်မှုမရှိသော ရောဂါအဖြေရှာခြင်းနှင့် ကုသမှု ရွေးချယ်ခွင့် များအား ရွေးချယ်ခွင့်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ကုမ္ပဏီများအကြား အပြန်အလှန် တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်မှု များ အပေါ် ရှင်းလင်းပြတ်သားသည့် လမ်းညွှန်ချက်များကို ပံ့ပိုးပေးရန်အတွက် ခိုင်မာမှုရှိသော ကျင့်ဝတ်များကို မြန်မာနိုင်ငံ တွင် တည်ဆောက်သွားရန်မှာ အလွန်တရားမှ အရေးကြီးသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် အဂတိလိုက်စားမှုတိုက်ဖျက်ရေးကော်မရှင်က ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းအပါအဝင် စက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းများအားပံ့ပိုးပေးရန် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်း ရှင်များ အသင်း (UMFCCI) အား တာဝန်ပေးခဲ့သည်။ ဤညွှန်ကြားချက်ကို ကျွန်ုပ်တို့က လိုက်လံစွာ ကြိုဆိုပြီး ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအား ကမ္ဘာနိုင်ငံများက လက်ခံလျက်ရှိသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ် စည်းမျဉ်းဆိုင်ရာမူဘောင်တစ်ခုအ တွင်းသို့ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ရောက်ရှိစေမည့် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်ကို ပံ့ပိုးပေး မည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဆေးဝါးနှင့် ဆေးပစ္စည်းကိရိ

ယာများထုတ်လုပ်ဖြန့်ဖြူးသည့် လုပ်ငန်းများရှိ ဦးဆောင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များအတွက်လည်း အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်အား ပံ့ပိုးပေးမည်ဖြစ်သည်။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်သူများ အသင်းချုပ်ကြီး (IFPMA) နှင့် အာရှ-ပစိဖိတ် ဆေးဝါးနည်းပညာအသင်း (APACMed) တို့မှ စီမံအုပ်ချုပ်လျက်ရှိသော ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းများကို လည်း အာရှ-ပစိဖိတ်ဒေသအတွင်းရှိ နိုင်ငံအများစုတွင် လက်ခံကျင့်သုံးပြီး တရားဝင်ထည့်သွင်း ရေးဆွဲခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့် ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းအကြား အပြန်အလှန်တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်မှုကို တွင်ကဲရန်အတွက် ဥပဒေလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အတူ နိုင်ငံတကာမှ အသိအမှတ်ပြုလက်ခံထားသော ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းတစ်ရပ်ရှိခြင်းသည် ပြည်သူများအတွက် အောက်ပါ အကျိုး တရားများနှင့်အတူ ပြည်တွင်း ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများအပေါ် ယုံကြည်မှုနှင့် အားကိုးအားထားပြုမှုများ ပိုမိုဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

- ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး၏ ကျန်းမာရေးတိုးတက်မြှင့်တင်မှုနှင့် ချမ်းသာသုခသည် အောက်ပါတို့အပေါ် အပြုသဘောဆောင်သည့် သက်ရောက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်-
  - (၁) ရှည်လျားလာသည့် မျှော်မှန်းသက်တမ်း ပါဝင်သည့် နိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုညွှန်းကိန်း
  - (၂) နိုင်ငံတည်ဆောက်ရာတွင် ကျန်းမာကြံ့ခိုင်သော လုပ်သားအင်အားထု
  - (၃) ဘဏ္ဍာရေးဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးနှင့် ကင်ဆာကဲ့သို့သော နာမကျန်းမှုများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် လူမှုစီးပွား ဘေးဒုက္ခတို့ကို လျော့ကျစေခြင်း။

- ပြည်ပသို့ ဆေးဝါးကုသရန် ခရီးသွားရောက်ခြင်းကို လျော့ကျစေပြီး နိုင်ငံခြားငွေကြေးများ နိုင်ငံပြင်ပသို့ ရောက်ရှိခြင်းကို ချွေတာခြင်းအား ဦးတည်စေမည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု အခြေခံအဆောက်အအုံ နှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည်တို့ကို အဆင့်မြှင့်တင်ရာတွင် ပြည်တွင်းကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းအပေါ် ယုံကြည်အားထားနိုင်မှုကို ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန နှင့်အတူ ပေါင်းစည်းညီညွတ်စွာ အကောင်းဆုံးအသုံးပြုခြင်း။

- ၎င်းသည် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကဏ္ဍအတွင်း ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအတွက် ပို၍ အခွင့်အလမ်းရှိ သော ပတ်ဝန်းကျင် တစ်ရပ်ကို ဦးတည်မှုဖြစ်စေနိုင်ပြီး ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းအတွင်း၌ မျှတသော ယှဉ်ပြိုင်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ဥပဒေအားလေးစားလိုက်နာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အက်ဆတ်သည့် နိုင်ငံစုံမှ ကုမ္ပဏီများအတွက် အန္တရာယ်ပိုမိုလျော့ပါးစေပါသည်။ ၎င်းသည် နိုင်ငံစုံဆေးဝါးကုမ္ပဏီများအား တည်ထောင်မှုအရေအတွက် တိုးတက်ကြီးထွားလာမှုနှင့် FDI၊ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုတို့ အပေါ် အပြုသဘောအကျိုးသက်ရောက်သည့် နိုင်ငံတကာဆေးရုံများကို ပိုမိုတည်ထောင်လာခြင်းကို ညံ့ယူစေနိုင်ပါသည်။

ကမ္ဘာလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အတည်ပြုထားသည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းတစ်ရပ် ရေးဆွဲရန်။

အကြံပြုချက်များ

EuroCham ၏ Healthcare Advocacy Group ကဲ့သို့သော ဆေးပညာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ခြင်း၊ နည်းလမ်းတကျ တွဲဖက်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် နည်းပညာဆိုင်ရာ ဖလှယ်ခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန သည် အောက်ပါတို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုပြုလုပ်နိုင်သည် -

- ဆေးဝါးလုပ်ငန်းအတွက် IFPMA ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းကို လက်ခံကျင့်သုံးရန် တိုက်တွန်းပါသည်။ IFPMA ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်း သည် တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ အစိုးရများနှင့် ဆေးဝါးကုမ္ပဏီများမှ လက်ခံကျင့်သုံး လျက်ရှိသော နိုင်ငံတကာ၌ လက်ခံအသိအမှတ် ပြုမှုအများဆုံးဖြစ်သည့် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ် စည်း မျဉ်းဖြစ်ပါသည်။ IFPMA ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းသည် လက်တွေ့ကျကျဖြင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လိုအပ်ချက်များနှင့်အညီ စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် လူနာများ၏ အခွင့်အရေးကို လေးစား လိုက်နာစေရန် လုံလုံလောက်လောက် အကာအကွယ်ပေးရန် သက်သေပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် IFPMA ကျင့်ဝတ် စည်းမျဉ်းအား မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးဝါးလုပ်ငန်း၏ ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်း အတွက်

အုတ်မြစ်တစ်ခုအနေဖြင့် လက်ခံကျင့်သုံးမှု ပြုလုပ်သင့်ကြောင်း အကြံပြုပါသည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ လက်တွေ့ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများသည် အခြား ဈေးကွက်များအတွင်းရှိ အကောင်းဆုံးသော လက်တွေ့ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများနှင့်အတူ လိုက်လျောညီထွေဖြစ်စေရန် အထောက်အကူပြုမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဆေးပစ္စည်းကိရိယာလုပ်ငန်းအတွက် APACMED ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းကို လက်ခံကျင့်သုံးရန် တိုက်တွန်း ပါသည်။ APACMED ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများ ထုတ်လုပ် ဖြန့်ဖြူးသည့် ကုမ္ပဏီအများစုမှ တာဝန်ယူရေးသားပြုစုထားသော ဒေသဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်စည်းမျဉ်း တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃ - လုပ်ထုံးလုပ်နည်း မတည်ငြိမ်ခြင်း

ဆေးဝါးနှင့် ဆေးပစ္စည်းကိရိယာကုမ္ပဏီများသည် ၎င်းတို့ထုတ်လုပ်ရောင်းချလျက်ရှိသည့် ကုန်ပစ္စည်းများ၏ ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုနှင့် အာနိသင်ထိရောက်မှုကို သေချာစေရန်နှင့် နိုင်ငံတကာမှ လက်ခံထားသည့် အမြင့်ဆုံး စံချိန်စံညွှန်းများကို ပြည့်မီရန် ရှုပ်ထွေးနက်နဲသည့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ဖွံ့ဖြိုးလုပ်ဆောင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ စားသုံးသူများအတွက် ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုရှိစေရန်နှင့် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ရေး လိုအပ်ချက်များအား ပြည့်မီစေရန်အတွက် မည်သည့်ပြောင်းလဲမှုကိုမဆို စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု၊ စိစစ်ဆောင်ရွက်မှုနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုတို့ကို အချိန်ယူ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ပတ်ဝန်းကျင် အတွက် တည်ငြိမ်မှုရှိပြီး အစဉ်တိုးတက်လျက်ရှိသည့် ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်ရေး စနစ်တစ်ရပ်ကို ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် လိုအပ်ပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် သိသာထင်ရှားသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအပြောင်းအလဲဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး ယင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဤနေရာတွင် ရှင်းလင်းတင်ပြလိုပါသည်။

၂၀၁၈ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းတွင် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနက ၂၀၁၄ စားသုံးသူကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ ဥပဒေကို ကျင့်သုံးသည့် အမိန့်ကြေညာချက်တစ်ရပ် ကြေညာခဲ့သည်။ အစားအစာများ၊ ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများ၊ ဆေးဝါးများ စသည် တို့ကို စားသုံးသူများအတွက် မြန်မာဘာသာစကားဖြင့် အညွှန်းစာသားကပ်ရန် ညွှန်ကြားပြီး ပြင်ဆင်ချိန် ခြောက်လ ပေးခဲ့သည်။ အညွှန်းစာသားပြောင်းလဲမှုများ ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် နိုင်ငံတကာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု ကုမ္ပဏီများသည် အနည်းဆုံး ၆လ ခန့် အချိန် လိုအပ်ပြီး အညွှန်းစာသားပြောင်းလဲမှုများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည့် အစားအစာနှင့် ဆေးဝါး စီမံခန့်ခွဲရေးဌာန (FDA) ၏ ထောက်ခံချက်မှာ နောက်ထပ်၄လမှ ၆လ အထိ အချိန်ယူလုပ်ဆောင်ရသည်။ ယင်းကြေညာချက်နှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတကာမှ ကုန်ပစ္စည်းတင်သွင်း သူများအကြား စိုးရိမ်မှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် အကြိမ်များစွာတွေ့ဆုံခဲ့ကြရသည်။ ဤအချက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ယင်းပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်သည် ပြည့်စုံ လုံလောက်မှုမရှိဆိုသည်မှာ ထင်ရှားသည်။ ယင်းအမိန့်ကြေညာစာ၏ ရည်မှန်းချက်ကို သက်ဆိုင်သူအားလုံးမှ သဘောတူသော်လည်း ၂၀၁၄ ခုနှစ် ဥပဒေအား ရှင်းလင်းပြတ်သားသော အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကင်းမဲ့ခြင်းနှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်း ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မှုအားနည်းခြင်းတို့မှာ လက်တွေ့မကျသော ကမောက်ကမဖြစ်ရပ်များဖြစ်ကြပြီး အပြောင်းအလဲကို ဖော်ဆောင်ရာတွင် အပြုသဘောဆောင်၊ ပူးပေါင်းမှု၊ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုရှိရှိ ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်း ကို ပြသသည့်မှတ်ကျောက်များ ဖြစ်ကြသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွင်း အတည်ပြုထောက်ခံချက်နှင့် အကောင်အထည်ဆော်ဆောင်ရွက်မှုတို့ကို စောင့်ဆိုင်းနေရ သည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအပေါ် သက်ရောက်သည့် အခြားသောတိုးတက်မှု အချို့လည်းရှိသည်။ ၎င်းတွင် ဆေးပစ္စည်းကိရိယာမှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ဆက်နွယ်သော ကိစ္စရပ်များ၊ ကန့်သတ်ထားခြင်း မရှိကြောင်း အသိ အမှတ်ပြုလွှာ (NOC) အတွက် လိုအပ်ချက်များနှင့် ပတ်သက်သည့် ပြောင်းလဲမှုများ ပါဝင်သည်။

EuroCham Health Advisory Group သည် ASEAN လမ်းညွှန်ချက်များအရ စံချိန်စံညွှန်းသတ်မှတ်ခြင်းကို ထင်ဟပ်မှုရှိစေရန် ဆေးပစ္စည်းကိရိယာ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေများအား ပြင်ဆင်ခြင်းကို အားပေး ထောက်ခံပါ သည်။ သို့ရာတွင် FDA အနေဖြင့် (၁) အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် လုံလောက်သော ကူးပြောင်း ချိန်တစ်ရပ်ကို ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် (၂) ကူးပြောင်းမှုကာလအတွင်း သက်ရောက်ခံရသည့် ကုန်ပစ္စည်းများအား တင် သွင်းနိုင်ရန်အတွက် ကြားကာလအစီအစဉ်များ စသည်တို့ကဲ့သို့သော ကုန်ပစ္စည်း ပြတ်တောက်မှုကို တားဆီးရန် အတွက် အပြောင်းအလဲစီမံခန့်ခွဲမှု အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ချောမွေ့စွာပြုလုပ်နိုင်စေရန် ဆေးပစ္စည်း ကိရိယာ ပေးသွင်းသူများ၊ ဖြန့်ဖြူးသူများနှင့် အတူ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုပြုလုပ်ရန် တောင်းဆိုပါသည်။

NOCနှင့်ပတ်သက်၍ပြောရလျှင် ၎င်းသည် လွတ်လပ်စွာကုန်သွယ်ခွင့်၏အတားအဆီးတစ်ရပ်အဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေပြီး EuroCham Myanmar သည် ဤအတားအဆီးအား ဖယ်ရှားသွားရေးကို ဆက်လက် အထောက်အကူပြုပေးသွားမည်ဖြစ်ပြီး ဤသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းက လူနာ၏ ရွေးချယ်မှု၊ ပြည်ပရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ဆေးဝါးဈေးနှုန်းများကို အပြုသဘော သက်ရောက်စေမည် ဖြစ်သည်။

အခြားပြဿနာရပ်တစ်ခုမှာ နိုင်ငံရပ်ခြားကုမ္ပဏီများမှ ပါရာစီတမောလ်၊ ချောင်းဆိုး ပျောက်ဆေးနှင့် အအေးမိရောဂါကုဆေးဝါးများကဲ့သို့ ကုန်ပစ္စည်းအချို့မှတ်ပုံတင်ခြင်းကို တားမြစ်ပိတ်ပင်သည့် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်သည်။ ဤစာရင်းအား FDA ထံမှ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ထုတ်ပြန်ထားသော်လည်း ဆေးဝါးမှတ်ပုံတင်ပိတ်ပင်ခြင်းမှာ (မှတ်ပုံတင်ပြီး ဆေးဝါးများပြားလွန်းသည့်အတွက် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။) ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ကဲ့သို့ နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေးသဘောတူညီချက်များနှင့် ညီမညီသိုသည်မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိသည်။ FDA ၏ တာဝန်မှာ မှတ်ပုံတင်ထားသည့် ကုန်ပစ္စည်းများအနေဖြင့် စိတ်ချရမှုရှိခြင်း၊ ထိရောက်မှုရှိခြင်းနှင့် အနိမ့်ဆုံး သတ်မှတ်အရည်အသွေးလိုအပ်ချက်များနှင့် ပြည့်စုံခြင်းတို့ကို သေချာစေရန် ဖြစ်သည်။ ဈေးကွက်အတွင်း ပမာဏ မြောက်မြားစွာရောက်ရှိပြီး ဖြစ်နေသည့်အတွက် ကုန်ပစ္စည်းများအား မှတ်ပုံတင်ခြင်းမှ တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းသည် လူနာ၏ ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုအတွက် မဆိုစလောက်သာ အလုပ်ဖြစ်စေပြီး ပို၍အရည်အသွေးမြင့်မားသည့် ဆေးဝါးသစ်များ၏ ယှဉ်ပြိုင်မှု သို့မဟုတ် ရရှိနိုင်မှုကို တားဆီးရာရောက်သည်။

ထပ်မံ၍ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်လိုအပ်နေသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာ နယ်ပယ်တစ်ခုမှာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းအရ တင်သွင်းရမည့် နမူနာများ၏ လိုအပ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။ စာရွက်စာတမ်းများ တင်ပြရာတွင် Formulation, stability data, certificate of analysis နှင့် ကနဦးစမ်းသပ်ထုတ်လုပ်သည့် ပစ္စည်း ဖြစ်ပါက Clinical Trial Data များ ပါဝင်လာပြီး လိုအပ်သည့် အရေအတွက်နှင့် လိုအပ်ခြင်းရှိ-မရှိဆိုသည်နှင့် ပတ်သက်၍ မရှင်းမလင်း ဖြစ်နေသည် ကို တွေ့ရသည်။ certificate of analysis အချက်အလက်များကို ဆန့်ကျင်လျက် ကုန်ပစ္စည်းများ စမ်းသပ်ခြင်း ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုသည့် ပမာဏအနည်းငယ်ရှိသော်လည်း လိုအပ်သော ပမာဏမှာ နည်းပါး ပါသည်။

ဥပဒေရေးရာ မူဘောင်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ ပြောင်းလဲမည်ဆိုပါက ကောင်းစွာ သုံးသပ်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် အကောင်အထည်ဖော်ရေးတာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် အခြားကိုယ်စားပြုအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြပါရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။ အကျိုးစီးပွား ပါဝင်သူအဖွဲ့အစည်းများအကြား ညှိနှိုင်းမှုပြုပြီး အပြောင်းအလဲ စီမံခန့်ခွဲမှုကို မှန်မှန်ကန်ကန် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းဖြင့် အကျိုးရလဒ်ကောင်းများရရှိမည် ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြလိုပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကုမ္ပဏီများသည် ပေးသွင်းထားသည့် ကုန်ပစ္စည်းများ၏ ဘေးကင်းစိတ်ချရမှုရှိခြင်း၊ အကျိုးထိရောက်မှုရှိခြင်းနှင့် နိုင်ငံတကာမှ အသိအမှတ်ပြုထားသော စံချိန်စံညွှန်းများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိခြင်းတို့ကို သေချာစေရန် အာရုံစိုက်ဆောင်ရွက်လေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ထုတ်လုပ်ဖြန့်ချိရေးကွင်းဆက်များ၏ အကျိုး ထိရောက်မှု၊ စည်းမျဉ်းထိန်းချုပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များ နှင့် ဈေးကွက်ပိုင်ဆိုင်မှုတို့အား ထိန်းညှိကွပ်ကဲပေးခြင်းဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းများစွာ ဝယ်ယူရရှိနိုင်သည့်အတွက် အကျိုးကျေးဇူးကို လူနာများအနေဖြင့် ပိုမိုခံစားရရှိစေပါသည်။ ၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း တရားရေးနှင့် စည်းမျဉ်းမူဘောင်ကို ချိန်သားကိုက် ဆက်လက်တိုးတက်မှုရှိစေရန် မှာ ဆက်နွယ်နေသူများအားလုံး၏ အကျိုးစီးပွားဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့၏ အတွင်းနှင့် ပြင်ပရှိ မျိုးစုံသော ဆက်စပ်အကျိုးစီးပွားရှင်များအား သက်ရောက်စေသည့် အပြောင်းအလဲများ ဆောင်ရွက်တိုင်း ပြဿနာများနှင့် အဖြေများကို အားလုံးနားလည်သဘောပေါက်ကြစေရန်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို အများ၏တူညီဆန္ဒဖြင့် ရှင်းလင်းစွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်သူများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုပြုရန် လိုအပ်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

- မှန်ကန်သည့် တိုးတက်မှုတစ်ခုရပ် ဖော်ဆောင်နိုင်ရေးအတွက် ကိုယ်စားပြုအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်ရယူခြင်း အဆင့်ကို မြှင့်တင်ရန် အစိုးရအား တိုက်တွန်းပါသည်။
- ဆေးပစ္စည်းကိရိယာများအတွက် စည်းမျဉ်းမူဘောင်သစ်အား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဆေးပစ္စည်းကိရိယာ ထုတ်လုပ်သူများ၊ ပေးသွင်းသူများနှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန် တိုက်တွန်းပါသည်။ စည်းမျဉ်းလိုက်နာမှုဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများတင်ပြခြင်းနှင့် ရည်ရွယ်ချက်တို့နှင့်ပတ်သက်၍ လိုအပ် သည့် နမူနာများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပါရန် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန အား တိုက်တွန်းပါသည်။
- NOC မူဝါဒများအား ရှုထိမ်းရန် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနအား တိုက်တွန်းပါသည်။ (တရားဝင်ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းမရှိသော) လက်ရှိ NOC မူဝါဒများသည် မျှတသောယှဉ်ပြိုင်မှုဖြစ်စဉ်ကို အဟန့်အတားဖြစ်စေသည်။ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနသည် အားလုံးသော ဆက်နွယ်သူများ (EuroCham Health Advisory Group၊ အမေရိကန်ကုန်သည်ကြီးများအသင်း စသည်ဖြင့်) နှင့်အတူ ဆွေးနွေးအကြံဉာဏ်ရယူပါက ဤပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အကျိုးစီးပွားပတ်သက်သူများနှင့်ဆွေးနွေးအကြံဉာဏ်ရယူမှုအဆင့်ကိုတိုးမြှင့်ခြင်းသည်မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းရှိအပြုသဘောဆောင်သောအပြောင်းအလဲကဏ္ဍကိုအရှိန်အဟုန်ရရှိစေပြီး လူနာများ အနေဖြင့် နိုင်ငံတကာ အဆင့် အရည်အသွေးပြည့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုကုန်ပစ္စည်းများ ကို လက်လှမ်းမီနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ဥပဒေရေးရာနှင့် အခွန်

နိဒါန်း

EuroCham Myanmar အဖွဲ့ဝင်များသည် ဥပဒေရေးရာမူဘောင် တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရအား ပံ့ပိုးကူညီပေးပြီး တာဝန်ခံ ဆောင်ရွက်လိုသော စိတ်ဆန္ဒ ပြင်းပြသောကြောင့် EuroCham Myanmar Legal Advocacy Group ကို ၂၀၁၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် စတင် ထူထောင်ခဲ့ပါသည်။ ဤမှတ်ကျောက် တင်လောက်သောအားထုတ်မှုတွင် မြန်မာနိုင်ငံ ဆိုင်ရာဥပဒေပုဂ္ဂိုလ်များအသင်း (EuroCham Myanmar) နှင့်အတူ တစ်သားတည်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော ဥပဒေပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ဥပဒေရေးရာ အဖွဲ့များသည် ဤ အပိုင်းကဏ္ဍတွင် ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်း အကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသည်သာမက အာဆီယံနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အသိပညာ ဗဟုသုတများ ကြွယ်ဝစွာ ရှိပါသည်။ ဤ အဖွဲ့သည် ဥပဒေပုဂ္ဂိုလ်များမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား တန်ဖိုးရှိသောဝန်ဆောင်မှုများနှင့် ကူညီပံ့ပိုးမှုများကို အချိန်မီ ထောက်ပံ့ပေးနေသောကြောင့် အဖွဲ့နှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၏ ကျွမ်းကျင်မှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည့် ပုဂ္ဂလိက နှင့် အဖွဲ့အစည်းများအတွက် အရေးပါသော အရင်းအမြစ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ဤဥပဒေရေးရာအဖွဲ့သည် ၂၀၁၉ခုနှစ် White Book ထုတ်ဝေခဲ့စဉ် အချိန်မှ စ၍ အပြောင်းအလဲမြောက်မြားစွာကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီးဖြစ်သည်။ အဖွဲ့သည် ဖြစ်ပေါ်လာသောအခြေအနေကို လိုက်၍ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်း ထက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများပြုလုပ်ပြီး အပြောင်းအလဲများဖြစ်ပေါ်အောင်ဆောင်ရွက်နေပြီး EuroCham Myanmar အတွင်းရှိ အခြားသော ကဏ္ဍအလိုက် Advocacy Group များအတွက် ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ တိုးမြှင့် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ရန် အားထုတ် ကြိုးပမ်းနေပါသည်။ အဖွဲ့သည် ဥပဒေပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် အရေးကြီးသော အပိုင်းကဏ္ဍနှစ်ရပ် ကို ခြုံငုံမိ စေရန် အဖွဲ့၏ အမည်ကို “ Legal and Tax Advocacy Group” ဟု အမည် ပြောင်းလဲ ပြီးပြီ ဖြစ်ပါသည်။

EuroCham Myanmar ၏ ၂၀၁၉ခုနှစ် White Bookတွင် အဖွဲ့သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ လာရောက်မည့် သို့မဟုတ် မြန်မာနိုင်ငံ တွင်ရောက်နေပြီးဖြစ်သော ဥပဒေပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အလွန်တရာ အရေး ပါသော အကြောင်း အရာ ကိစ္စရပ်များကို အစုံအလင် တင်ပြထားပြီး ဤအကြောင်းအရာ ကိစ္စရပ်များကို အာဏာ ပိုင်များမှ ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခဲ့လျှင် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူများအတွက် မြေပိုင်ဆိုင်မှု အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများ ရှိနေခြင်း၊ လက်ရှိ ရှိနေဆဲ ယှဉ်ပြိုင်မှု မူဘောင်မှာ သေချာရေရာမှု မရှိခြင်း၊ နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီများအပေါ် မည်သည့် ဥပဒေစည်းမျဉ်းက အကျိုးဝင်သက်ဆိုင်မှု ရှိသည်ကို သေချာရေရာမှု မရှိခြင်းနှင့် လူသိများကျော်ကြားသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ အတွက် အချို့အပိုင်း ကဏ္ဍတွင် အကာအကွယ် ပေးထားမှုမရှိခြင်း စသည်ကဲ့သို့သော စိန်ခေါ်မှုမြောက်များစွာကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ နှင့် ကုမ္ပဏီများမှ ရင်ဆိုင်နေရဆဲ ဖြစ်သည်။

EuroCham Myanmar ဥပဒေရေးရာနှင့် အခွန်အကောက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးရှေ့နေများအဖွဲ့၏ ရည်မှန်းချက်များ နှင့် ညွှန်ကြားချက် တို့နှင့်အညီ အောက်ပါ အကြောင်းအရာ ကိစ္စရပ်များကို ၎င်းတို့၏ သက်ဆိုင်ရာ အကြံပြုချက် များ၊ အလားအလာရှိသော အကျိုးအမြတ်များ နှင့်တကွ မူကြမ်းရေးဆွဲထားပါသည်။

ဥပဒေရေးရာ အခန်းကဏ္ဍ

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဥပဒေရေးရာစနစ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လက်ရှိလုပ်ဆောင်နေဆဲ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးလုပ်ငန်းစဉ်များ တွင် တိုးတက်မှုများ ရှိသော်လည်း တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး၏ လက်ရှိအခြေအနေ တစ်ခုတည်းသာမက စီမံခန့်ခွဲ ရေး ဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ဥပဒေရေးရာ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု တို့သည်လည်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အဓိကကျသော စိန်ခေါ်မှုများအဖြစ် ကျန်ရှိနေပါသည်။ မကြာသေး မီ အနှစ်ကာလများအတွင်းက မြန်မာနိုင်ငံ၏ လွတ်တော် ဥပဒေပြုရေးလုပ်ငန်းစဉ်သည် သိသိသာသာ တိုးတက်လာခဲ့ သောကြောင့် အများပြည်သူ နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများ ပိုမိုစနစ်ကျ၍ တိုးတက်များပြားလာသည် ကိုတွေ့ရှိနိုင်ပြီး တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးအပိုင်း၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် ဥပဒေရေးရာ လိုက်နာမှု အပိုင်းတွင်လည်း စီမံခန့်ခွဲရေး ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာများ နှင့် လက်အောက်ခံ တရားဥပဒေ စီရင်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းများ တိုးတက်ကောင်းမွန်နိုင်ပါသည်။

ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြားသော အဓိကကျသည့် အတားအဆီးမှာ ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများ အတည်ပြုသတ်မှတ်ရန်အတွက် လိုအပ်သော စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ လက်အောက်ခံ တရားဥပဒေစီရင်ပြဋ္ဌာန်းချက် များ

ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် ကြီးကြပ်ညွှန်ကြားမည့် အာဏာပိုင်များ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခြင်း ကိစ္စရပ်များတွင် အချိန် ကာလကြာရှည်စွာ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာနေခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပမာ- အပြည့်အဝ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက် မှု မပြုရသေးသော ၂၀၁၆ အနုညာတဥပဒေ နှင့် ၂၀၁၅ ယှဉ်ပြိုင်မှု ဥပဒေတို့ ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် စီမံခန့်ခွဲရေးအာဏာပိုင်များမှ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဆိုင်ရာ အတားအဆီးများကို ရှောင်ရှားရန် ဆောင် ရွက်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှုနှင့် ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှုကို ခိုင်မာအားကောင်းအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများ နှင့် လက်အောက်ခံ တရားဥပဒေ စီရင်ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ကျင့်သုံးရာတွင် ပိုမို ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိလာမည် ဖြစ်သည်။ စီမံခန့်ခွဲရေး လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အဖွဲ့ အတွင်းပိုင်း၌သာ ဖြန့်ဝေ သော လူသိရှင်ကြား မဟုတ်သည့် စာများ၊ ညွှန်ကြားချက်များဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ထားပြီး ၎င်း စာ နှင့် ညွှန်ကြားချက်တို့မှာ ရံဖန်ရံခါတွင် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရ ဥပဒေများနှင့် ဆန့်ကျင် သွေဖယ်နေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့သော ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများနှင့် ၎င်းတို့၏ စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုများကြား ရှိ ကွာဟချက်များနှင့် အခက်အခဲအတားအဆီးများသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အတွက် ကြီးမားသော စိုးရိမ် ဖွယ် ကိစ္စရပ်အနေဖြင့် ကျန်ရှိနေပါသည်။ ဥပမာ - နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို အတည်ပြု ခွင့်ပြုခြင်း ကဲ့သို့ သော နေ့စဉ် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများကို အကျိုးသက်ရောက်သည့် ပြဋ္ဌာန်း ဥပဒေများကို အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆို ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြည်တွင်းမူဝါဒများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ၏ ပြည်တွင်းအခွန် ဥပဒေများကို ကျင့်သုံးခြင်း။

စီးပွားရေးနှင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခက်အခဲမြောက်များစွာရှိပြီး ၎င်းအခက်အခဲများကြောင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ နှောင့်နှေးခြင်း သို့မဟုတ် ပယ်ဖျက်ခြင်းများပင် ဖြစ်နိုင် ပါသည်။ လက်တွေ့တွင် လိုင်စင် အများအပြားကို လုံးဝထုတ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားပိုင် ကုမ္ပဏီများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံသားများကိုသာ လိုင်စင် ထုတ်ပေးခြင်းများရှိပြီး ၎င်းအခြေအနေများ သည် ၂၀၁၆ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေ၊ မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်၏ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ၁၅/၂၀၁၇ စသည်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်နေပါသည်။ ဥပမာ - လမ်းသယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေး၊ ကန်ထရိုက်တာများ၊ ဝန်ထမ်း ရှာဖွေစုဆောင်းရေး အေဂျင်စီများ၊ အိမ်ခြံမြေအကျိုးဆောင်များ၊ ဗီဒီယို လုပ်ငန်းများနှင့် ရုပ်ရှင်ရုံများ၊ ခရီး သွားလာရေး အေဂျင်စီများအတွက် လိုင်စင်များ။

ထို့အပြင် ကော်ပိုရေးရှင်း အဖွဲ့အစည်းများထက် နိုင်ငံသားများ (အခြေခံအားဖြင့် ဗမာလူမျိုးနိုင်ငံသားများ) ကိုသာ လိုင်စင် ထုတ်ပေးသည့် စီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များအတွက် မသေချာ မရေရာခြင်းနှင့် စိတ်ချလုံခြုံမှု မရှိခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ယုံကြည်စိတ်ချရပြီး ဆွဲဆောင်မှုရှိသော ဥပဒေရေးရာ ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုကို သေချာ ပေါက်ရရှိစေနိုင်မည့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး။
- ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်စိတ်ချမှုကို တိုးမြှင့်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပိုမိုရိုးသား ဖြောင့် မတ်ခြင်းနှင့် တရားဝင်မဟုတ် သော စည်းကမ်းတင်းကျပ်မှု နည်းပါးခြင်း။

အကြံပြုချက်များ

- ဥပဒေရေးရာ စည်းနှောင်မှုရှိသော မည်သည့် လက်အောက်ခံ တရားဥပဒေ စီရင်ပြဋ္ဌာန်းချက်များ ကိုမဆို သတင်းစာတွင် သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ ထုတ်ပြန်ကြေညာခြင်းအားဖြင့် ပိုမို ပွင့်လင်း မြင်သာမှု ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ၂၀၁၆ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်မှုဥပဒေများအရ လက်အောက်ခံ တရားဥပဒေစီရင်ပြဋ္ဌာန်း ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ၂၀၁၆ မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ဥပဒေနှင့် မြန်မာ့ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ကော်မရှင်၏ အမိန့် ကြော်ငြာစာ ၁၅/၂၀၁၇ တို့တွင် သတ်မှတ်ထားသော နိုင်ငံခြားသားပိုင်ဆိုင်မှု ဆိုင်ရာ ကန့်သတ်ချက်များ နှင့်အညီ လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးခြင်း။
- ကော်ပိုရိတ်အဖွဲ့အစည်းများကို လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးခြင်း။

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၏ လက်ရှိအခြေအနေကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် အဓိကကျသော စိန်ခေါ်မှုတချို့ ရှိနေပါသည်။ တရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့် လိုင်စင်များထုတ်ပေးခြင်း စသည်တို့ကို လုပ်ဆောင်၍ တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှု ရှိရေးနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို မြှင့်တင်ခြင်းတို့သည် ဆွဲဆောင်မှုရှိသော ဥပဒေရေးရာ ပတ်ဝန်းကျင် ကိုရရှိရန် ၊ စည်းကမ်းတင်းကျပ်မှုကို လျော့ချရန်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂ ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေနှင့် တည်ဆဲစည်းမျဉ်းများ

ယှဉ်ပြိုင်မှု ဥပဒေ (CL) ကို ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြီး ယှဉ်ပြိုင်မှုကော်မရှင် (CC) ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ဥပဒေအသစ် အသက်ဝင်လာခြင်းနှင့်အတူ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း (အထူးသဖြင့် တယ်လီကွန်း ကုမ္ပဏီများနှင့် စပ်လျဉ်းသော) လက်ရှိ ယှဉ်ပြိုင်မှုဆိုင်ရာ မူဘောင်များ၏ မသေချာမရေရာမှုနှင့် ၎င်း၏ အကျိုးဝင် သက်ဆိုင်မှု စသည့်အချက်တို့မှာ ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ (TCR) ၏ ယှဉ်ပြိုင်မှု စည်းကမ်းများတွင် ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍ အတွင်းရှိ ယှဉ်ပြိုင်မှုကို ဆန့်ကျင်သည့် ပြုမူဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် သဘောတူညီမှုများကို စိစစ်သုံးသပ်နိုင်စေမည့် အထူးသီးသန့် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့် ကျင့်သုံးရန် အခွင့်အာဏာများကို ဆက်သွယ်ရေးညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာန (PTD) အား ပေးအပ် ထားပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် အခြားမည်သည့် တည်ဆဲဥပဒေများ ရှိနေစေကာမူ ယှဉ်ပြိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော ကိစ္စရပ်များကို ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေ နှင့်အညီသာ ဆောင်ရွက်ရမည်ဟု (TCR နောက်မှ ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သော) ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေ (CL) တွင်(အထူးသီးသန့် တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ကို ယှဉ်ပြိုင်မှု ကော်မရှင်အား ပေးအပ်ထားသည်) ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ထို့အပြင် ကုမ္ပဏီကို သိမ်းယူခြင်း သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီချင်း ပေါင်းစပ်မှုကြောင့် ရရှိမည့် ဈေးကွက်ဝေစု၊ ဝင်ငွေ၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ရယ်ယာအရေအတွက်နှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာများစသော အချက်များ ပေါ်တွင် အခြေခံထားသော သတ်မှတ်အဆင့်များ ပါဝင်သည့် ကုမ္ပဏီချင်းပေါင်းစည်းမှု ထိန်းချုပ်ခြင်း ဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်းများ မရှိခြင်းသည်လည်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအကြား စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ နောက်ထပ် အကြောင်းရင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ (TCR) နှင့် ယှဉ်ပြိုင်မှုဥပဒေ (CL) တို့၏ ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ချက်များကြားတွင် ကွဲလွဲမှုများ ရှိခြင်းကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် မည်သည့် တရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်က အခြားတစ်ခုအပေါ် လွှမ်းမိုးသည်ကို ရှင်းလင်းမှု မရှိပါ။ ထို့ပြင် TCR အရ ဆက်သွယ်ရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန (PTD) ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု နယ်ပယ်နှင့် CL အရ ယှဉ်ပြိုင်မှုကော်မရှင် (CC) ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု နယ်ပယ်သည် တိုက်ဆိုင်မှုများ ရှိနေပြီး နှစ်ဖက်လုံး၏ တရားဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွင်လည်း မိမိကိုယ်ကိုသာ အဓိက ဦးစားပေးထားသည်ကို တွေ့ရှိ ရပါသည်။

ယှဉ်ပြိုင်မှုကော်မရှင် (CC) သည် ကုမ္ပဏီချင်း ပေါင်းစပ်မှု နှင့်/သို့မဟုတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဝင်ပေါက် တံခါးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမိန့်ကြော်ငြာစာ ထုတ်ပြန်မှု မရှိသေးခြင်းကြောင့် ဥပဒေကို လုံးလုံးလျားလျား အပြည့်အဝ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုမှု ပြုလုပ်၍ မရနိုင်ပါ။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ဤတွင် အကြံပြုထားသော အဆင့်များသည် ယှဉ်ပြိုင်မှု မူဘောင်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သိသာထင်ရှားသော ဥပဒေရေးရာ ပြဿနာများကို ထပ်မံ လျော့ချနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှုကို တိုးမြှင့် နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် နိုင်ငံတကာ မျက်နှာစာတွင် စီးပွားရေး ဖြစ်ထွန်း ကောင်းမွန်လာမည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးဆဲ စီးပွားရေးကို ကြိုတင် စီမံချက်ချနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

မြန်မာနိုင်ငံ၏ လိုအပ်ချက်ဖြစ်သော လက်ရှိ ဥပဒေရေးရာ ပြဿနာကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းရန်နှင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မြှင့်တင်ရန်အတွက် MTC သည် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်း၍ ဆက်သွယ်ရေး ကဏ္ဍအတွက် ယှဉ်ပြိုင်မှု မူဘောင်များ နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး လိုက်ဖက်ညီသော ယန္တရားတစ်ခုကို သတ်မှတ်နိုင်မည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်ကို ထုတ်ပြန်ရန် စဉ်းစားနိုင်ပါသည်။

ထို့ပြင် လက်ရှိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ စိုးရိမ်မှုကို လျော့ချနိုင်စေမည်သာမက အနာဂတ် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းခြင်းဆိုင်ရာ ထိရောက်သော ထိန်းချုပ်မှုယန္တရားကို ရရှိရန် အလို့ငှာ ယှဉ်ပြိုင်မှုကော်မရှင် (CC) သည် ကုမ္ပဏီများ ပေါင်းစည်းမှု သတ်မှတ်အဆင့်များ/ကန့်သတ်ချက်များ ထုတ်ပြန်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို လျှင်မြန်ချောမွေ့စေရန် လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

လက်ရှိပြိုင်ဆိုင်မှု မူဘောင်၏ မသေချာမရေရာမှုနှင့် ၎င်း၏အကျိုးဝင်သက်ဆိုင်မှုသည်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အတွက် စိုးရိမ်ဖွယ်ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်နေပါသည်။ဆက်သွယ်ရေးကဏ္ဍအတွက် ယှဉ်ပြိုင်မှုမူဘောင်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လိုက်ဖက်ညီသော ယန္တရားတစ်ခုနှင့်ကုမ္ပဏီများပေါင်းစည်းခြင်း အတွက်ထိရောက်သော ထိန်းချုပ်မှု ယန္တရားတစ်ခုကို သတ်မှတ်ပေးနိုင်မည့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ သို့မဟုတ် လမ်းညွှန်ချက်တစ်ခုကို ထုတ်ပြန်နိုင် ပါသည်။ထိုကဲ့သို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ယှဉ်ပြိုင်မှုမူဘောင်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေရေးရာ ပြဿနာများကိုထပ်မံလျော့ချနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှုကို တိုးမြှင့်နိုင်မည့်အပြင်မြန်မာနိုင်ငံကို စီးပွားရေးဖြစ်ထွန်း ကောင်းမွန်လာမည့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအနေဖြင့်ပိုမိုကောင်းတစ်ခုကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြ ချက် ၃ နိုင်ငံခြားသား ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ

အမျိုးမျိုးသောဥပဒေနှင့် စည်းမျဉ်းများတွင် “နိုင်ငံခြားသား(ပိုင်)ကုမ္ပဏီ” ဆိုသော အသုံးအနှုန်းအတွက် ကွဲလွဲ သော အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက် အခြောက်အခြားရှိသောကြောင့် မတူညီသော ကိစ္စရပ်အမျိုးမျိုးတွင် နိုင်ငံခြားသား ပိုင်ဆိုင်မှုပါဝင်သော ကုမ္ပဏီများကို မည်သည့် ဥပဒေက အကျိုးဝင်သက်ရောက်မှုရှိသည်ကို သေချာရေရာစွာ မသိသဖြင့် ရှုပ်ထွေးမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။

၂၀၁၇ မြန်မာနိုင်ငံ ကုမ္ပဏီများဥပဒေ (MCL) တွင် နိုင်ငံခြား အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှ မတည်ငွေရင်း ၃၅% အထက် ပိုင်ဆိုင်သော ကုမ္ပဏီတစ်ခုကို “နိုင်ငံခြားသား (ပိုင်) ကုမ္ပဏီ” ဟု သတ်မှတ်ထားပါသည်။ မကြာသေးခင်က MCL မှ ဖျက်သိမ်းလိုက်သော ၁၉၁၄ မြန်မာနိုင်ငံကုမ္ပဏီများ အက်ဥပဒေ (MCA) တွင် အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်သည် ပို၍ တင်းကျပ်ပြီး ကုမ္ပဏီရှယ်ယာများမှ ရှယ်ယာတစ်စုကို နိုင်ငံခြားသားပိုင်ဆိုင်လျှင်ပင် ထိုကုမ္ပဏီကို “နိုင်ငံခြားသားပိုင်” ဟု သတ်မှတ်ရန် လုံလောက်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် MCL အရ နိုင်ငံခြားသားများသည် မတည်ငွေရင်း ၃၅% အထိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်ပြီး ထိုသို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော ကုမ္ပဏီမှာ ဒေသခံကုမ္ပဏီတစ်ခု အဖြစ် အကျိုးဝင်မည် ဖြစ်သောကြောင့် MCL သည် ပိုမို၍ ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ် ဖြစ်သည်သာမက နိုင်ငံခြားသားများ အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ငန်းများ ပိုမိုလုပ်ကိုင်နိုင်ရန် အတွက်လည်း လမ်းကြောင်းဖွင့် ပေးထားပါသည်။

နိုင်ငံခြားသားများ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီများကို အိမ်ခြံမြေ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်နှစ် ထက်ပိုသော ငှားရမ်းမှုစာချုပ်ကို လက်မှတ်ထိုးချုပ်ဆိုခြင်း ကိစ္စရပ်များကို မပြုလုပ်ရန် တားမြစ်ထားသည့် ၁၉၈၇ မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ လွှဲပြောင်းမှု ဥပဒေတွင်လည်း “နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီ” ဆိုသော အသုံးအနှုန်းအတွက် အများစု ပိုင်ဆိုင်ခြင်းကို အခြေခံ၍ အောက်ပါအတိုင်း ကိုယ်ပိုင် အဓိပ္ပါယ်သတ်မှတ်ချက်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။ “ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုတွင် နိုင်ငံသားများ၏ အဓိက ထိန်းချုပ်မှု သို့မဟုတ် စီမံခန့်ခွဲမှု မရှိလျှင် သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံသားများမှ ရှယ်ယာအများစု သို့မဟုတ် အကျိုးအမြတ်အများစုကို အဓိက ထိန်းချုပ် စီမံခန့်ခွဲခြင်း မဟုတ်လျှင် သော်လည်းကောင်း ထိုကဲ့သို့သော ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းမှာ နိုင်ငံခြားသားပိုင် ဖြစ်သည်” ။

သို့ရာတွင် လက်တွေ့၌ MCA ကို ဖျက်သိမ်းပြီး ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံမှ အာဏာပိုင်များသည် MCA တွင် သတ်မှတ် ဖော်ပြထားသည့် ရှယ်ယာတစ်စု ပိုင်ဆိုင်လျှင်ပင် နိုင်ငံခြားသားပိုင်ဖြစ်သည် ဟူသော အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ချက် အဟောင်းအတိုင်းသာ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နေသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆရပါသည်။ MCL တွင် ဖော်ပြထားသည့် ၃၅% အထက် ရှယ်ယာစေ့ ပိုင်ဆိုင်မှုသာ နိုင်ငံခြားသားပိုင် ဖြစ်သည်ဆိုသော အချက်ကို လက်တွေ့တွင် အသိအမှတ်ပြု ကျင့်သုံးမှု ရှိသေးပုံ မရပါ။ MCL ၏ စာပိုဒ် ၄၆၄ တွင် MCL သည် မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ လွှဲပြောင်းမှု ဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ချက်များအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်ကို သတိပြုမိပါသည်။ ထို့ကြောင့် မရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းများ လွှဲပြောင်းမှု ဥပဒေတွင် ဖော်ပြထားသည့် အများစုပိုင်ဆိုင်မှု ဆိုသော စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်သည် MCL တွင် ဖော်ပြထားသည့် ၃၅% အထက် ပိုင်ဆိုင်ရမည် ဆိုသော အချက်ကို လွှဲမိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ ဥပဒေများတွင် နိုင်ငံခြားသားပိုင် ကုမ္ပဏီတစ်ခု အတွက် အဓိပ္ပာယ်များ အပြိုင်အဆိုင် သတ်မှတ်ထားခြင်းကြောင့် ဥပဒေရေးရာအရ မသေချာမရေရာမှုကို ဖြစ်ပွားစေပါသည်။ နိုင်ငံခြားသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူသည် လက်ရှိ တည်ရှိနေသော ကုမ္ပဏီတစ်ခုထံမှ အစုရှယ်ယာများ ရယူလိုပါက အခက်အခဲ အမြောက်အများကို ရင်ဆိုင်ရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ နိုင်ငံခြားသားမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအနေဖြင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခု၏ ရှယ်ယာများ ရယူ သောအခါ အသုံးပြုသည့် အဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက်အပေါ် မူတည်၍ ထိုကုမ္ပဏီသည် နိုင်ငံခြားသားပိုင်ကုမ္ပဏီ တစ်ခု ဖြစ်လည်းဖြစ်နိုင်သလို မဖြစ်လည်းမဖြစ်နိုင်ပါ။ ကုမ္ပဏီ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု၊ ကုမ္ပဏီမှ လိုအပ်ရန် အလားအလာရှိသော လိုင်စင် သို့မဟုတ် အိမ်ခြံမြေပိုင်ဆိုင်မှု စသည့်အချက်များကို မူတည်၍ မတူညီသော စံနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များ အကျိုးဝင် သက်ရောက်နိုင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ပိုင်ဆိုင်မှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများနှင့် ပိုမိုယေဘုယျကျသော ငှားရမ်းမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများသည် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတိုင်းအား အကျိုးသက်ရောက်သော ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်သည်။ ထိုအပိုင်းကဏ္ဍများတွင် ဥပဒေရေးရာ သေချာရေရာမှု ရှိခြင်းသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရေရှည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်စေရန် အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် အရာဖြစ်သည်။ လက်ရှိအခြေအနေတွင် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား အိမ်ခြံမြေငှားရမ်းမှုကို တစ်နှစ်ထက်ပို၍ ငှားရမ်းခွင့် မပြုထားသောကြောင့် နိုင်ငံခြားသားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အတွက် ရင်းနှီးမှုလုပ်ရန် အန္တရာယ်များပြီး လုံခြုံစိတ်ချမှုမရှိသော အခြေအနေ ဖြစ်နေပါသည်။ နိုင်ငံခြားသား ပိုင်ဆိုင်မှု နှင့် ငှားရမ်းမှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန် နှင့် ရှင်းလင်းပြတ်သားစေရန် လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ပိုမို အကာအကွယ်ဖြစ်စေမည် သာမက မြန်မာ နိုင်ငံအတွင်း နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ လွယ်ကူချောမွေ့၍ ရေရှည် တည်တံ့ခိုင်မြဲစေမည့်အပြင်အကျိုး ဆက်အနေဖြင့် နိုင်ငံအတွင်းသို့ နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပိုမိုရောက်ရှိလာမည်ဖြစ်သည်။ ဒေသခံကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများထံမှ အစုရှယ်ယာများ ဝယ်ယူမှုအပိုင်း၌လည်း ပြန်လည်အားတက်လာမည် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ အခွင့်အရေး များကို ဥပဒေအရ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သေချာပြတ်သားအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့လျှင် ၎င်းတို့၏ ယုံကြည်မှုကိုလည်း ပြန်လည် ရရှိလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- နိုင်ငံခြားသား(ပိုင်/ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော)ကုမ္ပဏီ အဖွဲ့အစည်းများအတွက် ဥပဒေရေးရာစာ တမ်းများ အားလုံးတွင် အဓိပ္ပာယ်တစ်ခုတည်းကိုသာ တညီတညွတ်တည်းသတ်မှတ်ဖော်ပြ ခြင်း။
- ထိုကဲ့သို့သော ကုမ္ပဏီအဖွဲ့အစည်းများအား လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်မည့် စည်းမျဉ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လမ်းညွှန်ချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်း သို့မဟုတ် လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်မည့် စည်းမျဉ်းတစ်ခုတည်းကိုသာ ဘုံစည်းမျဉ်းတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း။
- နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်းဖြစ်လာသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းဥစ္စာများနှင့် အခွင့်အရေးများကို လွှမ်းမိုးအုပ်ချုပ်မည့် စည်းမျဉ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လမ်းညွှန်ချက်များ ထုတ်ပြန်ခြင်း။

နိုင်ငံခြားသား(ပိုင်)ကုမ္ပဏီဟူသော အသုံးအနှုန်းအတွက် ကွဲပြားသောအဓိပ္ပာယ်သတ်မှတ်ချက် အမြောက်အများရှိသည့်အတွက် နိုင်ငံခြားသားပိုင်ဆိုင်မှုပါဝင်နေသော ကုမ္ပဏီများကိုမည်သည့် ဥပဒေက အကျိုးဝင်သက်ရောက် မှုရှိနေသည်ကို သေချာရေရာစွာ မသိသဖြင့် ရှုပ်ထွေးမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ အဓိပ္ပာယ်တစ်ခု တည်းသာ တညီတညွတ်တည်း သတ်မှတ်ဖော်ပြနိုင်သလို ရှင်းလင်းသော လမ်းညွှန်ချက်များလည်း ထုတ်ပြန်နိုင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ပြုလုပ်ခြင်း အားဖြင့် နိုင်ငံခြားသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ပိုမို၍အကာအကွယ် ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သလို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်ရာတွင် လွယ်ကူချောမွေ့စေမည် သာမက နိုင်ငံခြားသား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ၏ ယုံကြည်မှု ကိုလည်း ပြန်လည်ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် (၄) - ၂၀၁၉ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ဥပဒေ

၂၀၁၉ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ဥပဒေ အသစ်ကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါသည်။ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်မှတ်ပုံတင်ခြင်း နှင့်စပ်လျဉ်း၍ စည်းမျဉ်းမူဘောင်များ ပြောင်းလဲ ရန် ၂၀၁၄ ခုနှစ်တည်းက စီစဉ်လုပ်ဆောင်နေခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံကြိုဆိုရမည့် အပြောင်းအလဲတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုန်စည်တံဆိပ်များ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာစေရန် အတွက်သာမက နည်းပညာများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို လွယ်ကူချောမွေ့စွာ လွှဲပြောင်းနိုင်စေရန်အတွက် အထောက်အကူဖြစ်မည့် ဈေးကွက်ကို ဖန်တီးရမည် ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ဖန်တီးရန် လိုအပ်သည့် ဉာဏပစ္စည်းမူပိုင်ခွင့် များကို အကာအကွယ်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပိုမိုပြည့်စုံ ထိရောက်သော စည်းမျဉ်းများကို နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများမှ မျှော်လင့်နေကြပါသည်။

ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မှတ်ပုံတင်ခြင်း နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဓိကကျသော ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုမှာ “ပထမဆုံးအသုံးပြုရန်” ပုံစံမှ “ပထမဆုံးမှတ်ပုံတင်ရန်” ပုံစံတစ်ခုသို့ ပြောင်းလဲသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ ၎င်းပြောင်းလဲမှုသည် ပါရီသဘော တူညီချက် နှင့် ဉာဏပစ္စည်းမူပိုင်ခွင့် ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများ၏ ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုဆိုင်ရာ စည်းကမ်းချက်များ နှင့် ကိုက်ညီမှု ရှိပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပြောင်းလဲမှုကြောင့် (မြန်မာနိုင်ငံ၏ ယခင်က အုပ်ချုပ်မှု ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ချက် ဖြစ်သော ၁၉၁၄ မူပိုင်ခွင့်အက် ဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ထားသည့်) လက်ရှိ ရှိနေဆဲ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် များအားလုံး ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ဥပဒေအသစ်အရ အောက်ပါ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များအတွက် အသိအမှတ်ပြုမှု ပုံစံကို အောက် တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

- (က) “ပထမဆုံးအသုံးပြုရန်” စနစ်အရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ။
- (ခ) နိုင်ငံတကာတွင်မှတ်ပုံတင်ထားသော်လည်း (“ပထမဆုံးအသုံးပြုရန်” စနစ်အရ “အသုံးပြုမှု” လိုအပ်ချက် နှင့် မကိုက်ညီခြင်းများအပါအဝင် အခြားသော အကြောင်းအရင်းအမျိုးမျိုးကြောင့်) မြန်မာနိုင်ငံတွင် မှတ်ပုံ တင်၍ မရနိုင်သော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် လက်ရှိ ရှိနေဆဲ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ

“ပထမဆုံးမှတ်ပုံတင်ရန်”စနစ်ကို ပြောင်းလဲလိုက်ခြင်းကြောင့် (မြန်မာနိုင်ငံ၏ ယခင်က အုပ်ချုပ်မှုဥပဒေပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ချက်ဖြစ်သော ၁၉၀၉ မှတ်ပုံတင်ခြင်းအက်ဥပဒေအရ မှတ်ပုံတင်ထားသည့်) လက်ရှိရှိနေဆဲ ကုန်အမှတ် တံဆိပ်များ အားလုံးကို ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ဥပဒေ စာပိုဒ် ၉၃ အရ ပြန်လည် မှတ်ပုံတင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ လက်ရှိ ရှိနေဆဲ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ အတွက် အလိုအလျောက်ပြောင်းလဲခြင်း ရှိမည် မဟုတ်ပေ။

ယခင်စနစ်အောက်တွင် မှတ်ပုံတင်ထားသည့် ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ပိုင်ရှင်များမှ ၎င်းတို့၏ အမှတ်တံဆိပ်များကို ပြန်လည် မှတ်ပုံတင်ရန်အတွက် အကူးအပြောင်းကာလသည် သုံးလမှ ခြောက်လအထိ ကြာမြင့်လိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ထားပါသည်။

စာချုပ်စာတမ်းမှတ်ပုံတင်ရုံးအားစုံစမ်းမေးမြန်းကာညှိနှိုင်းတိုင်ပင်မှုများပြုလုပ်ပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံတွင်မှတ်ပုံတင်ထားသော လက်ရှိရှိနေဆဲ ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ၏ အကူးအပြောင်း ကိစ္စရပ်များ (ထိုကိစ္စရပ်များ ကို ဦးစားပေးအခွင့်အရေးများ ရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ထားသည်) အပါအဝင် ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ဥပဒေ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သော အဓိန့်ကြော်ငြာစာများနှင့် စည်းကမ်းများကို လာမည့် လများအတွင်း ထုတ်ပြန်သွားလိမ့်မည် ဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်တို့ဘက်မှ နားလည် သဘောပေါက်ထားပါသည်။

နိုင်ငံတကာတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ

၂၀၁၉ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ဥပဒေပါ စာပိုဒ် ၃၁ နှင့် ၃၃ တွင် ပါရီသဘောတူညီချက် သို့မဟုတ် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုခုတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော အမှတ်တံဆိပ်များအတွက် ဦးစားပေးအခွင့်အရေး ခံစားရမည်ဟု သတ်မှတ်ဖော်ပြထားပါသည်။

- (က) ပါရီသဘောတူညီချက် သို့မဟုတ် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုခုတွင် အမှတ်တံဆိပ် မှတ်ပုံတင် လျှောက်ထားချက်၌ ပါဝင်သည့် ထပ်တူညီသည့် အမှတ်တံဆိပ်ကို ပထမလျှောက်ထားသည့်နေ့မှ ခြောက်လ အတွင်း သို့မဟုတ်

(ခ)ပါရီသဘောတူညီချက် သို့မဟုတ် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုခုတွင် သက်ဆိုင် ရာနိုင်ငံအစိုးရမှ ကြီးမှူးကျင်းပသော သို့မဟုတ် အသိအမှတ်ပြု အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်စည်ပြပွဲ၌ ခင်းကျင်းပြသ ခဲ့သည့် အမှတ်တံဆိပ်နှင့် ထပ်တူညီသောအမှတ်တံဆိပ်ကို ၎င်းကုန်စည်ပြပွဲ တွင် ခင်းကျင်း ပြသခဲ့သည့်နေ့ မှ ခြောက်လအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် မှတ်ပုံတင်ရန်လျှောက်ထားပါလျှင် ထိုအမှတ်တံဆိပ်ပိုင်ရှင်များသည် ဦးစား ပေးအခွင့်အရေးခံစားခွင့်ရှိသည်။(ကုန်စည်ပြပွဲ ဆိုင်ရာ ဦးစားပေးအခွင့်အရေးသည် အပိုဒ်(က) တွင် ဖော်ပြထားသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ် လျှောက်ထားသည့်နေ့မှစတင်ရရှိ သည့် ဦးစားပေးအခွင့်အရေးကာလထက် မကျော် လွန်ရ။)

အပိုဒ်(ခ)တွင် ဖော်ပြထားသောဦးစားပေးအခွင့်အရေးသည် ပါရီသဘောတူညီချက် သို့မဟုတ် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုခုတွင် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် ကုန်စည်ပြပွဲ၌ ခင်းကျင်းပြသခဲ့သောအမှတ်တံဆိပ် ဖြစ်သော်လည်း ထိုနိုင်ငံများတွင် ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မှတ်ပုံတင်ခြင်း မလျှောက်ထားရသေးသည့် အမှတ်တံဆိပ်များအတွက် အကျိုးဝင်သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ပြီးပြည့်စုံသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ် မှတ်ပုံတင်စနစ်တစ်ခုသည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အထူးသဖြင့် အခြေခိုင်ပြီးဖြစ်သော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ နှင့် နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်တွင် ဦးဆောင်နေသော သူများအတွက် ဉာဏပစ္စည်း မှုပိုင်ခွင့်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများကို လုံလောက်စွာ အကာအကွယ်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ၎င်းစနစ်သည် မြန်မာ နိုင်ငံဈေးကွက်အား အခြေခိုင်ပြီးဖြစ်သော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ နှင့် နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်တွင် ဦးဆောင်နေ သော ထုတ်ကုန်ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် ဈေးကွက်တစ်ခု ဖြစ်လာစေရန်လုပ်ဆောင် ပေးမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် ၎င်းစနစ်သည် ဉာဏပစ္စည်းမှုပိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြု တန်ဖိုးထားသည့် အပြင်အခွင့် အရေးများကို လုံလုံလောက်လောက်အကာအကွယ် ပေးထားသောကြောင့် တီထွင်ဖန်တီးမှု တိုးတက်လိမ့်မည်ဖြစ်ပြီး ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ တည်ဆောက်ပျိုးထောင်ခြင်းအတွက်လည်း အားပေးလှုံ့ဆော်နိုင်လိမ့်မည်

အကြံပြုချက်များ

နိုင်ငံတကာတွင် မှတ်ပုံတင်ထားသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များအတွက် ခံစားခွင့်ပေးထားသော ဦးစားပေး အခွင့် အရေးသည် ပါရီသဘောတူညီချက် သို့မဟုတ် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေး အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုခုတွင် မကြာသေးခင်က (ဆိုလိုသည်မှာ- လွန်ခဲ့သော ခြောက်လအတွင်း) မှတ်ပုံတင်ထားသောကုန်အမှတ်တံဆိပ်များကိုသာ အကာ အကွယ်ပေးခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းဦးစားပေးအခွင့်အရေးသည်လည်း အကန့်အသတ် ရှိနေပါသည်။ လူသိများ ကျော်ကြားသည့် ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ပင် ဖြစ်စေကာမူ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ တစ်ခုခုတွင် လွန်ခဲ့သော ခြောက်လကျော်က မှတ်ပုံတင်ထားခြင်း ဖြစ်ပါက ထိုကုန်အမှတ်တံဆိပ် အတွက် အကာအကွယ် ပေးထားခြင်း မရှိပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို မြှင့်တင်ရန်အတွက် နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အထူးသဖြင့် လူသိများကျော်ကြား သော ကုန်အမှတ်တံဆိပ်များ အဖြစ် နိုင်ငံတကာဈေးကွက်တွင် ဦးဆောင်နေသော ထုတ်ကုန်/ဝန်ဆောင်မှုများ အတွက် အထောက်အကူဖြစ်မည့် စီးပွားရေးပတ်ဝန်းကျင်ကို ပြုလုပ်ဖန်တီးရန် အကာအကွယ်များကို အတိုင်း အတာတစ်ခုထိ လုပ်ဆောင်ပေး၍ ထုတ်ကုန်များနှင့် နည်းပညာများ နိုင်ငံအတွင်း စီးဝင်စေရန် တိုက်တွန်း အားပေးရမည်သည်။

၂၀၁၉ ကုန်အမှတ်တံဆိပ် ဆိုင်ရာဥပဒေသစ်သည် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာကြိုဆိုရမည့်အရှေ့တစ် ခုဖြစ်သည်။ ပြောင်းလဲမှုများထဲမှ အဓိကကျသော ပြောင်းလဲမှုတစ်ခုမှာ " ပထမဆုံးအသုံးပြုသူ ပုံစံ" မှ " ပထမဆုံး မှတ်ပုံတင်သူပုံစံ" သို့ ပြောင်းလဲသွားခြင်း ဖြစ်သည်။ တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုများ ရှိသော်လည်း ပြန်လည် မှတ်ပုံတင်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ပြဿနာများ ရှိနေပါသည်။ လူသိများကျော်ကြားသော ကုန်အမှတ်တံဆိပ် များအတွက် အကာအကွယ်များကိုတိုးမြှင့်ပေး နိုင်သည်။

အခွန်အကောက် အခန်းကဏ္ဍ

ပြဿနာဖော်ပြချက် (၁) - တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းနှင့် ငွေပေးဆောင်မှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို ရိုးရှင်းအောင် ပြုလုပ်ခြင်း

၁၈၉၉ တံဆိပ်ခေါင်း ဥပဒေကို လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၁၂၀ ကတည်းက ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားပြီး ထိုအချိန်တည်း က ယခုအချိန်ထိ ၎င်းဥပဒေအား သိသာထင်ရှားသောပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ပြုလုပ်ထားခြင်း မရှိပါ။ အကျိုးဆက် တစ်ခုအနေဖြင့် ခေတ်မီစီးပွားရေးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အလေ့အထများနှင့် မလျော်ညီသည့်အပြင် ခေတ်မီ တော့သော အက်ဥပဒေနှင့် သတ်မှတ်အချိန်ဇယားနှင့်ဆက်စပ်နေသော ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ချက်များ ရှိနေပါသည်။

ပထမအချက်အနေဖြင့် အချို့ စာချုပ်စာတမ်းများအတွက် မည်သည့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်က သက်ဆိုင် အကျိုးဝင်သည် ဆိုသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ မသေချာမရောရာမှုများ ကျန်ရှိနေပါသည်။ ထိုအချက်သည် မည်သည့် အာမခံမှုမှ မပါဝင်သော ချေးငှားမှုဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်း ကိစ္စရပ်များအတွက် သက်ဆိုင်မှန်ကန်မှု ရှိပါသည်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် စာချုပ်စာတမ်း အမျိုးမျိုးအတွက် မပြောပလောက်သော တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ပမာဏကိုသာ ပေးဆောင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ စာချုပ်စာတမ်းများအတွက် မပြောပလောက်သော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်များ ကိုသာ ပေးဆောင်ရန် လိုအပ်သော်လည်း ၎င်းစာချုပ်စာတမ်းအမြောက်အများကို စီမံခန့်ခွဲရန် အခွန်ထမ်းများနှင့် အခွန်အာဏာပိုင်များ အတွက် အရင်းအမြစ်များ လိုအပ်သောကြောင့် ထိုအခွန်များကို မြန်မာအစိုးရသည် ထိရောက်စွာ ကောက်ခံနိုင်ခြင်း မရှိဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်လက်ခံထားပါသည်။

တတိယအချက်အနေဖြင့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ပေးဆောင်မှုများ၏ ချိန်သားကိုက်မှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆီလျော် သင့်တော်မှု မရှိသော ချည်းကပ်မှု တစ်ခုရှိနေပါသည်။ အက်ဥပဒေအရ စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခုကို မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း မချုပ်ဆိုခင် သို့မဟုတ် ချုပ်ဆိုချိန်တွင် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကို ပေးရမည် ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် ချုပ်ဆိုထားသော စာချုပ်စာတမ်းအတွက် တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ပေးဆောင်ရမည့် နောက်အကျဆုံး သတ်မှတ်ချိန်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ၎င်းစာချုပ်စာတမ်းကိုယူဆောင် လာပြီးနောက် (၃) လ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ချုပ်ဆိုခဲ့သော စာချုပ်စာတမ်းများအတွက်လက်မှတ်ထိုးထားသည့် ရက်မှ တစ်လအတွင်း ခပ်နိပ်ထားသော တံဆိပ်ခေါင်းကို အခွန်ရုံးများအားလုံးမှ တစ်ညီတစ်ညွတ်တည်း လက်ခံခြင်းမျိုး မဟုတ်သော်လည်း အချို့သော အခွန် အရာရှိများမှ (ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းမရှိဘဲ) လက်ခံပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပတွင် ချုပ်ဆိုခဲ့သော စာချုပ် စာတမ်းများ နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခွန်အရာရှိအချို့သည် အခွန်ထမ်းမှ ၎င်း၏ စာချုပ်စာတမ်းကို မြန်မာနိုင်ငံ သို့ ပထမဆုံး ပေးပို့တင်ပြသည့် (ဥပမာ- စာနှင့်ကုန်ပစ္စည်း ပေးပို့ပေးသည့် ဝန်ဆောင်မှု ကုမ္ပဏီမှ တစ်ဆင့်) ရက်စွဲကို အခြေမခံဘဲ သဘောတူစာချုပ် လက်မှတ်ထိုးထားသည့် ရက်ကိုသာ အခြေခံ၍ အချိန်သုံးလပေးသော စည်းကမ်း ကို စဉ်းစားပါသည်။ အက်ဥပဒေ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များတွင် လိုအပ်ချက် တစ်ရပ်အနေဖြင့် ဖော်ပြထားခြင်း မရှိသော်လည်း အချို့သော စာချုပ်စာတမ်း ကိစ္စရပ်များတွင် အခွန်အရာရှိ များသည် ၎င်းစာချုပ် လက်မှတ်ထိုး ချုပ်ဆိုခဲ့သောနိုင်ငံမှ မြန်မာသံရုံးတွင် ကောင်စစ်ဝန်ရုံးမှ စာချုပ်စာတမ်း မှန်ကန်မှုကို စစ်ဆေးပေး ရန်အတွက် တောင်းဆိုပါလိမ့်မည်။ ကိစ္စရပ်နှစ်ခုလုံးတွင် အခွန်ထမ်းသည် ၎င်း၏ စာချုပ်စာတမ်းတွင် တံဆိပ် ခေါင်းခွန် ဖြည့်စွက်ရန်အတွက် အခွန်အာဏာပိုင်များထံ၌ လူကိုယ်တိုင် လာရောက် တင်ပြရမည် ဖြစ်ပါသည်။

စတုတ္ထအချက်အနေဖြင့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ပေးဆောင်မှု နောက်ကျခြင်းများအတွက် ပြစ်ဒဏ်မှာ တံဆိပ်ခေါင်းခွန် ပေးဆောင်ရမည့် ပမာဏ၏ ဆယ်ဆ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတွက် ကနဦးပိုင်းတွင် ပြစ်ဒဏ်ကို ပေးဆောင်ရမည့် အခွန်၏သုံးဆထိ လျှော့ချရန်အဆိုပြုခဲ့သော်လည်း မကြာသေးသော ၂၀၁၇ခုနှစ်တွင် အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခဲ့သောကြောင့် ၎င်းအဆိုပြုချက်ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း မရှိပါ။ ထိုပြစ်ဒဏ်သည် အခွန်ထမ်းများအား ဖိနှိပ်ရာရောက်သည့် လွန်ကဲသော အစိုးရအစာတစ်ခု ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အတွက် မမျှတသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ပဉ္စမအချက်အနေဖြင့် “ချေးငှားခြင်း” နှင့် “ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း” ဆိုသော အသုံးအနှုန်းများအတွက် အက်ဥပဒေတွင် အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ထားခြင်း မရှိပါ။ ထိုကဲ့သို့သော ကိစ္စရပ်များတွင် ၎င်းအသုံးအနှုန်းများကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွင် နားလည် သဘောပေါက်ထားသည့် သာမန် အဓိပ္ပါယ်အတိုင်းသာ အနက်ကောက်ယူ နိုင်ပါသည်။ တံဆိပ်ခေါင်း အရာရှိများနှင့် ဆက်ဆံဆောင်ရွက်၍ ရရှိလာသော အတွေ့အကြုံအရ ထိုကဲ့သို့သော စာချုပ်စာတမ်းများကို အမျိုးအစားခွဲခြားရာတွင် တစ်သမတ်တည်း မဟုတ်သည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ ချေးငှားမှု ဆိုင်ရာ သဘောတူညီမှု စာချုပ်များကို အမျိုးအစား အမျိုးမျိုးခွဲခြားနိုင်ပြီး ခွဲခြားထားသည့် အမျိုးအစားအလိုက် အခွန်နှုန်းထား ကွဲပြားမှု ရှိပါသည်။ အသင်းအဖွဲ့ဥပဒေ သို့မဟုတ် သဘောတူစာချုပ် သို့မဟုတ် ခံဝန်ချုပ် စသဖြင့် အမျိုးအစား ခွဲခြားနိုင်ပြီး အမျိုးအစားအလိုက် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်နှုန်းများ ကွဲပြားပါသည်။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် အက်ဥပဒေတွင် အယူခံဝင်နိုင်သော လုပ်ငန်းစဉ် ပါဝင်ခြင်း မရှိသည့်အပြင် အငြင်းပွားမှု ဖြစ်ပွားသော ကိစ္စရပ်များတွင် အခွန်ထမ်းများအား ပြန်လည်ကုစားနိုင်သော အထောက်အပံ့များ ပေးအပ်ထားခြင်း မရှိပါ။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

တံဆိပ်ခေါင်းဥပဒေနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆိုပြုထားသည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုသည် လက်ရှိအက်ဥပဒေမှ ခြုံငုံမိခြင်း မရှိသည့် ခေတ်မီစီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများကို မြန်မာအစိုးရမှ စဉ်းစားသုံးသပ်နိုင်စေရန် အထောက်အကူ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ ထိုမျှသာမကပဲ အထက်ပါကိစ္စရပ်များကို ဖြေရှင်းခြင်းအားဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းဆောင်တာများအတွက် သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ အကျိုးဝင် သက်ရောက်သော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းလင်းလင်း ဖြစ်သွားမည့်အပြင် အခွန်ထမ်းများမှ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ကို ပိုမိုလိုက်နာ ဆောင်ရွက်စေရန် တိုက်တွန်း လှုံ့ဆော်နိုင်လိမ့်မည်

အကြံပြုချက်များ

စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနအား အောက်ပါတို့ကို စဉ်းစားသုံးသပ်ရန် အကြံပြုပါသည်။

- တံဆိပ်ခေါင်းခွန် လျှောက်ထားမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသော မသေချာမရေရာမှု များကို ကန့်သတ်ရန် အတွက် အစီအစဉ် (၁) နှင့် တံဆိပ်ခေါင်းအက်ဥပဒေ၏ သက်ဆိုင်ရာ ပုဒ်မများကို ပြန်လည် စိစစ်ပြင်ဆင်ရန်၊ ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာန၏ ဌာနတွင်းလမ်းညွှန်ချက်များနှင့် မူဝါဒများကို ဥပဒေ၊ အမိန့်ကြော်ငြာစာများနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် သေချာဆွဲဆောင်ရွက်ရန် နှင့် ထိုလမ်းညွှန် ချက်များ ကို အများပြည်သူ သိရှိအောင် လုပ်ဆောင်ရန်။
- အခွန်အခမမြင့်မားမှုများသည် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိခြင်းအပေါ် ထပ်မံကန့် သတ်ပါက ချေးငှားမှုဆိုင်ရာ စာချုပ်စာတမ်းများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တံဆိပ်ခေါင်းခွန်များ လျှောက် ထားမှုကို ပြန်လည်အကဲဖြတ်ရန်။ ကောက်ခံရရှိသည့် အခွန်၊ အကျိုးအမြတ်များနှင့် ထိုသို့ ကောက်ခံရန် လိုအပ်သည့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုများ နှင့် အရင်းအမြစ်များကြား အချိုးအစား မညီမျှပါက ၎င်းစာရွက်စာတမ်း ကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ တံဆိပ်ခေါင်းခွန် လျှောက်ထားမှုကို ဖယ်ရှားရန်။
- စာချုပ်စာတမ်းတစ်ခု၏ လက်မှတ်ထိုးချုပ်ဆိုသည့်ရက်မှ တစ်လအတွင်း အခွန်ထမ်းမှ ၎င်းစာချုပ်စာတမ်းတွင် အခွန်ကို တရားဝင်ပေးဆောင် ဖြည့်စွက်နိုင်စေရန် အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခြင်းအားဖြင့် တံဆိပ်ခေါင်းခွန်ပေးဆောင်မှု နည်းလမ်းများကို ပြန်လည်စဉ်းစား သုံးသပ်ရန်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ တမ်းလွန်စာချုပ်များ (စာချုပ်ဝင် တစ်ဖက်ဖက် သို့မဟုတ် နှစ်ဖက်လုံးသည် နိုင်ငံရပ်ခြားတွင် အခြေစိုက် တည်ရှိသည်) နှင့် စပ်လျဉ်းသော လိုအပ်ချက် များအတွက် ရှင်းလင်းသော လမ်းညွှန်ချက်များကို ပံ့ပိုးပေးရန်။ စာချုပ်စာတမ်းများတွင် တံဆိပ်ခေါင်း ခပ်နိုင်ခြင်းအတွက် တံဆိပ်ခေါင်းအမျိုးမျိုး အသုံးပြုခြင်းကို ပြန်လည်စဉ်းစား သုံးသပ်ရန်။
- ချေးငှားခြင်း၊ ငွေကြေးထောက်ပံ့ခြင်း စသည်တို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော စာရွက်စာတမ်း ကိစ္စရပ်များ အပေါ် သက်ဝင်အစိုးရသော တံဆိပ်ခေါင်းခွန်စနစ်ကို ပြန်လည်စိစစ် ပြင်ဆင်ရန်။ ငွေကြေး ထောက်ပံ့ခြင်း ဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသော တံဆိပ်ခေါင်းခွန် စနစ်သည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိသင့်ပြီး ကျွန်တော်တို့အနေဖြင့် ရှိနေသည်ဟု နားလည်ထားသည့် အတွင်းပိုင်း လမ်းညွှန်ချက်များသည် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေထားသော ဥပဒေနှင့် ဆန့်ကျင်သွေဖယ် နေသောကြောင့် ၎င်းလမ်းညွှန်ချက်များကို ပြင်ဆင်နိုင်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီများအကြား အချင်းချင်း ပြုလုပ်ထားသည့် အာမခံထားခြင်းမရှိသော ချေးငှားမှုများအပေါ် အခွန်ကောက်ခံနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို အက်ဥပဒေတွင် ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ပြနိုင်ပါသည်။ အခွန်အယူခံခံ အဖွဲ့ရုံး ဥပဒေပါ ပြဌာန်း သတ်မှတ်ချက်များ နှင့်အညီ ဝင်ငွေအယူခံဝင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို ထုတ်ပြန်ရန်နှင့် ပြစ်ဒဏ်များ လျော့ချရန်။

ခေတ်မီစီးပွားရေး လုပ်ငန်းဆောင်တာများ အထူးသဖြင့် ငွေကြေးစိမ့်မှုကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း သော ကိစ္စရပ် များကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် လက်ရှိတံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်နေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ တံဆိပ်ခေါင်း အက်ဥပဒေကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲခြင်းသည်လက်ရှိ အက်ဥပဒေ၏ မသေချာမရေရာမှုများကို ဖြေရှင်း နိုင်မည် ဖြစ်သည့်အပြင် အခွန်ထမ်းများ၏ လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ကိုလည်း တိုးမြှင့်နိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် (၂) - မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များကို ရရှိခံစား နိုင်ရန် အတွက် ရှင်းလင်းသော လမ်းညွှန်ချက်များ။

မြန်မာနိုင်ငံသည် အိန္ဒိယ၊ လာအို၊ မလေးရှား၊ စင်ကာပူ၊ တောင်ကိုရီးယား၊ ထိုင်း၊ ဗြိတိန်နှင့် ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ စသည့် နိုင်ငံ (၈) နိုင်ငံနှင့် အခွန်နှစ်ထပ် စည်းကြပ်မှု သဘောတူစာချုပ်များ (DTA) ချုပ်ဆိုထားပါသည်။ သို့သော်လည်း DTA တွင် ပါဝင်သော အခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်နှင့် သက်သာခွင့်များသည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အလိုအလျောက် အကျိုးမဝင်ဘဲ ပြည်တွင်းအခွန်များ ဦးစီးဌာန (IRD) ၏ တစ်ဦးတည်း ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် အာဏာဖြင့်သာ ခွင့်ပြုပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ အခွန်ထမ်းသည် အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များကို အသုံးမပြုခင် အခွန်စာချုပ်တွင် ပါဝင်သော သက်သာခွင့်များကို ရရှိရန်အတွက် IRD ထံတွင် အတည်ပြုထားသော စီရင်ထုံးတမ်းစနစ်ကို လျှောက်ထားရမည် ဖြစ်သည်။

လက်ရှိအချိန်တွင် အခွန်စာချုပ်ပါ သက်သာခွင့်များကို လျှောက်ထားရန်အတွက် တရားဝင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း မရှိပါ။ ပုံမှန်အားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခြေချနေထိုင်သူ မဟုတ်သော အခွန်ထမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံပါဝင်သော သက်ဆိုင်ရာ DTA အရ ထိုကဲ့သို့သော သက်သာခွင့် သို့မဟုတ် ကင်းလွတ်ခွင့်များကို ရရှိအောင် ဆောင်ရွက် လိုပါက ၎င်းအခြေချ နေထိုင်သည့် နိုင်ငံမှ ထုတ်ပေးထားသော အခြေချနေထိုင်မှု လက်မှတ် (COR) ကို တင်ပြရမည် ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခြေချ နေထိုင်သူမဟုတ်သော အခွန်ထမ်းသည် COR အပြင် စီရင်ထုံး တောင်းဆိုချက်တစ်ခုကို IRD သို့ လိပ်မူ၍ လျှောက်ထားရမည် ဖြစ်သည်အပြင် စာချုပ်များနှင့် လက်ခံပြေစာများ ကဲ့သို့သော အခြား စာရွက်စာတမ်းများကိုလည်း တင်သွင်းရမည် ဖြစ်သည်။ အချို့သောကိစ္စရပ်များတွင် မြန်မာအခွန်ဌာနမှ သက်ဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များသည် ဝင်ငွေခွန်ကို ကြိုတင်ကောက်ခံ သော ပင်ရင်းမှ နတ်ယူပေးသွင်းခဲ့သည့် အခွန် (withheld tax) ကို ပထမဦးဆုံး အစီရင်ခံတင်ပြရန် အကြံပြု ထားပါသည်။ ထို့နောက် ငွေပြန်ပေးခြင်း ရနိုင်မည် သို့မဟုတ် မရနိုင်မည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စီရင်ထုံးတမ်းစနစ် ကို ရှာကြံ ရမည် ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ငွေပြန်ပေးခြင်း ရရှိရန် ခက်ခဲပြီး လပေါင်းများစွာ သို့မဟုတ် နှစ်ပေါင်းများစွာ ကြာသည်အထိ ဖြေရှင်းရနိုင်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

အခွန်စာချုပ်တစ်ခု ဆိုသည်မှာ သဘောတူညီထားသော နိုင်ငံများကြား အခွန်စည်းကြပ်နိုင်သော အခြေအနေ တစ်ခုအတွက် အခွန်စည်းကြပ်ဆောင်ရွက်မှု နည်းလမ်းကို တညီတညွတ်တည်း ဖြစ်အောင် သတ်မှတ်ပေးသော သဘောတူညီမှုတစ်ခုဖြစ်ပြီး ၎င်းတွင်ပါဝင်သော ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ချက်များသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ အကျိုးဝင်နိုင်ပြီး အခွန်ထမ်းဘက်မှ အနည်းငယ်သော စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကိုသာ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါ သည်။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ချုပ်ဆိုထားသော သက်ဆိုင်ရာ DTA အရ အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အလိုအလျောက် အကျိုးဝင် သက်ဆိုင်မှုရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် အခွန်သက်သာခွင့် များ ခံစားခွင့်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြားနိုင်ငံများ၏ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများ နှင့်ကိုက်ညီ ပါသည်။ ထို့အပြင် ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအားဖြင့် အခွန်ထမ်းများအပေါ် ကျရောက်နေသော စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး များ လျော့ချရာတွင် အထောက်အကူဖြစ်စေမည်သာမက နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံ သူများအား ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် ကိစ္စရပ်များ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ရာတွင်လည်း အထောက်အကူပြုနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အောက်ပါတို့ကို စဉ်းစားသုံးသပ်ရန် အကြံပြုလိုပါသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ချုပ်ဆိုထားသော သက်ဆိုင်ရာ DTA တစ်ခုအရ အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များ ရရှိစေရန် ဆောင် ရွက်နိုင်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတွက် လမ်းညွှန်ချက်များ သို့မဟုတ် အမိန့်ကြော်ငြာစာများကို တသီးတခြားစီ ထုတ်ပြန်ရန်။
- မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခြေချနေထိုင်သူ မဟုတ်သော အခွန်ထမ်းသည် ၎င်းအခြေချနေထိုင်သည့် (မြန်မာနိုင်ငံနှင့် လက်ရှိအချိန် တွင် DTA ချုပ်ဆိုထားသော) နိုင်ငံမှ ထုတ်ပေးထားသော အခြေချ နေထိုင်မှုလက်မှတ်(COR) ကို တင်ပြပြီးပါက အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များကို အလို အလျောက်ပေးအပ်ရန်အတွက် သုံးသပ်စဉ်းစားရန်။ ထိုကဲ့သို့သော ကိစ္စရပ်မျိုးတွင် IRDသည် အသိပေး အကြောင်းကြားခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး အခွန်ထမ်း ဘက်မှ DTA သက်သာခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကြောင်းကြားချက် တစ်ခုကိုသာ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက် လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာ အကျိုးခံစားခွင့်များကို အသုံးမပြုခင် IRD ထံမှ ခွင့်ပြု ချက်ရယူရန် မလိုအပ်ဘဲ အခွန်သက်သာခွင့်ကို လျှောက်ထားနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း IRD ထံမှ စီရင်ထုံးတမ်းစနစ်တောင်းဆိုရန် လိုအပ်နေသေးလျှင် လျှောက်ထားမှုသည်

အချို့သောလုပ်ငန်း ကိစ္စရပ်များအတွက်သာ အကျိုးဝင်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် အခြေချနေထိုင်သူမဟုတ်သော အခွန် ထမ်းများနှင့် သက်ဆိုင်သော ပေးဆောင်မှုအားလုံး အတွက် အကျိုးဝင် သက်ဆိုင်မှု မရှိအောင် ပြုလုပ်ရန် အဆိုပြုပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ချုပ်ဆိုထားသော သက်ဆိုင်ရာ DTAအရ အခွန်စာချုပ်ဆိုင်ရာအကျိုးခံစားခွင့် များကို မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း အလိုအလျောက် အကျိုးဝင် သက်ဆိုင်မှုရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် အခွန်သက်သာ ခွင့်များ ခံစားခွင့်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အခြားနိုင်ငံများက ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နေမှု များကို ကိုက်ညီပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအားဖြင့် အခွန်ထမ်းများအပေါ် ကျရောက်နေသောစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကိုလျှော့ချရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည် သာမက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးသို့မဟုတ် လုပ်ငန်းများအား မြန်မာနိုင်ငံတွင်တည်ထောင် လုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း အထောက်အကူ ဖြစ်စေမည် ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် (၃) - ငှားရမ်းမှုဖြင့် ရင်းနှီးမတည်ခြင်းကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု တစ်ခုအနေဖြင့် မှတ်ယူ၍ ကုန်သွယ်ခွန် မကောက်ခံရန် အကြံပြုပါသည်။

IRD သည် ၂၀၁၈ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၆ ရက် ရက်စွဲပါ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုဖော်ပြချက် အမှတ် ၆/၂၀၁၈တွင် ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ဝယ်ယူမှုအတွက် ငွေကြေးဖြင့်မဟုတ်သော (ဥပမာ- ငွေသားဖြင့် ပေးချေခြင်း မဟုတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ကုန်အမျိုးအစားတစ်ခုခုဖြင့် ပေးချေခြင်း) ပေးချေမှုများအပေါ်တွင်လည်း ကုန်သွယ်ခွန် (CT) ၅% ကောက်ခံမည် ဖြစ်သည်။ ထိုဖော်ပြချက်၏ ဆိုလိုရင်းမှာ ကုန်ပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ငွေကြေးဖြင့်မဟုတ်ဘဲ အခြားပေးချေမှုဖြင့် ဝယ်ယူမှု ပြုလုပ်ပင် ကုန်သွယ်ခွန် ၅% ပေးဆောင်ရမည် ဖြစ်သည်။

အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုဖော်ပြချက်တွင် IRD သည် ကုမ္ပဏီတစ်ခုမှ ၎င်း၏ ပိုင်ဆိုင်မှုကို အခြားကုမ္ပဏီတစ်ခုအား ငှားရမ်းရာတွင် အခြားကုမ္ပဏီမှ အစုရှယ်ယာများဖြင့် ပေးချေလျှင် ထိုပေးချေမှုအတွက် ကုန်သွယ်ခွန် ၅% ကျသင့်မည် ဖြစ်ကြောင်း IRD မှ ဥပမာတစ်ခု ပေးထားပါသည်။ သို့သော်လည်း ထိုအချက်မှာ ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်ခြင်းအတွက် ဖြစ်ပြီး ပုံမှန်စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုဖြစ်သည့် ကုန်ပစ္စည်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ ပုံမှန်ရောင်းချမှုများအတွက် သက်သက် မဟုတ်သောကြောင့် အခွန်ထမ်းများအတွက် ရှုပ်ထွေးမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။

ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် ရှယ်ယာဖြင့် ပေးချေမှုများအပေါ် ကုန်သွယ်ခွန် ၅% မကောက်ခံသင့်ပါ။ အရင်းအနှီး တစ်ခုခုဖြင့် ပေးချေခြင်းဆိုသည်မှာ ရောင်းဝယ်မှု မဟုတ်သည့်အပြင် ကုန်သွယ်ခွန်ဥပဒေအရ ဝန်ဆောင်မှု ဝင်ငွေဆိုသော အကြောင်းအရာအောက်တွင်လည်း ပါဝင်ခြင်းမရှိပါ။ ထို့အပြင် ကုမ္ပဏီတစ်ခုတွင် ရှယ်ယာဖြင့် ပေးချေမှုပြုလုပ်ခြင်း ဆိုသည်မှာ ဝန်ဆောင်မှု ထောက်ပံ့ပေးခြင်းမဟုတ်သည့် အတွက်ကြောင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူ များကို ဝန်ဆောင်မှု ထောက်ပံ့ပေးသူများကဲ့သို့ တစ်တန်းတည်းထားပြီး လုပ်ဆောင်ခြင်းမျိုး မပြုသင့်ပါ။ ထိုကဲ့သို့သော လုပ်ဆောင်မှု ကိစ္စများအပေါ် ကုန်သွယ်ခွန် ၅% ကောက်ခံခြင်းကြောင့် ကိုယ်ပိုင်မြေ ငှားရမ်းခွင့် များကို အသုံးပြု၍ ကုမ္ပဏီထံမှ ရှယ်ယာရယူသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အားလုံးအတွက် မမျှတသော အကျိုး ကျေးဇူးများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်ကို မှတ်သားရပါမည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သောလုပ်ငန်းဆောင်တာများ နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ကုန်သွယ်ခွန်(CT) ဆောင်ရွက်မှုများကိုရင်းရှင်းလင်းလင်း ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် ကုမ္ပဏီတစ်ခုအား ငွေသားဖြင့်ဖြစ်စေ သို့မဟုတ် ငွေသား မဟုတ်သောပစ္စည်းဥစ္စာ(ပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ)ဖြင့်ဖြစ်စေ ထည့်ဝင်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် မျှတသောကုန်သွယ် ခွန်ကောက်ခံမှု လုပ်ငန်းစဉ်ကို ရရှိလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

ရှယ်ယာဖြင့် ပေးချေမှုများအတွက် ကုန်သွယ်ခွန် (CT) ကောက်ခံမှု လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရှင်းလင်းချက် ထုတ်ပြန်ရန် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနအား အကြံပြုလိုပါသည်။

ရှယ်ယာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု များအပေါ် ကုန်သွယ်လုပ်ငန်းခွန် ၅%ကောက်ခံခြင်းကြောင့်ကိုယ် ပိုင်မြေ ငှားရမ်းခွင့်ကို အသုံးပြု၍ ကုမ္ပဏီထံမှ ရှယ်ယာရယူသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ အတွက် မမျှတသော အကျိုးကျေးဇူးများ ဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် (၄) - အခွန်ထမ်းများ၏ ငွေစီးဆင်းမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို သက်သာစေရန် ပိုလျှံနေသော အခွန်များကို ခုနှိမ်ခြင်း။

ဝင်ငွေခွန်ဥပဒေ၊ ကုန်သွယ်ခွန်ဥပဒေ၊ ကုန်စည်ခွန်ဥပဒေ စသဖြင့် မတူညီသော အခွန်ဥပဒေ(၃)ခုအရ IRDမှ ဝင်ငွေ ခွန်၊ ကုန်သွယ်ခွန်နှင့် ကုန်ပစ္စည်းအခွန် ကောက်ခံမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် တစ်နှစ် အတွင်း အခွန်အမျိုးအစား တစ်မျိုးအတွက် ပေးဆောင်ခဲ့သည့် ပိုလျှံသော အခွန်များကို အခြား အခွန်အမျိုးအစားအရ ပေးရမည့် အခွန်အတွက် ခုနှိမ်၍ မရပါ။ လက်ရှိဆောင်ရွက်မှုပုံစံတွင် အခွန်ပြန်ပေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်သည် အချိန်ကြာမြင့်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ပြီး အခွန်ထမ်းများအတွက် ငွေစီးဆင်းမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ ဖြစ်ပေါ် စေပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

အခွန်အမျိုးအစား တစ်မျိုးအတွက် ပေးဆောင်ခဲ့သည့် ပိုလျှံသော အခွန်များကို အခြားအခွန်အမျိုးအစား အရ ပေးရမည့် အခွန်အတွက် ခုနှိမ်ခွင့် ပေးခြင်းသည် IRD ၏ အခွန်ကောက်ခံမှုနှင့် အခွန်ဝင်ငွေရရှိမှုကို ထိခိုက်စေမည် မဟုတ်သည့်အပြင် IRD နှင့် အခွန်ထမ်းများအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု ဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ လျော့ကျသွားလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

အခွန်ထမ်းများမှ အခွန်အမျိုးအစား တစ်မျိုးအတွက် ပေးဆောင်ခဲ့သည့် ပိုလျှံသော အခွန်များကို အခြားအခွန် အမျိုးအစားအရ ပေးရမည့် အခွန်အတွက် ခုနှိမ်ခွင့် ပေးရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအခွန်ဥပဒေ စီရင်ပြဋ္ဌာန်းခြင်း တွင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ သတ်မှတ်ထုတ်ပြန်ရန် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနအား အကြံပြုလိုပါသည်။

အခွန်ထမ်းများ၏ ငွေစီးဆင်းမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို သက်သာစေရန်အလို့ငှာ ၎င်းတို့မှ အခွန်အမျိုးအစား တစ်မျိုး (ဥပမာ-ဝင်ငွေခွန်/ကုန်သွယ်ခွန်/ကုန်ပစ္စည်းအခွန်အတွက် ပေးဆောင်ခဲ့သည့် ပိုလျှံသော အခွန်များကို အခြား အခွန်အမျိုးအစား (ဥပမာ-ဝင်ငွေခွန်/ ကုန်သွယ်ခွန်/ကုန်ပစ္စည်းအခွန်) အရပေးရမည့် အခွန်အတွက် အခွန်ထမ်း များအား ခုနှိမ်ခွင့်ပေးရန် တောင်းဆိုပိုင်ခွင့် ပေးနိုင်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် (၅) - အခွန်စနစ် (ဥပမာ-ကုန်သွယ်ခွန်) ကို ရိုးရှင်းအောင် ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် အချို့ အခွန်များကို ဖျက်သိမ်းခြင်း သို့မဟုတ် သိသာထင်ရှားစွာ ရိုးရှင်းအောင် ပြုလုပ်ခြင်း။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခွန်စနစ်သည် အလွန်တရာရှုပ်ထွေးပြီး လေးစားလိုက်နာ ဆောင်ရွက်စေရန် အတွက် အားပေး လှုံ့ဆော်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ ဥပမာများစွာထဲမှ တစ်ခုမှာ သွင်းကုန်နှင့် ပို့ကုန် ကုန်ပစ္စည်းများအပေါ် ကြိုတင် ဝင်ငွေခွန် ၂% ပေးဆောင်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ကြိုတင်ဝင်ငွေခွန်ပေးဆောင်ရခြင်းကြောင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ပြဿနာ များ ဖြစ်ပွားစေပြီး အခွန်လျော့ပေါ့ခြင်း သို့မဟုတ် ဆက်လက် အရှုံးပေါ်ခြင်း ဖြစ်ပွားသည့် အခြေအနေမျိုးတွင် ကုမ္ပဏီများမှ ကြိုတင်ဝင်ငွေခွန် ပေးဆောင်ထားရခြင်းကြောင့် ၎င်းတို့အတွက် အမှန်တကယ် ငွေစီးဆင်းမှု ဆိုင်ရာ နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ နောက်ထပ် ဥပမာတစ်ခုမှာ ကုန်သွယ်ခွန်စနစ် ဖြစ်ပါသည်။ အဝယ်ပေါ်တွင် ပေးရသော အခွန် (input tax) ကို အရောင်းပေါ်တွင် ပေးရသော အခွန် (output tax) အတွက် ထေ့နှိမ်ခြင်းသည် လက်ရှိအချိန်တွင် ဝန်လေး၍ အချိန်ကာလ ကြာရှည်သော စီမံခန့်ခွဲမှု လုပ်ထုံးလုပ်နည်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

သွင်းကုန်နှင့် ပို့ကုန်များအပေါ် ကောက်ခံသော ကြိုတင်ဝင်ငွေခွန် ၂%ကို ဖျက်သိမ်းလိုက်ခြင်းအားဖြင့် အခွန်ထမ်း များ၏ ငွေစီးဆင်းမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို သက်သာရန် အထောက်အကူ ဖြစ်စေမည်သာမက နိုင်ငံ၏ ထုတ်ကုန်ဈေးကွက်ကို မြှင့်တင်ရန် အတွက်လည်း အထောက်အကူ ဖြစ်စေပါလိမ့်မည်။ ပို့ကုန်များသည် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေများကို ရရှိစေပြီး နိုင်ငံ၏ စုစုပေါင်း ပြည်တွင်းထုတ်ကုန် (GDP) နှင့် ငွေပေးငွေယူမှုတယူ (BOP) ကို တိုးတက် ကောင်းမွန်စေသောကြောင့် နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သော အရာဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့သော ထွန်းသစ်စနိုင်းတစ်နိုင်ငံတွင် ၎င်း၏ ပို့ကုန်များအပေါ် တိုက်တွန်းနှိုးဆော် အားပေး၍ ပို့ကုန်ဆိုင်ရာ အလားအလာများကို မြှင့်တင်ရန် သိသိသာသာ လိုအပ်ပါသည်။

အဝယ်ပေါ်မှာ ပေးရသော အခွန် (input tax) ကို ခုနှိမ်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ နှင့် ကုန်သွယ်ခွန် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို ရိုးရှင်းစေရန် လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အခွန်ထမ်းများထံမှ အစိုးရ၏ အခွန်ကောက်ခံမှုနှင့် အခွန်ဝင်ငွေအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်လိမ့်မည် မဟုတ်သော်လည်း IRD နှင့် အခွန်ထမ်းများအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများနှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များ ကို လျော့ကျစေလိမ့်မည် ဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကုမ္ပဏီများမှ ၎င်းတို့၏ အခွန် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်မှု နှင့် ပေးဆောင်မှုစနစ်များကို အလိုအလျောက် လုပ်ဆောင်မည့် အသင့်ရှိသော သွယ်ဝိုက်ခွန် ဆော့ဖ်ဝဲလ်များကို အသုံးပြုခွင့် ရရှိမည့်အပြင် IRD၏ အလိုအလျောက် ထိန်းချုပ်မှု စနစ်ကိုလည်း လွယ်ကူ ချောမွေ့စေမည် ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

ကျွန်ုပ်တို့သည် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနအား အောက်ပါတို့ကို စဉ်းစားသုံးသပ်ရန် အကြံပြုလိုပါသည်။

- သွင်းကုန်နှင့်ပို့ကုန် ကုန်ပစ္စည်းများအပေါ် ကောက်ခံသော ကြိုတင်ဝင်ငွေခွန် ၂% ဖျက်သိမ်းရန်။
- အဝယ်ပေါ်မှာ ပေးရသော ကုန်သွယ်ခွန်ကို ထေနှိမ်ခြင်းဆိုင်ရာ ယန္တရားနှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်း များကို ရိုးရှင်းအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်းအားဖြင့် အခွန်ထမ်းများသည် ကုန်ပစ္စည်း ပေးသွင်းသူ များထံမှ ရရှိသော ကုန်ပို့လွှာပေါ် အခြေခံ၍ ထေနှိမ်ခွင့်များ ရရှိနိုင်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက် ခြင်းသည် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ နိုင်ငံများတွင် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နေသည့် တန်ဖိုးပေါ် ထပ်တိုး ကောက်ခံသော အခွန် (VAT)/ ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအခွန် (GST) စနစ်နှင့် ကိုက်ညီပါသည်။ ဝယ်ယူသုံးစွဲမှု အခွန်တစ်ခု (a broad-based consumption tax) သို့ ရွှေ့ပြောင်းနေခြင်းနှင့် အညီ တွက်ချက်မှုများနှင့် ပြန်ပေးဆပ်မှုများ (calculation and return) အရေအတွက်သည် တစ်နှစ်လုံးလျှင် ၁၇ ကြိမ်ရှိပြီး ထပ်မံလျှော့ချနိုင်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခွန်စနစ်သည် အလွန်ရှုပ်ထွေးလွန်းပြီး လေးစားလိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်အတွက် အားပေးလှုံ့ဆော်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းလဲမရှိပါ။ အခွန်စနစ်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ရိုးရှင်းအောင် ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် (ဥပမာ-အဝယ်အပေါ်တွင် ပေးရသော အခွန်၏ ရှုပ်ထွေးမှုများကို ဖြေရှင်းခြင်း နှင့် တင်သွင်းကုန်နှင့် တင်ပို့ကုန်များအပေါ် ကောက်ခံသော ကြိုတင်ဝင်ငွေခွန် ၂%ကိုပယ်ဖျက်ခြင်း) အခွန်ထမ်း များအတွက် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများနှင့် ငွေစီးဆင်းမှုဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို လျော့ချနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် (၆) - ပို့ကုန်များအတွက် အဟန့်အတားများ

IRD သည် ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက် ရက်စွဲပါ အနက်အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ဆိုဖော်ပြချက် အမှတ် ၁/၂၀၁၉ တွင် အချို့ကုန်ပစ္စည်းများ တင်ပို့ရောင်းချမှုအတွက် ကုန်စည်ခွန် (SGT) ပေးဆောင်ရန် မလိုအပ်ဘဲ ၎င်းတို့ကို zero-rated supply (ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအခွန် ကင်းလွတ်သော ထောက်ပံ့မှု) အနေဖြင့် မဟုတ်ဘဲ SGT-exempt supply (ကုန်စည်ခွန်ကင်းလွတ်သောထောက်ပံ့မှု)အဖြစ် မှတ်ယူသွားမည် ဖြစ်သောကြောင့် SGT ကို ခုနှိမ်ခြင်းကို ခွင့်ပြုထားခြင်း မရှိပါ။ အခြားဥပမာ တစ်ခုမှာ တင်သွင်းထားသည့် ကုန်ပစ္စည်းများအပေါ်သာ CT ကင်းလွတ်ခွင့် အကျိုးဝင်ပြီး ဒေသထွက်အရင်းအမြစ် ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် CT ကင်းလွတ်ခွင့် မပေးထားသည့် Cut-Make-Pack (CMP) Businesses (အထည်ချုပ်လုပ်ငန်းကဲ့သို့သော ဖြတ်တောက်ချုပ်လုပ် ထုတ်ပိုးရသော လုပ်ငန်းများ) ဖြစ်သည်။ ထိုမျှသာမက CT input

ကို ခွင့်ပြုထားခြင်းမရှိသည့်အပြင် CMPဝင်ငွေအတွက် CT output မှကင်း လွတ်ခွင့် ပေးထားပါသည်။ တင်ပို့ရောင်းချမှုများ အပေါ်တွင် SGT နှင့် CT input ကို မတောင်းခံနိုင်ခြင်းကြောင့် ကုန်စည်များနှင့် CMPထုတ်ကုန်များကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ ထုတ်လုပ်ရသည့် ကုန်ကျစရိတ်များ မြှင့်တက် လာမည် ဖြစ်သောကြောင့် တိုင်းပြည်၏ ပို့ကုန်အလားအလာများ အတွက် အဟန့်အတား ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

ကျွန်ုပ်တို့သည် စီမံကိန်းနှင့် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီးဌာနအား အောက်ပါတို့ကို ခွင့်ပြုပေးရန် အကြံပြုလိုပါသည်။ (၁) zero-rated supplies(ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအခွန် ကင်းလွတ်သော ထောက်ပံ့မှု) များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဝယ်အပေါ် ပေးရသော အခွန်အကြွေး(input tax credit) ရနိုင်အောင် လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းနှင့် ပို့ကုန်ရောင်းချမှု အပေါ် zero rating (ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုအခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်) များ ပေးခြင်း။(၂) CMPလုပ်ငန်းများအား၎င်း တို့၏ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုရန် ဒေသထွက်ကုန်ပစ္စည်း ဝယ်ယူမှုများအတွက် ကုန်သွယ် လုပ်ငန်းခွန် ကင်းလွတ်ခွင့်များပေးခြင်း။

ပို့ကုန်ရောင်းချမှု များအတွက် SGT နှင့် CT များ ခွင့်ပြုပေးခြင်းနှင့် CMP လုပ်ငန်းများ၏ ဒေသထွက် ကုန်ပစ္စည်း များ ဝယ်ယူမှုအတွက် CTကင်းလွတ်ခွင့် တိုးမြှင့်ပေးခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် ၎င်း၏ပို့ကုန် အလားအလာကို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် လုပ်ဆောင်နိုင် ပါသည်။

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံသည် တရုတ်နိုင်ငံနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံအကြားတွင်တည်ရှိပြီး ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ လာအိုနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့၏ နယ်စပ်များဖြင့် ထိစပ်နေသည့်အတွက် မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အရ ယှဉ်သာသည့် အားသာချက် ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ကမ္ဘာ့ဗဟိုဗဟိုအကျဆုံး ရေလမ်းကြောင်းများထဲမှတစ်ခုဖြစ်သော မလေးရှားနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံအကြားရှိ ကျဉ်းမြောင်းသောကုန်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းဖြစ်သည့် မလတ္တာရေလက်ကြားသို့ ရောက်ရှိနိုင်သော ရှည်လျား သည့် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းရှိလေသည်။ ထို့အပြင် ၃,၀၂၀ ကီလိုမီတာရှည်လျားသော မြစ်ကြောင်းစနစ် သည် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် သဘာဝ၏ရွေးချယ်မှုအား မြန်မာနိုင်ငံကို ထပ်မံပေးလေသည်။ ဤကဲ့သို့သော မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထားရှိသည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံသည် အာဆီယံထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး၏ အချက်အချာနေရာဖြစ်ရန် အလားအလာရှိသည်။ သို့သော် အစိုးရပင်လယ်ရေနက်ဆိပ်ကမ်းများ၊ လမ်းနှင့်မီးရထား လမ်းများ ကဲ့သို့သော အခြေခံအဆောက်အအုံ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အားပေးဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည်သာမက သစ်လွင်၍ ရှင်းလင်းသော တရားဝင်လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့် ဥပဒေများကို တိုးတက်စေခြင်း အားဖြင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ဆောင်မှုများကို လွယ်ကူစေရန် လိုအပ်သည်။

သွင်းကုန်/ပို့ကုန်လုပ်ဆောင်မှုများအတွက် ကောင်းမွန်စွာလည်ပတ်နိုင်သော အခြေခံအဆောက်အအုံစနစ်တစ်ခုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက်သာမက ပြည်တွင်းကုန်ပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်မှုကို လွယ်ကူစေရန်လည်းအလွန်အရေးကြီးသည်။ ဆိပ်ကမ်းများ၊ လေဆိပ်များ၊ လမ်းများနှင့် ရထားလမ်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ပိုမိုဆွဲဆောင်မှုရှိစေပြီး နိုင်ငံအတွင်း တပြေးညီ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကို အားပေးလေသည်။ အောက်ပါအကြောင်းအရာသည် လက်ရှိအခြေခံ အဆောက်အအုံအခြေအနေကို ချုံငုံတင်ပြ ခြင်းဖြစ်သည်။

လက်ရှိအခြေအနေတွင် သွင်းကုန်/ပို့ကုန်သယ်ယူမှုအများစုကို ရန်ကုန်ရှိ အဓိကဆိပ်ကမ်းဧရိယာနှစ်ခုမှ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ အကြီးဆုံးဆိပ်ကမ်းမှာ မြန်မာနိုင်ငံအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသီလဝါဆိပ်ကမ်းဖြစ်ပြီး ကွန်တိန်နာ ပစ္စည်းများ၊ ကားများသယ်ယူပို့ဆောင်ရန်အတွက် ဇက်များ (RORO) နှင့် ကုန်တင်သင်္ဘောများအတွက် အများအားဖြင့်အသုံးပြုသည်။ ဤဆိပ်ကမ်းသည် ရန်ကုန်မြို့တွင်းမှ ၁၆ ကီလိုမီတာအကွာနှင့် ရန်ကုန်မြစ်ဝမှ ၁၆ ကီလိုမီတာ အကွာတွင်ရှိပြီး ဂျပန်နှင့်အကျိုးတူ တည်ဆောက်ထားသော သီဝါအထူးစီးပွားရေးဇုန်အနီးတွင် ကပ်လျက်ရှိသည်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသီလဝါဆိပ်ကမ်းတွင် မြန်မာနိုင်ငံအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသီလဝါဆိပ်ကမ်း (MITT)၊ မြန်မာ ကုန်းတွင်းဆိပ်ကမ်းလီမိတက် (MIPL)၊ Wilmar Myanmar Thilawa Port Terminal Limited ၊ ဧပြီလ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ဆောက်လုပ်ပြီးစီးမည်ဖြစ်သည့် International Bulk Terminal Thilawa (IBTT) နှင့် ဧပြီလ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် စတင်လည်ပတ်မည့် Thilawa Multipurpose International Terminal (TMIT) တို့ပါဝင်သည်။

ဒုတိယဧရိယာသည် ရန်ကုန်မြို့တော်ဆိပ်ကမ်းဖြစ်ပြီး အောက်ဖော်ပြပါ ရေဆိပ်ငါးခုပါဝင်သည်။ မြန်မာဆိပ်ကမ်း (TMT)၊ အလုံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာသင်္ဘောဆိပ်ကမ်း (AIPT)၊ မြန်မာစက်မှုဆိပ်ကမ်း (MIP)၊ အေးရှားဝေါဆိပ်ကမ်း (AWPT) နှင့် ထီးတန်းဆိပ်ကမ်း (HPT) နှင့် ဆူးလေဆိပ်ခံတံတား (SPW) တို့ဖြစ်သည်။

အခြားသောဆိပ်ကမ်းများဖြစ်သည့် ထားဝယ်ဆိပ်ကမ်းနှင့် မန္တလေးဆိပ်ကမ်းတွင် မည်သည့်ထင်ရှားသော တိုးတက်မှုကိုမျှ မတွေ့ရှိခဲ့ပါ။ ထားဝယ်ဆိပ်ကမ်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအောက်ပိုင်းအတွက် ကြီးမားသော အကျိုး အမြတ်များ ယူဆောင်ပေးနိုင်သည်။ ယင်းဆိပ်ကမ်းသည် ဘန်ကောက်မှ ငါးနာရီခရီးသာကြာသည့်အတွက် မြန်မာ့ငါးနှင့် အခြားသော ရေထွက်ပစ္စည်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များ သို့မဟုတ် အထူးစီးပွားရေးဇုန် (SEZ) သို့မဟုတ် အနီးအနားဒေသများတွင် ထုတ်လုပ်၊ တပ်ဆင်သည့် ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် ဈေးသက်သက်သာသာ တင်ပို့နိုင်သော အခွင့်အရေးကို ရရှိလာနိုင်သည်။ ထို့အပြင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများကို မလတ္တာရေလက်ကြားသို့ ဖြတ်သန်းခွင့်ပေးခြင်းအားဖြင့် ဒေသတွင်းရှိ အရေးအပါဆုံး ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများထဲမှ တစ်ခုအနေ ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာရန် အလားအလာရှိသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ကုန်းတွင်းဆိပ်ကမ်းတည်နေရာ ရှစ်ခုကို တည်ဆောက်ရန် အဆိုပြုခဲ့သည်။ ရန်ကုန်မြို့၊ ရွာသာကြီးနှင့် မန္တလေးမြို့၊ မြစ်ငယ်ရှိ ကုန်းတွင်းဆိပ်ကမ်းများ ပြီးမြောက်ပြီးနောက် အခြားသောအဆိုပြုထားသည့် တည်နေရာများ (မုံရွာ၊ မော်လမြိုင်၊ ပဲခူး၊ ပြည်၊ တမူးနှင့် မူဆယ်) တွင် မည်သည့်တိုးတက်မှုမျှ မတွေ့ရှိခဲ့ရပေ။

ရန်ကုန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်ကို တိုးချဲ့၍ ခေတ်မီအောင်ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး TERMINAL သုံးခုတွင် တစ်နှစ်လျှင် ခရီးသည်

အရေးအတွက်သန်း ၂၀ ကို ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ပဲခူးအနီး၌ရှိသော ဟံသာဝတီ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လေဆိပ်မှာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိသေး၍ ယမန်နှစ်တွင် မည်သည့်တိုးတက်မှုမျှ မရှိခဲ့ပါ။

အဓိကစီးပွားရေးနယ်စပ်ဖြစ်သည့် မြန်မာ (မြဝတီ) နှင့် ထိုင်း (မဲဆောက်) ဖြတ်လမ်းကို ကြီးမား၍ခေတ်မီသော တံတားသစ်တစ်စင်းဖြင့် အဆင့်မြှင့်တင်ခဲ့ကာ နောက်ဆုံးပေါ်ခေတ်မီ အထောက်အပံ့ပစ္စည်းများကို နယ်စပ်တံတား၏ နှစ်ဖက်စလုံးတွင် ထားရှိခဲ့သည်။ လုံလောက်သော လေ့ကျင့်ရေးလုပ်ငန်းများ ပြီးစီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် နယ်စပ် အဆောက်အဦးသစ်ကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဧပြီလနှင့် ဩဂုတ်လအကြားတွင် ဖွင့်လှစ်မည်ဟု မျှော်မှန်းထားသည်။ မြန်မာနယ်စပ်အတွင်း ၇ ကီလိုမီတာအကွာရှိ ယခင်အကောက်ခွန် ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများသည် နောက်ထပ်ညွှန်ကြားချက် မရရှိခင်အထိ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိမည်ဖြစ်သည်။ ဤအကောက်ခွန်နေရာကို ထိုဧရိယာ အတွင်းရှိ ယာယီသိုလှောင်ရုံများ၌ သိမ်းဆည်းထားသော အကောက်ခွန်ရင်းလင်းမှုမရှိသည့် ကုန်ပစ္စည်းများကို စစ်ဆေးရာ၌ အဓိက အသုံးပြုမည်ဖြစ်သည်။

ရန်ကုန်-မန္တလေး အမြန်လမ်းနှင့် ရန်ကုန်-ပုသိမ် အဝေးပြေးလမ်းကဲ့သို့သော အဝေးပြေးလမ်းများနှင့် အမြန်လမ်း များ အသစ်ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းအတွက် ဆွေးနွေးမှုများရှိခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အောက်ဖော်ပြပါ စီမံကိန်းများသည် ပြည်တွင်းနှင့်နယ်စပ်များ၌ ကုန်ပစ္စည်းပို့ဆောင်မှုကို လွယ်ကူစေမည် ဖြစ် သည်။

- မန္တလေး-မူဆယ် အဝေးပြေးလမ်းမသည် တရုတ်နှင့်မြန်မာအကြား လမ်းချင်းချိတ်ဆက်မှုကို တိုးတက် စေမည် ဖြစ်သည်။
- စစ်ကိုင်းတိုင်း တောင်ပိုင်းဒေသနှင့်အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့ ချိတ်ဆက်ထားသော လမ်းသစ်တစ်စင်း။
- မြို့သာစက်မှုမြို့တော်စီမံကိန်းသည် မန္တလေးရှိ မြို့သာစက်မှုဇုန်ကို မန္တလေးအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ် နှင့် ရန်ကုန်-မန္တလေးအမြန်လမ်းတို့နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်ဖြစ်သည်။
- ရန်ကုန်ရှိ ကုန်းကျော်အမြန်လမ်းသည် ရန်ကုန်မြို့တွင်း၊ ရန်ကုန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်၊ မင်္ဂလာဒုံ စက်မှုဇုန်နှင့် ရန်ကုန်-မန္တလေးအမြန်လမ်းများသို့ လွယ်လင့်တကူ ရောက်ရှိစေမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့မီးရထားလမ်းများသည် လက်ရှိတွင် လမ်းအရှည် ၅,၄၀၀ ကီလိုမီတာရှိပြီး လတ်တလောအချိန်၌ မြန်မာ နိုင်ငံတစ်လွှားတွင် အဆင့်မြှင့်တင်မှုအနည်းငယ် ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ထိုအဆင့်မြှင့်တင်မှုများတွင် မြန်မာနိုင်ငံ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ သီလဝါဆိပ်ကမ်းနှင့် ရန်ကုန်ကုန်းတွင်း ဆိပ်ကမ်းအသစ်များကို ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။ ရန် ကုန်ကုန်းတွင်းဆိပ်ကမ်းများကို အထူးသဖြင့် မန္တလေးကုန်းတွင်းဆိပ်ကမ်းနှင့် အခြားသော မြန်မာနိုင်ငံတွင်း ဒေသများနှင့် ချိတ်ဆက်မှုကို တိုးတက်စေရန်အတွက် အဆင့်မြှင့်တင်မှုများကို ပြုလုပ်လျက် ရှိသည်။ ထိုလမ်းကြောင်းသည် မန္တလေးနှင့် အထက်မြန်မာပြည်သို့ ကုန်ပစ္စည်းတင်ပို့မှုစရိတ်ကို လျော့ချစေနိုင် မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် တရုတ်နယ်စပ်အနီးရှိ မန္တလေးနှင့် မူဆယ်ကိုချိတ်ဆက်သော ရထားလမ်းသစ်များ ဆောက်လုပ်ရန် အစီအစဉ်များကို ၂၀၁၈ခုနှစ်နှောင်းပိုင်းတွင် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး လက်ရှိအချိန်တွင် လေ့လာမှု များကို လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသည်။

ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍသည် စီးပွားရေးကဏ္ဍများအားလုံးကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ ကုန်သွယ်မှုကို လွယ်ကူ စေခြင်း၊ လုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်မှုစရိတ်များကို လျော့ချပေးခြင်းနှင့် လုပ်ငန်း၏ ထုတ်လုပ်မှုစွမ်းအားနှင့် အကျိုး သက်ရောက်မှုတို့ကို တိုးချဲ့ပေးရန် ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ပေးနိုင်သည့်အတွက် အရေးကြီးသော ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်သည်။ သို့သော် ရှင်းလင်း၍ မဟာဗျူဟာမြောက်သော အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများကို ရေရှည်အမြင်ဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် လိုအပ်ပြီး ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများအပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်၍အကြံဉာဏ်ပေးနိုင်ရန် လိုအပ်သည်။ Logistic Advocacy Group သည် အခြေခံ အဆောက်အအုံ အစီအစဉ်များနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်အသစ်များ၊ ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများအရ နိုင်ငံအတွင်းရှိ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ဆောင်မှုများ ဆိုင်ရာ နည်းလမ်းသစ်များ နှင့်အစီအစဉ်သစ်များကိုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ကူညီရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့၏ နိုင်ငံတကာ ဗဟုသုတများနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို ပံ့ပိုးပေးပါသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ အစီစဉ်တကျမရှိ၊ အချိန်ကုန်၍ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိသော အကဲဖြတ်စစ်ဆေးမှု လုပ်ငန်းများနှင့် ကုန်တင်သွင်းမှုဆိုင်ရာ သမားရိုးကျလုပ်ငန်းစဉ်များ။

ကမ္ဘာ့ဘက်၏ Trading Across Borders အစီရင်ခံစာအရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ကမ္ဘာတွင်အဆင့် ၁၆၈ နေရာ၌ ရှိပြီး နိုင်ငံအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သော ကုမ္ပဏီများမှ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည့် အခက်အခဲများကို

အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့်အတူ အသားပေးဖော်ပြထားသည်။ ယမန်နှစ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပြဿနာများအပေါ်တွင် သိသာထင်ရှားသည့် တိုးတက်မှုများကို ကျွန်ုပ်တို့မမြင်တွေ့ခဲ့ရပေ။ သွင်းကုန် ပို့ကုန် လုပ်ငန်းစဉ်များသည် ရှည်လျားထွေပြား၍ ရှုပ်ထွေးလျက်ရှိသေးကာ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်ကို အလိုအလျောက်စနစ်သို့ အပြည့်အဝ မဖော်ဆောင်နိုင်သေး၍ စာရွက်စာတမ်းလုပ်ငန်းစဉ်များသည် ကြီးမားသော နှောင့်နှေးမှုကို ဖြစ်စေသည်။ ထို့အပြင် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သော လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အဖွဲ့အစည်းပေါင်းများစွာ ပါဝင်ပြီး အများ အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်ရန် မည်သည့်အဖွဲ့တွင် အာဏာရှိကြောင်း ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မသိရပေ။ ထို့အပြင် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ တရားဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် အများအားဖြင့် မရှင်းလင်းခြင်း သို့မဟုတ် မရှိသည့်အတွက် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ကုမ္ပဏီများကို လုပ်ငန်းလည်ပတ်ရာ၌ အခက်အခဲ ဖြစ်စေသည်။

အသေးစိတ်အားဖြင့်ဆိုသော် နှောင့်နှေးရသည့်ဖြစ်စဉ်တွင် အောက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းအရာများပါဝင်သည်။

- အကယ်၍ ပုံစံ (ယ) ကိုထောက်ပံ့ထားပါက ပုံစံကို ကြိုတင်၍ ပရင့်ထုတ်ယူထားရသောကြောင့် ကုန်ပစ္စည်းသယ်ပို့သူများသည် Free on Board (FOB) ဝယ်ယူမှု စည်းမျဉ်းများအရသာ တန်ဖိုးများကို ပေးသွင်းနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင် အကယ်၍ ကုန်ပစ္စည်းများသည် ကုန်သွယ်မှု ကုန်ပို့လွှာ တွင် Ex-Factory စည်းမျဉ်းများကို ပြသပါက တန်ဖိုးဖြတ်သော လုပ်ငန်းစဉ်ကို ရပ်ဆိုင်းလိုက်သည့် အတွက် ကြီးမားသော နှောင့်နှေးမှုများကို ဖြစ်စေသည်။
- သာမန်အကောက်ခွန်လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း အာမခံမူဝါဒကို မပံ့ပိုးပါက (ဥပမာ- ကုန်သွင်းသူသည် အာမခံကြေးကို တမင်သက် သက်မသွင်းပါက သို့မဟုတ် ကမ္ဘာ့အာမခံ ဖွင့်ရှိထားပါက) သက်ဆိုင်ရာ ကုန်သွင်းမှုဖိုင်ကို တန်ဖိုးဖြတ်သောအဖွဲ့ထံသို့ အပြည့်အစုံ ဆုံးဖြတ်အကဲခတ်ရန် အမြဲတမ်း ပို့ဆောင် ပေးရကာ ထိုသို့ပို့ဆောင်ပေးခြင်းကြောင့် နှစ်ပတ်မှတစ်လအထိ နှောင့်နှေးမှုကို ဖြစ်စေသည်။
- အရောင်းစာချုပ်များမှာ မှာယူသော စုစုပေါင်းပစ္စည်းအရေအတွက်အတိုင်း ချုပ်ဆိုထားခြင်းဖြစ်ပြီး သင်္ဘောဖြင့် တင်ပို့သော ကုန်ပစ္စည်းပမာဏသည် အများအားဖြင့် စာချုပ်ပါပမာဏ၏ အရေအတွက် အချို့တစ်ဝက်သာ ပါဝင်လေ့ရှိသည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့် သင်္ဘောဖြင့် တင်ပို့သော ကုန်ပစ္စည်းပမာဏ အရေအတွက် အတိအကျကို ပြသရန် စာချုပ် တောင်းခံသော အကောက်ခွန်အရာရှိများအတွက် ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်သည်။ ဤသို့ဖြစ်ခြင်းသည် ပို့ရန်လိုအပ်သည့် သင်္ဘောဖြင့်တင်ပို့သော ကုန်ပစ္စည်း ပမာဏ အရေအတွက်ကို ပြသသော အရောင်းစာချုပ်အသစ်ကို ထုတ်ယူရန် အကောက်ခွန် နည်းလမ်းများအရ လိုအပ်သောကြောင့် နှောင့်နှေးမှုများကိုထပ်မံ၍ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။
- မော်တော်ယာဉ်များနှင့် မော်တော်ဆိုင်ကယ်များကဲ့သို့သော ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် တန်ဖိုးဖြတ်သော လုပ်ငန်းစဉ်သည် ပိုမိုရှည်လျားပေသည်။ (တစ်လကျော်ကြာမြင့်သည်။)
- ယမန်နှစ်၌ အကောက်ခွန်မှ စနစ်တစ်ခုကိုမိတ်ဆက်ခဲ့ပြီး ထိုစနစ်သည် အကောက်ခွန် Harmonized System (HS) အမျိုးအစားခွဲသော ကုတ်ကို ကြိုတင်၍ တောင်းခံချိန်မှ ရက် ၃၀ အတွင်း ရှင်းလင်းရန်နှင့် အတည်ပြုရန် ခွင့်ပြုသည်။ ထိုအချိန်သက်တမ်းသည် အမြဲတမ်းကိုက်ညီမှုမရှိသော်လည်း ရက်၃၀ သည် ပင် မည်သည့်ကိစ္စအတွက်မဆို အလွန်ကြာရှည်လေသည်။
- မြန်မာနိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင် (MIC) ၏ Shipment-by-Shipment လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အချိန် တွင် (၁) စီးပွားကူးသန်းဝန်ကြီးဌာန (MOC) ဖြင့်ပြုလုပ်ရသော ရန်ကုန်ရှိ MIC ထောက်ခံမှု လျှောက်လွှာ တင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် (၂) စီမံကိန်းနှင့်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန (MOF) နှင့်အတူ ရန်ကုန်ရှိ MIC ၌ ပြုလုပ်ရသော ကုန်သွယ်ခွန်လွတ်ငြိမ်းခွင့်လုပ်ငန်းစဉ် များသည် အချိန်များစွာကုန်ဆုံး လျက်ရှိဆဲ ဖြစ်သည်။
- ထို့အပြင် အကောက်ခွန်စည်းမျဉ်းအသစ်များအရ MIC အခွန်လွတ်ငြိမ်းခွင့်ပါရှိသော ကုန်ပစ္စည်းများ အားလုံး သို့မဟုတ် ပုံစံ (ယ) တို့ကို "red channel" သို့ အလိုအလျောက်သတ်မှတ်ချက်ချသည့်အတွက် ကုန်ပစ္စည်း ပို့လွှတ်ချိန်ကို ပိုမိုကြာကြာစေသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့် (MOF ၏) အကောက်ခွန်လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် (MOC ၏) သွင်းကုန်လိုင်စင်လျှောက်လွှာများ အကြား ကွဲပြားခြားနားမှုများကြောင့် ကြီးမားသော ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်လာရသည်။ ဥပမာ MOC လုပ်ငန်း စဉ်များသည် ကုန်ကျစရိတ်၊

အာမခံနှင့် ကုန်ပစ္စည်း (CIF) စည်းမျဉ်းများကိုသာလက်ခံပြီး အကောက်ခွန်ဌာန စည်းမျဉ်းများသည် တင်းကြပ်မှုနည်းကာ FOB သို့မဟုတ် Ex-Work ငွေကြေးများကိုလည်းလက်ခံသည်။ တစ်ဖက်တွင် အကောက်ခွန်များသည် သက်ဆိုင်ရာကုန်ပစ္စည်းများကို စိစစ်ခွဲခြားရန် လိုအပ်သည့်အတွက် ပိုမိုရှည်လျားသည့် အကောက်ခွန် တန်ဖိုးဖြတ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်ကို လိုအပ်သည်။ ဥပဒေများနှင့်စည်းမျဉ်းများသည် သဟဇာတ မဖြစ်ရုံမျှမက ယေဘုယျအားဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုလည်းမရှိပေ။ ထို့အပြင် အကောက်ခွန်ရုံးနှင့် အချို့သော ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းမှုပြုရန် ချိန်းဆိုချက်များပြုလုပ်ရာ၌ တရားဝင် Customs brokers (ကတ်အဝါကိုင်ဆောင်ထားသူများ) ပင်လျှင် ရုံးချုပ်သို့ တရားဝင်လျှောက်လွှာတင်ပြီးမှသာ ချိန်းဆိုချက်ကို ပြုလုပ်နိုင်သည်။ ချိန်းဆိုမှုရရှိရန်အတွက် စောင့်ရသော အချိန်သည် နှစ်ပတ် သို့မဟုတ် ရက်သတ္တပတ်များစွာ ကြာမြင့်သည့်အတွက် အကောက်ခွန်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် ပိုမိုကြန့်ကြာမှုကို ဖြစ်စေသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ပစ္စည်းထောက်ပံ့မှုကွင်းဆက်ပိုမိုလျော့နည်းလာခြင်း၊ ရှင်းလင်းမှုများ မြန်ဆန်ခြင်း၊ တရားဝင်နှင့်တရားမဝင် ကုန်ကျစရိတ်များကို လျော့ချနိုင်ခြင်း၊ ဆိပ်ကမ်းကျပ်သိပ်မှုအပေါ် အပြုသဘာဆောင်သော သက်ရောက်မှုရခြင်း၊ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှုကိုမြှင့်တင်ပေးခြင်း၊ စီးပွားရေးပြုလုပ်ရာ၌ ပိုမိုလွယ်ကူစေခြင်း၊ ယေဘုယျအားဖြင့် ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် အချိန်ကုန်သက်သာမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ် လျော့ချမှု များသည် ပြည်တွင်းဈေးကွက်ရှိ ပြိုင်ဆိုင်မှုကို အားကောင်းစေပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအတွက် ပိုမို၍ ဆွဲဆောင်မှုရှိလာမည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

- အချိန်ကုန်သက်သာစေရန်နှင့် အရာရှိများနှင့် မျက်နှာခြင်းဆိုင်တွေ့ဆုံမှုများကို လျော့ချနိုင်ရန် Myanmar Automated Cargo Clearance System (MACCS) ၏ စာရွက်မလိုသော/ အီလက်ထရောနစ် လုပ်ငန်း စဉ်များကို လျင်မြန်စွာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရန်။
- ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချက်ချင်းချမှတ်နိုင်သော အရာရှိများ၏ ခွင့်ပြုခြင်းနှင့်ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းကို ပိုမိုနည်း စေမည့် စနစ်ကျ၍ ထိရောက်မှုရှိသောလုပ်ငန်းစဉ်ကို မိတ်ဆက်ရန်။
- MIC လက်အောက်ရှိ ကုန်ပစ္စည်းများအတွက် SEZ ပုံစံကို အခြေခံကာ (မြန်မာ SEZ ဥပဒေ၏ အပိုင်း ၁၁ (၄) တွင်ကြည့်ပါ) တစ်ထိုင်တည်းပြီးစီးနိုင်သော ဝန်ဆောင်မှုကို မိတ်ဆက်ရန်။
- ယခင်နှင့် ယခုလက်ရှိအသုံးပြုနိုင်ရန် ထုတ်ပြန်ထားရှိသော အကောက်ခွန်ဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းများ အားလုံးကို အကောက်ခွန်ဝက်ဘ်ဆိုဒ်သို့တင်ရန် (မြန်မာဘာသာဖြင့်စတင်၍ နောက်ပိုင်း အင်္ဂလိပ် ဘာသာ ဖြင့်ပါ တင်ရန်)။ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်သည် နောက်ဆုံးထွက် စည်းမျဉ်းဥပဒေအသစ်များဖြင့် အမြဲတမ်း မွမ်းမံ ဖြည့်သွင်းရမည်။
- အကောက်ခွန်ဝန်ထမ်း တိုးမြှင့်ရန်။ အလုပ်အနည်းဆုံးဌာနများမှ အရာရှိများကို အလုပ်လုပ်ရသော ဌာနများ သို့ ပြန်လည်နေရာချရန်။ (ဥပမာ တန်ဖိုးဖြတ်ခြင်း)

သွင်းကုန် ပို့ကုန် လုပ်ငန်းစဉ်များသည် ရှည်လျားထွေပြား၍ ရှုပ်ထွေးလျက်ရှိသေးသဖြင့် စနစ်သည် အလိုအလျောက်နှစ် သို့ အပြည့်အဝမဖော်ဆောင်နိုင်သေးပါ။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သော လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အဖွဲ့အစည်းပေါင်း များစွာပါဝင်ပြီး အများအားဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ရန်အတွက် မည်သည့်အဖွဲ့တွင် အာဏာရှိကြောင်း ရှင်းရှင်း လင်းလင်း မသိရပေ။ ထို့အပြင် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ တရားဥပဒေများနှင့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများသည် အများအားဖြင့် မရှင်းလင်းခြင်း သို့မဟုတ် မရှိသည့်အတွက် ထောက်ပံ့ ပို့ဆောင်ရေး ကုမ္ပဏီများကို လည်ပတ်စေရာ၌ အခက်အခဲဖြစ်စေသည်။ ထောက်ပံ့ ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် အချိန်ကုန်သက်သာမှုနှင့် ကုန်ကျစရိတ် လျော့ချနိုင်မှုများသည် ပြည်တွင်းဈေးကွက်ရှိ ပြိုင်ဆိုင်မှုကို အားကောင်းစေပြီး မြန်မာနိုင်ငံသည် နိုင်ငံခြားသားများ အတွက် ပိုမို၍ ဆွဲဆောင်မှုရှိလာမည်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ အကောက်ခွန်ဝန်ဆောင်မှုများ အသင့်ရှိခြင်းနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကဏ္ဍ

ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းများနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံနှင့်တရုတ်နိုင်ငံနယ်စပ်များ၌ရှိသော မြန်မာအကောက်ခွန်များသည် ပုံမှန် နေ့ခင်းပိုင်းရုံးချိန် များအတွင်းသာဖွင့်လှစ်သည်။ အချိန်ပိုလုပ်နိုင်သော်လည်း နေရာပေါ်မူတည်၍ ကန့်သတ်ချက် ရှိသည်။

Customs clearance ပြုလုပ်ရန်အကန့်အသတ်ရှိခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိကုန်ပစ္စည်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအခန်းကဏ္ဍအတွက် အနှောင့်အယှက်များကို ဖန်တီးပေးသောကြောင့် ကုန်တင်ယာဉ်များ၏အချိန်သည် မောင်းနှင်ပို့ဆောင်ရချိန်ထက် ကုန်ပစ္စည်းများ ရှင်းလင်းရန် စောင့်ဆိုင်းချိန်၌ ပိုမိုကုန်ဆုံးနေရသည်။ နှောင့်နှေးမှု ကြောင့် ပေးဆောင်ရသော ညလွန်ကြေး နေ့လွန်ကြေးများ၊ Red channel များနှင့် အခြားသော နှောင့်နှေး စေသည့် အချက်များသည်လည်း အလွန်အဖြစ်များ၍ ရှေ့ဆက်ရန် ငွေကြေးပိုမိုကုန်ကျစေကာ ကုန်တင်ယာဉ် ကုမ္ပဏီများအတွက် ဆုံးရှုံးမှုများကို ဖြစ်စေသည့် အတွက် ဤအခန်းကဏ္ဍ၏ အကျိုးအမြတ်ရရှိမှုကို လျော့ကျ စေသည်။

ထို့အပြင် အဆိုပါနှောင့်နှေးမှုများသည် တစ်နေရာထဲစုဆုံကျဉ်းမြောင်းသွားခြင်းကို ဖြစ်စေပြီး အကောက်ခွန် ဧရိယာ အနီးအနားတွင် ယာဉ်ကြောကျပ်သိပ်မှုကိုဖြစ်စေသည်။ ရန်ကုန်မြို့တွင်းဆိပ်ကမ်းများသည် ကန့်သတ် ချက်ရှိသည့် အကောက်ခွန်များ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်စွမ်း၊ ကုန်တင်ယာဉ်မောင်းနှင်မှုပိတ်ပင်ခြင်းနှင့် မောင်းနှင်သည့် အချိန် ကန့်သတ်ချက်များ (ကုန်ကားများ မနက် ၁၁ နာရီမှ ညနေ ၃ နာရီအတွင်းသာ မောင်းနှင်ခြင်း) စသည်ဖြင့် အားလုံးပေါင်းစပ်ထားသည်ကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း တွေ့မြင်နိုင်ကာ ဤအခြေအနေကို ကိုယ်စားပြု ဖော်ပြလျက် ရှိသည်။ ထို့အပြင် ကုန်ကားအိုများနှင့် ခနော်ခနဲ ပြုပြင်ထားသည့်ကုန်ကားများသည် ဤပြဿနာကို ပိုမိုဆိုးရွား စေပြီး အရေးကြီးသော ကျန်းမာရေး ရိုက်ခတ်မှုများကို ဖြစ်စေသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကုန်ကားတစ်စီးကို တစ်လ လျှင် အကြောင်း ၆၀ ကျော် မောင်းနှင်နေသော ဘန်ကောက်မြို့နှင့် ဟိုချီမင်းမြို့တို့ဖြင့်နှိုင်းယှဉ်ပါက ရန်ကုန် ဧရိယာအတွင်းရှိ ကုန်ကားတစ်စီးသည် သိုလှောင်ရုံများနှင့် မြို့တွင်းဆိပ်ကမ်းများအကြား သွားလာမှုကို ပျမ်းမျှအားဖြင့် တစ်လလျှင် ၁၂ ကြောင်းမှ ၁၅ ကြောင်းအထိသာ ပြေးဆွဲနိုင်သည်။ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော အကြောင်းအရာတွင် အသားပေးဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း MACCS သည် ၎င်း၏ အလားအလာကို အပြည့်အဝ အသုံးပြုခြင်းမရှိသေးသည့်အတွက် လုပ်ငန်းများကို ပိုမိုချိန်းကွေးစေသည်။ အကယ်၍ ထိုလုပ်ငန်းများကို အပြည့်အဝလုပ်ဆောင်နိုင်ပါက MACCS သည် ပိုမို ပြေပြစ်ချောမွေ့သော အလို အလျောက်စနစ်ကို ရရှိလာခြင်းနှင့် ပျူရီကရက်ဆန်သော အကောက်ခွန်ရှင်းလင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်ကို လျော့ချ နိုင်ပြီး အကောက်ခွန် ဝန်ထမ်းများကို အခြားသော လုပ်ငန်းတာဝန်များအတွက် အားလပ်ပေးခြင်း သို့မဟုတ် အခြားသောအလုပ်ဆိုင်များတွင် လုပ်စေခြင်းအားဖြင့် အချိန်များပိုမိုရရှိလာစေကာ အထူးသဖြင့်ဆိပ်ကမ်းများနှင့် နယ်စပ်များ၌ တစ်ပတ်လျှင် ၂၄နာရီ ဖွင့်သော ပိုမိုများပြားသည့် အလုပ်လည်ပတ်ချိန်များကို ရရှိလာစေမည် ဖြစ်သည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- အလိုအလျောက်စနစ်များ၊ တစ်နေရာတည်းစုံစမ်းနိုင်သည့်စနစ် (လက်မှတ်တစ်ခုတည်း) နှင့် ဗိုင်းများကို မြန်ဆန်စွာလုပ်ဆောင်ခြင်း စသည်တို့ကိုပေါင်းစည်းလိုက်ပါက အလုပ်လုပ်ရမည့်ပမာဏ လျော့ကျ သွားမည်ဖြစ်ကာ လိုအပ်သောနေရာများ၌ တစ်ပတ်လျှင် ၂၄ နာရီ လည်ပတ်မှုဆီသို့ ဦးတည်စေနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး ပိုမိုရှည်ကြာသော အကောက်ခွန်လုပ်ငန်း လည်ပတ်တုံ့ချိန်အတွက် အကောက်ခွန်အချိန်ရင်းမြစ်များ ကို အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- အထက်ဖော်ပြပါအကြောင်းအရာများကို အကယ်၍ ရန်ကုန်နှင့်မန္တလေးရှိ မြို့တွင်းပိုင်းဆိပ်ကမ်းများ၌ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်နိုင်ပါက ယာဉ်ကြောကျပ်ခြင်းကို လျော့ချနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ယာဉ်များ အသုံးပြုမှု ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေမည်ဖြစ်သည် (လမ်းပေါ်တွင်သွားလာနေသော ကုန်တင်ကားများ လျော့နည်းသွားမည်)။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် ရန်ကုန်မြို့ရှိ လမ်းပေါ်တွင်ရှိသော ကုန်တင်ကားများ အရေအတွက်အား ကွန်တိန်နာများကို ပို့ဆောင်ရန်အတွက် သုံးပုံနှစ်ပုံအထိ လျော့ချနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ငွေကြေးကုန်ကျမှုနည်းသွားနိုင်သည့်အတွက် ကုန်တင်ယာဉ် ပိုင်ရှင်များအနေနှင့် လေထုညစ်ညမ်း၍ လုံခြုံစိတ်ချရမှုမရှိသော အိုဟောင်းနေသည့် ညာမောင်းကုန်တင်ယာဉ်များနေရာတွင် သစ်လွင်၍ လုံခြုံ စိတ်ချရပြီး ခေတ်မီ ဘယ်မောင်းယာဉ်များဖြင့် အစားထိုးနိုင်စေမည်ဖြစ်သည်။
- ရန်ကုန်မြို့လယ်တွင် ယာဉ်ကြောကျပ်ခြင်းနှင့် တစ်နေရာထဲစုဆုံကာ လမ်းပိတ်နေသော အခြေအနေများ ကို လျော့ချနိုင် ပေမည်။
- ကွန်တိန်နာယာဉ်များကို ပါကင်ထိုးထားခြင်း သို့မဟုတ် စောင့်ဆိုင်းခြင်းမရှိဘဲ ဆက်လက် ပြေးဆွဲနိုင် ခြင်းသည် ကုန်တင် ယာဉ်တစ်စီးချင်းစီ၏ ကားထွက်နိုင်သောနှုန်းကို တိုးစေမည်ဖြစ်သည်။
- လမ်းပေါ်၌ ယာဉ်မတော်တဆမှုများ ဖြစ်ပွားခြင်းလျော့ကျစေသည်။

အကြံပြုချက်များ

- MACCS စနစ်၏ စတ္တုမဲ့/အီလက်ထရောနစ် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖောင်ဆောင်ရာ၌ အရှိန် မြှင့်တင်ရန်။
- ဗျူရိုကရေစီစနစ်ကိုလျှော့ချကာ အကောက်ခွန်တာဝန်ကို အခွန်ဆောင်သူများနှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံရသည့် ရှေ့တန်းတွင် ထမ်းဆောင်နေသော ဝန်ထမ်းများကို တာဝန်ခံမှု ပိုမိုပေးအပ်ကာ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်သော ကုမ္ပဏီများအတွက် တစ်နေရာတည်း စုံစမ်းနိုင်သောစနစ်ကို ဖန်တီးရန်။
- တစ်နေရာတည်းအစုံရှိသော အကောက်ခွန်ရှင်းလင်းရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အအုံများဖြင့် ရန်ကုန်မြို့တွင်း နှင့် အနီးအနား တွင် ကွန်တိန်နာကုန်ပစ္စည်းရုံများ (CFS) ကိုဖန်တီးရန်။
- ကွန်တိန်နာချပစ္စည်းများ မြန်ဆန်စွာကြိုတင်ရှင်းလင်းသည့် စနစ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်ရန်။

အကောက်ခွန်ရှင်းလင်းရေး အတွက် အကန့်အသတ်ရှိခြင်း သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိကုန်ပစ္စည်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အခန်းကဏ္ဍအတွက် အနှောင့်အယှက်များကို ဖန်တီးပေးသောကြောင့် ကုန်ကားများ၏အချိန်သည် ကားမောင်း ခြင်းထက် ကုန်ပစ္စည်းများရှင်းလင်းရန် စောင့်ဆိုင်းချိန်၌ ပိုမို၍ကုန်ဆုံးနေရသည်။ နှောင့်နှေးမှုကြောင့် ကုန်ကျ ရသော ညလွန်ကြေး နေ့လွန်ကြေးများ၊ Red channel များနှင့် အခြားသော နှောင့်နှေးစေသည့် အချက် များသည်လည်း အလွန်အဖြစ် များ၍ ငွေကြေးပိုမိုကုန်ကျစေကာ ကုန်ကားကုမ္ပဏီများအတွက် ဆုံးရှုံးမှု များကို ဖြစ်စေပြီး ဤအခန်းကဏ္ဍ၏ အကျိုးအမြတ် ရယူနိုင်စွမ်းကို လျော့ကျစေသည်။ ဖြေရှင်းချက် တစ်ခုအနေ ဖြင့် အလိုအလျောက်စနစ်များ၊ မျက်နှာစာရှိ အကောက်ခွန် ဝန်ထမ်းများ၏ တာဝန်ခံမှုကိုပိုမိုပေး ကာ ဖိုင်များကို မြန်ဆန်စွာ လုပ်ဆောင်သော စနစ် စသည်တို့ကို ပေါင်းစပ်ပြုလုပ်ရန် ကျွန်ုပ်တို့ အကြံပြုလိုသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၃။ အာမခံသို့လှောင်ရုံများနှင့် CFS

နည်းဗျူဟာကျသောဧရိယာများအတွင်း အာမခံသို့လှောင်ရုံများနှင့် CFS များကိုခွင့်ပြုခြင်းသည် ကြာရှည်စွာ လုပ်ဆောင်လျက် ရှိသော ဖြစ်စဉ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ မကြာသေးခင်ကမှ အစိုးရသည် အာမခံသို့လှောင်ရုံ/CFS ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများ (အများပိုင်၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု) အမျိုးအစားသုံးခုအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုကို အတည်ပြုခဲ့သည်။ မတ်လ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် အာမခံသို့လှောင်ရုံများ သို့မဟုတ် CFS များအတွက် လိုင်စင်မလိုဘူ၍ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် သီလဝါ SEZ တွင် အာမခံဖြေရှင်းချက်များရှိနေသော်လည်း သီလဝါ SEZ ကော်မတီ၏ သဘောထားအရ အနည်းငယ်ကွာခြားမှုရှိသော စီမံမှုအောက်တွင်ရှိသည်။ အာမခံနှင့် CFS လိုင်စင်များကို မထုတ်ပြန်နိုင်မီအချိန်တွင် လမ်းညွှန်ချက်များ၊ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပုံမှန်လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်များ ပါရှိသော အာမခံသို့လှောင်ရုံ/ CFS အဆောက်အအုံများ လည်ပတ်မှုကို နေရာချရန်လိုအပ်သည်။ ထို့အပြင် အကောက်ခွန် ဝန်ထမ်းလေ့ကျင့်ရေး သင်တန်းပြီးစီးစေရန်နှင့် လုံလောက်သောရင်းမြစ်များ ထောက်ပံ့မှုပြုရန် ကျွန်ုပ်တို့အကြံပြုလိုသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်တွင် မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာန (သို့မဟုတ် အကောက်ခွန်ဌာန) ပါဝင် လျက်နေသည် နှင့်ပတ်သက်၍ ရှင်းလင်းမှုမရှိပါ။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ကုန်ပစ္စည်းများ အဝင်အထွက်စီးဆင်းမှုသာသာအရ အထူးသဖြင့် အထည်ချုပ် တင်ပို့မှုများ၊ အာမခံ သို့လှောင်ရုံအသစ်များနှင့် CFS ဖြေရှင်းချက်များရှိသော ကုန်းတွင်းဆိပ်ကမ်းများသည် မြို့တွင်းနှင့်အခြားသော ဆိပ်ကမ်းများမှ Custom clearance အလုပ်ပမာဏကို မြောက်များစွာ လျော့ချနိုင်သည်။
- ဆိပ်ကမ်းများ၌သင်္ဘောတင်ကုန်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုလျင်မြန်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း - ကွန်တိန်နာများ ကုန်ချရုံသာ။
- ပါဝင်သော အဖွဲ့အားလုံးအတွက် အချိန်ပိုအသုံးပြုမှုကို လျော့ကျစေခြင်း။
- အကောက်ခွန်အရာရှိများကို CFS ကုန်များတင်ချသောနေရာနှင့် နီးကပ်စွာနေရာချထားသည့်အတွက် လှုပ်ရှားမှုအားလုံးကို ကြည့်ရှုစစ်ဆေးနိုင်သည်ဖြစ်သောကြောင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ထိန်းချုပ်နိုင်စွမ်းကို ရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။

- ကုန်ပစ္စည်းပို့ဆောင်မှုကို မတူညီသောအချိန်များတွင် လုပ်ဆောင်နိုင်ပြီး ကုန်တင်ယာဉ်တစ်စီးသည် တစ်ရက်လျှင် များစွာသော ကုန်ပစ္စည်းတင်ခြင်းနှင့် ကုန်ချခြင်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

SEZ များနှင့် ဆိပ်ကမ်းများအပြင်ဘက်ရှိ အာမခံသို့လှောင်ရုံများနှင့် CFS ဖြေရှင်းချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်မှု သည် ဤပြဿနာအတွက် အကောင်းဆုံးဖြေရှင်းချက်ဖြစ်ပြီး လွယ်လွယ်ကူကူအကောင်အထည် ဖော်ဆောင်နိုင်သည်။ ကုန်သွင်း ကုန်ပို့လုပ်ဆောင်မှုနှစ်မျိုးစလုံးမှ ကြီးမားသောအကျိုးအမြတ်ကို ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ တင်သွင်းထားသည့် မြောက်များစွာသော ကုန်ပစ္စည်းအရေအတွက်များသည် အာမခံသို့လှောင်ရုံဆီသို့ တိုက်ရိုက်ပို့ဆောင်နိုင်သည့်အတွက် ဆိပ်ကမ်းများတွင် ပိတ်မိနေခြင်းကို ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ အခြား တစ်ဖက်တွင် တင်ပို့သောကုန်ပစ္စည်းများကို CFS အဆောက်အအုံများ၌ ရှင်းလင်းနိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ဆိပ်ကမ်းတွင် အကောက်ခွန်လုပ်ငန်းများကို ဖြတ်သန်းစေခြင်းအားဖြင့် တစ်နေရာထဲစုဆုံကျပ်ပိတ်နေစေသည့် အခြေအနေ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းကို ရှောင်ရှားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရသည် အာမခံသို့လှောင်ရုံနှင့် CFS လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် သတိပြုဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း Logistic Advocacy Group မှနားလည်မိရုံမက လုပ်ငန်းစဉ်ကိုဖြစ်စေ၊ တက်လှမ်းမှုကိုဖြစ်စေ ကူညီဆောင်ရွက် ပေးနိုင် ကြောင်းလည်း ခံစားမိပါသည်။ အကြံပေးအဖွဲ့သည် ထိုလုပ်ငန်းစဉ်များကို လျင်လျင်မြန်မြန် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်နိုင်ရာ၌ ကူညီဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အဆင်သင့်အနေထား၌ရှိပါသည်။ အချို့သော အကြံပြုချက်များမှာ

- MIC/အကောက်ခွန်ကို သွက်လက်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အားပေး၍ ထုထည်ကြီးများသည့် ကုန်ဝင်၊ ကုန်ထွက် ပစ္စည်းများ ရှိသော ဗျူဟာကျသောနေရာများ၌ အာမခံနှင့် CFS လိုင်စင်ကို ထုတ်ပေးရန်။
- CFS နှင့် အာမခံသို့လှောင်ရုံ စတင်လည်ပတ်သည့်အခါတွင် ဆိပ်ကမ်းရှိ ကွန်တိန်နာများကို အချိန် အနည်းငယ် အတွင်း ကုန်ချခွင့်ပြုရန် ကုန်ချသောဖြေရှင်းချက်ကို ထားရှိနိုင်သည်။
- (CFS/bonded) ကုန်ဝင်ကုန်ထွက်ပစ္စည်းများအတွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာလွှဲပြောင်းထားသော Customs clearance ဝန်ဆောင်မှုများအတွက် လိုအပ်သောနည်းလမ်းများနှင့် လမ်းညွှန်ချက်များကို တိုးတက် စေရန်နှင့် အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရန်အတွက် အကူအညီရှာဖွေရန်။
- ထို CFS/အာမခံသို့လှောင်ရုံများအတွက် အကောက်ခွန်အရာရှိများအား လုံလောက်စွာငှားရမ်းခြင်းနှင့် သင်တန်းပေးခြင်းကို ပြုလုပ်ရန်။ ဤသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် စည်းကမ်းလိုက်နာမှုမရှိခြင်းကို ကိုင်တွယ် ဖြေရှင်းရခြင်းများ နည်းပါးစေပြီး သစ်လွင်သော အစပြုခြင်းကို ပံ့ပိုးပေးသည်။
- ကုန်တင်ယာဉ်များ/ ကုန်တွဲယာဉ်များကို လွှတ်ပေးရန်အတွက် ကုန်ပို့သော Custom clearance မပြီးဆုံးမီ ပြည့်လျှံစွာတင် ဆောင်ထားသော ကွန်တိန်နာများကို ကုန်ပို့သောဧရိယာမှ ထွက်ခွာခွင့်ပြုပါ ရန်။ အကယ်၍ ကွန်တိန်နာသည် Red channel တွင်ရှိနေပါက အကောက်ခွန်အရာရှိများသည် ကွန်တိန်နာ အတွင်းရှိ ကုန်ပစ္စည်းကို စစ်ဆေးရန်အတွက် ကုန်ပို့သောဧရိယာသို့ ရောက်ရှိလာမည် ဖြစ်သည်။
- ဝန်ဆောင်မှုစရိတ်များ၏ အကြမ်းဖျင်းဖော်ပြချက်နှင့် ကုန်ကျစရိတ်သည် အာမခံကုန်လှောင်ရုံ/CFS လုပ်ကိုင်သူ များ အတွက် မရှင်းလင်းသေးသောကြောင့် ၎င်းတို့ကိုလွယ်လွယ်ကူကူရရှိစေရန် ပြုလုပ်ရန်။
- သွင်းကုန် ပို့ကုန်အတွက် နောက်ဆုံးစာရွက်စာတမ်းများကို လက်မှတ်ရေးထိုးခွင့်ရှိသည့် ဝါရင့်ဝန်ထမ်း များကို အထူးသဖြင့် ထိုင်းနှင့်တရုတ်နယ်စပ်များတွင် လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာပေးအပ်ရန်။
- အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ၌သာမက ဒေသအတွင်း အတွေ့အကြုံများကို ပေးသော ပုဂ္ဂလိကအခန်းကဏ္ဍဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်ရန်။

အာမခံသို့လှောင်ရုံများနှင့် CFS ဖြေရှင်းချက်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုသည် မြန်မာနိုင်ငံ ထောက်ပံ့ ပို့ဆောင်ရေး လုပ်ဆောင်မှုများ အပေါ် အကျိုးကျေးဇူးအမြောက်အများ ရရှိစေမည်ဖြစ်သည်။ တင်သွင်းထားသည့် မြောက်များစွာသော ကုန်ပစ္စည်းအရေအတွက်များ သည် အာမခံသို့လှောင်ရုံဆီသို့ တိုက်ရိုက် ပို့ဆောင်နိုင်သည့် အတွက် ဆိပ်ကမ်းများ တွင် ပိတ်မိနေခြင်းကိုကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။အခြားတစ်ဖက်တွင်တင်ပို့သောကုန်ပစ္စည်းများကို CFS ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများ၌ ရှင်းလင်းနိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ဆိပ်ကမ်းတွင် အကောက်ခွန် လုပ်ငန်းများကို ဖြတ်သန်းစေခြင်းအားဖြင့် တစ်နေရာထဲစုဆိုကျပ်ပိတ်သွားသည့် အခြေအနေ ဖြစ်ပေါ်စေခြင်းကို ရှောင်ရှားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ဤသို့ ပြုလုပ်ခြင်းသည် အဓိကဆိပ်ကမ်းများမှ အာမခံ သို့လှောင်ရုံများနှင့် CFS ဖြေရှင်းရေးများစီသို့ သွက်လက်၍ လျင်မြန် သောစနစ်ကို ဖန်တီးခြင်းအားဖြင့် ကုန်ပစ္စည်း အဝင်/အထွက် လှုပ်ရှားမှုများကို ပြန်လည်ဖြန့်ဖြူးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၄။ TERMINALအသုံးပြုခြင်းအတွက် ကြိုတင်ငွေပေးချေမှု

TERMINALအသုံးပြုခြင်းအတွက် ကြိုတင်ငွေပေးချေမှုနည်းလမ်းသည် ကုန်တင်သင်္ဘောကုမ္ပဏီများအတွက် ပြဿနာတစ်ရပ် ဖြစ်လျက်ရှိသည်။ ငွေပေးချေမှုစည်းမျဉ်းကို ပြုပြင်မွမ်းမံခြင်း သို့မဟုတ် ပြင်ဆင်ခြင်းကို မပြုလုပ်ရသေးပေ။ လက်ရှိစည်းမျဉ်းများအရ Carrier များမှ Myanmar Port Authority (MPA) ၏ Shipping Agency Department သို့ မြို့တွင်းTERMINAL ကို အသုံးပြုရန်အတွက် ကြိုတင်ငွေပေးချေမှုပြုလုပ်ထားရန် လိုအပ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းစဉ်သည် သင့်လျော်သောပြန်အမ်းငွေကို မစီစဉ်ပေးမီ အလျင်ဦးစွာ များစွာသောအဖွဲ့အစည်းများထံ၌ အချိန်အလွန်ကြာမြင့်စွာ ဖြတ်သန်းရသည့်အတွက် အလွန်ပင်ကသိကအောက်ဖြစ်ကာ ငွေကုန်ကြေးကျများလေ သည်။ ဤသို့ပြုလုပ်ရာတွင် ရှုပ်ထွေးသော လုပ်ငန်းစဉ်များပါဝင်ပြီး ငွေကြေးများသည်လည်း လုပ်ငန်းစဉ်အတွင်း လပေါင်းများစွာ ပိတ်မိနေသဖြင့် TERMINAL များနှင့် Carrier များအား အပျက်သဘောသက်ရောက်မှုရှိသည်။ ထိုလုပ်ငန်းစဉ်သည် ကြားအဖွဲ့အစည်းမရှိသောTERMINAL သို့မဟုတ် ငွေကြေးပမာဏများပြားပါက TERMINAL သို့ တိုက်ရိုက်တင်ရှိသော ကြေးမြီများကို Carrier များမှ ပေးချေရသည့်အတွက် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အခြားသော TERMINAL တွင် ကျင့်သုံးမှုအလွန်ရှားပါး၍ လျော်ကန်သင့်မြတ်မှုလည်းမရှိပါ။

အကြောင်းအရာဖော်ပြချက် ၂ တွင် အသားပေးဖော်ပြချက်အရ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် တန်ဖိုးဖြတ်သောလုပ်ငန်းစဉ်နှင့် အရေးကြီးသော သမားရိုးကျလုပ်ငန်းစဉ်များသည် အလွန်များပြားသော အချိန် ကို လိုအပ်ပေသည်။ ထို့အပြင် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ ၂၀၁၉ Ease of Doing Business ranking တွင်ဖော်ပြချက်အရ ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် လွှဲပြောင်းသော ကုန်ကျစရိတ်များသည် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အလွန်မြင့်မားလျက်ရှိသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် မလိုအပ်သော ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် ရှည်လျား ထွေပြားသော လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဖယ်ရှားရန်၊ အပြိုင်အဆိုင်ပိုမိုများပြား၍ ကောင်းမွန်စွာ လည်ပတ် သော ပစ္စည်းထောက်ပံ့ ပို့ဆောင်ရေးစနစ်တစ်ခုကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် အဆိုးစွန့်၌ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ကို ပိုမိုဆွဲဆောင်မှုပြုနိုင်ရန် ကျွန်ုပ်တို့တိုက်တွန်းအားပေးပါသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

ငွေပေးချေမှုများကို Carrier မှ TERMINAL အထိ တိုက်ရိုက်ပေးချေခွင့်ပြုခြင်းအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းစဉ် များကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာစံနှုန်းများဆီသို့ မြှင့်တင်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဤနည်းလမ်းအသစ်သည် အဖွဲ့အစည်း အားလုံးအတွက် အချိန်နှင့်ကုန်ကျစရိတ်များ သက်သာစေရန် ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ထိရောက်မှုကို ပိုမိုတိုးစေမည် ဖြစ်သည်။ ဤနည်းလမ်းသည် ပိုမိုရိုးရှင်း၍ စံထားရသော လုပ်ငန်းစဉ်များရှိသည့် ပစ္စည်း ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ကုမ္ပဏီများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများအတွက် ပိုမိုဆွဲဆောင်မှုရှိစေမည် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အချိန်အစာအဆုံးနှင့် ငွေကြေး ကုန်ကျမှုများကို ဖယ်ရှားခြင်းသည်လည်း သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးအပေါ်တွင် အလွန်မှီခိုနေရသော စက်မှုလုပ်ငန်းများမှ (ဥပမာ - ဥရောပသို့တင်ပို့သူများ) ရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုများကိုလည်း ဆွဲဆောင်နိုင် မည်ဖြစ်သည်။

အကြံပြုချက်များ

MPA ကို ၎င်း၏လက်ရှိလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကို စာချုပ်တစ်ခုအလိုက် ချုပ်ဆို ထားသည့် ပမာဏအတိုင်း (MPA မှသတ်မှတ်ထားသော စည်းကြပ်နှုန်းအဆင့်များဖြင့်မဟုတ်ဘဲ) ငွေချေခွင့်ပြုရန် ကျွန်ုပ်တို့ တောင်းဆိုလိုသည်။ မည်သည့် Shipping Agency Department ကုန်ကျစရိတ်ကိုမဆို Carrier မှ ဌာန ဆီသို့ လည်း တိုက်ရိုက်ပေးသွင်းနိုင်ရမည်။

ကြိုတင်ငွေပေးချေမှုနည်းလမ်းသည် အလွန်ပင်ကသိကအောက်ဖြစ်ကာ ဘဏ္ဍာငွေများသည် သင့်လျော်သော ပြန်အမ်းငွေကို မစီစဉ်ပေးမီ အလျင်ဦးစွာ များစွာသော အဖွဲ့အစည်းများထံသို့ အချိန်အလွန်ကြာမြင့်စွာ ဖြတ်သန်းရသည့်အတွက်ငွေကုန်ကြေး ကျများလေသည်။ ဤသို့ပြု လုပ်ခြင်းသည် ရှုပ်ထွေးသောလုပ်ငန်းစဉ်များပါဝင်ပြီးဘဏ္ဍာငွေကြေးများသည်လည်လုပ်ငန်းစဉ် အတွင်း လပေါင်းများစွာ ပိတ်မိနေသဖြင့် Terminal များနှင့် Carrierများအား အပျက်သဘော သက်ရောက်မှုရှိသည်။ MPA ကို ၎င်း၏လက်ရှိလုပ်ငန်းစဉ်ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ရန်နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကို စာချုပ်တစ်ခုအလိုက် ချုပ်ဆိုထားသည့် ပမာဏ အတိုင်း (MPA မှ သတ်မှတ်ထားသော စည်းကြပ်နှုန်းအဆင့်များဖြင့်မဟုတ်ဘဲ) ငွေချေခွင့်ပြုရန် ကျွန်ုပ်တို့ တောင်းဆိုလိုသည်။

ပိုင်နှင့်အရက်

နိဒါန်း

EuroCham Myanmar သည် စက်တင်ဘာ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ဥရောပရှိ ထိပ်တန်းဝိုင်နှင့်အရက် ကုမ္ပဏီများ နှင့်ပူးပေါင်း၍ Wine & Spirits Advocacy Group ကို ၂၀၁၇ စက်တင်ဘာလတွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာအစိုးရ ၏တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို မြှင့်တင်ပေးရန် အကူအညီပေးခြင်းနှင့် အကြံပြု ချက်များဖြင့် ပံ့ပိုးပေးရန်နှင့် နိုင်ငံ၏စီးပွားရေးကို အထောက်အကူပြုသည့် ခေတ်မီ၍ တာဝန်သိမှုရှိသော ဝိုင်နှင့်အရက်လုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ပံ့ပိုးပေးရန်ဖြစ်သည်။

International Wine & Spirits Record (IWSR) ၏ခန့်မှန်းတွက်ချက်မှုအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံခြားအရက် များ ဝယ်လိုအားသည် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ကိုးလီတာ ပုံးဖြင့် ၅၀၀,၀၀၀ ခန့်ရှိသည်ဟု သိရပါသည်။ ဤ ဝယ်လိုအားသည် လက်ရှိအချိန်တွင် အဓိကအားဖြင့် အခွန်မကောက်ယူနိုင်သော လမ်းကြောင်းများနှင့် တရားမဝင် ကုန်ပစ္စည်းများအနေဖြင့် တင်သွင်းခြင်းဖြစ်သည်။ အခွန်လွတ်လမ်းကြောင်းများနှင့် အခွန်အနည်းငယ် သာပေးရသော ဖိမ်ခံဟိုတယ်လမ်းကြောင်းများ မှလွဲ၍ နိုင်ငံခြားအရက်များတင်သွင်းခြင်းကို ၁၉၉၈ ခုနှစ် (စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ပြန်သော အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၈/၂၀၁၃) မှ စတင်ကာ တရားဝင်ပိတ်ပင်ခဲ့သည်။ ဤပိတ်ပင်မှုသည် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုကိုကျယ်ပြန့်စေရန် တွန်းအားဖြစ်စေပြီး အကျင့် ပျက်ခြစားခြင်း နှင့်တိုက်ရိုက်ဆက်နွယ်ကာ နိုင်ငံအတွက် အမြောက်အများလိုအပ်နေသော အခွန်ငွေရရှိရေး ကိုပိတ်ပင်လျက်ရှိပါသည်။ ဤကဲ့သို့ တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းသည်လည်း ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်း (WTO) အပေါ် မြန်မာနိုင်ငံမှထားရှိသော ကတိကဝတ်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်းဖြစ်သည်။

တင်သွင်းလာသောအရက်များကိုလည်း အခွန်ကြီးလေးစွာ ကောက်ခံခြင်းကြောင့် အခွန်ပေးရန်မလိုသော လမ်းကြောင်းများ မှတစ်ဆင့်ဖြန့်ဖြူးခြင်း၊ နိုင်ငံတော်အခွန်ငွေကို ဆုံးရှုံးစေခြင်း နှင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကို မွေးမြူခြင်းများဖြစ်ပေါ်စေရန်ပိုမို တွန်းအားပေးနေသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိအချိန်၌ နိုင်ငံခြားအရက်များအတွက် ရှင်းလင်းသော စည်းကမ်း သတ်မှတ်ချက်များမရှိသေးပေ။ ကုန်ပစ္စည်းအကြောင်းအရာနှင့်စံနှုန်းများ၊ ထုတ်လုပ်မှု စည်းမျဉ်းစည်းကမ်း၊ အညွှန်းတပ်ရန် လိုအပ်ချက်များ နှင့် ပါဝင်ပစ္စည်းများသည် ချို့တဲ့လျက်ရှိသေးပြီး နိုင်ငံခြားတံဆိပ်ကုန်ပစ္စည်းများ၏ရင်းမြစ် သို့မဟုတ်အ ရည်အသွေးကိုသေချာမသိရှိနိုင်သော မြန်မာနိုင်ငံသား စားသုံးသူများအတွက် ကျန်းမာရေး အန္တရာယ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၁။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ တိုက်ရိုက်တင်သွင်းသော နိုင်ငံခြားအရက်များကို အမိန့် ကြော်ငြာစာ အမှတ် ၈/၂၀၁၃ ဖြင့် ပိတ်ပင်ခြင်း။

စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနမှထုတ်ပြန်သော အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၈/၂၀၁၃ အရ တိုက်ရိုက်တင်ပို့လာသော နိုင်ငံခြားအရက်များကို တားမြစ်ခြင်းသည် ထိရောက်မှုမရှိပေ။ နိုင်ငံခြား အရက်များကို ဆိုင်တွင်းဆိုင်ပြင်နေရာအမျိုးမျိုးတွင်တွေ့ ရခြင်း၊ လက်ရှိအချိန်တွင်နိုင်ငံခြားအရက်များကိုတစ်ဦးတည်းတင်သွင်းခွင့်ရှိသူများ ဖြစ်သော ဖိမ်ခံဟိုတယ်များနှင့် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့်လိုင်စင် ကိုင်ဆောင်ထားသူများ၏ လက်ဝယ်မဟုတ်သောပြင်ပ၌ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်တွေ့ရှိရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ လက်ရှိဝင်ရောက်နေသော နိုင်ငံခြားအရက်အမြောက်အများသည် တရားမဝင်လမ်းကြောင်းများမှဖြစ်သော - အထူးသဖြင့် ထိုင်းနယ်စပ်တစ်လျှောက် မှောင်ခိုကူးခြင်းနှင့် အခွန်လွတ် လမ်းကြောင်းများမှတစ်ဆင့် ဝင်ရောက်လာခြင်း ဖြစ်သည်။

မကြာသေးမီက နိုင်ငံခြားအရက်များရောင်းချမှုကို တားဆီးပိတ်ပင်ရန် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရမှ ပြုလုပ်ခဲ့သော ခြေလှမ်းများသည် လက်ရှိတားမြစ်ချက်၏ ထိရောက်မှုမရှိခြင်းကို ပြသခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဥပဒေစိုးမိုးရေးကို ပုံမှန်ကြပ်မတ် ဆောင်ရွက်မှုမရှိခြင်းကြောင့် လက်ကားရောင်းချသူများ၊ ဟိုတယ်ပိုင်ရှင်များ၊ စားသောက်ဆိုင်ပိုင်ရှင်များ နှင့်အရက်ဖျော်စပ် ရောင်းချသူများနှင့် စားသုံးသူများအတွက်ပါစီးပွားရေးလုပ်ငန်း များ ထိခိုက်နစ်နာစေပြီး ဥပဒေလိုက်နာမှုဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုနှင့် ကြီးမားသောဈေးကွက် အရွယ်အစားကြောင့် ထိရောက်မှုမရှိကြောင်း ပြသလျက်ရှိသည်။

နိုင်ငံခြားအရက်များအတွက် ဝယ်လိုအားသည် လက်ရှိအချိန်တွင်အဓိကအားဖြင့် အခွန်မပေးဆောင်ရသောလမ်းကြောင်း များနှင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများမှတစ်ဆင့် ဖြည့်ဆည်းပေးလျက်ရှိသည့်အတွက် မြန်မာနိုင်ငံ အစိုးရ သည် နိုင်ငံခြားအရက် များရောင်းချမှုအပေါ်တွင် အခွန်ငွေကောက်ယူရန် ကြိုးမားသောအခွင့်အရေးကို ဆုံးရှုံးလျက်ရှိသည်။ တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှု အဆင့်နှင့်ပတ်သက်၍တိကျသော ကိန်းဂဏန်းကို ခန့်မှန်းရန် ခက်ခဲပြီး တရားဝင်မဟုတ်သည့် အချက်အလက်ရင်းမြစ်များနှင့် စီးပွားရေးနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ ဆွေးနွေးချက်များတွင် ဖော်ပြသည်မှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာသန်း၂၀၀ တန်ဖိုးရှိသောအရက် အဖျော်ယမကာများသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ နှစ်စဉ် ဝင်ရောက်လျက်ရှိနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ Australia's Charles Sturt University မှပြုလုပ်သော နိုင်ငံတော်အခွန်ငွေ ကောက်ခံနိုင်မှုအပေါ် ဆန်းစစ် လေ့လာချက် တစ်ရပ်အရ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်အခွန်ငွေဆုံးရှုံးမှုမှာ အနည်းဆုံး ဒေါ်လာ ၂၂ သန်း ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည်။

ယနေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးမှာ ဆက်လက်တိုးတက် ကြီးထွား လျက်ရှိပြီး နိုင်ငံခြားကုန်ပစ္စည်းများကို ဝယ်လိုအား ပိုမိုမြင့်တက်နိုင်သည့်အတွက် အဆိုပါရလဒ်ထက် ပိုမိုမြင့်တက်လာနိုင်ဖွယ်ရှိသည်။ အခွန်ငွေမပေးဆောင်သော တရားမဝင် သွင်းကုန်များသည် ဈေးသက်သာစွာရောင်းချနိုင်သည့်အတွက် မြန်မာ အစိုးရနှင့် ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းအတွက်ထိခိုက်နှစ်နာမှု ကိုဖြစ်စေသည်။ တရားဝင်မဟုတ်သည့် လေ့လာ တွေ့ရှိချက်များအရ နိုင်ငံတကာတွင် တွင်ကျယ်နေသည့်စကော့စီစကီများ၏ မြန်မာနိုင်ငံတွင်း မှောင်ခိုဈေး သည် ပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင် ဦးဆောင်နေသည့် ပြည်တွင်းဖြစ် ဝီစကီများထက် ပိုမိုဈေးချိုနေခြင်း မျိုးပင် ရှိနေတတ်သည်။

လက်ရှိတားမြစ်ချက်သည် နိုင်ငံခြားအရက်များတရားမဝင်တင်သွင်းမှုကို ထိရောက်စွာအကျိုးခံစားခွင့် ပေး လျက်ရှိပြီး တရားမဝင်စီးပွားရေးကို ကြာရှည်ထိန်းထားသည်။ Charles Sturt University ၏ ခန့်မှန်းချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင်း တွေ့ရှိရသော သွင်းကုန်အရက်များ၏ ၉၀% ကျော်မှာ မှောင်ခိုတင်သွင်းကုန်များ ဖြစ်သည်။ မှောင်ခိုပြုလုပ်ရာတွင်ပါဝင်သော တရားမဝင်လုပ်ကိုင်သူများနှင့် ကုန်ပစ္စည်းတုများ ရောင်းချမှု များသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဝင်/ထွက်ရလွယ်သည့်နယ်စပ်ကို အခွင့်ကောင်းယူကြခြင်းဖြစ်သည်။ မှောင်ခို လုပ်ဆောင်မှုများမှ ရသော တရားမဝင် ဝင်ငွေများသည်အများအားဖြင့်ရာဇဝတ် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ထားသော ကွန်ရက်အဖွဲ့အစည်းများထံသို့သွယ်ဝိုက်၍ စီးဆင်းလျက်ရှိသည်။ ဤကဲ့သို့ တရားမဝင်သော်လည်း အကျိုးအမြတ်များသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းသည် အစိုးရ၏ တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှု ခိုင်မာစေရန် ကြိုးပမ်းမှုများကို အဟန့်အတားဖြစ်စေပြီး အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများကို ပိုမိုအားကောင်းစေသည်။ မှောင်ခိုသမားများသည်လည်း နယ်စပ်များတွင် သိသာစွာ လွှမ်းမိုးမှုများရှိသဖြင့် တရားဝင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အာဏာပိုင်များမှ တရား ဥပဒေ စိုးမိုးစေရန် ကြိုးပမ်းမှုများကို အတားအဆီးဖြစ်စေသည်။

ဈေးကွက်တွင် တရားဝင်တင်သွင်းသော ကုန်ပစ္စည်းများ ကင်းမဲ့သည့်အတွက် ကုန်ပစ္စည်းအတုများသည် ဒေသတွင်း စားသုံးသူများနှင့် လာရောက်လည်ပတ်သော နိုင်ငံခြားခရီးသွားများအား ဆိုးရွားသောကျန်းမာရေး အန္တရာယ်များကိုပိုမို ဖြစ်ပွားစေသည်။ လတ်တလောတွင် အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါးကွပ်ကဲရေး ဦးစီးဌာန (FDA) မှလုပ်ဆောင်သော ဈေးကွက် အတွင်းနမူနာစမ်းသပ်ချက်များအရ နမူနာအရက် ၂၀% နီးပါးတွင် မက်သ နော (Methanol) ပါဝင်မှုသည် လူများစိတ်ချစွာ စားသုံးနိုင်သော သတ်မှတ်ချက်၏အထက်၌ ရှိနေသည်။

အရက်သေစာများ မှောင်ခိုကုန်သွယ်ခြင်းသည် လိုင်စင်မရှိသောလက်လီဖြန့်ချိသူများ၏ တိုးတက်ကြီးထွားမှု ကို ပိုမိုအားကောင်းစေခြင်း၊ တရားဝင်လက်လီဖြန့်ချိရေးလမ်းကြောင်းများကို အဟန့်အတားဖြစ်စေခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြား အရက်များတားမြစ်ခြင်းကို ဆက်လက်၍ လျစ်လျူရှုစေရန် တွန်းအားဖြစ်စေသည်။ ကြယ်ငါးပွင့်ဟိုတယ်များတွင် အဖျော်ယမကာပစ္စည်းများ တရားဝင်တင်သွင်းခွင့်ရှိနေစဉ်တွင် အခြားသော ဟိုတယ်ပိုင်ရှင်များအနေဖြင့် ကြီးမားသောအခက် အခဲကိုရင်ဆိုင်ရပေသည်။ ထို့အတွက်ကြောင့် ၎င်းဟိုတယ်ပိုင်ရှင်များအနေဖြင့် နိုင်ငံခြားခရီးသည်များ၏ မျှော်လင့်ချက်များနှင့် ယင်းတို့ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိသော အရည်သွေးရှိသည့်အရက်တံဆိပ်များ လိုလားတောင့်တမှုကို ဖြည့်ဆည်းပေးလိုခြင်းက အဆိုပါ ဟိုတယ်ပိုင်ရှင်များအား တရား မဝင် ကုန်သွယ်မှုကို အားပေးစေရန် တွန်းအားဖြစ်စေသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် လက်လီဖြန့်ချိသူ အများစု နှင့် စားသောက်ဆိုင်ပိုင်ရှင်များသည်နိုင်ငံခြားအရက်များကို တရားဝင်လမ်းကြောင်းများမှတစ်ဆင့် သိုလှောင် ထား၍မရနိုင်သဖြင့် ဖောက်သည်လျော့နည်းလာသည့် ပြဿနာများ ကြုံတွေ့ ရလေ့ရှိသည်။ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် သောက်သုံးလိုသည့် ဖောက်သည်များအား ရောင်းချနိုင်ရန်အတွက် တရားမဝင်ကုန်များ သိုလှောင် ထားရန် အခြေအနေက တွန်းပို့သည့်အတွက် ၎င်းတို့အား ဥပဒေအရ အန္တရာယ်များကို ဖြစ်ပေါ် စေကာ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံခြားသားသောက်သုံးသူများ အတွက် ကျန်းမာရေးအန္တရာယ် အလားအလာကို ပေါ်ပေါက် စေသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- နိုင်ငံခြားအရက်များကို ပုံမှန်တင်သွင်းခွင့်ပြုခြင်းနှင့် နိုင်ငံခြားအရက် လက်လီရောင်းဝယ်ခွင့်ပြုခြင်း ကြောင့် အစိုးရမှ ကောက်ယူသော နိုင်ငံတော်အခွန်ငွေကို သိသာစွာတိုးစေသည်။
- နိုင်ငံခြားအရက်တင်သွင်းခြင်း၊ ဖြန့်ချိခြင်း၊ လက်ကားရောင်းချခြင်းနှင့် သောက်သုံးခြင်းများကို တရား ဝင်ပြုလုပ်နိုင်သော ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခုကို ဖန်တီးခြင်းအားဖြင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို မြှင့်တင်ရာ ရောက်ပါသည်။
- အရက်များတရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုနှင့် ကုန်ပစ္စည်းအတုကိစ္စများကိုဖြေရှင်းရန် ဈေးကွက်ယန္တရားများ နှင့်အတူ ဥပဒေစိုးမိုး ရေးကြိုးပမ်းမှုများကို ကောင်းစွာ အထောက်အကူပြုသည်။
- တရားဝင်၍စိတ်ချရသောကုန်ပစ္စည်းများကို ဈေးနှုန်းမှန်မှန်ကန်ကန်ဖြင့် အသုံးပြုခွင့်ပေးခြင်းအားဖြင့် မြောက်များစွာသော ပြည်တွင်းစားသုံးသူများနှင့် နိုင်ငံခြားခရီးသွားများ၏ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဘေး အန္တရာယ်များကို တားဆီးနိုင်ပေသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံမှထားရှိထားသော WTO ကတိကဝတ်များကို လိုက်နာရန် ရှေ့သို့ ချီတက်နေသည့်အချိန် တွင် စီးပွားရေးအထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ရှိစေရန်အတွက် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကိုဖယ်ရှားရန် မြန်မာနိုင်ငံမှ တက်တက်ကြွကြွ တက်လှမ်းလျက်ရှိကြောင်း ပြသနိုင်မည်ဖြစ်သည်။
- နိုင်ငံတကာရှိ အကောင်းဆုံးအလေ့အကျင့်များကို အသုံးပြုခွင့်ရရှိစေခြင်း၊ နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများကို ဈေးကွက်အတွင်း ပါဝင်ခွင့်ပြုနိုင်ခြင်းနှင့် အသက်မပြည့်ဘဲသောက်သုံးမှုများနှင့် အရက်ကို အန္တရာယ် ရှိသော သောက်သုံးမှုကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရန်အတွက် အစိုးရ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများနှင့် လူမှုအသိုင်း အပိုင်းများ အားလုံးအတူတကွပေးပေါင်း၍ တာဝန် ယူမှုရှိသောယမကာသောက်သုံးခြင်း စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ရေးပွဲများ ကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏အခြေခိုင်သော ကမ္ဘာ့အတွေ့အကြုံ များကို အသုံးပြုခွင့် ရှိစေနိုင်ခြင်း။

အကြံပြုချက်များ

စီးပွားရေးနှင့်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၏ အမိန့်ကြေငြာစာအမှတ်အမှတ် ၈/၂၀၁၃ ကိုပြင်ဆင်ခြင်း အားဖြင့် နိုင်ငံခြား အရက်များ တင်သွင်းမှုတားမြစ်ထားခြင်းကို ဖယ်ရှားရန်နှင့် အဖျော်ယမကာပစ္စည်း လိုင်စင်ထိန်းချုပ်မှုစနစ်ကို လိုက်လျောညီထွေပြုပြင်မွမ်းမံရန် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရကိုတိုက်တွန်းပါသည်။ နိုင်ငံခြားအရက်များ ဈေးကွက်ဖွင့်ခြင်း၊ လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်းအတွက် ရှင်းလင်းထိရောက်၍ ထိန်းချုပ်မှုရှိ သောစနစ်နှင့် သီးသန့် ဖြန့်ချိသူများ နှင့် တွေ့ဆုံမှုများပြုလုပ်ခြင်းသည် (မကြာသေးမီက ပြုလုပ်ခဲ့သော ဝိုင်လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ကဲ့သို့သော) တရားဝင်ကုန်သွယ်မှု၊ လက်လီရောင်းချသူများနှင့် စားသုံးသူများကို အခွန်ငွေပေးဆောင်သော လမ်းကြောင်းများမှ တရားဝင်ကုန်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူခွင့်ရရန် အားပေးနိုင်ပါသည်။ ၂၀၁၅ခုနှစ်တွင် ဝိုင် တင်သွင်း မှုများကို ပုံမှန်အတိုင်း ဖြစ်စေခြင်းသည် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို တိုးတက်စေခဲ့ပြီး ထိုကဲ့သို့ အပြုသဘောဆောင်သော ရှေ့သို့တက်လှမ်းမှုသည် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍကို လမ်းညွှန်မှုတစ်ခုအနေဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး ထိုနည်းတူစွာ နိုင်ငံခြားအရက်များတင်သွင်းမှုကို တရားဝင် ပြုလုပ်ခြင်းဆီသို့ ရွေ့လျားစေနိုင်ပါသည်။

ဖြေလျှော့ပေးလိုက်သော ဈေးကွက်တွင် ပြည်တွင်းအရက်လုပ်ငန်းကို ဆက်လက်၍ ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်း ရှိစေရန် အတွက် အစိုးရသည် နိုင်ငံခြားအရက်များ ဈေးကွက်တဖြည်းဖြည်းဖြင့်ဖွင့်ခြင်းမျိုးကို စဉ်းစားသင့်ပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်သူများအားလုံး၏ တရားဝင်အကျိုးစီးပွားများကို ပျက်စီးစေနိုင်သည့် ကြီးမားသောရက်ချည်းသက်ရောက် မှုကို ရှောင်ရှားနိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် သင့်လျော်သော အခွန်များ ကောက်ယူစေနိုင်ရန်နှင့် စည်းမျဉ်းအသစ်များအားလုံးကို အပြည့်အဝလိုက်နာ နိုင်စေရန်အတွက် ဆိပ်ကမ်း များသို့ တင်သွင်းမှုများကို အစပိုင်းတွင်ကန့်သတ်ခြင်း သို့မဟုတ် ဝင်ပေါက်တစ်ခုခုသာ ခွင့်ပြုခြင်းကို ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

ဇန်နဝါရီလ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် UK Department of International Trade မှ ကြီးမှူးကျင်းပခဲ့သော “မြန်မာ နိုင်ငံ ယမကာဈေးကွက်အပေါ် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုကို တိုက်ဖျက်ခြင်း” အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ယမကာလုပ်ငန်းမှ ကြိုဆိုခဲ့သည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် မျှဝေခဲ့သည့်အတိုင်း ယမကာလုပ်ငန်းမှ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အဖျော်ယမကာကုန်ပစ္စည်းဈေးကွက်ဖွင့်လှစ် ခြင်းကို သင့်လျော်သည့် အကူးအပြောင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ မျှတသော အခွန်အကောက်များနှင့် ဒေသတွင်းထုတ်လုပ်သူများကို ကာကွယ်ဝပေးမည့် အခြေအနေများဖြင့်ဖွင့်လှစ်ရန် အကြံပြုခဲ့သည်။

ပြဿနာဖော်ပြချက် ၂။ မြင့်မားသောအခွန်ငွေပိုခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ကြီးမားသည့် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှု နှင့် စံနှုန်းများနှင့် ကုန်ပစ္စည်းအညွှန်းတစ်မှု မရှိခြင်း။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လက်ရှိကျင့်သုံးလျက်ရှိသည့် ယမကာ၏ တန်ဖိုးအလိုက် အခွန်ကောက်ခံမှု (Ad valorem tax) စနစ်သည် အများအားဖြင့် ဟိုတယ်များမှ တရားမဝင်တင်သွင်းလာသော နိုင်ငံခြားအရက်များအတွက် ဖြစ်နေကာ မြင့်မားသောလက်ကားဈေးကို ဦးတည်စေလျက် တရားမဝင် လမ်းကြောင်းများမှ ပစ္စည်း တင်သွင်းသူများကို မျက်နှာသာပေးနေပါသည်။ တစ်ချိန်တည်း၌ အကောက်ခွန်ဝန်ထမ်းများသည် တင်သွင်း လာသူများမှ တင်သွင်းလာသော ကုန်ပစ္စည်းများ၏ တန်ဖိုးကို လျော့၍ ကြေညာမည်ကို စိုးရိမ်သောကြောင့် တင်သွင်းလာသော ကုန်ပစ္စည်းများကို တန်ဖိုးဖြတ်သောအခါ၌ ထိုကဲ့သို့ တပြေးညီမရှိသော မြင့်မားသည့် Ad valorem tax ကြောင့် မြန်မာအကောက်ခွန်နှင့် စည်းမျဉ်းဥပဒေ ကျင့်သုံးမှုဆိုင်ရာပြဿနာတစ်ရပ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ထိုကဲ့သို့ အခွန်ငွေကောက်ခံမှု ပမာဏများပြားခြင်းနှင့် တရားဥပဒေချို့တဲ့ခြင်းတို့ ပေါင်းစပ် လိုက်သည့်အခါ မှောင်ခိုပြုလုပ်ခြင်းနှင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုများကို ကြီးပွားတိုးတက်စေသည်။ စီးပွားရေး သတင်းအချက်အလက်ယူနစ် (EIU) မှ ပြုလုပ်သော တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုအပေါ် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ အခြေပြ ညွှန်းကိန်း ၂၀၁၈ တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ၈၄ နိုင်ငံတွင် အဆင့် ၈၂ တွင် ရှိနေပြီး အီရတ်နှင့် လစ်ဗျားက နောက်မှ လိုက်လျက်ရှိသည်။ နိုင်ငံခြားအရက်အပေါ် ရှင်းလင်းသည့် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ မရှိသည့် အတွက် မြန်မာစားသုံးသူများသည် ဈေးကွက်အတွင်းရှိ ယမကာများ၏ ရင်းမြစ်နှင့် အရည်အသွေးကို ရှာဖွေသိရှိရန် ခက်ခဲပေသည်။

ရရှိနိုင်သော အကျိုးကျေးဇူးများ

- အခွန်ပေးဆောင်သော ကုန်စည်တင်သွင်းမှုနှင့် လက်လီလမ်းကြောင်းကို မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော် အခွန်ငွေကို တိုးမြှင့်စေသည်။
- အခွန်ပေးဆောင်သော လမ်းကြောင်းများနှင့် အခွန်ပေးဆောင်ခြင်းမရှိသော လမ်းကြောင်းများမှ ရရှိ လာသော ကုန်ပစ္စည်းများအကြားရှိ ဈေးနှုန်းကွာဟမှုကို လျော့ချပေးနိုင်သည့် မျှတ၍ ပွင့်လင်း မြင်သာမှုရှိသော အခွန်ဖွဲ့စည်းပုံစနစ်ကို ထူထောင်ခြင်းအားဖြင့် မှောင်ခိုကုန်သွယ်ခြင်းနှင့် တရားမဝင် ကုန်သွယ်မှုကို လျော့ကျစေသည်။
- နိုင်ငံတကာရှိ အကောင်းဆုံး အလေ့အကျင့်များမှ အားအင်ရယူခြင်းဖြင့် စံနှုန်းများနှင့် ကုန်ပစ္စည်း အညွှန်းတပ်ခြင်း လိုအပ်ချက်များ တိုးတက်မှုရှိစေပြီး ပါဝင်ပစ္စည်းများသိရှိနိုင်သော ကုန်ပစ္စည်းများ နှင့် အရည်အသွေး ပြည့်မီသော ကုန်ပစ္စည်းများ ဈေးကွက်အတွင်းရောက်ရှိရန် သေချာစေသည်။

အကြံပြုချက်များ

အဖျော်ယမကာကုန်ပစ္စည်းအများစုသည် ad valorem tax စနစ်တွင်ပါဝင်သော အလွှာ ၁၆ (Tier 16) တွင် ပါဝင်သောကြောင့် တင်သွင်းလာသော အရက်ယမကာကုန်ပစ္စည်းများအတွက် အထူး ကုန်စည်အကောက်ခွန်စနစ်ကို ကျင့်သုံးရန် တိုက်တွန်းလိုပါသည်။ အလွှာစနစ်(Tier system) ဖြင့် ကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုးများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသော ပြည်တွင်းထုတ် အဖျော်ယမကာ ကုန်ပစ္စည်း များ အတွက် အထူးကုန်စည် အကောက်ခွန်စနစ်သည် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ကောင်းမွန်သော အခြေခံဖြစ်သည်။ လီတာအလိုက် တိကျသော ပမာဏပါဝင်သော သီးသန့်အခွန် ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ပုံသည် အကောက်ခွန်၊ တင်သွင်းသူနှင့် လက်လီဖြန့်ချိသူများအကြားတွင် အငြင်းပွားမှုများ ရှောင်ရှားနိုင်ရန် ကူညီပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

- အခွန်တိုးမြှင့်ခြင်းသည် ဈေးကွက်ဖွင့်ခြင်းမှတစ်ဆင့် တရားမဝင်ကုန်သွယ်မှုကိုထိန်းချုပ်ဟန့်တားရန် ကြိုးပမ်းမှုများကို အချည်းအနီးဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့် လက်ရှိတွင် ကျင့်သုံးနေသော တင်သွင်းကုန် နိုင်ငံခြားအရက်များအတွက် မြင့်မားနေပြီးဖြစ်သည့် အခွန်နှုန်းထားကိုသာ ဆက်လက်ထိန်းရန် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် အစိုးရအား တိုက်တွန်းလိုပါသည်။
- ယမကာလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများနှင့် အာဏာပိုင်များအားလုံး အတူတကွလက်တွဲဆောင်ရွက်ကာ ဥပဒေခိုင်မာစေရန်နှင့် စောင့်ကြည့်စစ်ဆေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရန်လည်း တိုက်တွန်းလို ပါသည်။ ဤသို့ကြိုးပမ်းခြင်းအားဖြင့် ပြည်တွင်းဈေးကွက်တွင်ရောင်းချသော အရက်ယမကာ ကုန် ပစ္စည်းများ နှင့် အမှတ်တံဆိပ်များအားလုံးမှ သင့်လျော်သော နိုင်ငံတော် အခွန်ငွေ ကောက်ယူနိုင်စေ သောကြောင့် နိုင်ငံတော်အတွက် အကျိုးအမြတ်ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

• အခြားသော WTO အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ ကျင့်သုံးနေသကဲ့သို့ ဈေးလျော့ချမှုဆန့်ကျင်သောဥပဒေ (anti-dumping law)၊ အလျော်ပေးသောဥပဒေ (Countervailing law) နှင့် အခြားသော ကာကွယ်ရေး ဥပဒေများ (Safeguard laws) တို့ကို ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းများကို အကာကွယ်ပေးနိုင်ရန် အသုံးပြုရန် တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

• နိုင်ငံတကာမှ အကောင်းဆုံးအလေ့အကျင့်များ၊ Codex Alimentarius တွင် ချမှတ်ထားသော စံနှုန်းများကဲ့သို့ စံနှုန်းများ၊ ပြည်တွင်းစားသုံးရန်နှင့် ပြည်ပတင်ပို့ရန် (မြန်မာနိုင်ငံသို့အပါအဝင်) ဝိုင် နှင့် အဖျော်ယမကာ ကုန်ပစ္စည်းများ အဓိကထုတ်လုပ်သော နိုင်ငံများဖြစ်သည့် ဥရောပ၊ အမေရိကန်၊ ဩစတေးလျ၊ နယူးဇီလန် စသည့်နိုင်ငံများနှင့် International Organisation of Vine and Wine (OIV) တို့ထံမှ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ကိုးကား၍ ဝိုင်နှင့်အရက် ယမကာကုန်ပစ္စည်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် ကုန်ပစ္စည်းအညွှန်းတပ်မှုလိုအပ်ချက်များကို တိုးတက်စေရန်နှင့် ကျင့်သုံးမှု ပြုရန် အစိုးရကို ကျွန်ုပ်တို့ တိုက်တွန်းလိုပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနသည် အမျိုးသားစားသောက်ကုန်ဥပဒေကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် စိစစ်တည်းဖြတ်ခြင်းများ ပြုလုပ် နေကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့ နားလည်သဘောပေါက်ထားပါသည်။ အစားအသောက်များ ဘေးကင်း လုံခြုံ စိတ်ချရမှုနှင့် စားသုံးသူများ၏ အကျိုးစီးပွားကိုမြှင့်တင်ရန် နိုင်ငံတကာရှိ အကောင်းဆုံး အလေ့အကျင့်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိသော ထိရောက်မှုရှိသည့် စည်းမျဉ်းဘောင်တစ်ရပ် ဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ဆက်နွယ်သူများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုကို ရယူရန် လေးစားစွာ အကြံပြုလို ပါသည်။

အတိုကောက် အသုံးအနှုန်းများ

AEOP	Accredited Economic Operator Program
AIGE	ASEAN Institute for Green Economy
AIPT	Ahlong International Port Terminal
APACMed	Asia Pacific Medical Technology Association
ASEAN	Association of South East Asian Nations
AWPT	Asia World Port Terminal
CBM	Central Bank of Myanmar
CBU	Completely-Built-Up
CC	Competition Commission
CCGT	Combined Cycle Gas Turbines
CE	Conformité Européenne
CFS	Container Freight Station
CIDB	Construction Industry Development Board
CIDBL	Construction Industry Development Board Law
CIF	Cost, Insurance and Freight
CL	Competition Law
CLM	Cambodia, Laos and Myanmar
CMP	Cut-Make-Pack
CSO	Central Statistical Organisation
CSR	Corporate Social Responsibility
CSV	Creating Shared Value
CT	Commercial Tax
DEDC	Digital Economy Development Committee
DICA	Directorate of Investment and Company Administration
DOA	Department of Agriculture
DOTS	Direction of Trade Statistics
E&P	Exploration and Production
EBA	Everything But Arms
ECC	Environmental Compliance Certificate
ECD	Environmental Conservation Department
ECE	Economic Commission for Europe
EEAG	EuroCham Energy Advocacy Group
EEDC	Energy & Electricity Development Committee
EIA	Environment Impact Assessment
EIU	Economic Intelligence Unit
EMCIAG	EuroCham Myanmar Construction and Infrastructure Advocacy Group
EMRBI	EuroCham Myanmar Responsible Business Initiative
ESIA	Environmental and Social Impact Assessment
EU	European Union
EUROPOL	European Union Agency for Law Enforcement Cooperation

FDA	Food and Drug Administration
FDI	Foreign Direct Investment
FOB	Free On Board
FTZ	Free Trade Zone
FY	Fiscal Year
GAP	Good Agricultural Practices
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade
GDP	Gross Domestic Product
GIP	Garment Industry Project
GIZ	Internationale Zusammenarbeit GmbH
GMP	Good Manufacturing Practice
GSP	Generalised Scheme of Preferences
GST	Goods and Service Tax
HPT	Htee Tan Port Terminal
HS	Harmonised System
IBTT	International Bulk Terminal Thilawa
ICC	International Criminal Court
ICT	Information and Communications Technology
ID	Identification
IFPMA	International Federation of Pharmaceutical Manufacturers & Association
ILO	International Labour Organisation
IMF	International Monetary Fund
IRD	International Revenue Department
IWSR	International Wine & Spirits Record
LNG	Liquified Natural Gas
LPG	Liquified Petroleum Gas
LRD	Land Registration Department
MAC	Myanmar Architect Council
MACCS	Myanmar Automated Cargo Clearance System
MADB	Myanmar Agricultural Development Bank
MCA	Myanmar Company Act
MCBL	Myanmar Credit Bureau Limited
MCEC	Myanmar-China Economic Corridor
MCL	Myanmar Company Law
MCRB	Myanmar Centre for Responsible Business
MEngC	Myanmar Engineering Council
MGHRDC	Myanmar Garment Resource Development Centre
MGMA	Myanmar Garment Manufacturers Association
MIC	Myanmar Investment Commission
MIP	Myanmar Industrial Port
MIPL	Myanmar Integrated Port Limited
MIPP	Myanmar Investment Promotion Plan

MIR	Myanmar Industrial Relations
MITT	Myanmar International Terminal Thilawa
MMK	Myanmar Kyat
MOALI	Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation
MOC	Ministry of Commerce
MOEE	Ministry of Energy and Electricity
MOGE	Myanma Oil and Gas Enterprise
MOHS	Ministry of Health and Sports
MOI	Ministry of Industry
MOIFER	Ministry of Investment and Foreign Economic Relations
MOLIP	Ministry of Labour, Immigration and Population
MONREC	Ministry of Natural Resources and Environmental Conservation
MOPF	Ministry of Planning and Finance
MOTC	Ministry of Transport and Communication
MPA	Myanmar Port Authority
MSPD	Myanmar Sustainable Development Plan
MyCO	Myanmar Companies Online
NLD	National League for Democracy
NOC	National Occupational Classification
NOC	No Objection Certificate
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OIV	Organisation of Vine and Wine
OLAF	European Anti-Fraud Office
ORD	Office of Registration of Deeds
PICS	Pharmaceutical Inspection Co-Operation Scheme
PPA	Power Purchase Agreement
PPP	Purchasing Power Parity
PSC	Production-Sharing Contracts
PSDC	Private Sector Development Committee
PTD	Department of Post and Telecommunications
PTT	Port of Thilawa Terminal
R&D	Research & Development
ROLC	Myanmar Rule of Law Centres
RORO	Roll-On/Roll-Off
RTAD	Road & Transport Administration Department
SEZ	Special Economic Zone
SKD	Semi-Knocked-Down
SOP	Standard Operating Procedures
SPW	Sule Pagoda Wharf
STEM	Science, Technology, Engineering and Maths
TCR	Rules of Telecommunications Law
TIPRL	Transfer of Immoveable Property Law

TMIT	Thilawa Multipurpose International Terminal
TMT	The Myanmar Terminal
TOT	Training of Trainers
TRACIT	Transnational Alliance to Combat Illicit Trade
UMFCCI	Union of Myanmar Federation of Chamber of Commerce and Industry
UN	United Nations
US	United States of America
USD	United States Dollar
USDP	Union Solidarity and Development Party
VAT	Value-Added Tax
VIN	Vehicle Identification Number
WCO	World Customs Organisation
WTO	World Trade Organisation
YHT	Yangon Heritage Trust
YSX	Yangon Stock Exchange
YVQC	Yangon Vehicle Quote Certificate

ကျေးဇူးတင်လွှာ

EuroCham Myanmar အနေဖြင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးအဖွဲ့ဝင်များနှင့် အထူးသဖြင့် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေးတွဲဖက်ဥက္ကဋ္ဌများအား တတိယအကြိမ်မြောက် ထုတ်ဝေသော EuroCham Myanmar White Book တွင် ပါဝင်ကူညီပေးခြင်းအတွက် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ နည်းပညာပိုင်းတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် Michel Boulanger ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၊ ဥရောပ သမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်၊ ဥရောပ သမဂ္ဂနိုင်ငံများမှ အဖွဲ့ဝင်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဥရောပ သမဂ္ဂနိုင်ငံများမှ အဖွဲ့ဝင်အသင်းများနှင့် UMFCCI တို့ကိုလည်း ၎င်းတို့၏ အဆက်မပြတ် ကူညီပံ့ပိုးမှုများအတွက် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ နောက်ဆုံး အနေနှင့် EuroCham Myanmar အပေါ် ယုံကြည်သည့် ကျွန်ုပ်တို့၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့ဝင်များ ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း ပြောကြားလိုပါသည်။

မသက်ဆိုင်ကြောင်းရှင်းလင်းချက်

ဤ EuroCham Myanmar White Book ၏ ဒုတိယအကြိမ်ထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်မြောက်စေရန် ပါဝင်ကူညီပံ့ပိုး ပေးမှုအတွက် မြန်မာနယ်စပ်ဒေသ သုတေသန(FMR) နှင့် Advocacy Groups များမှ ပံ့ပိုးကူညီပေးသော ဝန်ထမ်းများအားလုံးအား မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဥရောပကုန်သည်ကြီးများအသင်း EuroCham Myanmar မှ ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ဤ White Book သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စီးပွားရေးပတ်ဝန်းကျင် ရှုထောင့်များနှင့်ပတ်သက်၍ Advocacy Groups များမှ ကိုယ်စားပြုဆောင်ရွက်သော EuroCham Myanmar အဖွဲ့ဝင်များ၏ အမြင်များကို စုပေါင်း ဖော်ပြထားသည့် စာအုပ်တစ်အုပ် ဖြစ်ပါသည်။ ဤစာအုပ်တွင် ကုမ္ပဏီတစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်ခုထက် ပိုသော သီးခြားကုမ္ပဏီတို့၏ အမြင်များ သို့မဟုတ် EuroCham Myanmar တည်ထောင်သော အဖွဲ့ဝင်များ၏ အမြင် များကို အတိအလင်း ဖော်ပြခြင်းမဟုတ်ပါ။ White Book တွင် ထည့်သွင်းထားသော အချက်အလက်များ နှင့် အမြင်များကို အပြုသဘောဆောင်သည့် အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးမှုတစ်ရပ်ကို မြှင့်တင်ရန်အတွက်သာ ရည်ရွယ်ပြီး ဥရောပ-မြန်မာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေး တိုးတက်စေရေး အတွက်လည်း အကြံပြုချက်များ ပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် White Book သည် ကုမ္ပဏီတစ်ခု နှင့်/သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်အတွက် မဟုတ်ဘဲ EuroCham Myanmar ၏ အဖွဲ့ဝင်များနှင့် အခြားစိတ်ပါဝင်စားသော အဖွဲ့များမှ အသုံးပြုခြင်း အတွက် သေချာကျနစွာ ရည်ရွယ်ထားရှိပါသည်။

EuroCham Myanmar ၏ စာဖြင့်ရေးသားထားသော ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ ဤစာအုပ်၏ မည်သည့်အစိတ်အပိုင်း ကိုမျှ မိတ္တူကူးခြင်း သို့မဟုတ် အီလက်ထရွန်းနစ်ဆိုင်ရာ ကူးယူခြင်း သို့မဟုတ် အီလက်ထရွန်းနစ်ဆိုင်ရာ နည်းလမ်းများ အပါအဝင် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် တစ်ခုလုံးကိုဖြစ်စေ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကို ဖြစ်စေ ပြန့်လှည့်ထုတ်ဝေခြင်း၊ ဖြန့်ဝေခြင်း သို့မဟုတ် မျှဝေခြင်းကို ခွင့်မပြုပါ။ ခွင့်ပြုချက် တောင်းခံမှုများအတွက် အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည့် လိပ်စာဖြင့် EuroCham Myanmar ထံသို့ စာရေးသားပါ။ EuroCham Myanmar သည် မူကြမ်းရေးသည့် အချိန်ကတည်းက White Book တွင် ပါဝင်သည့် အချက်အလက်များကို တတ်နိုင်သမျှ မှန်ကန်စေရန် အကောင်းဆုံး ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဤ White Book တွင် ပါဝင်သော အချက်အလက်များ၏ ပြည့်စုံမှု၊ တိကျမှု၊ စိတ်ချရမှု သို့မဟုတ် သင့်လျော်မှုအတွက် နှင့်/ သို့မဟုတ် ဤစာအုပ်ကို အခြေခံ၍ ချမှတ်သော ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ရပ်၏ ရလဒ်များအတွက် EuroCham Myanmar အနေဖြင့် မည်သည့်အဖွဲ့ကိုမျှ တာဝန်ခံ နှင့်/သို့မဟုတ် တာဝန်ယူမည် မဟုတ်ဟု ကြေညာအပ်ပါသည်။ မည်သည့်အခြေအနေ တွင်မဆို ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၏ အကြံဉာဏ် နှင့်/သို့မဟုတ် ကူညီပံ့ပိုးမှု မပါဝင်ဘဲ ဤ White Book တွင် ပါရှိသည့် အကြောင်းအရာများအပေါ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခြင်း မလုပ်ဆောင်သင့်ပါ။

ထို့အပြင် မည်သည့်ဖြစ်ရပ်တွင်မဆို စာချုပ်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ထိခိုက်နစ်နာခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တင်းကျပ်သည့် တာဝန်ခံမှုကြောင့်ဖြစ်စေ အမှုမထားဘဲ ဤ White Book စာအုပ်ထုတ်ဝေခြင်းမှ ထွက်ပေါ်လာသော သို့မဟုတ် ဤစာအုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်စေ တိုက်ရိုက်၊ သွယ်ဝိုက်၊ အထူး၊ အသေးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ချက်ချင်းဖြစ်ပေါ်သော ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများ (အကျိုးအမြတ် ဆုံးရှုံးမှုများ အပါအဝင်) အတွက်နှင့် အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ဖြစ်နိုင်ချေများအား အကြံပြုခဲ့လျှင်ပင် ကြိုတင်သိမြင် နိုင်သော သို့မဟုတ် ကြိုတင်မသိမြင်နိုင်သော ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများအတွက် EuroCham Myanmar ၊ ၎င်း၏ အဖွဲ့ဝင်များ၊ ဒါရိုက်တာဘုတ်အဖွဲ့ နှင့်/သို့မဟုတ် ဒါရိုက်တာဘုတ် အဖွဲ့ဝင်များ အနေဖြင့် တာဝန်မရှိပါ။ ဤ White Book ၏ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် မြန်မာဘာသာပုံစံ ထုတ်ဝေမှုအကြား ကွာဟချက်များဖြစ်ပေါ်လျှင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာပုံစံဖြင့် ထုတ်ဝေသည့် စာအုပ်ကိုသာ အတည်ယူရန် ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၉ခုနှစ် မေလတွင် အကြောင်းအရာများကို အပြီးသတ်ရေးသားပြုစုခဲ့သည်။
© ၂၀၁၉ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဥရောပ ကုန်သည်ကြီးများအသင်း၊ မူပိုင်ခွင့်အားလုံးကို ထိန်းသိမ်း ထားသည်။

156 EuroCham Myanmar
၂၇၁-၂၇၃ ဗားကရာလမ်း ၊ စမ်းချောင်းမြို့နယ်
ရန်ကင်း ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ
ဖုန်း +95 9 45058 2335
အီးမေးလ် - info@eurocham-myanmar.org
ဝက်ဘ်ဆိုဒ် - eurocham-myanmar.org

မြန်မာပြည်ရှိ ဥရောပ စီးပွားရေး၏ ပဲ့တင်သံ

စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ရေး

စီးပွားရေး ဝန်ဆောင်မှုများ

ပွဲအစီအစဉ်များ

မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဥရောပကုန်သည်ကြီးများအဖွဲ့
၂၇၁-၂၇၃ ဗားဂရလမ်း၊
စမ်းချောင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်၊ မြန်မာ။

+၉၅ ၉ ၄၅၀၅၈ ၂၃၃၅

info@eurocham-myanmar.org

www.eurocham-myanmar.org

eurocham.myanmar

eurocham-myanmar

EuroChamMyanmar

